

(ร่าง)

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ

การศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกร
โดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
ในจังหวัดนครปฐม

โดย

ศ. น.สพ. ดร. มงคล เตชะกำพูน และคณะ

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

“งานวิจัยยังไม่เสร็จสมบูรณ์โปรดอย่านำไปใช้อ้างอิง”

(ร่าง)

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ

การศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดย การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม

คณะผู้วิจัย

ศ. น. สพ. ดร. มงคล เตชะกำพูน	คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รศ. น.สพ. ดร. วิชัย ทันทศุภารักษ์	คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผศ. น.สพ. ดร. ฐานิสร์ ดำรงค์วัฒนาโกคิน	คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นายจินดา สิงห์ลือ	คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผศ. กวีไกร ศรีหิรัญ	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นายเกรียงศักดิ์ แดงพรหม	กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายโสภณชัย ชวาลกุล	กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายทรงรัตน์ อารีย์ดำรงกุล	กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายสุเทพ ยิ้มละมุล	กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ดร. ภูมิศักดิ์ ราศรี	กรมสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายนคร มณีราชกิจ	เครือข่ายเกษตรกร
นายธนยศ เอื้อวิศาลวรรณศรี	เครือข่ายเกษตรกร
นายสำเร็จ ครุฑดำ	ที่ปรึกษา

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	i
สารบัญตาราง.....	iii
สารบัญรูป.....	vi
บทย่อผู้บริหาร.....	x
บทที่ 1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของโครงการวิจัย.....	1 – 6
บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	3
แผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงานกระบวนการผลิตต้นผลงานดังกล่าวสู่การใช้ประโยชน์	4
กระบวนการผลิตต้นผลงานดังกล่าวสู่การใช้ประโยชน์.....	6
บทที่ 2	
ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครปฐมและพื้นที่ศึกษา.....	7 – 25
ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครปฐม.....	8
ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอกำแพงแสน.....	17
ข้อมูลพื้นฐานของตำบลห้วยลูกนก อำเภอกำแพงแสน.....	21
ข้อมูลพื้นฐานของตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน.....	24
บทที่ 3	
การสำรวจและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องใน	
พื้นที่เป้าหมาย.....	26 – 81
การสำรวจพื้นที่ในบริเวณที่จะจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ.....	27
แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองทางเศรษฐมิติและทฤษฎีการวิเคราะห์และประเมินผล	
โครงการทาง เศรษฐกิจ.....	34
ลักษณะทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนเกษตรในพื้นที่ของโครงการ..	47
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางด้าน	
เศรษฐกิจ และลักษณะทางด้านสังคม.....	62
ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร	
ในจังหวัดนครปฐม.....	78
บทที่ 4	
การศึกษาภาวะเปรียบเทียบและข้อบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริม	
การเลี้ยงสุกร.....	83 – 231
ศึกษาข้อมูลจากกฎหมายพระราชบัญญัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขต	
พื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	84
การสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในพื้นที่.....	150
การวิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม และกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน พร้อมทั้ง	

	ความคิดเห็นของชุมชนต่อการกำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	164
	ร่างกฎหมายกำหนดเขตการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร และข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม.....	172
บทที่ 5	การศึกษารูปแบบและองค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	235 – 290
	ข้อมูลนิคมหรือเขตเลี้ยงสุกรหรือรูปแบบที่เรียกชื่ออย่างอื่นในต่างประเทศ.....	237
	ปัจจัยพื้นฐาน และองค์ประกอบของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและการจัดวางที่เอื้อต่อการผลิตสุกรเพื่อการส่งออก.....	269
	การจัดวางระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) และระบบจัดการของเสียและการนำของเสียไปใช้ประโยชน์.....	274
	รูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	275
	แผนธุรกิจ ในส่วนของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทน ทั้งในส่วนภาพรวมของจังหวัดและส่วนของผู้ประกอบการ.....	287
บทที่ 6	การศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	291 – 394
	การศึกษาข้อมูลการนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมาย เพื่อวางแผนทางการผลิตด้านการจัดการ ปริมาณ และระบบแบบครบวงจรในเขตส่งเสริมฯ.....	292
	การศึกษาระเบียบ การอนุญาตนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมายเพื่อมาตั้งเป็นข้อกำหนด การจัดการเลี้ยงสุกรและผลิตภัณฑ์จากเขตส่งเสริมฯ.....	313
	การศึกษาข้อมูล ชนิดของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค สถิติการบริโภค (Conception data) ของประชากรประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย.....	324
	การศึกษาต้นทุนการผลิตสุกรและเนื้อสุกรจากเขตส่งเสริม การเลี้ยงสุกรจากข้อมูลในข้อ 2 และ 3 นำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตของประเทศที่เป็นคู่แข่งในประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย.....	349
	การศึกษามาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร (food safety) ที่เป็นที่ยอมรับของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกร และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร.....	354
	การศึกษาแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการส่งออกสุกร และผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมาย.....	371
บทที่ 7	บทสรุปและวิเคราะห์ภาพรวม.....	395 – 403
	บรรณานุกรม.....	404 – 410

สารบัญญัตินี้

ตาราง	หน้า
2.1 การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดนครปฐม.....	10
2.2 จำนวนประชากรและครัวเรือนจังหวัดนครปฐม.....	11
2.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครปฐม Gross Domestic Product (GDP) ประจำปี พ.ศ. 2550-2551.....	12
2.4 การจดทะเบียนธุรกิจใหม่จังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2548-2550.....	15
2.5 ผลการจัดเก็บรายได้เปรียบเทียบกับงบประมาณ พ.ศ. 2551.....	15
2.6 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2551.....	16
2.7 เงินฝากและสินเชื่อจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2551.....	16
2.8 จำนวนผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2548-2550.....	17
2.9 จำนวนประชากรและครัวเรือนในเขตตำบลของอำเภอกำแพงแสน.....	20
2.10 จำนวนประชากรและครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลกำแพงแสน.....	20
2.11 ข้อมูลประชากรครัวเรือนของตำบลทุ่งลูกนก.....	23
2.12 ข้อมูลประชากรครัวเรือนของตำบลหนองกระทุ่ม.....	25
3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านส่วนบุคคลและการยอมรับโครงการ.....	65
3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและการยอมรับโครงการ.....	68
3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านสังคมและการยอมรับโครงการ.....	72
3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	76
3.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จังหวัดนครปฐม.....	80
4.1 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามเพศ.....	153
4.2 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอต่าง ๆ.....	153
4.3 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่.....	154
4.4 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ประกอบอาชีพหลัก.....	154
4.5 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีอาชีพรอง.....	155
4.6 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย.....	155
4.7 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีชนิดสัตว์ที่เลี้ยงใกล้บ้านมากที่สุด.....	156
4.8 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่พบปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน.....	156
4.9 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่พบปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านจำแนกรายอำเภอ.....	157
4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์.....	157
4.11 จำนวนและร้อยละของประชาชนกับปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์	

	หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน.....	158
4.12	จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.....	158
4.13	จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมจำแนกรายอำเภอ.....	159
4.14	ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.....	159
4.15	ความเข้มงวดในการใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ.....	161
4.16	จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของฟาร์มสุกร.....	162
4.17	จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐ.....	162
4.18	จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อสถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์.....	163
4.19	จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการใช้มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์.....	163
5.1	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแม่พันธุ์และโรงเรือน.....	276
5.2	แผนธุรกิจ ในส่วนของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทน.....	287
6.1	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกร ปี 2551.....	295
6.2	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกร ปี พ.ศ. 2552.....	296
6.3	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกร ปี พ.ศ. 2553.....	296
6.4	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุก ปี พ.ศ. 2552.....	297
6.5	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุก ปี พ.ศ. 2553.....	298
6.6	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ปี พ.ศ. 2551.....	299
6.7	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป ปี พ.ศ. 2552.....	300
6.8	ราคานำเข้าเนื้อสุกร (เฉลี่ย) ประเทศ/ปี.....	302
6.9	ปริมาณการผลิตสุสัตว์ของประเทศเวียดนามตั้งแต่ปีค.ศ. 2004 – 2007.....	326
6.10	การผลิตสุกรของไทย.....	336
6.11	โรงงานชำแหละสุกรมาตรฐานส่งออกของประเทศไทย.....	337
6.12	ภาษีในการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ.....	339
6.13	แสดงจำนวนโรงชำแหละสุกรและปริมาณผลิต.....	342
6.14	ปริมาณขายเนื้อสุกรจำแนกตามช่องทางจำหน่าย.....	342
6.15	แนวโน้มการส่งออกสุกร เนื้อสุกรดิบและแปรรูป ปี 2009 – 2011f.....	347
6.16	รายงานการส่งออกเนื้อสุกรดิบ.....	348
6.17	รายงานการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุก.....	348
6.18	สัดส่วนต้นทุนการผลิตลูกสุกรจนถึงน้ำหนัก 18 กิโลกรัม.....	352
6.19	สัดส่วนต้นทุนสุกรขุนที่น้ำหนัก 105 กิโลกรัม (กรณีผลิตลูกสุกรเอง)	353
6.20	เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเนื้อสุกรในประเทศต่าง ๆ.....	354
6.21	เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของเนื้อสัตว์แช่เย็นและแช่แข็งในอาหารดิบ.....	362
6.22	มาตรฐานด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์ และ น้ำ น้ำแข็งใช้ในโรงงานในอาหารสุก.....	363
6.23	เอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อ	

	การส่งออก.....	364
6.24	เอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อ การส่งออก.....	365
6.25	อัตราภาษีตามข้อผูกพันกับองค์การการค้าโลก (WTO) ตามสินค้าสุกอร์.....	373
6.26	อัตราภาษีนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน.....	374
6.27	ตัวอย่างการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษีของประเทศต่าง ๆ ที่สินค้าส่งออกของไทยประสบปัญหา	377
6.28	เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนในภูมิภาค (2 สิงหาคม – 30 กันยายน 2553)	378
6.29	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชีย.....	380
6.30	การส่งออกเนื้อสุกอร์ของไทย.....	386
6.31	สถานการณ์ส่งออกเนื้อสุกอร์มีชีวิตของไทย.....	388
6.32	ประเทศที่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าเนื้อสุกอร์สดจากประเทศไทย และจำนวนโรงฆ่าสุกอร์ที่ได้รับ อนุญาตให้ส่งออก.....	388
6.33	ประเทศที่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าเนื้อสุกอร์แปรรูปปรุงสุกจากประเทศไทย และโรงฆ่าสุกอร์ และ โรงงานตัดแต่งเนื้อสุกอร์ ที่ได้รับอนุญาตให้ส่งเนื้อสุกอร์เป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าเนื้อสุกอร์ แปรรูปปรุงสุก.....	389
6.34	สรุปการขอการรับรองโรงงานของประเทศผู้นำเข้า ตามประเภทของโรงงาน และเอกสาร ประกอบการขอการรับรอง.....	390

รูปที่	หน้า
1.1	4
2.1	9
2.2	18
2.3	22
3.1	29
3.2	30
3.3	32
3.4	43
3.5	44
3.6	47
4.1	84
4.2	86
4.3	89
4.4	90
4.5	91
4.6	95
4.7	96
4.8	97
4.9	

	จังหวัดนครปฐม พ.ศ.2527.....	106
4.10	แผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2549.....	107
4.11	แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัด พ.ศ. 2552.....	109
4.12	กฎหมายที่ควบคุมในภาคการผลิต.....	146
5.1	การจัดการและดำเนินโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	239
5.2	ตำแหน่งของนิคมหรือเขตส่งเสริมหรือที่เรียกชื่ออื่นแสดงบนแผนที่โลก.....	242
5.3	แนวคิดของการผสมผสานระหว่างอุตสาหกรรมเกษตรกับสิ่งแวดล้อม.....	244
5.4	วงจรการผลิตแบบ Industrial symbiosis (เกษตรร่วมอุตสาหกรรม)	245
5.5	Bird's-eye view of Delta park.....	246
5.6	ภาพตัดขวางของ Deltapark building ในแต่ละระดับชั้น.....	247
5.7	วงจรการผลิตของ Delta park.....	247
5.8	Bird's-eye view of Agrospecialty park.....	248
5.9	วงจรการผลิตของ Agrospecially park.....	249
5.10	Bird's-eye view of Green park.....	250
5.11	Bird's-eye view of Multipark.....	250
5.12	วงจรการผลิตของ Multipark.....	251
5.13	ตัวอย่างของ Agropark ในประเทศเนเธอร์แลนด์.....	252
5.14	การเชื่อมโยงระหว่าง Agrocentrum Westpoort กับธุรกิจอื่น ๆ ในบริเวณท่าเรือ.....	253
5.15	Bird's eye view ของ New Mixed Farm ที่ Amsterdam, Netherlands.....	253
5.16	Agropark ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในเขต Wujin Agricultural Zone ไนหนณฑล Changzhou.....	254
5.17	WAZ-Holland Park ที่เมือง Changzhou ไนหนณฑล Jiangsu.....	254
5.18	Wujin Agropark ที่เมือง Changzhou มณฑล Jiangsu.....	255
5.19	Fengxian Modern Agricultural Park.....	257
5.20	Fengxian Modern Agricultural Park.....	258
5.21	Dengta livestock farm biogas project (1)	259
5.22	Dengta livestock farm biogas project (2)	260
5.23	Agrocenter Amsterdam, Netherlands.....	263
5.24	การจัดทำ Zoning.....	268
5.25	ฟาร์มสุกรขนาดใหญ่พร้อมระบบการบำบัดน้ำเสียครบวงจร ในจังหวัดราชบุรี ซึ่งอาจเป็นต้นแบบของการสร้างนิคมอุตสาหกรรมเลี้ยงสุกร.....	271
5.26	ภาพแสดงสถานที่ตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรฯ โดยกำหนดให้ห่างจากโรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ และมี buffer zone เป็นแนวป้องกัน.....	272
5.27	แนวคิดในการจัดตั้ง 2 Site off-site system ส่วนของสุกรพันธุ์จะตั้งในเขตตำบลหนองกระทุ่ม และสุกรขุนในเขตตำบลทุ่งลูกนก.....	272
5.28	โมเดลแบบนิคมสุกร (ก และ ข)	273

5.29	ภาพแสดงตำแหน่งสถานีล้างรถและฆ่าเชื้อสองจุดหัว-ท้ายของถนนหลักหมายเลข 346.....	274
5.30	ระบบการระบายน้ำและระบายของเสียจากพื้นที่.....	275
5.31	ภาพเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่โซนสุกรทั้งสองส่วน เปรียบเทียบกับบริเวณพื้นที่ศึกษา....	278
5.32	ภาพแสดงขนาดของพื้นที่โซนสุกรทั้งสองส่วน ทดลองวางในพื้นที่ศึกษา.....	279
5.33	แผนผังแสดงที่ตั้งหมู่บ้านในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	280
5.34	แผนผังแสดงพื้นที่ทำนาในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	280
5.35	แผนผังแสดงอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	281
5.36	แผนผังแสดงแม่น้ำในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)	281
5.37	แผนผังแสดงคลองชลประทานในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	282
5.38	แผนผังแสดงแนวถนนในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)	282
5.39	แผนผังแสดงที่ตั้งฟาร์มสุกรในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	283
5.40	แผนผังแสดงสถานที่ราชการในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	283
5.41	ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ 2,500 แม่พันธุ์.....	284
5.42	ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ 24,000 แม่พันธุ์.....	284
5.43	ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ 10,000 แม่พันธุ์.....	285
5.44	ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุน 90,000 ตัว.....	285
5.45	ภาพเปรียบเทียบเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดต่าง ๆ.....	286
6.1	การสต็อกสินค้าในแต่ละเดือนของประเทศญี่ปุ่น.....	304
6.2	ราคาเฉลี่ยเนื้อที่นำเข้าจากประเทศต่าง ๆ.....	305
6.3	ราคาขายส่งของเนื้อที่นำเข้าจากประเทศต่าง ๆ.....	306
6.4	ราคาขายส่งในตลาดภายในประเทศญี่ปุ่น.....	307
6.5	ราคาขายภายในประเทศญี่ปุ่นสำหรับ Chilled cuts.....	308
6.6	ปริมาณเฉลี่ยการบริโภคสินค้าสุกรของชาวญี่ปุ่นต่อคนต่อวัน.....	309
6.7	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2006-2008.....	310
6.8	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรแช่เย็นจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2006-2008.....	311
6.9	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรแช่เย็นและแช่แข็งจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2006-2008	312
6.10	ปริมาณการผลิตปศุสัตว์ตั้งแต่ปี 1986 – 2003.....	326
6.11	แสดงปริมาณการผลิตเนื้อสัตว์ของประเทศเวียดนามเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ.....	327
6.12	การบริโภคเนื้อในชนบทและเขตเมืองของประเทศจีนในปี ค.ศ. 1980 และ 2005.....	328
6.13	ข้อมูลชนิดของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลพฤติกรรมการบริโภค สถิติการบริโภค (Consumption Data) ของประชากรประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย ปริมาณการผลิตของประเทศต่าง ๆ.....	330
6.14	ปริมาณการบริโภคของประเทศต่าง ๆ.....	332
6.15	ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ.....	333
6.16	ปริมาณการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ.....	334
6.17	ปริมาณและชนิดของเนื้อสุกรการนำเข้าของประเทศญี่ปุ่น.....	334
6.18	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศญี่ปุ่น.....	335
6.19	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศฮ่องกง.....	335
6.20	การส่งออกเนื้อสุกรของไทย.....	337
6.21	ปริมาณการผลิตสุกรขุนของไทย ปี 2005 – 2010f.....	340

6.22	ราคาสุกรขุน เฉลี่ยรายเดือน 2005 - 2010f.....	341
6.23	เปรียบเทียบราคาขายสุกรขุนและต้นทุนสุกรขุน เฉลี่ยรายเดือน 2006 – 2010f.....	341
6.24	การส่งออกเนื้อสุกรของไทย จำแนกตามประเทศผู้นำเข้า ปี ค.ศ. 2003 – 2009.....	344
6.25	แสดงปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็น ตั้งแต่ปี 2551 – ปัจจุบัน.....	345
6.26	แสดงปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์สุกร ตั้งแต่ปี 2551 – ปัจจุบัน.....	346
6.27	วิธีการตลาดเนื้อสุกรในประเทศไทย และหน่วยงานทางราชการที่ควบคุมดูแลการทำงานของ โรงงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเนื้อสุกร.....	384
6.28	วิธีการตลาดและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร.....	385
6.29	แผนผังแสดงขั้นตอนการขอการรับรองจากประเทศญี่ปุ่น.....	391

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive summary)

โครงการวิจัยนี้เป็นความร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กับจังหวัดนครปฐม โดยมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม เป็นการศึกษาวิจัยที่นำเอาโจทย์ของทางจังหวัดมาเป็นตัวตั้ง ตามแนวการวิจัยแบบ ABC (Area Based Collaborative Research) ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อสามารถผลิตสุกรได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่ก่อมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการระบายน้ำเสีย และมูลสุกรลงในแหล่งน้ำสาธารณะ โดยการกำหนดเขตการเลี้ยงสุกรให้อยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นลักษณะนิคมเลี้ยงสุกรและโรงงานแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม ในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

โครงการแบ่งเป็น 4 ส่วนย่อย คือ

1. สืบค้นและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย
2. ศึกษากฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
3. ศึกษารูปแบบและองค์ประกอบต่างๆ ของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
4. ศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

ผลการสำรวจผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคมต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย พบว่าประชาชนในพื้นที่มีทัศนคติในเชิงค่อนข้างลบต่อโครงการ เนื่องจากไม่เห็นประโยชน์ และไม่ต้องการมีผลกระทบในด้านกลิ่นมูลสุกร การสร้างนิคมจะมีผลกระทบต่อเกษตรกรที่มีอาชีพทางการเกษตร และเลี้ยงโคนมเป็นหลัก ในส่วนของการคิดเห็นจากผู้เลี้ยงประกอบการเลี้ยงสุกรรายเดิมที่มีอยู่แล้ว ภายในจังหวัดนครปฐมและบริเวณใกล้เคียง ต้องการทราบเงื่อนไขและปัจจัยการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นสำคัญ เช่น ด้านเงินลงทุน (สถานที่ ราคาที่ดิน) มาตรการจูงใจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษี

ผลการศึกษากฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร พบว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แก่กฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มุ่งเน้นให้เอกชนนำที่ดินของตนมาให้รัฐจัดรูปที่ดินเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม และในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มุ่งเน้นให้รัฐเป็นผู้จัดการที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกรเพื่ออยู่อาศัยและทำกินในเขตพื้นที่ที่กำหนด ในส่วนการจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้น ไม่มีกฎหมายใช้บังคับโดยตรง มีเพียงประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ.

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะแล้ว ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในส่วนของโรงฆ่าและสุกรนั้น ต้องเป็นโรงฆ่าและสุกรที่ได้มาตรฐานและได้รับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสุกร โรงพักสุกร และการฆ่าสุกรจากรัฐ (กรมปศุสัตว์) ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์

จากการศึกษาผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.6 ไม่เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในสถานที่ดังกล่าว เมื่อแยกเป็นรายอำเภอพบว่าอำเภอกำแพงแสน ร้อยละ 60.2 ไม่เห็นด้วยที่จะมาจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม สำหรับอีก 3 อำเภอคือ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสามพราน และอำเภอเมือง มีเปอร์เซ็นต์เห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่รัฐบาลต้องเข้มงวดมากที่สุด โดยอันดับที่ 1 ให้ความสำคัญกับการปล่อยของเสียจากฟาร์มสุกร อันดับที่ 2 เป็นการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย เหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยง/ผลิตสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อันดับที่ 3 เป็นการควบคุมโรคระบาดสัตว์ในสุกร อันดับที่ 4 เป็นการใช้สารอันตรายในฟาร์มสุกร อันดับที่ 5 เป็นมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร อันดับที่ 6 เป็นการใช้ยาสำหรับสัตว์ และอันดับสุดท้าย เป็นการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ผลการศึกษารูปแบบของการสร้างรูปแบบของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในลักษณะนิคมอุตสาหกรรม ทางคณะผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของเขตส่งเสริมนิคมอุตสาหกรรมโดยคำนึงถึงระบบการป้องกันโรคทางชีวภาพ (biosecurity) โดยพบว่าตั้งเป้าไว้ที่ 80,000 แม่ โดยใช้ระบบ 2 site-system แบ่งแยกเป็นส่วนเลี้ยงสุกรพันธุ์และสุกรขุน ส่วนของการผลิตสุกรพันธุ์ให้ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองกระทุ่ม ส่วนการผลิตสุกรขุนอยู่ในเขตตำบลทุ่งลูกนก จัดให้มีพื้นที่กันชนห่างจากส่วนเลี้ยงสัตว์เป็นรัศมี 3 กิโลเมตร ในส่วนของนิคมจะมีโรงงานอาหารสัตว์ ซึ่งห่างจากนิคมอย่างน้อย 2 กิโลเมตร เสนอเป็น 4 รูปแบบสำหรับแม่สุกรทั้งหมด 80,000 แม่ คือ

รูปแบบที่ 1: เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดเล็ก จำนวนแม่พันธุ์ กำลังผลิต 2,500 แม่ ผลิตสุกรขุนได้ 24,000 ตัว และแยกเป็นเครือข่าย ใช้ทั้งหมด 32 ฟาร์ม

รูปแบบที่ 2: เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดกลาง จำนวนแม่พันธุ์ กำลังผลิต 10,000 แม่ ผลิตสุกรขุนได้ 90,000 ตัว และแยกเป็นเครือข่าย ใช้ฟาร์มทั้งหมด 8 ฟาร์ม

รูปแบบที่ 3: เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ จำนวนแม่พันธุ์ กำลังการผลิต 40,000 แม่ ผลิตสุกรขุนได้ 350,000-400,000 ตัวต่อปี ใช้ฟาร์มทั้งหมด 2 ฟาร์ม

รูปแบบที่ 4: เขตส่งเสริมแบบเมืองอุตสาหกรรมเกษตร Agropark โดยมีสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ภายในทั้งที่เป็น non agro and agroproduction

ในด้านการลงทุน อาจจะมีหลายลักษณะอาทิเช่น มาจากบริษัทรายใหญ่เข้าดำเนินกิจการ หรือผู้เลี้ยงรายเดิมในจังหวัดนครปฐมซึ่งมีประมาณไม่เกิน 50 ราย หรือผู้เลี้ยงรายใหม่ ที่ภาครัฐควรสร้างแรงจูงใจในการย้ายฟาร์ม หรือให้การ

สนับสนุน ทั้งหมดต้องอยู่ภายใต้การบริหารจัดการฟาร์มในระบบเดียวกัน ทั้งนี้สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือโดยทั้งนี้จะต้องมีมาตรการการจัดรูปที่ดินใหม่ (Land Re-adjustment) ทางฝั่งเมืองในระดับจังหวัด ทั้งนี้เพื่อกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดิน บริเวณตำบลหนองกระทุ่มและตำบลทุ่งลูกนก เพื่อให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสม และไม่ส่งผลกระทบต่อ หรือส่งผลกระทบต่อ น้อยในด้านความปลอดภัยทางชีวภาพเช่น ตำแหน่งตลาด โรงฆ่าสัตว์และสิ่งแวดล้อม ชุมชน การประกอบอาชีพ วิถีชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่เดิม

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศเป้าหมาย จากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

การสร้างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร หากเป็นระบบและมีการควบคุมโรคที่รัดกุม ก็จะมีความเป็นได้สูงในการ นำเอาเนื้อสุกรหรือผลิตภัณฑ์ส่งออกไปยังประเทศเป้าหมาย แต่อย่างไรก็ตามการส่งออกสุกรของประเทศไทยมีปัญหา เนื่องจากประเทศไทยยังคงมีปัญหาโรคปากและเท้าเปื่อย(FMD) ซึ่งจะส่งออกได้จำเป็นต้องตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ที่ปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย และต้องคำนึงถึงสุขลักษณะ (Food Safety) รวมทั้งระบบการควบคุมโรคระบาด (Bio-Security) อีกทั้งการวางแผน การผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Environment Friendly) จากข้อมูลการนำเข้าของ ประเทศกลุ่มเป้าหมาย คือ ประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮองกง และประเทศอื่น ๆ เช่น เวียดนาม มาเลเซีย เห็นได้ชัดว่า ประเทศเหล่านี้ยังมีความต้องการนำเข้าเนื้อสุกรทั้งดิบและปรุงสุก สัดส่วนการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุกของไทยมีเพียง ร้อยละ 0.85 ของตลาดประเทศผู้ส่งออกเนื้อสุกรของโลก ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก และมีโอกาสที่จะเติบโตได้อีกมาก ด้านพฤติกรรมผู้บริโภคในสมัยใหม่ รูปแบบของการบริโภคเปลี่ยนไป การผลิตอาหารกึ่งสำเร็จรูปมีแนวโน้มของตลาด เติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี รวมทั้งการเน้นเรื่องคุณภาพ สุขภาพ ความสะอาด ปลอดภัย จากแนวโน้มที่จะเกิดวิกฤตอาหาร ในอนาคต (Food Crisis) กอปรกับความสามารถในการผลิต ความโดดเด่นในเรื่องภูมิภาคของประเทศไทย เป็นพื้นที่ที่ เหมาะสมกับการประกอบเกษตรกรรม อันจะเป็นแหล่งผลิตอาหารจากสัตว์ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งความสามารถในการ เลี้ยงสุกร การควบคุมโรคระบาด ส่งผลที่สามารถจะพิจารณาในรูปอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่า

โดยสรุป ศักยภาพของจังหวัดนครปฐมในการเป็นแหล่งผลิตสุกรมีสูง ในขณะที่ความเป็นไปได้ใน การจัดตั้งเขตการเลี้ยงสุกรขึ้นกับปัจจัยเรื่องการทำความเข้าใจกับเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และ มาตรการจูงใจแก่ผู้เลี้ยงรายเดิม รูปแบบของการสร้างนิคมต้องคำนึงถึงระบบการป้องกันโรคเป็นสำคัญ และมีแนวโน้มสูงในการนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเขตส่งเสริมส่งออกไปยังประเทศเป้าหมาย

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของโครงการวิจัย

1. บทนำ

การผลิตสุกรเป็นอาชีพที่สำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ปริมาณการผลิตในปี พ.ศ. 2551 รวมทั้งประเทศ 14.062 ล้านตัว (ข้อมูลศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย, 2551) โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรมีทั้งระดับผู้เลี้ยงรายย่อย แบบฟาร์มขนาดใหญ่ และเป็นธุรกิจครบวงจร ดังเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าภาคกลางเป็นพื้นที่ที่ผลิตสุกรขนาดใหญ่เป็นสัดส่วนร้อยละ 55.6

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเลี้ยงสุกรหนาแน่นและมีชื่อเสียงในด้านผลิตผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งลักษณะโดยทั่วไปของจังหวัดนั้น พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดถูกใช้เพื่อการเกษตรกรรมทั้งด้านพืช ด้านปศุสัตว์และด้านประมง ประมาณร้อยละ 62.56 ของพื้นที่ทั้งหมด หรือประมาณ 847,920 ไร่ มีระบบชลประทานที่ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 76 ของพื้นที่ทั้งหมด มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ และคูคลองแผ่กระจายไปทั่วพื้นที่ ประชากรเกษตรกระจายในทุกพื้นที่ (ยกเว้นเขตเทศบาล) โดยมีประชากรเกษตรประมาณ 4.2 คนต่อครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ มีประสบการณ์ และเป็นเกษตรกรหัวก้าวหน้า ด้วยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้จังหวัดนครปฐมมีศักยภาพในการเกษตรกรรม สำหรับการผลิตทางด้านปศุสัตว์จะใช้เพื่อการบริโภคภายในจังหวัด และส่งไปจำหน่ายยังกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง บางส่วนส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ด้วยศักยภาพพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรมสาขาปศุสัตว์ เกษตรกรจังหวัดนครปฐมเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิด เช่น สุกร โคนม โคนม เนื้อ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และเป็ด กระจายอยู่ในทุกอำเภอ เกษตรกรใช้เทคโนโลยีพัฒนาการเลี้ยงทำให้ผลผลิตต่อหน่วยและปริมาณผลผลิตสูง แต่ในการเลี้ยงยังขาดการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดมลภาวะทางน้ำและทางอากาศ สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดได้แก่ สุกรและโคนม สุกรเลี้ยงกันมากในเขตอำเภอเมืองและอำเภอสองพี่น้อง ส่วนอำเภออื่น ๆ มีเลี้ยงบ้างแต่ไม่มากนัก การเลี้ยงสุกรของจังหวัดนครปฐมค่อนข้างอึดตัว เนื่องจากถูกจำกัดด้วยพื้นที่เลี้ยงและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะมาตรฐานของฟาร์มซึ่งเป็นปัญหากับเกษตรกรรายย่อยที่ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากขาดเงินทุน จำนวนสุกรจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนประมาณ 677,311 ตัว ลดลงจากปี พ.ศ. 2543 ร้อยละ 41.08 หรือประมาณ 471,927 ตัว

ปัญหาสำคัญของจังหวัดนครปฐม คือ **ปัญหาน้ำเสียและมูลสุกร**ที่มีการระบายลงในแหล่งน้ำธรรมชาติ ลงแม่น้ำโดยเฉพาะแม่น้ำท่าจีน ที่เป็นแหล่งทำนาที่สำคัญเป็นอันดับสองรองจากแม่น้ำเจ้าพระยา ข้อมูลอ้างอิงพบว่าน้ำเสียจากโรงงานและเกษตรกรรม รวมทั้งจากฟาร์มสุกรไหลลงคลองสาธารณะ โดยเฉพาะคลองเจดีย์บูชาและคลองบางแก้ว ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการใช้อุปโภคบริโภคของจังหวัดนครปฐม ที่ไหลผ่านหลายตำบล อำเภอ และไหลลงสู่อำเภอท่าจีน ที่เคยสร้างความอุดมสมบูรณ์เลี้ยงชาวบ้าน 2 ฝั่งคลองมาหลายสิบปีในอดีต ได้รับผลกระทบจากทั้งด้านอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรมเข้ามาสู่จังหวัดนครปฐม ส่งผลกระทบให้ 2 ฝั่งคลองเต็มไปด้วย “มูลสุกร ขยะสารพิษ” จนเกิด “น้ำเสีย” เป็น “สีดำ” ซึ่งหลายคนมองว่าเป็นเพราะจุดบำบัดน้ำเสียระบบบ่อฝักไม่มีประสิทธิภาพ จึงไม่สามารถบำบัดน้ำเสียได้ น้ำเสียในแม่น้ำลำคลอง โดยเฉพาะคลองเจดีย์บูชาและคลองบางแก้ว ซึ่งส่งผลกระทบให้กับสัตว์น้ำต่าง ๆ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา ไม่สามารถอยู่อาศัยได้ เพราะขาดออกซิเจนและตายเพิ่มขึ้นทุกปี ทางสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จึงได้มีการทำหนังสือไปยังเทศบาลนครปฐม เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2547 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2550 ยังมีชาวบ้านร้องเรียนกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาให้มีการตรวจสอบการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในคลองธรรมชาติที่เน่าเหม็นในจังหวัดนครปฐม ซึ่งปกติประชาชนที่อาศัยตามริมคลองจะต้องใช้น้ำในคลองธรรมชาติ เพื่ออุปโภคบริโภคและการประกอบการทำเกษตรกรรม แต่ในปัจจุบันสภาพน้ำในคลองธรรมชาติใน

จังหวัดนครปฐมเริ่มเน่าเหม็นจนน้ำเป็นสีดำเหมือนสีกาแฟ และมีการจับเป็นตะกอนเป็นฟองติดตามริมคลองประชาชนเดือนร้อนเป็นเวลานานหลายปี ต้องมีการผันน้ำจากเขื่อนมาไล่น้ำเสียออกสู่ทะเลเป็นระยะ ๆ

จังหวัดนครปฐม ได้มีแนวคิดที่ต้องการกำหนดเขตการเลี้ยงสุกร ให้อยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นลักษณะนิคมเลี้ยงสุกรและโรงงานแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม (ภาคผนวก) โดยมีข้อกำหนดห้ามเลี้ยงสุกรในทุกพื้นที่ แต่ได้กำหนดให้มีที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 56,250 ไร่ เป็นเขตพื้นที่ทางการเกษตร โดยเฉพาะการเลี้ยงโคนม (ข้อมูลจากปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม) เพื่อในอนาคตจังหวัดนครปฐมจะเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยและผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก โดยดำรงรักษาพื้นที่ให้มีการผลิตสุกรต่อไป และห้ามมีการก่อสร้างตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงอาคารในพื้นที่หลายตำบล ซึ่งหมายความว่า การสร้างฟาร์มสุกรรายใหม่ขึ้นในจังหวัดนครปฐมเป็นไปได้ยาก

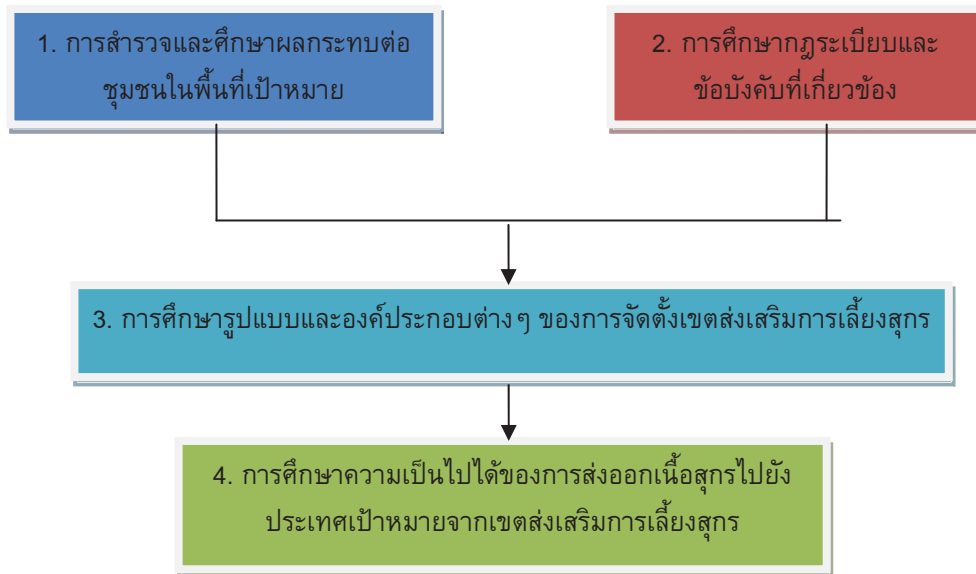
จากยุทธศาสตร์การนำสินค้าเกษตรและอาหารสู่ตลาดโลก ความพร้อมการนำครัวไทยสู่ครัวโลก ทำให้จังหวัดมีเป้าหมายที่จะบริหารจัดการการผลิตสุกรให้ครบวงจร ด้วยการยกระดับมาตรฐานในการผลิต ที่คำนึงถึงระบบการผลิตที่มุ่งเป็นอาหารปลอดภัย การจัดการใช้พื้นที่เลี้ยงสุกรที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมด้านการตลาดสำหรับสินค้าสุกร รวมถึงในเรื่องของมาตรฐาน การจดทะเบียนฟาร์ม โรงฆ่าสัตว์ และโรงงานผลิตอาหาร การกำหนดเขตการผลิตที่เหมาะสม (Zoning) เพื่อส่งเสริมตลาดสินค้าอาหารที่ผลิตจากเนื้อสุกรทั้งในประเทศและต่างประเทศ และมุ่งปรับปรุงคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทยให้ผู้บริโภคคนไทย และคนทั่วโลกได้บริโภคอาหารที่มีมาตรฐานเดียวกัน สร้างความปลอดภัยทางอาหาร (Food Safety) จากระดับไร่นาถึงโต๊ะอาหาร (from Farm to Table) ดังนั้นทางคณะผู้วิจัยโดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) และจังหวัดนครปฐมจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในรูปนิคม โดยคำนึงถึงการนำเอาระบบความปลอดภัยทางชีวภาพไปประยุกต์ใช้ เพื่อความปลอดภัยด้านอาหารและสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และศึกษาการปรับปรุงระบบการผลิตสุกรของฟาร์มตัวอย่างตามมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์สุกรที่คณะผู้วิจัยได้ศึกษาไว้ เพื่อมุ่งไปสู่การผลิตสุกรที่มีความปลอดภัยด้านอาหารและการส่งออกเนื้อสุกรไปยังต่างประเทศ

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อทำการสำรวจและศึกษาผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับและแนวคิดของกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่การเลี้ยงสุกร การควบคุมโรค การลดมลพิษและสิ่งแวดล้อมการจัดการฟาร์มมาตรฐานฟาร์ม และสารตกค้าง
3. เพื่อศึกษารูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร การนำระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ
4. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

3. แผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

กรอบของโครงการวิจัยประกอบด้วย 4 โครงการย่อย ดังไต่อะแกรมในรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 กรอบงานวิจัยของโครงการ

4. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

4.1 การสำรวจและศึกษาผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย

- 4.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากทางจังหวัดเพื่อเลือกตัวอย่างสำหรับการสำรวจ
- 4.1.2 ออกสำรวจพื้นที่และจุดจุดพิกัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวอนามัย การเลี้ยงสัตว์เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพ อาทิเช่น
 - พิกัดของการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่าง ๆ
 - บริเวณแหล่งน้ำ
 - ชนิดของการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับพืช
- 4.1.3 การออกแบบสอบถามและการนำไปปฏิบัติในภาคสนาม
 - 4.1.3.1 ออกแบบสอบถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเขตส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์
 - เจ้าหน้าที่และหน่วยงานท้องถิ่น
 - เจ้าของฟาร์ม เกษตรกร ชาวบ้านและเอกชนที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1.3.2 ออกแบบสอบถามเพื่อศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ
 - ทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้นและทำการแก้ไขให้เหมาะสม
 - อบรมบุคลากรเพื่อออกสำรวจเพื่อให้การสอบถามมีมาตรฐานเดียวกัน
 - 4.1.3.3 นำแบบสอบถามลงสู่พื้นที่จริง โดยจะสุ่มตัวอย่างประมาณ 20% ของครัวเรือนบริเวณที่กำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
 - 4.1.3.4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำวิจัยในขั้นต่อไป

4.2 ศึกษากฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

- 4.2.1 ศึกษาข้อมูลจากกฎหมายพระราชบัญญัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- 4.2.2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม
- 4.2.3 สำรวจพื้นที่แนวเขตพื้นที่เลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม
- 4.2.4 สำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในเขตพื้นที่
- 4.2.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายลำดับรอง พร้อมทั้งความคิดเห็นของชุมชนต่อการกำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร และปรับปรุงร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับการกำหนดเขตพื้นที่เลี้ยงสุกรและการบริหารจัดการฟาร์มสุกร

4.3 การศึกษารูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

- 4.3.1 รวบรวมข้อมูลนิคมหรือเขตเลี้ยงสุกร หรือรูปแบบที่เรียกชื่ออย่างอื่นในต่างประเทศ
 - ทบทวนเอกสาร
 - ติดต่อขอข้อมูลจากหน่วยงาน/องค์กร ที่ดำเนินการเกี่ยวกับนิคมหรือเขตเลี้ยงสุกรในต่างประเทศ
 - เดินทางไปเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในต่างประเทศ
 - รวบรวม จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงเหตุผลความจำเป็น ข้อดีข้อเสีย รูปแบบวิธีการ และปัญหาที่เกิดขึ้นในภายหลัง
- 4.3.2 สำรวจพื้นที่เพื่อหาข้อมูลด้านระบาดวิทยาและประวัติการเกิดโรคระบาด
 - หาข้อมูลจากกรมปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
 - หาข้อมูลจากสถานประกอบการบำบัดโรคสัตว์
 - หาข้อมูลจากนายสัตวแพทย์ภาคเอกชนที่ทำงานในพื้นที่
 - สรุปชนิดของโรค ความถี่ และการแพร่กระจาย
- 4.3.3 กำหนดปัจจัยพื้นฐานของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
 - ใช้ข้อมูลจาก 4.3.1 และ 4.3.2 มาทำการประมวลและจัดทำรายการปัจจัยพื้นฐาน
- 4.3.4 กำหนดองค์ประกอบของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและการจัดวางที่เอื้อต่อการผลิตสุกรเพื่อการส่งออก
 - ใช้ข้อมูลจากการศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร เพื่อกำหนดองค์ประกอบขั้นต่ำ
- 4.3.5 จัดวางระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Bio security) และระบบจัดการของเสียและการนำของเสียไปใช้ประโยชน์
 - ใช้ข้อมูลจาก 4.3.1, 4.3.2 และ 4.3.3 มาทำประมวลผลและจัดทำรายงานแนวทางการวางระบบความปลอดภัยทางชีวภาพสำหรับเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
 - ใช้ข้อมูลจาก 6.3.3 มาทำการประมวลผลและจัดทำรายงานแนวทางการจัดการของเสียและการนำของเสียไปใช้ประโยชน์ รายงานวิธีการและผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
- 4.3.6 สร้างรูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
 - วิเคราะห์ภูมิประเทศ และเส้นทางคมนาคม
 - นำเสนอรูปแบบของการจัดตั้งเขตเลี้ยงสุกร พร้อมจัดทำแปลนประกอบ
- 4.3.7 ประเมินความเป็นไปได้ของการลงทุนในเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
 - วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนผลิตสุกร
 - นำเสนอรูปแบบของการลงทุน

4.4 การศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

- 4.4.1 ศึกษาข้อมูลการนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมาย
- 4.4.2 ศึกษาระเบียบ การอนุญาตนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมาย
- 4.4.3 ศึกษาข้อมูล ชนิดของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภค ของประชากรของประเทศเป้าหมาย
- 4.4.4 ศึกษาต้นทุนการผลิตสุกรของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง
- 4.4.5 ศึกษาต้นทุนการผลิตเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง
- 4.4.6 ศึกษามาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร ที่เป็นที่ยอมรับของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร
- 4.4.7 ศึกษาแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมาย

5. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวสู่การใช้ประโยชน์

- 5.1 จังหวัดนครปฐม มีแหล่งผลิตสุกรที่ปลอดภัย และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ปัญหามลภาวะจากของเสีย และชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- 5.2 เอกชน นำไปสู่การเจรจาทางการค้ากับประเทศคู่ค้า ต่อการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์
- 5.3 กรมปศุสัตว์ แก้ปัญหาของเสียจากมูลสุกร และควบคุมโรคระบาดของสุกร มีการบริหารจัดการของเสียอย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาโลกร้อนจากการเลี้ยงสัตว์
- 5.4 จังหวัดอื่น ๆ นำเอาไปใช้เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดทำเขตเลี้ยงสุกร
- 5.5 ผลักดันสู่การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายด้านการเลี้ยงสัตว์ให้เหมาะสมต่อการสร้างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ผลักดันให้มีกฎหมายใช้บังคับอย่างครบวงจร

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครปฐมและพื้นที่ศึกษา

1. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครปฐม

1.1 สภาพทั่วไป

1.1.1 ประวัติความเป็นมา

“นครปฐม” เป็นอู่อารยธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในแผ่นดินสุวรรณภูมิ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ กล่าวว่า เมืองนครปฐมแต่เดิมนั้นตั้งอยู่ริมทะเล เป็นเมืองเก่าแก่ มีความเจริญรุ่งเรืองมา นับตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ และเป็นราชธานีสำคัญในสมัยทวารวดี ในยุคนั้นนครปฐมเป็นแหล่งเผยแพร่อารยธรรม จากประเทศอินเดีย ซึ่งรวมทั้งพุทธศาสนา นครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของความเจริญ มีชนชาติต่าง ๆ อพยพเข้ามา ตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เกิดความแห้งแล้งขึ้นในเมืองนครปฐม เพราะกระแสน้ำที่ไหลผ่านตัวเมือง เปลี่ยนเส้นทาง ประชาชนจึงอพยพไปตั้งหลักแหล่งอยู่ริมน้ำ และสร้างเมืองใหม่ขึ้นชื่อ “เมืองนครไชยศรี” หรือ “ศรีวิชัย” นครปฐมจึงกลายเป็นเมืองร้างมาเป็นเวลาหลายร้อยปี จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะที่ยังผนวชได้ทรงออกไปพบพระปฐมเจดีย์ และทรงเห็นว่าเป็นเจดีย์องค์ใหญ่ไม่มีที่ใดเทียบเท่า ครั้นเมื่อได้ครองราชย์ จึงโปรดฯ ให้ก่อเจดีย์แบบลังกาครอบองค์เดิมไว้ โดยให้ชื่อว่า “พระปฐมเจดีย์” ทรงปฏิสังขรณ์สิ่งต่าง ๆ ในบริเวณ องค์พระปฐมเจดีย์ให้มีสภาพดี และโปรดฯ ให้ขุดคลองเจดีย์บูชาเพื่อให้เกิดความร่มเย็นและสะดวกขึ้น

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เริ่มก่อสร้างทางรถไฟสายใต้ผ่านเมืองนครปฐม ซึ่งขณะนั้นยังเป็นป่ารก พระองค์จึงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลท่าหนา อำเภอนครชัยศรี มาตั้งที่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์เหมือนเช่นครั้งสมัยโบราณ

ครั้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้สร้างพระราชวังสนามจันทร์ เป็นที่เสด็จแปรพระราชฐานและฝึกซ้อมรบแบบเสือป่า โดยโปรดฯ ให้ตัดถนนเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย รวมทั้งสร้างสะพานเจริญศรัทธาข้ามคลองเจดีย์บูชาเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟกับองค์พระปฐมเจดีย์ ตลอดจนสร้างพระร่วงโรจนฤทธิ์ทางด้านทิศเหนือขององค์พระปฐมเจดีย์และบูรณะองค์พระปฐมเจดีย์ให้สมบูรณ์สวยงามดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน และได้โปรดฯ ให้เปลี่ยนชื่อจากเมือง “นครไชยศรี” เป็น “นครปฐม”

1.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต (รูปที่ 2.1)

ที่ตั้ง

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตก ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง โดยอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 45 ลิปดา 10 ฟลิปดา เส้นแวงที่ 100 องศา 4 ลิปดา 28 ฟลิปดา มีพื้นที่ 2,168,327 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,355,204 ไร่ เท่ากับ ร้อยละ 0.42 ของประเทศ และมีพื้นที่เป็นอันดับที่ 62 ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทางถนนเพชรเกษม 56 กิโลเมตร หรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า – นครชัยศรี) 51 กิโลเมตร และตามเส้นทางรถไฟ 62 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขต ติดต่อดังนี้

อาณาเขต

ทิศเหนือ

ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศใต้

ติดต่อกับอำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไทรน้อย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และ อำเภอท่ามะกา อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

รูปที่ 2.1 แผนที่ประเทศไทย และที่ตั้งของจังหวัดนครปฐม

1.1.3 สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดนครปฐมโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นที่ราบ ถึงค่อนข้างราบเรียบไม่มีภูเขาและป่าไม้ ระดับความแตกต่างของความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง 2-10 เมตร เห็นระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปลาดจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ และทิศตะวันตกสู่ตะวันออกมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ พื้นที่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นที่ดอนส่วนพื้นที่ทางตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีที่ดอนกระจายเป็นแห่ง ๆ และมีแหล่งน้ำกระจาย สำหรับพื้นที่ด้านตะวันออก และด้านใต้เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน มีคลองธรรมชาติและคลองข่อยที่ขุดขึ้นเพื่อการเกษตรและคมนาคมอยู่มาก พื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเล 2-4 เมตร

1.2 สภาพการเมืองการปกครอง

1.2.1 เขตการปกครอง

จังหวัดนครปฐมแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 106 ตำบล 930 หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 15 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 97 แห่ง (ตารางที่ 2.1 และรูปที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดนครปฐม

อำเภอ	ปีที่ตั้ง (พ.ศ.)	พื้นที่ (ตร.ม.)		จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน เทศบาล นคร	จำนวน เทศบาล เมือง	จำนวน เทศบาล ตำบล	จำนวน อบต.	ระยะทาง จาก จังหวัด
		รวม	%							
1. เมือง นครปฐม	2439	417.44	19.3	25	214	1	-	3	24	2
2. สามพราน	2439	249.347	11.5	16	137	-	3	2	12	21
3. นครชัยศรี	2452	284.031	13.1	24	108	-	-	2	23	14
4. บางเลน	2439	588.836	27.1	15	180	-	-	4	15	48
5. กำแพงแสน	2449	405.019	18.7	15	204	-	-	1	15	26
6. ดอนตูม	2508	171.354	7.9	8	69	-	-	1	8	31
7. พุทธมณฑล	2539	52.3	2.4	3	18	-	-	2	3	33
รวม		2,168.327	100	106	930	1	3	15	97	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด, สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

1.2.2 ประชากร

ประชากร ปี พ.ศ. 2551 รวมทั้งสิ้น 757,874 คน เป็นชาย 366,180 คน หญิง 391,694 คน ครัวเรือน ทั้งสิ้น 304,313 ครัวเรือน สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม มีจำนวน 186,602 คน รองลงมาได้แก่ อำเภอสามพราน มีจำนวน 175,166 คน และอำเภอกำแพงแสน มีจำนวน 120,977 คน (ตารางที่ 2.2)

จากการสำรวจภาวะการณการทำงานของจังหวัด (เมษายน - มิถุนายน 2550) ประชากรผู้ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ที่อยู่ในกำลังแรงงานรวม 589,566 คน คิดเป็นร้อยละ 60.61 ของประชากรทั้งหมด โดยแยกเป็นชาย 311,044 คน คิดเป็นร้อยละ 52.76 เป็นหญิง 278,522 คน คิดเป็นร้อยละ 47.24 แยกออก ดังนี้

- ผู้มีงานทำ จำนวน 582,517 คน คิดเป็นร้อยละ 98.80 ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน
- ผู้ว่างงาน คือ ผู้ไม่มีงานทำและพร้อมที่จะทำงาน จำนวน 7,049 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20

ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน

ตารางที่ 2.2 จำนวนประชากรและครัวเรือนจังหวัดนครปฐม

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)				จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	
เมืองนครปฐม	90,061	96,541	186,602	24.62	88,559
สามพราน	84,543	91,623	175,166	23.11	96,198
นครชัยศรี	50,220	55,186	105,406	13.91	36,872
บางเลน	44,577	45,800	90,377	11.93	25,798
กำแพงแสน	58,838	62,139	120,977	15.96	31,186
ดอนตูม	22,655	23,815	46,470	6.13	11,879
พุทธมณฑล	15,286	17,590	32,876	4.34	13,821
รวม	366,180	391,694	757,874	100	304,313

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนครปฐม (2551)

1.2.3 การบริหารราชการ

จังหวัดนครปฐม แบ่งส่วนการบริหารราชการออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1) หน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด (ที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง) มีจำนวน 66 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ 48 หน่วยงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย 4 หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระ 14 หน่วยงาน

2) หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาค อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด มีจำนวน 26 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ 21 หน่วยงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย 5 หน่วยงาน ระดับอำเภอ แบ่งเป็น 7 อำเภอ 106 ตำบล 930 หมู่บ้าน

3) หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 15 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 97 แห่ง

1.3 สภาพเศรษฐกิจ

1.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด Gross Domestic Product (GDP)

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐมในปี 2551 พบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 140,833 บาท ต่อปี โดยทั้งจังหวัดมีผลิตภัณฑ์มวลรวม 134,974 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาอุตสาหกรรม มากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 70,870 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาเกษตรกรรม คิดเป็นมูลค่า 12,920 ล้านบาท สาขาการขายส่ง ขายปลีก คิดเป็นมูลค่า 12,377 ล้านบาท สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม คิดเป็นมูลค่า 6,581 ล้านบาท สาขาการศึกษา คิดเป็นมูลค่า 5,112 ล้านบาท สาขาตัวกลางทางการเงิน คิดเป็นมูลค่า 4,032 ล้านบาท สาขาการก่อสร้าง คิดเป็นมูลค่า 3,916 ล้านบาท สาขาบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ คิดเป็นมูลค่า 3,749 ล้านบาท สาขา สาขาการไฟฟ้า ก๊าซและการประปา คิดเป็นมูลค่า 3,594 ล้านบาท สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 2,709 ล้านบาท สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ คิดเป็นมูลค่า 2,493 ล้านบาท สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ คิดเป็นมูลค่า 2,396 ล้านบาท สาขาการประมง คิดเป็นมูลค่า 1,695 ล้านบาท สาขาการบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ คิดเป็นมูลค่า 1,156 ล้าน

บาท สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน คิดเป็นมูลค่า 1,237 ล้านบาทและสาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล คิดเป็นมูลค่า 136 ล้านบาท (ตารางที่ 2.3)

ตารางที่ 2.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครปฐม Gross Domestic Product (GDP) ประจำปี พ.ศ. 2550-2551

สาขาการผลิต	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2551	▲ (%)
ภาคเกษตร (ล้านบาท)	12,378.00	14,615.00	18.07
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	10,638.00	12,920.00	21.45
การประมง	1,740.00	1,695.00	-2.59
ภาคนอกเกษตร	113,762.00	120,359.00	5.80
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	1,241.00	1,237.00	-0.32
การผลิตอุตสาหกรรม	66,894.00	70,870.00	5.94
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	3,509.00	3,594.00	2.42
การก่อสร้าง	3,824.00	3,916.00	2.41
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์	11,493.00	12,377.00	7.69
กิจกรรมยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน			
โรงแรมและภัตตาคาร	2,562.00	2,709.00	5.74
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	5,874.00	6,581.00	12.04
ตัวกลางทางการเงิน	3,673.00	4,032.00	9.77
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทาง	2,591.00	2,493.00	-3.78
ธุรกิจ			
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ	3,594.00	3,749.00	4.31
รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ			
การศึกษา	4,877.00	5,112.00	4.82
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	2,326.00	2,396.00	3.01
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	1,176.00	1,156.00	-1.70
ผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท)	126,140.00	134,974.00	7.00
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (บาท)	133,032.00	140,883.00	5.90
ประชากร (1,000 คน)	948.00	958.00	1.05

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัด, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.3.2 การเกษตรกรรม

จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งสิ้น 760,337.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 56.1 ของพื้นที่ทั้งหมดการเกษตรกรรม เป็นสาขาการผลิตที่สำคัญเป็นอันดับที่สองของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครปฐม ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 23.43 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพเกษตรกรรมที่สำคัญได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวนผลไม้ และการเลี้ยงสัตว์

ระบบการเกษตรในจังหวัดนครปฐม จัดเป็นเขตเกษตรก้าวหน้าเพราะมีระบบชลประทานที่ดี โดยอาศัยแหล่งน้ำจากลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ทำจีน และแม่กลอง ประกอบกับเกษตรกรจังหวัดนครปฐมมีศักยภาพสูง สามารถเรียนรู้วิทยาการแบบใหม่ๆ และมีการใช้เทคโนโลยีในภาคการเกษตรที่พัฒนามากขึ้นระดับหนึ่งพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้จังหวัด ได้แก่ ข้าว อ้อย ไม้ผล พืชผักต่าง ๆ และไม้ดอกไม้ประดับ การเกษตรกรรมของจังหวัดนครปฐม มีความเป็นไปได้สูงต่อการวางแผนจัดระบบการผลิตเพื่อเชื่อมโยงการส่งออก

1.3.2.1 การกสิกรรม ในปี พ.ศ. 2550/2551 จังหวัดนครปฐม ใช้พื้นที่เพาะปลูกแยกเป็นพื้นที่ใช้ทำนา 412,079.5 ไร่ พืชไร่ 79,545.5 ไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น 64,138.75 ไร่ พืชผัก 74,949 ไร่ ไม้ดอกไม้ประดับ 13,225.25 ไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม ได้แก่

1) ข้าว จังหวัดนครปฐมมีการทำนาปีละ 2 ครั้ง คือ ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง สำหรับผลผลิตข้าวฤดูการผลิตปี พ.ศ. 2550/2551 ของจังหวัดมีดังนี้

(1) ข้าวนาปี จากสถิติการเพาะปลูกปี พ.ศ. 2550/2551 พบว่ามีปริมาณผลผลิต จำนวน 351,300.13 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549/2550 เป็นจำนวน 44,731.13 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.59 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี พ.ศ. 2550/2551 จำนวน 411,755.5 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549/2550 เป็นจำนวน 48,367.5 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 13.31

(2) ข้าวนาปรัง จากสถิติการเพาะปลูกปี พ.ศ. 2550/2551 พบว่า มีปริมาณผลผลิต จำนวน 354,984 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549/2550 เป็นจำนวน 102,060 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.35 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี พ.ศ. 2550/2551 จำนวน 406,156.5 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549/2550 เป็นจำนวน 94,235.5 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 30.21

2) อ้อย พืชไร่ที่สำคัญของจังหวัด คือ อ้อยโรงงานที่ใช้ผลิตน้ำตาลทราย ในปี 2550/2551 จังหวัดนครปฐมมีผลผลิตอ้อยโรงงาน 893,266.5 ตัน ลดลงจากปี พ.ศ. 2549/2550 จำนวน 5,793.50 ตันหรือลดลงร้อยละ 0.64 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี พ.ศ. 2550/2551 จำนวน 75,474.5 ไร่ ลดลงจากปี 2549/2550 เป็นจำนวน 1,834.5 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.37 อ้อยเป็นพืชที่เพาะปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน ปลูกมากในเขตอำเภอกำแพงแสน

3) ผลไม้ การทำสวนผลไม้ นับเป็นอาชีพหนึ่งที่ราษฎรทำการเพาะปลูกมาก ประกอบด้วยส้มโอ มะม่วง ชมพู ฝรั่ง มะพร้าว น้ำหอม มะนาว กล้วยน้ำบัว ขนุน องุ่น กระท้อน กล้วยหอม ลำไย และส้มเขียวหวาน เป็นต้น สำหรับผลไม้ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครปฐมเป็นที่รู้จักทั่วไปของผู้บริโภค ได้แก่ ส้มโอนครชัยศรี และมะพร้าว น้ำหอมสามพราน ปี พ.ศ. 2550/2551 จังหวัดมีผลผลิตผลไม้รวมประมาณ 130,105 ตัน มูลค่า ประมาณ 1,626.69 ล้านบาท

4) พืชผัก มีการปลูกกันทั่วไป นอกจากจะใช้บริโภคภายในจังหวัดแล้ว ยังส่งไปจำหน่ายยังจังหวัดข้างเคียงและกรุงเทพมหานคร และบางชนิด เช่น หน่อไม้ฝรั่ง สามารถส่งไปจำหน่ายต่างประเทศด้วย พืชผักที่ปลูกกันมาก ได้แก่ ข้าวโพดฝักอ่อน ข้าวโพดหวาน ผักคะน้า แดงกวา ถั่วฝักยาว ผักกวางตุ้ง ผักคื่นชៃ ผักชี ผักบุ้งจีน ผักบุ้งน้ำ พริกชี้หูสวน พริกใหญ่ มะเขือเทศ ชะอม ผักกะเฉด กระชาย ต้นหอม ฯลฯ ในปี 2550/2551 มีผลผลิตผักรวมประมาณ 202,211.42 ตัน มูลค่าประมาณ 1,577.13 ล้านบาท

5) ไม้ดอกไม้ประดับ จังหวัดนครปฐม เป็นแหล่งเพาะปลูกกล้วยไม้ที่สำคัญและมีไม้ดอกไม้ประดับอื่นๆ เช่น กุหลาบ มะลิ บัวฉัตร รัก ดาวเรือง ซึ่งได้รับความนิยมทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ในแต่ละปีจังหวัดนครปฐมมีรายได้จากการจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับประมาณ 1,375 ล้านบาท พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอสสามพราน นครชัยศรี พุทธมณฑล และบางเลน

1.3.2.2 การปลูกสัตว์ (ปี พ.ศ. 2550) จังหวัดนครปฐม มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค และการค้าสัตว์ที่นิยมเลี้ยง 3 ลำดับแรก ได้แก่ ไก่ มีจำนวน 7,697,099 ตัว เป็ด มีจำนวน 2,726,231 ตัว และ สุกร มีจำนวน 922,167 ตัว เป็นต้น (ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม)

1.3.2.3 การประมง จังหวัดนครปฐมประกอบอาชีพประมงน้ำจืดเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นอาชีพสำคัญอาชีพหนึ่งเนื่องจากการประมงมีจำนวนทั้งสิ้น 144,441 ไร่ และเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมีทั้งสิ้น 12,151 ราย ทั้งนี้ ในปี 2551 มีผลผลิตจากการเพาะเลี้ยง 36,691.46 ตัน มูลค่า 4,274,577,520 บาท (ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม)

1.3.3 การใช้พื้นที่และการถือครองที่ดิน

ปี พ.ศ. 2550 จังหวัดนครปฐมมีพื้นที่จำแนกตามประเภทเอกสารสิทธิ ได้แก่ โฉนด 1,162,249 ไร่ 2 งาน 94.4 วา, น.ส.3 ก. 3,009 ไร่ 77 วา, น.ส. 3 48,783 ไร่ 2.5 วา, ตราจอง 2,318 ไร่ 3 งาน 66.5 วา, ส.ค.1 5,073 ไร่ 3 งาน 64 วา (ที่มา: สำนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐม)

1.3.4 การอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรมเป็นสาขาที่ทำรายได้เข้าสู่จังหวัดนครปฐมมากที่สุด มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ห่างจากกรุงเทพมหานครเพียง 56 กิโลเมตร โดยภาพรวมแล้วอุตสาหกรรมในจังหวัดนครปฐม มีการประกอบกิจการหลากหลายประเภทปะปนกันไป ไม่กระจุกตัวอยู่ในอุตสาหกรรมหนึ่งเป็นพิเศษ และอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการลงทุนมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการบริการ รองลงมาคือ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมเคมี และพลาสติก ตามลำดับ ส่วนอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการลงทุนน้อยที่สุด คือ อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ และ อุตสาหกรรมก่อสร้างตามลำดับ

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ อาทิ การผลิตด้านอุตสาหกรรมการพัฒนายังไม่ต่อเนื่องเครื่องจักรเก่า ล้าสมัย การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ยังไม่ทั่วถึง เพราะผู้ประกอบการขาดเงินลงทุนมีผลทำให้คุณภาพสินค้าที่ยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร และขาดแรงงานฝีมือเฉพาะด้าน

ในปี พ.ศ. 2551 จังหวัดนครปฐมมีโรงงานทั้งสิ้น 2,549 แห่ง จำนวนเงินลงทุนประมาณ 241,322,824,583 บาท เกิดการจ้างงาน 142,160 คน เป็นชาย 65,524 คน เป็นหญิง 76,636 คน กำลังการผลิตทั้งสิ้น 2,945,244.74 แรงแม้ (ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม)

1.3.5 การพาณิชย์กรรม

จังหวัดนครปฐม เป็นศูนย์กลางทางการค้าของภูมิภาคตะวันตกและเป็นชุมทางการขนส่ง การขนถ่ายสินค้ามายาวนาน โดยทางรถไฟ รถยนต์ และการขนส่งสินค้าเกษตรทางน้ำเพื่อเข้าสู่ตลาดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งมีความได้เปรียบทางด้านทำเลที่ตั้งประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัด มีการพัฒนา การเกษตรในทุกด้าน จึงก่อให้เกิดการลงทุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตรได้อย่างดี และรวดเร็ว ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดกระจายไปสู่สาขาต่างๆ และมีความมั่นคง จนกลายเป็นศูนย์กลางทางพาณิชย์กรรมขนาดใหญ่ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2550 มีผู้ประกอบการซึ่งจดทะเบียนธุรกิจใหม่ รวมทั้งสิ้น 455 ราย จำนวนทุนจดทะเบียนรวม 1,020,685,000 บาท (ตารางที่ 2.4)

ตารางที่ 2.4 การจดทะเบียนธุรกิจใหม่จังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2548-2550

ปี /จำนวน	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550	
	ราย	ทุน(บาท)	ราย	ทุน(บาท)	ราย	ทุน(บาท)
รวม	273	1,263,416,998	532	1,790,350,000	455	1,020,685,000

ที่มา: สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด

1.3.6 การเงิน การคลัง และการธนาคาร

1.3.6.1 การเงิน การคลัง ในปีงบประมาณ 2551 ผลการจัดเก็บรายได้ของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 14,695.32 ล้านบาท ลดลงกว่าปี 2550 จำนวน 476.48 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.14 (ตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.5 ผลการจัดเก็บรายได้เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

(หน่วย: ล้านบาท)

หน่วยงาน	ผลการจัดเก็บรายได้			
	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550	เปรียบเทียบ (สูง/ต่ำ)	ร้อยละ
สรรพากรพื้นที่	6,343.68	5,835.05	508.63	8.72
สรรพสามิตพื้นที่	7,629.54	8,587.60	(958.06)	(11.16)
ธนารักษ์พื้นที่	12.17	12.72	(0.55)	(4.32)
รวมหน่วยงานหลัก	13,985.39	14,435.37	(449.98)	(3.12)
ส่วนราชการอื่น	709.93	736.43	(26.50)	(3.60)
รวมทั้งสิ้น	14,695.32	15,171.80	(476.48)	(3.14)

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดนครปฐม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 จังหวัดนครปฐมมีการเบิกจ่ายเงิน เท่ากับ 8,569.95 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 94.74 ของเงินประจำงวด โดยงบประมาณสามารถเบิกจ่ายได้ 6,625.82 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 98.37 ของเงินประจำงวด และงบลงทุนสามารถเบิกจ่ายได้ 1,944.13 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 84.16 ของเงินประจำงวด ตามมติคณะรัฐมนตรีกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายภาพรวม ร้อยละ 94 และงบลงทุนร้อยละ 74 (ตารางที่ 2.6)

ตารางที่ 2.6 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	เงินประจำงวด		เบิกจ่าย		คงเหลือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งบประจำ	6,735.51	74.46	6,625.82	98.37	109.69	1.63
งบลงทุน	2,310.07	25.54	1,944.13	84.16	365.94	15.84
รวม	9,045.58	100	8,569.95	94.74	475.63	5.26

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดนครปฐม

1.3.6.2 เงินฝากและเงินสินเชื่อ ในปี พ.ศ. 2551 จังหวัดนครปฐมมีเงินฝาก รวมทั้งสิ้น 119,749.42 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันปี 2550 จำนวน 11,070.32 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.19 ส่วนเงินสินเชื่อมีจำนวน 81,727.20 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันปี พ.ศ. 2550 จำนวน 6,975.88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.33 การปล่อยสินเชื่อ มีการขยายตัวดีขึ้น ส่วนใหญ่เน้นสินเชื่อบุคคลเข้าซื้อรถยนต์ และหมวดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (ตารางที่ 1.7)

ตารางที่ 2.7 เงินฝากและสินเชื่อจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2551

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	เงินฝาก				เงินสินเชื่อ			
	ณ 30	ณ 30	สูง/(ต่ำ)	ร้อยละ	ณ 30	ณ 30	สูง/(ต่ำ)	ร้อยละ
	พ.ย.51	พ.ย.50			พ.ย.51	พ.ย.50		
ธ. พาณิชย์	96,599.00	87,624.00	8,975.00	10.24	60,979.00	55,847.00	5,132.00	9.19
ธ. ออม	13,299.72	12,935.56	364.16	2.82	5,481.53	4,860.57	620.96	12.78
ธ. ส. ส.	1,384.05	1,070.79	313.26	29.26	8,636.99	7,562.60	1,074.39	14.21
ธ. ก. ส.	8,466.65	7,048.75	1,417.90	20.12	6,629.68	6,481.15	148.53	2.29
รวม	119,749.42	108,679.10	11,070.32	10.19	81,727.20	74,751.32	6,975.88	9.33

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนครปฐม

1.3.7 การแรงงาน

1.3.7.1 สถานประกอบกิจการและลูกจ้าง ในปี 2550 จังหวัดนครปฐม มีสถานประกอบกิจการทั้งหมด 5,453 แห่ง มีจำนวนลูกจ้างทั้งหมด 195,173 คน ในจำนวนนี้เป็นสถานประกอบกิจการขนาดใหญ่มีลูกจ้าง 1,000 คน ขึ้นไป จำนวน 13 แห่ง (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2551, ที่มา: สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนครปฐม)

1.3.7.2 ผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุนงาน ในปี พ.ศ. 2550 จังหวัดนครปฐมมีสถิติผู้สมัครงานทั้งสิ้น 9,692 คน ชาย 3,882 คน หญิง 5,810 คน ตำแหน่งงานว่าง รวมทั้งสิ้น 5,814 อัตรา ชาย 1,429 อัตรา หญิง 912 อัตรา ไม่ระบุ 3,473 อัตรา การบรรจุนงานรวมทั้งสิ้น 4,231 คน ชาย 1,880 คน หญิง 2,351 คน จำนวนผู้สมัครงาน ตำแหน่งงาน และการบรรจุนงานเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน สำหรับ

ตำแหน่งงานว่างปี พ.ศ. 2549 ลดลงจากปี พ.ศ. 2548 เนื่องจาก ปี พ.ศ. 2548 มีการจัดนัดพบแรงงานใหญ่ ได้รวมตำแหน่งงานของจังหวัดใกล้เคียงด้วย (ตารางที่ 2.8)

ตารางที่ 2.8 จำนวนผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุนงานจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2548-2550

ประเภท	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
1. ผู้สมัครงาน	5,802	8,750	9,692
2. ตำแหน่งงานว่าง	22,157	5,343	5,814
3. การบรรจุนงาน	1,762	2,504	4,231

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดนครปฐม

1.3.7.3 การบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศและคุ้มครองคนหางาน ในปี 2550

จังหวัดนครปฐมมีผู้เดินทางไปทำงานต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น 183 คน เป็นการเดินทางไปด้วยตนเอง 44 คน เดินทางด้วย RE-ENTRY VISA 156 คน และนายจ้างพาไปทำงานและฝึกงาน รวม 15 คน และนายจ้างพาไปฝึกงานในต่างประเทศ จำนวน 19 คน (ที่มา: สำนักงานจัดหางานจังหวัดนครปฐม)

2. ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอกำแพงแสน

2.1 สภาพทั่วไป

2.1.1 ประวัติความเป็นมา

ในอดีตอำเภอกำแพงแสนเป็น เมืองกำแพงแสน (มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 11-16) ซึ่งเป็นเพียงเมืองเล็ก ๆ สันนิษฐานว่าน่าจะมีฐานะเป็นเมืองบริวารของเมืองนครไชยศรีมากกว่าจะเป็นเมืองที่ตั้งอยู่อย่างอิสระ ตำแหน่งกลางเมืองเก่าอยู่ที่ประมาณเส้นรุ้งที่ 13 องศา 39 ลิปดา 20 พิลิปดาเหนือ และเส้นแวง 99 องศา 57 ลิปดา 57 พิลิปดาตะวันออก เป็นเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่มีขนาดเล็กและตั้งอยู่ไม่ไกลจากเมืองนครไชยศรี คือมีระยะห่างกันประมาณ 24 กิโลเมตร ตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างเมืองใหญ่ 2 เมือง คือเมืองอู่ทองและเมืองนครไชยศรี ปัจจุบันบริเวณเมืองเก่ากำแพงแสนเป็นพื้นที่ของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งใช้เป็นค่ายลูกเสือ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 5 ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

อำเภอกำแพงแสนได้ตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2449 ที่วัดห้วยพระ ตำบลห้วยพระ อำเภอดอนตูม โดยใช้ชื่อว่า อำเภอกำแพงแสน ตั้งตามชื่อเมืองโบราณ ต่อมาได้ปี พ.ศ. 2453 ได้ย้ายที่ตั้งอำเภอใหม่จากวัดห้วยพระไปที่ชายทุ่งสามแก้ว ห่างจากที่ตั้งเดิมไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 1.6 กิโลเมตร และได้เปลี่ยนชื่ออำเภอจากเดิมตามชื่อหมู่บ้านว่า อำเภอสามแก้ว ตั้งอยู่จนถึงปี พ.ศ. 2460 จึงได้กลับมาใช้ชื่อว่า อำเภอกำแพงแสน ตามเดิม เพื่อเป็นการรักษาชื่อเมืองโบราณไว้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2490 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอกำแพงแสนจากที่ตั้งชายทุ่งสามแก้ว มาตั้งที่ว่าการอำเภอใหม่ริมคลองท่าสาร-บางปลา บริเวณบ้านยาง ดัดถนนมาลัยแมน (ถนนนครปฐม-สุพรรณบุรี) หมู่ที่ 13 ตำบลทุ่งกระพังโหม ห่างจากที่ตั้งเดิมไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 14 กิโลเมตร และเมื่อปี พ.ศ. 2532 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอกำแพงแสนไปสร้างที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ ณ ที่ดินที่ราษฎรได้บริจาคให้ริมถนนมาลัยแมน ห่างจากที่ตั้งเดิมไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 2 กิโลเมตร ตรงข้ามโรงเรียนกำแพงแสนวิทยา ส่วนที่ตั้งเดิมได้ใช้เป็นสำนักงานเทศบาลตำบลกำแพงแสน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2552)

2.1.3 สภาพภูมิประเทศ

อำเภอกำแพงแสนมีเนื้อที่ 405.019 ตารางกิโลเมตร หรือ 253,136 ไร่ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบ มีการทำการเกษตรกรรม ประมงและปศุสัตว์ พื้นที่ดินส่วนใหญ่มีความชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์ ไม่มีภูเขา มีคลองหลายสายไหลผ่าน จึงเหมาะสำหรับการเกษตรกรรม ประมง และปศุสัตว์ สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ช่วงเดือน กุมภาพันธ์-กรกฎาคม ฤดูฝน ช่วงเดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน และฤดูหนาวช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม (ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและพัฒนางานปกครอง, 2552)

2.2 สภาพการเมืองการปกครอง

2.2.1 เขตการปกครอง

อำเภอกำแพงแสนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอกำแพงแสนแบ่งเขตการปกครอง ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ออกเป็น 15 ตำบล 204 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลทุ่งกระพังโหม 7 หมู่บ้าน ตำบลกระต๊อบ 8 หมู่บ้าน ตำบลทุ่งลูกนก 23 หมู่บ้าน ตำบลห้วยขวาง 21 หมู่บ้าน ตำบลทุ่งขวาง 10 หมู่บ้าน ตำบลสระสีมุ่ม 24 หมู่บ้าน ตำบลทุ่งบัว 11 หมู่บ้าน ตำบลดอนข่อย 16 หมู่บ้าน ตำบลสระพัฒนา 14 หมู่บ้าน ตำบลห้วยหมอนทอง 12 หมู่บ้าน ตำบลห้วยม่วง 12 หมู่บ้าน ตำบลกำแพงแสน 12 หมู่บ้าน ตำบลรางพิกุล 9 หมู่บ้าน ตำบลหนองกระทุ่ม 11 หมู่บ้าน และตำบลวังน้ำเขียว 14 หมู่บ้าน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2552)

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอกำแพงแสนประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วยเทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลกำแพงแสน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลกำแพงแสน และองค์กรปกครองส่วนตำบล 15 แห่ง ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกระพังโหม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งกระพังโหม (นอกเขตเทศบาลตำบลกำแพงแสน)

2. องค์การบริหารส่วนตำบลกระต๊อบ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกระต๊อบทั้งตำบล

3. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกทั้งตำบล

4. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขวาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยขวางทั้งตำบล

5. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งขวางทั้งตำบล

6. องค์การบริหารส่วนตำบลสระสีมุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสระสีมุ่มทั้งตำบล

7. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งบัว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งบัวทั้งตำบล

8. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดอนข่อยทั้งตำบล

9. องค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสระพัฒนาทั้งตำบล

10. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยหมอนทองทั้งตำบล

11. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยม่วงทั้งตำบล

12. องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกำแพงแสน (นอกเขตเทศบาล

ตำบล

13. องค์การบริหารส่วนตำบลรางพิบูล ครอบคลุมพื้นที่ตำบลรางพิบูลทั้งตำบลกำแพงแสน)
14. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มทั้งตำบล
15. องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำเขียว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวังน้ำเขียวทั้งตำบล

2.2.2 ประชากร

ปี 2551 จำนวนประชากรของอำเภอกำแพงแสนรวมทั้งสิ้น 120,977 คน ประชากรชาย จำนวน 58,838 คน ประชากรหญิง จำนวน 62,139 คน ความหนาแน่นของประชากร 303 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 31,086 ครัวเรือน (ตารางที่ 2.9, 2.10)

ตารางที่ 2.9 จำนวนประชากรและครัวเรือนในเขตตำบลของอำเภอกำแพงแสน

ตำบล	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
ทุ่งบัว	2,474	2,554	5,028	1,175
ทุ่งขวาง	2,742	2,849	5,591	1,272
ทุ่งกระพังโหม	1,851	1,776	3,627	1,003
ทุ่งลูกนก	6,253	6,401	12,654	2,898
ดอนข่อย	3,511	3,630	7,141	1,675
กำแพงแสน(เทศบาล)	3,880	5,202	9,082	1,884
กระต๊อบ	4,732	4,379	9,111	2,489
หนองกระทุ่ม	2,721	2,722	5,443	1,173
ห้วยขวาง	5,478	5,854	11,332	2,833
ห้วยหมอนทอง	3,907	4,148	8,055	1,849
ห้วยม่วง	3,611	3,732	7,343	1,782
สระพัฒนา	3,239	3,605	6,844	1,905
สระสีมุ่ม	4,558	4,926	9,484	2,389
วังน้ำเขียว	3,760	3,860	7,620	1,934
รางพิบูล	2,888	3,035	5,923	1,534
รวม	55,605	58,673	114,278	27,795

ที่มา : ที่ทำการปกครอง (3 กุมภาพันธ์ 2552)

ตารางที่ 2.10 จำนวนประชากรและครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลกำแพงแสน

เทศบาล	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
ตำบลกำแพงแสน	3,233	3,466	6,699	3,291
รวม	3,233	3,466	6,699	3,291

ที่มา : ที่ทำการปกครอง (3 กุมภาพันธ์ 2552)

2.2.3 สภาพเศรษฐกิจ

ประชากรในอำเภอกำแพงแสน มีอาชีพหลักในการประกอบเกษตรกรรม โดยมีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น 248,198 ไร่ ครอบครัวยุคเกษตรกรรม 10,602 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย หน่อไม้ฝรั่ง ข้าวโพดอ่อน และการเลี้ยงสัตว์ เช่น วัวนม สุกร ไก่ อาชีพเสริม ได้แก่ เย็บรองเท้า ผลิตไม้แขวนเสื้อบุหญาแฝกกันแมลง และผลิตปลานิลแดดเดียว

3 ข้อมูลพื้นฐานของตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน

3.1 สภาพทั่วไป

3.1.1 ประวัติความเป็นมา

ตำบลทุ่งลูกนกจัดตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2493 สภาพเป็นทุ่งกว้าง มีป่าไม้ล้อมรอบ มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มาก พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติที่เพิ่มรายได้ให้กับประชากร ต่อมาได้มีชาวบ้านหันมาบุกเบิกจับจองอาศัยเป็นที่ทำกิน และอาศัยทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ทำประโยชน์ตราบทุกวันนี้ (ThaiTambol.com, 2552)

3.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลกระต๊อบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และ ตำบลสนามแย้ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลทุ่งบัว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

3.1.3 สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ มีความหนาแน่นเฉลี่ย 18.88 คน/ตารางกิโลเมตร (ThaiTambol.com, 2552)

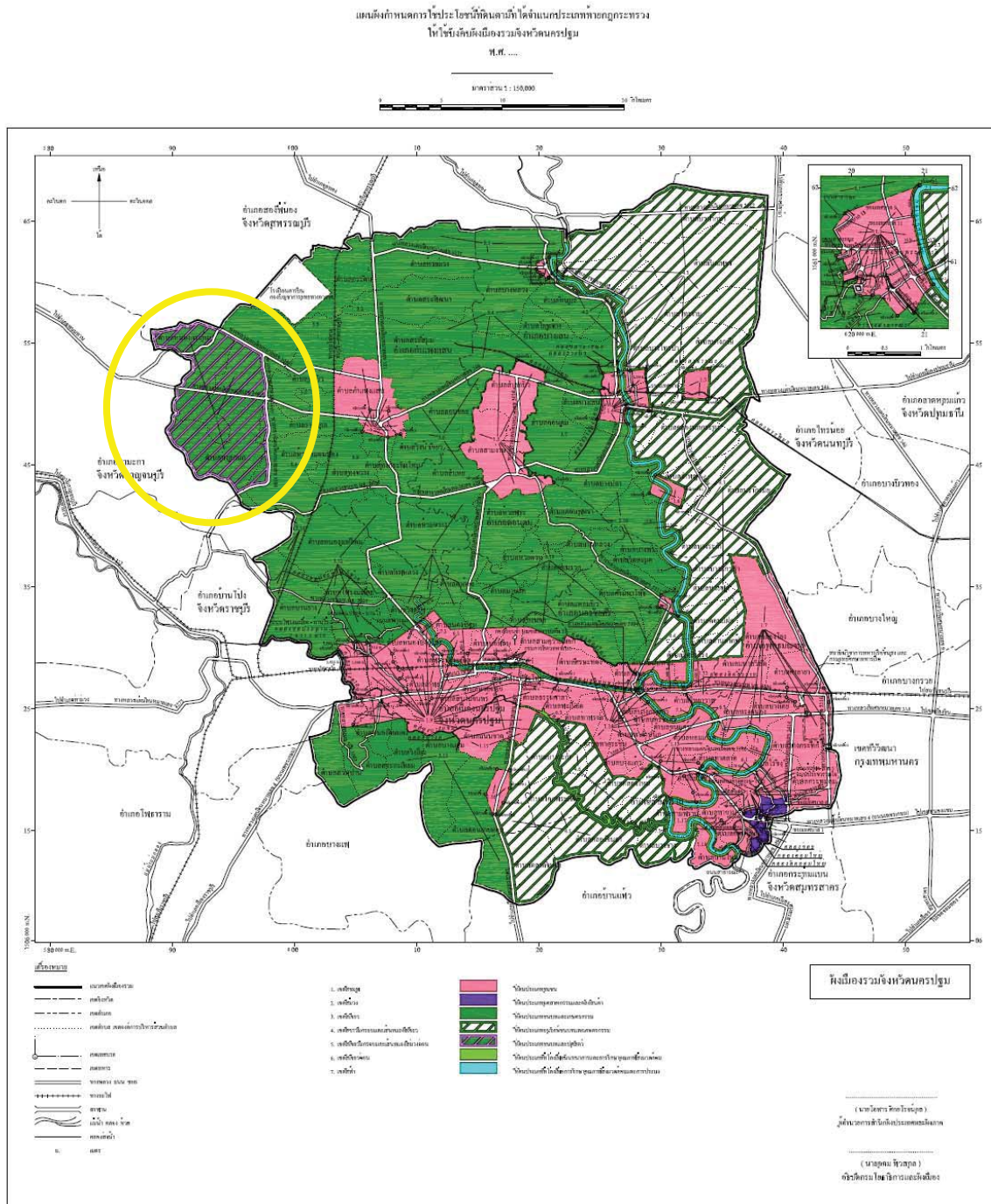
3.2 สภาพการเมืองการปกครอง

3.2.1 เขตการปกครอง

ตำบลทุ่งลูกนกแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 23 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทุ่งลูกนก บ้านห้วยรางเกต บ้านหนองกร่าง บ้านคอกสะแกวัลย์ บ้านดงมะม่วง บ้านทุ่งกระดิน บ้านห้วยปลารวด บ้านใหม่หนองจิก บ้านศาลาตึก บ้านหนองจิก บ้านดอนตะคร้อหวาน บ้านห้วยผักชี บ้านนาแค บ้านอ้อกระทุง บ้านไร่แดงทอง บ้านหนองหญ้าปล้อง บ้านหนองศาลา บ้านห้วยปลากดเล็ก บ้านกาญจนภิเษก บ้านรางกระเบา บ้านดอนซาก บ้านหนองศาลาทอง และบ้านหนองปากงาม และมีการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกทั้งตำบล

3.2.2 ประชากร

จำนวนประชากรของตำบลทุ่งลูกนก ปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก จำนวน 12,713 คน แบ่งเป็นประชากรชาย จำนวน 6,282 คน และประชากรหญิง จำนวน 6,431 คน และจำนวนหลังคาเรือน 2,949 หลังคาเรือน (ตารางที่ 2.11)

รูปที่ 2.3 แผนที่จังหวัดนครปฐม และเขตที่คาดว่าจะเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนก และหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน (พื้นที่วงกลม)

ตารางที่ 2.11 ข้อมูลประชากรครัวเรือนของตำบลทุ่งลูกนก

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	ทุ่งลูกนก	287	279	566	133
2	ห้วยรางเกต	244	251	495	118
3	หนองกร่าง	332	343	675	154
4	คอกสะแกวัลย์	355	348	703	182
5	ดงมะม่วง	256	255	511	109
6	ทุ่งกระถิน	260	230	490	118
7	ห้วยปลากรด	255	278	533	107
8	ใหม่หนองจิก	199	218	417	108
9	ศาลาตึก	286	305	594	126
10	หนองจิก	254	298	552	136
11	ดอนตะคร้อหวาน	355	340	695	189
12	ห้วยผักชี	269	242	511	114
13	นาแค	218	218	436	111
14	อ้อกระทุง	367	351	718	149
15	ไร่แดงทอง	250	287	537	131
16	หนองหญ้าปล้อง	334	374	681	135
17	หนองศาลา	286	292	578	124
18	ห้วยปลากดเล็ก	315	309	624	145
19	กาญจนภิเษก	244	223	467	98
20	รางกระบะ	258	321	579	124
21	ดอนซาก	154	143	297	67
22	หนองศาลาทอง	242	250	492	128
23	หนองปากง่าม	259	303	562	125
	รวม	6,282	6,431	12,713	2,949

3.3 สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพหลัก ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป

4. ข้อมูลพื้นฐานของตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน

4.1 สภาพทั่วไป

4.1.1 ประวัติความเป็นมา

เดิมตำบลหนองกระทุ่ม เป็นส่วนหนึ่งของตำบลทุ่งลูกนก ได้แยกมาจากตำบลทุ่งลูกนก เมื่อเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2535 มีฐานะเป็นสภาตำบล และยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 สาเหตุที่ใช้ชื่อตำบลหนองกระทุ่ม เพราะมีวัดเก่าแก่ ชื่อวัดหนองกระทุ่ม มีอายุ 100 กว่าปี เป็นที่ศรัทธาจับถือของชาวบ้านจึงใช้ชื่อตำบลหนองกระทุ่มทุกวันนี้ (ThaiTambol.com, 2552)

4.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้ ติดกับ ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันตก ติดกับ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

4.1.3 สภาพภูมิประเทศ

เป็นตำบลขนาดเล็กมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การเพาะปลูก อุดมสมบูรณ์ มีคลองชลประทานไหลผ่านหมู่บ้านตลอดปี

4.2 สภาพการเมืองการปกครอง

4.2.1 เขตการปกครอง

ตำบลหนองกระทุ่มแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองขนาน บ้านหนองเขมร บ้านอรุณรุ่ง บ้านใหม่เจริญพร บ้านหนองขโมย บ้านหนองกระทุ่ม บ้านรางแคสูง บ้านจับเกาะ บ้านยิงเจริญ บ้านรางหว่า และบ้านรุ่งเจริญ และมีการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มทั้งตำบล

4.2.2 ประชากร

จำนวนประชากรของตำบลหนองกระทุ่ม ปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม จำนวน 5,485 คน แบ่งเป็นประชากรชาย จำนวน 2,732 คน และประชากรหญิง จำนวน 2,726 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,086 หลังคาเรือน (ตารางที่ 2.12)

2.4.3 สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพหลัก ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 2.12 ข้อมูลประชากรคร้วเรือนของตำบลหนองกระทุ่ม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	คร้วเรือน
1	หนองขนาน	499	477	967	196
2	หนองเขมร	255	242	497	80
3	อรุณรุ่ง	98	100	198	43
4	ใหม่เจริญพร	363	361	724	146
5	หนองขโมย	223	230	453	96
6	หนองกระทุ่ม	248	249	497	92
7	รางแคสูง	301	293	594	124
8	จับเกาะ	247	279	526	133
9	ยิ่งเจริญ	141	146	287	55
10	รางหว่า	160	157	317	65
11	รุ่งเจริญ	197	192	389	81
	รวม	2,732	2,726	5, 485	1,086

บทสรุป

จังหวัดนครปฐมนับเป็นแหล่งผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศ การเพิ่มศักยภาพด้านการผลิตด้วยการนำเอาเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยจะช่วยพัฒนาจังหวัดให้เป็นอู่ข้าวอู่น้ำของประเทศต่อไป รวมทั้งอาจเป็นแหล่งส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญในอนาคต

บทที่ 3

การสำรวจและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย

การศึกษผลกระทบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในพื้นที่ชุมชนเป้าหมายคือ ตำบลหนองกระทุ่มและตำบลทุ่งลูกนกมีความสำคัญ เพื่อให้ตรงตามความต้องการและความคิดของประชาชน นอกจากนี้ฟาร์มเลี้ยงสุกรในเขตเลี้ยงและใกล้เคียงที่มีศักยภาพในการย้ายเข้าไปยังโครงการก็จำเป็นเช่นกัน เพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อเงื่อนไข การสนับสนุนของภาครัฐต่อโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการมีดังนี้

- 3.1 การสำรวจพื้นที่ในบริเวณที่จะจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงฯ
- 3.2 ทำแบบสอบถามสำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3.3 ออกสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่มีผลกระทบ
- 3.4 ระดมความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3.5 สรุปรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

โดยมีวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยใน 6 เดือนแรก คือ การสำรวจและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมายและทำแบบสอบถามสำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้ผู้ช่วยวิจัยท้องถิ่น เข้าไปสอบถามกับทางหน่วยงานราชการ เช่น นายก อบต กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้าน

3.1 การสำรวจพื้นที่ในบริเวณที่จะจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ

ผลการสำรวจพื้นที่ในเขตตำบลทุ่งลูกนก

1. สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานของตำบลทุ่งลูกนก

- 1.1 มีประชากรทั้งสิ้น 12,533 คน
- 1.2 มีครัวเรือน 2,701 หลังคาเรือน มีผู้เลี้ยงสัตว์ทั้งหมด 709 หลังคาเรือน
- 1.3 พื้นที่ตำบลทุ่งลูกนก มีเนื้อที่ 73,176 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 45,738 ไร่

ทิศเหนือ	จรด	ตำบลกระต๊อบ
ทิศใต้	จรด	ตำบลห้วยหมอนทอง และตำบลสนามแย้ จ. กาญจนบุรี
ทิศตะวันออก	จรด	ตำบลทุ่งบัว
ทิศตะวันตก	จรด	ตำบลหนองกระทุ่ม

- 1.4 จำนวนหมู่บ้านมี 23 หมู่บ้าน ปกครองโดยองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกทั้งหมด ได้แก่

- 1.บ้านทุ่งลูกนก
- 2.บ้านห้วยรางเกต
- 3.บ้านหนองกร่าง
- 4.บ้านคอกสะแกวัลย์

- 5.บ้านดงมะม่วง
- 6.บ้านทุ่งกระถิน
- 7.บ้านห้วยปลากด
- 8.บ้านใหม่หนองจิก
- 9.บ้านศาลาตึก
- 10.บ้านหนองจิก
- 11.บ้านดอนตระคร้อหวาน
- 12.บ้านห้วยผักชี
- 13.บ้านนาแค
- 14.บ้านอ้อกระทุง
- 15.บ้านไร่แดงทอง
- 16.บ้านหนองหญ้าปล้อง
- 17.บ้านหนองศาลา
- 18.บ้านห้วยปลากดเล็ก
- 19.บ้านกาญจนภิเษก
- 20.บ้านรางกระเบา
- 21.บ้านดอนซาก
- 22.บ้านศาลาทอง
- 23.บ้านหนองปากง่าม

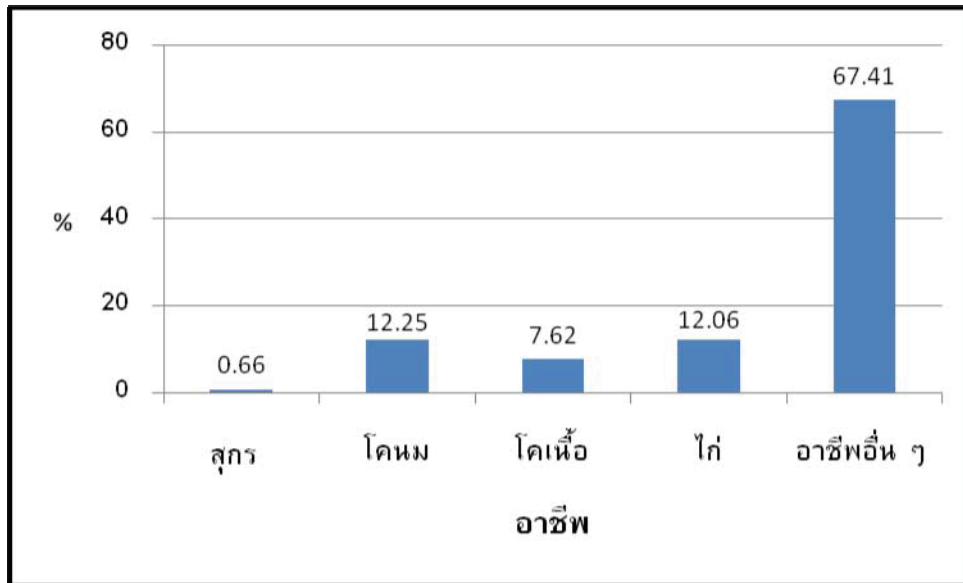
1.5 ภูมิประเทศ โดยรวมเป็นที่ดอนและที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเลี้ยงสัตว์ พืชที่ปลูกได้แก่ ข้าวโพดฝักอ่อน อ้อย และไม้ประดับเช่น กุหลาบ ไม้ผล ได้แก่ องุ่น มะม่วง มะเฟือง สัตว์ที่เลี้ยง ได้แก่ โคนม ซึ่งหมู่ที่ 6 บ้านทุ่งกระถินจะเลี้ยงโคนมเกือบทั้งหมู่บ้าน รองลงมาได้แก่ สุกร เป็ดและไก่ (รูปที่ 3.1)

2.2 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

- บั้มน้ำมันและก๊าซ	1	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	10	แห่ง
- โรงสี	1	แห่ง

รูปที่ 3.1 อาชีพของประชาชนในตำบลทุ่งลูกนก

3. สภาพสังคม

3.1 การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา 8 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประชาชน 5 แห่ง

3.2 ผู้บริหารท้องถิ่น

นายอรุณ เล้าอรุณ ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

ความเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก (นายอรุณ เล้าอรุณ)

ความคิดเห็นของท่านนายกในการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรว่า เป็นเรื่องที่ดีถ้ามีโครงการนี้มาจัดตั้งในตำบล เพราะถือว่าเป็นการพัฒนาชุมชนและก่อให้เกิดรายได้และการจ้างงานมากขึ้น จะทำให้เศรษฐกิจของตำบลดีขึ้น แต่เนื่องจากพื้นที่ที่ใช้ในการจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ ต้องใช้พื้นที่จำนวนมากจึงค่อนข้างจะหายาก เนื่องจากพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกมีประชากรหนาแน่น พื้นที่ว่างเปล่าไม่มี แนะนำว่ามีพื้นที่ว่างเปล่าในเขตหมู่ 4 บ้านคอกสะแกวัลย์ซึ่งเป็นพื้นที่ทหาร พื้นที่บางส่วนถูกนายทุนซื้อไปทำธุรกิจบ่อทราย บ่อดิน ปัจจุบันกลายเป็นบ่อน้ำขนาดใหญ่หลายบ่อ พื้นที่หมู่ 4 จึงเหมาะสมจะจัดตั้งเป็นเขตส่งเสริมฯ มากที่สุด

2. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 (นายศิลาชัย มาลัยประเสริฐ)

ให้ความเห็นว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรน้อยลง เพราะเกิดภาวะการขาดทุน จึงเลิกกิจการไปหลายราย เหลือแต่เกษตรกรรายย่อย แต่ถ้าจะมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี แต่กลัวผลกระทบที่จะตามมาภายหลัง คือ

เรื่องของกลิ่นเป็นเรื่องที่ชาวบ้านกลัวมากเป็นอันดับที่ 1 เนื่องจากชาวบ้านไม่ชอบกลิ่นมูลสุกร แต่ถ้าสามารถจัดการเรื่องกลิ่นได้ก็น่าจะจัดตั้งเขตส่งเสริมฯได้

ผลการสำรวจพื้นที่ในเขตตำบลหนองกระทุ่ม

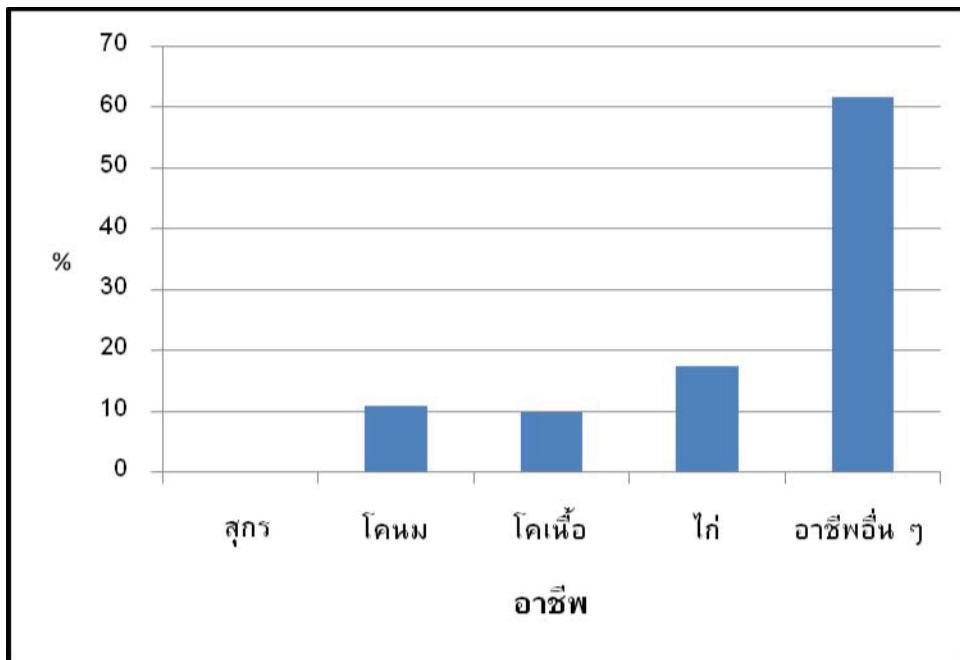
1. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลหนองกระทุ่ม

- 1.1 มีประชากรทั้งสิ้น 5,332 คน
- 1.2 มีครัวเรือน 1,091 หลังคาเรือน มีผู้เลี้ยงสัตว์ทั้งหมด 316 หลังคาเรือน
- 1.3 พื้นที่ตำบลหนองกระทุ่ม มีพื้นที่ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	จรด	อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	จรด	ตำบลทุ่งลูกนก
ทิศตะวันออก	จรด	ตำบลทุ่งลูกนก
ทิศตะวันตก	จรด	อำเภอกำมะกา จังหวัดกาญจนบุรี

1.4 จำนวนหมู่บ้านมี 11 หมู่บ้าน ปกครองโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มทั้งหมด

1.5 ภูมิประเทศ โดยรวมจะเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก การเพาะปลูกอุดมสมบูรณ์เนื่องจากมีคลองชลประทานไหลผ่านตลอดปีอาชีพส่วนใหญ่ ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ (รูปที่ 3.2)

รูปที่ 3.2 อาชีพของประชาชนในตำบลหนองกระทุ่ม

2. ผู้บริหารท้องถิ่น

นายบุญแสง สุวรรณชีพ ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

ความเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม นายบุญแสง สุวรรณชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะโคนม โคนี้อาศัยมีการเลี้ยงสุกรน้อย มี 2 แห่งเป็นการเลี้ยงแบบครบวงจรขนาดกลางตั้งอยู่ที่หมู่ 8 อาชีพอื่น ๆ คือการทำไร่ ทำนา พืชที่ปลูก เช่น อ้อย ข้าวโพดฝักอ่อน และนอกจากนี้ยังมีการผลิตแก๊ซจากมูลโค สามารถผลิตแก๊ซใช้ได้ประมาณ 30 หลังคาเรือนตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ 7 บ้านห้วยปลากัด มีการค้นพบบ่อน้ำมันพื้นที่หมู่ 1, 4 พื้นที่สาธารณะประโยชน์มีอยู่บ้างเล็กน้อย พื้นที่ที่มีความเป็นไปได้และเหมาะสมในการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร คือ พื้นที่หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 9 บ้านหนองเขมร เนื่องจากมีประชากรอาศัยน้อยและกระจัดกระจาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรม ทำไร่อ้อยแต่กลัวผลกระทบที่จะตามมาภายหลัง คือ เรื่องของกลิ่นเหม็นจากมูลสุกร ลักษณะของพื้นที่ในสองตำบลแสดงในรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3 รูปพื้นที่จริงบริเวณโซน 2-3 ตำบลหนองกระทุ่ม

3.2 แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองทางเศรษฐมิติและทฤษฎีการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการทางเศรษฐกิจ

แนวคิดและทฤษฎีการที่จะอธิบายและใช้ในการคำนวณ ณ ที่นี้จะขอแบ่งแนวทางตามทฤษฎีที่จะใช้ในการวิเคราะห์ของโครงการนี้ ออกได้เป็น 4 แนวทางคือ 1. แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองทางเศรษฐมิติตามแบบ probit model 2. ทฤษฎีการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการทางเศรษฐกิจ 3. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตร และ 4. ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้อมูล

แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองทางเศรษฐมิติตามแบบ probit model

แบบจำลองทางเศรษฐมิติแบบ Binary Probit Model:

แบบจำลองสำหรับตัวแปรตาม (dependent variable) ที่มีลักษณะเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพและมีค่าได้เพียง 2 ค่า (dichotomous variable) โดยค่าของตัวแปร y หรือ ค่าที่แสดงถึงฐานะได้สองประการนั้นคือ 1 และ 0 ตัวอย่างเช่น อาจจะมีลักษณะ ปรากฏสัญลักษณ์ y^* หมายถึง ภาวะลงทุนหรือการยอมรับ(1)และภาวะไม่ลงทุนหรือไม่ยอมรับ(0) หรืออาจจะตอบว่าใช่ หรือไม่ใช่อยู่ที่การสำรวจ ฯลฯ นอกจากนี้เรายังต้องสมมุติของ regressors x , y ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์เฉพาะเจาะจง สมมติว่าเราใช้แบบจำลองแบบ(Pindyck & Rubinfeld , 1987) ดังนี้

$$\Pr(Y = 1 | X) = \Phi(X'\beta),$$

ซึ่งหมายถึงการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยของโครงการบางอย่างและเป็นงานที่เพิ่มมากขึ้นกระจาย Φ cumulative distribution function (CDF) มาตรฐานแจกแจงปกติพารามิเตอร์ที่อยู่ใกล้เคียงกับสุดคุ่ม β มันอาจเป็นไปได้ที่จะกระตุ้นให้เป็นแบบอย่าง probit ตัวแปรแบบสมมติว่ามีตัวแปรสุ่มที่ช่วย คือ

$$Y^* = X'\beta + \varepsilon,$$

ที่ $\varepsilon \sim (0, n, 1)$ จากนั้นก็จะถูกมองว่าเป็นตัวบ่งชี้ว่าเป็น y โดยค่าของตัวแปรเป็นบวก:

$$Y = \mathbf{1}_{\{Y^* > 0\}} = \begin{cases} 1 & \text{if } Y^* > 0 \text{ i.e. } -\varepsilon < X'\beta, \\ 0 & \text{otherwise.} \end{cases}$$

ซึ่งในทางปฏิบัติปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามเชิงคุณภาพหรือ ตัวแปรหุ่น (dummy variable) จะแสดงความสัมพันธ์ที่แตกต่างจากวิธีการโดยทั่วไปส่วนค่าความน่าจะเป็นของ Y จะถูกกำหนดโดยสมการ ซึ่งจะแปรผันตามค่าตัวแปรอิสระ (X_i) ที่มีรูปแบบสมการ Likelihood Function ดังนี้

$$L = YF(-\beta X_i) + (1-Y)F(\beta X_i)$$

หากจะเขียนฟังก์ชันความสัมพันธ์ปัจจัยต่างๆที่คาดว่ามามีอิทธิพลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งการวิเคราะห์นี้ได้ใช้แบบจำลอง Binary Choice Model ตัวแปรตาม Y คือ

0	เมื่อเกษตรกรไม่ยอมรับโครงการ
1	เมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการ

(การยอมรับโครงการ พิจารณาจาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กรณีที่เกษตรกรตอบว่าเห็นด้วย จึงมีสมมติฐานว่าเกษตรกรมีการยอมรับโครงการด้วยเช่นกัน)

ตัวแปรอิสระทั้งหมดของสมการที่ใช้ในการคำนวณและความหมายของตัวแปรคือ AGE_i หมายถึงอายุ INCOME_i หมายถึงรายได้ต่อเดือน , COST_i หมายถึงค่าใช้จ่ายโดยรวมของครัวเรือน , Enou_i หมายถึงความพอเพียงของครัวเรือน , SAVE_i หมายถึงการออมของครัวเรือน , LAND_i หมายถึงการถือครองพื้นที่ดินของครัวเรือน , EXPAND_i หมายถึง , DISTRIC1_i หมายถึงอาศัยอยู่ในอำเภอเมือง SEX_i หมายถึงเพศและ EDU_i หมายถึงระดับการศึกษา

ทฤษฎีการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการทางเศรษฐกิจ

การนำไปใช้ประโยชน์ของโครงการ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ตามเครื่องมือต่างๆ จะเป็นส่วนหนึ่งของข้อเสนอโครงการ (Project Proposal) เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินและอนุมัติโครงการได้ใช้ในการพิจารณาโครงการ รวมทั้งเมื่อได้รับให้ดำเนินโครงการแล้วผลที่ได้จากการวิเคราะห์เหล่านี้จะเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จ ทั้งจะเห็นได้ว่าจะต้องมีแนวการวิเคราะห์ที่รอบด้าน ดังนั้นจะกล่าวถึงเครื่องมือในการวิเคราะห์โครงการในส่วนที่คิดว่ามีความสำคัญและยังมีเครื่องมืออื่นๆ ในการวิเคราะห์โครงการที่มากกว่าที่นำเสนอในที่นี้ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเลือกและนำมาปรับให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานและโครงการเครื่องมือหลักๆ ในการวิเคราะห์ (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, 2552) ประกอบไปด้วย

1. การวิเคราะห์ขอบเขต กระบวนการในการดำเนินโครงการ (Project Flow)
2. การวิเคราะห์ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโครงการ
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และเชื่อมโยงระหว่างโครงการกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ
4. การวิเคราะห์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ (Stakeholder Analysis)
5. การประมาณการกระแสเงินสดของโครงการ (Cash flow Projection)
6. การวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุน (Cost / Benefit Analysis)
7. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับโครงการอื่น
8. การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่สำคัญ (Risk Analysis)

9. การวิเคราะห์ด้วยเทคนิคอื่นๆ

ทั้งนี้ในเอกสารต่อไปนี้มีผู้วิจัยขอเสนอเพียงการวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุน (Cost / Benefit Analysis) เพียงเรื่องเดียว เท่านั้น

การวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุน

เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจว่าการดำเนินโครงการนั้นจะก่อให้เกิดผลหรือประโยชน์ที่คุ้มค่าหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ที่จะได้รับเหนือกว่าต้นทุนหรือการลงทุนที่ลงไปหรือไม่ นอกจากนี้ถ้ามีหลายโครงการที่ต้องเลือก การทำ Cost - Benefit Analysis ยังทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์โครงการต่างๆ ด้วย นอกจากนี้ประโยชน์ที่สำคัญคือเพื่อให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรที่ลงไปนั้นได้ก่อให้เกิดความคุ้มค่าขึ้นจริงหรือไม่ โดยประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นนั้นสามารถพิจารณาได้ในสองแนวทาง ได้แก่ ประโยชน์เชิงการเงินที่สามารถวัดออกมาเป็นค่าเงินได้ และประโยชน์เชิงสังคม ที่ไม่สามารถวัดเป็นค่าเงินได้

การวิเคราะห์ประโยชน์ที่จะได้นั้นในเชิงเศรษฐกิจหรือทางการเงินนั้น จะต้องมีการคำนวณต้นทุนของโครงการ ซึ่งได้แก่ทรัพยากรต่างๆ ที่ลงไปทั้งแรงงาน เครื่องจักร อุปกรณ์ วัสดุต่างๆ และคาดการณ์รายรับที่จะเกิดขึ้นจากโครงการ เพื่อนำมาคำนวณเป็นกำไรจากการดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตามเนื่องจากรายรับที่จะเกิดขึ้นนั้นเป็นรายรับที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นการคิดรายรับในอนาคต จึงต้องแปลงให้เป็นค่าในปัจจุบัน (เนื่องจากมูลค่าของเงินที่ลดลงทุกขณะ ทำให้เงิน 100 บาทที่จะได้รับในอนาคต มีค่าไม่เท่ากับเงิน 100 ในปัจจุบัน) แล้วถึงจะนำมาหักจากต้นทุนที่ลงไป เพื่อให้สุดท้ายได้ออกมาเป็นค่าของ Net Present Value (NPV) การแปลงค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) ในกรณีที่ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนจัดอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน การปรับค่าเวลาก็ไม่มีความจำเป็น ส่วนกรณีที่ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนเกิดขึ้นในระยะเวลาดังกล่าวแตกต่างกัน จะต้องมีการปรับค่าเวลาให้อยู่ในมาตรฐานที่เปรียบเทียบกันได้ โดยปรับให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน ดังนั้นเกณฑ์การชี้วัดในการกำหนดการตัดสินใจของเงินลงทุนของโครงการ ณ ที่นี้ เราสามารถจะพิจารณาเฉพาะได้ 4 เกณฑ์ชี้วัดที่สำคัญคือ

1) การคิดมูลค่าของต้นทุนและผลตอบแทนสุทธิที่เป็นมูลค่าปัจจุบัน (Net Present Value: NPV) คือ ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของรายได้หรือผลประโยชน์ของโครงการ ในรูปตัวเงินที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละปี ตลอดอายุของโครงการ กับมูลค่าปัจจุบันของเงินต้นทุนของโครงการ ที่จ่ายออกไป ภายใต้โครงการที่กำลังพิจารณา ณ อัตราลดค่า (discount rate) หรือค่าของทุน (cost of capital) ที่กำหนดจากคำนิยาม คือการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ มูลค่าปัจจุบัน (NPV) = มูลค่าปัจจุบันของรายได้หรือผลประโยชน์ - มูลค่าปัจจุบันของต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย โดยมี เกณฑ์การตัดสินใจ

- มูลค่าปัจจุบัน (NPV) > 0 หรือ มีค่าเป็น บวก จะยอมรับโครงการ
- มูลค่าปัจจุบัน (NPV) < 0 หรือ มีค่าเป็น ลบ จะปฏิเสธโครงการ

จะต้องทราบข้อมูลดังนี้สูตรคำนวณได้จาก

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{B_t - C_t}{(1 + r)^t}$$

โดย B_t คือ รายได้หรือผลประโยชน์ของโครงการ ในช่วงเวลาหนึ่งๆ
 C_t คือ เงินต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของโครงการ ที่จ่ายออกไป
 r คือ อัตราส่วนลด (discount rate) โดยทั่วไปอาจคิดเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
 t คือ ระยะเวลาหรือจำนวนปีของโครงการ

2) การคิดอัตราส่วนระหว่างมูลค่าของต้นทุนและผลตอบแทนสุทธิที่เป็นมูลค่าปัจจุบัน (**Cost - Benefit Ratio: BCR**) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost ratio หรือ B/C ratio) เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับมูลค่าปัจจุบันของเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในโครงการ ถ้า B/C ratio มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าโครงการให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับที่ลงทุนไป แต่ถ้าค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการไม่คุ้มกับเงินลงทุนที่เสียไป

$$B/C \text{ ratio} = \sum_{t=0}^n \frac{B_t / C_t}{(1 + r)^t}$$

B/C ratio = มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนหรือรายได้ **หารด้วย** มูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายหรือ การลงทุน (BCR = PV of Benefit / PV of cost)

B/C = มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน (PVB) / มูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่าย (PVC) = 138/100 = 1.38

B/C เท่ากับ 1.38 มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการมีค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป ดังนั้นโครงการนี้จึงมีความเหมาะสมที่จะลงทุน

3) **งวดระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB)** คือ เป็นวิธีหาว่าต้องใช้เวลาานเท่าไรจึงจะได้เงินรายได้เท่ากับเงินลงทุนที่จ่ายไป วิธีนี้เป็นการวัดอย่างง่ายใช้ได้รวดเร็ว เพื่อหาระยะเวลาของการลงทุนไม่อาจหาได้ว่าการลงทุนนั้นจะได้กำไรมากน้อยเพียงใดระยะเวลา แต่สามารถบอกได้จะคืนทุนภายในระยะเวลา(เป็นจำนวนปี /เดือน หรือวัน) สามารถคำนวณได้จาก

$$\text{Payback Period} = \frac{\text{PV ของค่าใช้จ่ายในการลงทุน}}{\text{ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต่อปี}}$$

4) **อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR)** หมายถึงอัตราลดค่า (discount rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายในการลงทุนเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของเงินสดที่คาดว่าจะได้รับ จากการ

ดำเนินการของโครงการ การคำนวณหาอัตราผลตอบแทนลดค่า กฎการตัดสินใจ: ควรยอมรับโครงการลงทุน ถ้า IRR มีค่าเกินกว่าอัตราผลตอบแทนหรือค่าเสียโอกาสของทุน (ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม)

$$0 = \sum_{t=0}^n \frac{B_t / C_t}{(1 + r)^t}$$

IRR หมายถึง r (discount rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลได้เท่ากับเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของการลงทุนนั่นเอง

นอกเหนือจากประโยชน์ทางการเงินแล้ว โครงการต่างๆ ยังก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงสังคม (Social Benefits) อีกด้วย โดยในการคำนวณประโยชน์เชิงสังคมนั้น จะพิจารณาหรือให้ความสำคัญที่ประโยชน์ที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ได้รับเป็นสำคัญ โดยเริ่มต้นจากการระบุผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญ (Key Stakeholders) ทางสังคม เช่น ชาวบ้าน เกษตรกร พ่อค้า ผู้ประกอบการ ฯลฯ พร้อมทั้งระบุถึงผลกระทบที่กลุ่มบุคคล หรือ บุคคลดังกล่าวจะได้รับจากโครงการ (ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ) โดยใส่ผลกระทบที่จะได้ให้ตรงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบ เพื่อให้ได้คะแนนออกมา จากนั้นเมื่อรวมคะแนนทั้งหมดออกมาจะได้ค่าประโยชน์ของโครงการในเชิงสังคม

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตร

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรครั้งนี้ได้อาศัย 3 แนวคิดหลัก (Turner , 1984) กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีสังคม คือ คำอธิบายปรากฏการณ์สังคมอย่างใดอย่างหนึ่งตามหลักเหตุผล โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของปรากฏการณ์สังคมนั้น จนสามารถที่จะพยากรณ์ปรากฏการณ์สังคมในอนาคตได้ ทฤษฎีสังคมมีความหมายกว้างเป็นทฤษฎีของจิตวิทยา ซึ่งอาจหมายถึงเรื่องของคนแต่ละคนก็ได้ (Psychology studies human interaction of individuals) หรืออาจหมายถึงทฤษฎีรัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องของอำนาจของคนหลายคนที่เกี่ยวข้องกัน หรืออาจหมายถึงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ อันเป็นเรื่องของคนหลายคนกับวัตถุในการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจกผลิตภัณฑ์และบริการในการอุปโภคบริโภคได้ และอาจเป็นทฤษฎีสังคมวิทยา เป็นเรื่องของรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์หรืออาจจะเป็นทฤษฎีของมานุษยวิทยาเป็นเรื่องของคนที่มีแบบแผนการคิด การกระทำหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทฤษฎีทางสังคมจึงคล้ายกับแนวคิดทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับคนและความสัมพันธ์ระหว่างคน รวมทั้งระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม แต่ก็มีแตกต่างที่ทฤษฎีเป็นข้อความที่เป็นไปตามหลักเหตุผล มีระบบและพยากรณ์ปรากฏการณ์ในอนาคต โดยการประยุกต์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของไทยได้ คือ

- 1) แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างหรือองค์ประกอบที่สำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตร
- 2) แนวคิดเกี่ยวกับหลักการวิเคราะห์ธุรกิจการทำฟาร์ม
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์แนวโน้มของการทำฟาร์ม

1) แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างหรือองค์ประกอบทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน เป็นการพิจารณาจากจำนวนหรือสัดส่วนขององค์ประกอบครัวเรือนในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1) สภาพภาพของสมาชิกในครัวเรือน ตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน สัดส่วนของอายุ/เพศ/การศึกษาของหัวหน้าและสมาชิกในครัวเรือน สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันต่างๆ สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าอบรมในวิชาชีพต่างๆ และสัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่มีงานทำ เป็นต้น

1.2) การถือครองที่ดิน ตัวชี้วัดได้แก่ จำนวนเนื้อที่ดินที่ครัวเรือนถือครองทั้งหมด สัดส่วนของการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะต่างๆ เช่น เป็นที่นา ที่ไร่ ที่สวน ที่เลี้ยงปศุสัตว์ ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น สัดส่วนของการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินในรูปแบบต่างๆ เช่น สัดส่วนของที่ดินที่เป็นของตนเอง สัดส่วนของที่เช่า สัดส่วนของที่ดินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐ สัดส่วนของที่ดินได้ทำฟรี นอกจากนี้ยังสามารถพิจารณาได้จากสัดส่วนของพื้นที่ได้รับน้ำจากแหล่งต่างๆ เช่น พื้นที่ที่ได้รับน้ำชลประทานเป็นหลัก พื้นที่ที่ได้รับน้ำฝนเป็นหลัก

1.3) รายได้ ตัวชี้วัดได้แก่ สัดส่วนของรายได้ตามแหล่งที่มาของรายได้ประเภทต่างๆ เช่น รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมในการเกษตร รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมนอกการเกษตร โดยรายได้จากกิจกรรมทางการเกษตร ยังสามารถแบ่งได้เป็นรายได้จากการขายผลผลิตปศุสัตว์แต่ละชนิด รายได้จากการทำกิจกรรมเกษตรอื่นๆ เช่น รายได้จาก การแปรรูปผลผลิตเกษตรในฟาร์ม ส่วนรายได้จากกิจกรรมนอกการเกษตร สามารถแบ่งได้เป็นรายได้ที่เกิดจากการออกไปรับจ้างนอกฟาร์มของสมาชิกในครัวเรือน เช่น รายได้ที่เกิดจากการค้าขาย รายได้จากบุตรหลานส่งเงินมาให้ รายได้จากเงินเดือน เป็นต้น

1.4) รายจ่าย ตัวชี้วัดได้แก่ สัดส่วนของรายจ่ายตามแหล่งที่มาของรายจ่ายประเภทต่างๆ เช่น รายจ่ายที่เกิดในกิจกรรมทางการเกษตร รายจ่ายที่เกิดในกิจกรรมนอกการเกษตร โดยรายจ่ายในกิจกรรมทางการเกษตร ได้แก่ รายจ่ายเพื่อการผลิตพืช/สัตว์ และรายจ่ายในกิจกรรมเกษตรอื่นๆ ส่วนรายจ่ายในกิจกรรมนอกการเกษตร ได้แก่ รายจ่ายเพื่อการบริโภคและอุปโภค เช่น รายจ่ายเพื่อซื้ออาหารมาบริโภค รายจ่ายเพื่อซื้อเสื้อผ้า/เครื่องนุ่งห่ม รายจ่ายเพื่อการศึกษา รายจ่ายเพื่อเป็นค่ายารักษาโรค รายจ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย รายจ่ายเพื่อการบันเทิง รายจ่ายเพื่อซื้อของใช้ในบ้าน เป็นต้น

1.5) ทรัพย์สิน ตัวชี้วัดได้แก่ สัดส่วนของทรัพย์สินประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ในครัวเรือน เช่น ทรัพย์สินทางการเกษตร ทรัพย์สินนอกการเกษตร โดยทรัพย์สินทางการเกษตรยังสามารถแบ่งได้เป็นทรัพย์สินคงที่ (ได้แก่ ที่ดิน โรงเรือน) ทรัพย์สินดำเนินงาน (ได้แก่ เครื่องมือ/เครื่องจักร/อุปกรณ์การเกษตร พ่อ-แม่พันธุ์สัตว์ และ ทรัพย์สินหมุนเวียน (ได้แก่ เงินสด เงินในธนาคาร ปุ๋ย/ยาคงเหลือ ผลผลิตพืช/สัตว์คงเหลือ) ส่วนทรัพย์สินนอกการเกษตร ได้แก่ บ้าน/ที่อยู่อาศัย รถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถบรรทุก เรือ เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ จักรเย็บผ้า โทรศัพท์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

1.6) หนี้สินและสินเชื่อและปัจจัยตัวชี้วัดอื่น ๆ ได้แก่ สัดส่วนของครัวเรือนที่มีหนี้สินหรือสินเชื่อ สัดส่วนของหนี้สิน/สินเชื่อที่จำแนกตามแหล่งเงินกู้ต่างๆ เช่น สถาบันการเงินในระบบ สถาบันการเงินนอกระบบ สัดส่วนของหนี้สิน/สินเชื่อที่จำแนกตามวัตถุประสงค์การกู้ เช่น ใช้เพื่อกิจกรรมเกษตร ใช้เพื่อกิจกรรมนอกการเกษตร สัดส่วนหนี้สิน/สินเชื่อที่จำแนกตามระยะเวลา เช่น หนี้สิน/สินเชื่อระยะสั้น หนี้สิน/สินเชื่อระยะปานกลาง หนี้สิน/สินเชื่อระยะยาว เป็นต้น

2) แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ธุรกิจการฟาร์ม เป็นการวิเคราะห์ผลของการทำฟาร์มโดยพิจารณาจากขนาดฟาร์มและผลตอบแทนในด้านต่างๆ โดยตัววัดที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่

2.1) การวิเคราะห์ขนาดฟาร์ม ตัววัดที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ จำนวนที่ดินของครัวเรือนทั้งหมด จำนวนเนื้อที่ทำฟาร์ม จำนวนแรงงานของครัวเรือน มูลค่าของผลผลิต มูลค่าของทรัพย์สินทุนทั้งหมด การวิเคราะห์ผลตอบแทน การวิเคราะห์รายได้และรายจ่าย มีตัววัดที่สำคัญคือ

2.1.1) การวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายในกิจกรรมการเกษตร เป็นการวิเคราะห์ว่าในรอบปีการผลิตหนึ่งๆ เกษตรกรมีรายได้จากการประกอบการเกษตรเป็นจำนวนเท่าไร การวิเคราะห์นี้เป็นการพิจารณาจากรายได้และรายจ่ายในการเกษตรทั้งในรูปเงินสดและประเมิน ซึ่งตัววัดและวิธีการคำนวณมีดังนี้

- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร = รายได้เงินสดทางการเกษตร - รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร
- รายได้สุทธิทางการเกษตร = รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร + มูลค่าผลผลิตเกษตรที่ใช้ในครัวเรือน ส่วนต่างของมูลค่าทรัพย์สินต้นปีและปลายปี

2.1.2) การวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน เป็นการวิเคราะห์ที่ต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.1) โดยเป็นการพิจารณาในส่วนต่างของรายได้และรายจ่ายเช่นกัน แต่ได้มีการนำเอารายได้และรายจ่ายจากการทำกิจกรรมนอกการเกษตรเข้ามาพิจารณาดูด้วย ซึ่งตัววัดที่ใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนนี้คือ

- รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน เป็นการพิจารณาว่าเมื่อนำรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร มารวมกับรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมนอกการเกษตรแล้ว ครัวเรือนจะมีเงินสดคงเหลือเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนเท่าไร ซึ่งวิธีการคำนวณคือ
- รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน = รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร + รายได้นอกการเกษตร
- รายได้สุทธิครัวเรือน เป็นการพิจารณาว่าเมื่อนำรายได้สุทธิทางการเกษตรมารวมกับรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมนอกการเกษตรแล้ว ครัวเรือนจะมีรายได้เพื่อใช้ในครัวเรือนเท่าไร วิธีการคำนวณคือ
- รายได้สุทธิครัวเรือน = รายได้สุทธิทางการเกษตร + รายได้นอกการเกษตร
- เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ หรืออาจเรียกว่าการออมอย่างง่าย เป็นการเปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายในรูปของเงินสดที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อนำรายได้เงินสดที่ได้รับมาทั้งหมด(ทั้งทางการเกษตรและนอกการเกษตร) มาหักออกด้วยค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งหมด (ทั้งทางการเกษตรและนอกการเกษตร) แล้ว ครัวเรือนเกษตรจะยังคงเหลือเงินสดอยู่เป็นจำนวนเท่าไร ซึ่งวิธีการคำนวณมีดังนี้

$$\text{เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้} = \text{รายได้เงินสดทั้งหมด} - \text{รายจ่ายเงินสดทั้งหมด}$$

$$\text{หรือ} \quad \text{เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้} = \text{รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน} - \text{รายจ่ายนอกการเกษตร}$$

2.1.3) การวิเคราะห์สภาพทรัพย์สินและหนี้สิน การวิเคราะห์ด้านนี้เป็นการพิจารณาสถานะของฟาร์มที่เป็นอยู่หลังจากการดำเนินการผลิต ซึ่งประเภทของทรัพย์สินและหนี้สินที่ใช้ในการวิเคราะห์สามารถแบ่งได้คือ

ข้อมูลด้านทรัพย์สิน ข้อมูลด้านทรัพย์สินที่ใช้วิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ทรัพย์สินคงที่ ทรัพย์สินในการดำเนินงาน ทรัพย์สินหมุนเวียน

ข้อมูลด้านหนี้สิน ข้อมูลด้านหนี้สินที่ใช้วิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ หนี้สินระยะยาว หนี้สินระยะปานกลาง หนี้สินระยะสั้น ส่วนวิธีการวิเคราะห์และตัววัดในเรื่องสภาพทรัพย์สินและหนี้สินมีดังนี้

อัตราส่วนมูลค่าการลงทุน เป็นการแสดงอัตราส่วนการลงทุนในทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ เป็นร้อยละของทรัพย์สินที่มีทั้งหมด การวิเคราะห์นี้แสดงให้เห็นลักษณะการลงทุนในการประกอบกิจการของเกษตรกร

อัตราส่วนมูลค่าหนี้สิน เป็นการแสดงอัตราส่วนของหนี้สินประเภทต่าง ๆ ว่าหนี้สินที่มีส่วนใหญ่นั้นเป็นหนี้สินประเภทอะไร โดยแสดงเป็นอัตราร้อยละของหนี้สินทั้งหมด

ทรัพย์สินสุทธิ (Net Worth) เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของทรัพย์สิน และหนี้สิน ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ทรัพย์สินสุทธิ เป็นตัววัดที่แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงของฐานะทางการเงินของฟาร์มนั้นๆ ว่ามีความมั่นคงมากน้อยเพียงไร ถ้ามูลค่าของทรัพย์สินสุทธิตามแสดงว่ามีความมั่นคงมาก

$$\text{ทรัพย์สินสุทธิ} = \text{มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด(บาท)} - \text{มูลค่าหนี้สิน(บาท)}$$

สัดส่วนทรัพย์สินต่อหนี้สิน เป็นตัววัดที่เป็นหน่วยมาตรฐานซึ่งสามารถใช้เปรียบเทียบธุรกิจในช่วงเวลาต่างกันได้ และใช้เปรียบเทียบธุรกิจฟาร์มที่มีขนาดต่างกันก็ได้ สัดส่วนเหล่านี้ได้แก่ สัดส่วนสุทธิ (Net Capital Ratio) ใช้วัดฐานะความมั่นคงทางการเงินทั้งหมดของฟาร์ม โดยเป็นการเปรียบเทียบในเชิงสัดส่วนระหว่างทรัพย์สินที่มีทั้งหมดกับหนี้สินที่มีทั้งหมดว่าฟาร์มมีทรัพย์สินมากกว่าหนี้สินหรือไม่ ในการคำนวณดังนี้

$$\text{สัดส่วนสุทธิ (บาท/1 บาท)} = \frac{\text{มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด (บาท)}}{\text{มูลค่าหนี้สิน (บาท)}}$$

สัดส่วนสุทธินี้พิจารณาในลักษณะคล้ายกับทรัพย์สินสุทธิคือ หากสัดส่วนมีค่าสูง แสดงว่าฟาร์มมีฐานะความมั่นคงค่อนข้างสูง ถ้าสัดส่วนมีค่าเท่ากับ 1 หมายความว่าฟาร์มมีทรัพย์สินทั้งหมดเท่ากับหนี้สินทั้งหมดพอดี สัดส่วนดำเนินการ (Working Ratio) เป็นสัดส่วนที่ใช้วัดความคล่องตัวของธุรกิจฟาร์ม โดยเป็นการเปรียบเทียบทรัพย์สินในการดำเนินงานและทรัพย์สินหมุนเวียน กับ หนี้สินระยะปานกลางและระยะสั้น ซึ่งมีวิธีคำนวณดังนี้

$$\text{สัดส่วนดำเนินการ (บาท/1บาท)} = \frac{(\text{ทรัพย์สินในการดำเนินงาน (บาท)} + \text{ทรัพย์สินหมุนเวียน (บาท)})}{(\text{หนี้สินระยะปานกลาง (บาท)} + \text{หนี้สินระยะสั้น (บาท)})}$$

สัดส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าในระยะปานกลางฐานะของฟาร์มที่ดำเนินการมีความมั่นคงเพียงไร ถ้ามีการเร่งรัดหนี้สิน เจ้าของฟาร์มจะมีความสามารถในการชำระหนี้ปานกลาง และระยะสั้นเพียงไร ค่าสัดส่วนที่สูงย่อมแสดงฐานะของฟาร์มว่ามีความมั่นคงสูง

- สัดส่วนหมุนเวียน (Current Ratio) เป็นการวัดความสามารถในการหาเงินสดมาเพื่อชำระหนี้สิน โดยเป็นการเปรียบเทียบระหว่างทรัพย์สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะสั้น ซึ่งมีวิธีคำนวณดังนี้

$$\text{สัดส่วนหมุนเวียน (บาท/1 บาท)} = \frac{\text{ทรัพย์สินหมุนเวียน (บาท)}}{\text{หนี้สินระยะสั้น (บาท)}}$$

สำหรับสัดส่วนนี้มีค่ายิ่งสูงยิ่งดี แต่ถ้ามีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าความคล่องตัวของธุรกิจฟาร์มจะน้อยลง ซึ่งก็หมายความว่าอาจจะต้องมีการกู้ยืมเพิ่มขึ้นหรือต้องขายทรัพย์สินดำเนินงานหรือทรัพย์สินคงที่ในปีต่อไปเพื่อให้ได้เงินสดมาใช้หนี้

- Debt - Equity Ratio เป็นสัดส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนของตนเองกับหนี้สินที่กู้ยืมมา ซึ่งมีวิธีคำนวณดังนี้

$$\text{Debt/Equity Ratio} = \frac{\text{จำนวนหนี้สินทั้งหมด (บาท)}}{\text{มูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (บาท)}}$$

สัดส่วนนี้ถ้ามีค่าน้อย แสดงว่า ฐานะทางการเงินมีความมั่นคงมาก

2.1.4) การวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตการเกษตร เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่าได้เกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตการเกษตร 1 หน่วยการผลิตเป็นเท่าไร ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถนำไปเปรียบเทียบกับผลได้ที่เกิดขึ้นในพื้นที่อื่นๆ ที่เป็นฟาร์มประเภทเดียวกันได้ โดยวิธีการวิเคราะห์และตัววัดที่ใช้ได้แก่

รายได้สุทธิเกษตรต่อพื้นที่ เป็นการแสดงผลที่ได้ที่เกิดจากการประกอบการผลิตทางการเกษตรต่อการใช้ที่ดิน 1 ไร่ ซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{รายได้สุทธิเกษตรต่อพื้นที่} = \frac{\text{รายได้สุทธิทางการเกษตร (บาท)}}{\text{เนื้อที่เพาะปลูกทั้งหมด (ไร่)}}$$

รายได้สุทธิเกษตรต่อแรงงาน เป็นการแสดงผลที่ได้ที่เกิดจากการประกอบการผลิตทางการเกษตรต่อการใช้แรงงานในครัวเรือน 1 คน ซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{รายได้สุทธิเกษตรต่อแรงงาน 1 คน} = \frac{\text{รายได้สุทธิทางการเกษตร (บาท)}}{\text{จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)}}$$

2.4) การวิเคราะห์ความสามารถในการพึ่งพาอาหารในครัวเรือน เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่าครัวเรือนมีการพึ่งพาอาหารที่สามารถผลิตได้ในฟาร์มมากน้อยเพียงใด โดยตัววัดที่ใช้ได้แก่

$$\text{อัตราการผลิตอาหารในฟาร์ม} = \frac{\text{มูลค่าผลผลิตในฟาร์มที่นำมาบริโภค}}{\text{มูลค่าผลผลิตในฟาร์มบริโภค+ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร}} \times 100$$

หากอัตราส่วนนี้มีค่ามากแสดงว่าครัวเรือนนั้นสามารถพึ่งพาอาหารที่ผลิตได้ภายในฟาร์มได้มาก

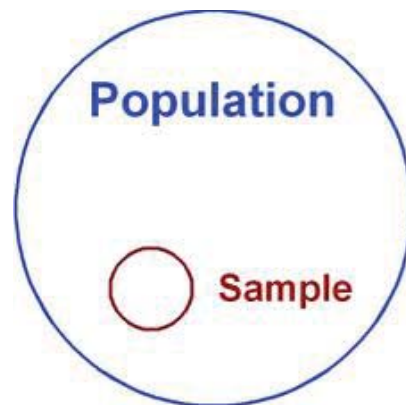
3) แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์แนวโน้มของการทำฟาร์ม เป็นวิธีการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบดูความก้าวหน้าของการทำฟาร์มโดยคำนึงถึงเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อแสดงให้เห็นว่าการทำฟาร์มมีแนวโน้มที่จะดำเนินการให้ได้ผลตามเป้าหมายที่ต้องการไว้หรือไม่ หรือมีผลตรงกันข้าม คือมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหามากขึ้นในอนาคต เป็นการเปรียบเทียบตัววัดในปัจจุบันกับในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นว่าการทำฟาร์มดีขึ้นหรือเลวลง

ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรนั้นโดยหลักการอาศัยความน่าจะเป็น(probability sampling) หรือการเลือกอย่างสุ่ม (random selection) ซึ่งเป็นหลักการที่สมาชิกของประชากรแต่ละหน่วยมีความน่าจะเป็นในการถูกเลือกเท่าๆกันและทราบความน่าจะเป็นนั้น การสุ่มโดยการคำนึงถึงความน่าจะเป็น(probability sampling) และอาศัยหลักเกณฑ์การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ของจำนวน สมาชิกทั้งหมดของ

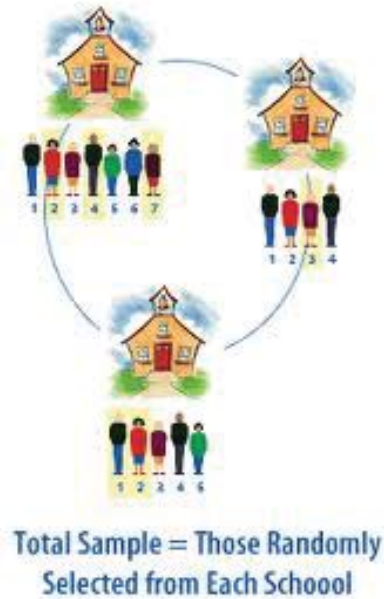
ประชากรเป็นอิสระซึ่งกันและกัน แล้วสุ่มหน่วยของการสุ่ม (Sampling unit) จนกว่าจะได้จำนวนตามที่ต้องการ โดยแต่ละครั้งที่สุ่ม สมาชิกแต่ละหน่วยของประชากรมีโอกาสถูกเลือกเท่าเทียมกัน ซึ่งก่อนที่จะทำการสุ่มนั้น จะต้องนิยามประชากรให้ชัดเจน ทำรายการสมาชิกทั้งหมดของประชากร สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีที่ทำให้โอกาสในการของสมาชิกแต่ละหน่วยในการถูกเลือกมีค่าเท่ากัน ซึ่งสามารถทำได้ โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (table of random number) ซึ่งตัวเลขในตารางได้มาจากการอาศัยคอมพิวเตอร์กำหนดค่า หรือบางครั้งสามารถใช้วิธีการดึงตัวอย่างโดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป ในการสุ่มอย่างง่าย มีข้อจำกัดคือ ประชากรต้องนับได้ครบถ้วน (finite population) ซึ่งบางครั้งอาจสร้างปัญหาให้กับนักวิจัยได้ หากแต่ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการสุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดีและไม่เกิดปัญหาขึ้น โดยประกอบด้วยตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 800 ตัวอย่าง (Krejcie and Morgan, 1992) (รูปที่ 3.4 และ 3.5) จากจำนวนของประชากรทั้งหมด สามารถแบ่งระบบประชากรออกได้เป็น 3 กลุ่มที่สำคัญคือ

กลุ่ม 1 ประชากรผู้เลี้ยงหมูของจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วยประชากร อำเภอกำแพงแสน(ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ)จำนวน 400 ตัวอย่าง และนอกเหนือในอำเภออื่นจำนวน 400 ตัวอย่าง (อำเภอสามพราน อำเภอเมือง) ประกอบด้วยตัวอย่างที่สำคัญคือ

รูปที่ 3.4 ลักษณะของการสุ่มตัวอย่าง

1. อำเภอกำแพงแสน (ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ) จำนวน 400 ตัวอย่าง
2. อำเภอสามพราน อำเภอเมืองและอำเภออื่นๆ จำนวน 400 ตัวอย่าง

รูปที่ 3.5 การเลือกอย่างสุ่ม (random selection) จากจำนวนของประชากร

กลุ่ม 2 ประชากรโดยทั่วไปของพื้นที่ อำเภอกำแพงแสน (ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ) ผลจากการรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในพื้นที่ของโครงการ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2554 ณ ตำบลหนองกระทุ่ม ประกอบด้วยจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมทั้งหมด 30 คน ซึ่งมาจากตำบลหนองกระทุ่ม 27 คน รองลงมา คือ ตำบลทุ่งลูกนก จำนวน 2 คน และตำบลห้วยหมอนทอง จำนวน 1 คน

กรณี 3 ผลจากการสำรวจแบบสอบถามของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเดิม(นอกพื้นที่) ภายในจังหวัดนครปฐมจากจำนวนเกษตรกรที่มีการประกอบการอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวนผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นและข้อเสนอจำนวน 94 คน พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรในอำเภอเมืองและบริเวณใกล้เคียง (ตั้งแบบประเมิน)

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเป็นแบบข้อมูลภาคตัดขวาง (cross section data) จะประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างหรือองค์ประกอบทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน เป็นการพิจารณาจากจำนวนหรือสัดส่วนขององค์ประกอบครัวเรือนในด้านต่างๆ เช่น สถานภาพของสมาชิกในครัวเรือน ตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน สัดส่วนของอายุ/เพศ/การศึกษาของหัวหน้าและสมาชิกในครัวเรือน สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันต่างๆ สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าอบรมในวิชาชีพต่างๆและ สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่มีงานทำ เป็นต้น การถือครองที่ดิน ตัวชี้วัดได้แก่ จำนวนเนื้อที่ดินที่ครัวเรือนถือครองทั้งหมด สัดส่วนของการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะต่างๆ เช่น เป็นที่นา ที่ไร่ ที่สวน ที่เลี้ยงปศุสัตว์ ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น สัดส่วนของการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินในรูปแบบต่างๆ และตัวชี้วัดอื่นๆ

แบบประเมินการสัมมนา

“โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
จังหวัดนครปฐม”

วันจันทร์ที่ 28 มีนาคม 2554 เวลา 10.00-12.00 น.

ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้ครบถ้วน

1. ท่านอาศัยอยู่ที่ใด
 ต.หนองกระทุ่ม ต.ทุ่งลูกนก ต.เมือง อื่น
๑.....
2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ นี้เพิ่มมากยิ่งขึ้น
 ใช่ เพราะ.....
 ไม่ใช่ เพราะ.....
 ไม่แน่ใจ เพราะ.....
3. ท่านคิดว่า โครงการฯ นี้มีประโยชน์กับท่านและชุมชนหรือไม่
 มี เพราะ.....
 ไม่มี เพราะ.....
 ไม่แน่ใจ เพราะ.....
4. จากการสัมมนาท่านมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการฯ นี้เพิ่มมากขึ้น
 ใช่เพราะ
 ไม่ใช่ เพราะ.....
 ไม่แน่ใจ เพราะ.....
5. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้ทำให้ท่านมีการยอมรับโครงการฯ นี้เพิ่มมากขึ้น
 ใช่ เพราะ
 ไม่ใช่ เพราะ.....
 ไม่แน่ใจ เพราะ.....
6. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้หากรัฐบาลมีนโยบายการลงทุนในโครงการและขอให้ท่านมีส่วนร่วมในการลงทุนด้วย ท่านยินดีหรือไม่
 ยินดี เพราะ
 ไม่ยินดี เพราะ.....
 ไม่แน่ใจ เพราะ.....
7. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้ท่านต้องการมีส่วนร่วมในโครงการนี้เพียงใด
 มาก เพราะ

- ปานกลาง เพราะ.....
- น้อย เพราะ.....
- ไม่แน่ใจ เพราะ.....
8. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้ท่านคิดว่าโครงการฯ สามารถประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด
- มาก เพราะ
- ปานกลาง เพราะ.....
- น้อย เพราะ.....
- ไม่แน่ใจ เพราะ.....
9. หากโครงการนี้เกิดขึ้นจริงท่านคาดว่าจะ **ส่งผลดี หรือผลเสีย**มากน้อยเพียงใด ต่อชุมชนของท่านมากน้อยเพียงใด
- ผลดีมาก เพราะ
- ผลดีปานกลาง เพราะ.....
- ผลดีน้อย เพราะ.....
- ผลเสียมาก เพราะ
- ผลเสียปานกลาง เพราะ.....
- ผลเสียน้อย เพราะ.....
10. ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการฯ นี้
- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

3.3 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนเกษตรในพื้นที่ของโครงการ

พื้นที่ที่ดำเนินงานของโครงการอาจจะประกอบด้วยหลายอำเภอ(อำเภอเมือง อำเภอสามพรานและอำเภออื่น ๆ) ในจังหวัดนครปฐม แต่หากคณะผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับพื้นที่ใน อำเภอกำแพงแสน เป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและให้ใกล้เคียงกับแนวทางของการวิเคราะห์จึงขอกล่าวถึงเฉพาะอำเภอกำแพงแสน เท่านั้น

แนวทางการสำรวจและสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย

โดยมีเป้าหมายการสร้างนิคมเลี้ยงสุกรในเขตบางส่วนของตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม สามารถดำเนินงานในขอบเขตที่ดำเนินการศึกษา ดังผลของการศึกษาของพื้นที่ดังกล่าวสามารถนำเสนอแนวทางคือ สรุปแบบประเมินการสัมมนา “โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จังหวัดนครปฐม” วันจันทร์ที่ 28 มีนาคม 2554 เวลา 10.00-12.00 น. ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

รูปที่ 3.6 รูปแบบการสัมภาษณ์และสอบถามเกษตรกรบางส่วน

ในการสัมมนาครั้งนี้ เป็นการเสนอแนวคิดที่ต้องการกำหนดเขตการเลี้ยงสุกรอยู่ในบริเวณเดียวกันให้เป็นลักษณะนิคมเลี้ยงสุกร และโรงงานแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมทั้งจังหวัดนครปฐม เพื่อในอนาคตจังหวัดนครปฐมจะเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย และสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก พร้อมทั้งระดมข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนาที่มีต่อโครงการฯ โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเกษตรกร ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่ ตำบลหนองกระทุ่ม จำนวน 27 คน รองลงมา คือ ตำบลทุ่งลูกนก จำนวน 2 คน และตำบลห้วยหมอนทอง จำนวน 1 คน
2. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 26 คน ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ นี้เพิ่มขึ้น เนื่องจากไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งเขตการส่งเสริมเลี้ยงสุกรในพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่ม แต่ประชาชนจำนวน 4 คน มี

- ความรู้ความเข้าใจมากขึ้น โดยให้เหตุผลว่า ได้รับทราบข้อดี-ข้อเสียของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
3. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 25 คน คิดว่า โครงการฯ นี้ไม่มีประโยชน์กับประชาชนในชุมชน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และชุมชนจะได้รับผลกระทบทางอากาศ เช่น กลิ่นจากมูลสุกร นอกจากนี้ยังให้เหตุผลว่า ในการเลี้ยงสุกรจะมีเฉพาะนายทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่ ซึ่งทำให้ประชาชนที่มีรายได้น้อยไม่มีโอกาสในการเลี้ยงสุกร แต่ประชากรจำนวน 5 คน มองเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการฯ นี้ คือ เป็นการเพิ่มอาชีพและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และเกษตรกรจะได้ใช้ปุ๋ยชีวภาพจากมูลสุกรด้วย
 4. ในการสัมมนาครั้งนี้ ประชากรจำนวน 25 คน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโครงการฯ โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่ส่วนให้เป็นที่เกษตรกร และไม่อยากให้พื้นที่เกษตรกรหายไป และประชากรจำนวน 4 คน มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการฯ นี้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากได้รับทราบข้อดี-ข้อเสียของโครงการฯ และประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับประโยชน์จากโครงการฯ นี้ และมีอีก 1 คน ไม่แน่ใจ
 5. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 25 คน ไม่เห็นด้วยกับโครงการฯ เนื่องจากประชาชนจะได้รับผลกระทบทางอากาศจากมูลสุกร และจำนวน 4 คน เห็นด้วยกับโครงการฯ นี้เนื่องจากได้รับทราบข้อดี-ข้อเสียและมีความเข้าใจในโครงการฯ แต่มีจำนวน 1 คน ที่ไม่แน่ใจ เพราะวิทยากรยังให้เหตุผลในการจัดตั้งโครงการฯ ที่ไม่ชัดเจน
 6. หากรัฐบาลมีนโยบายการส่งเสริมการลงทุนในโครงการฯ ประชากรจำนวน 26 คน ไม่อยากมีส่วนร่วมในการลงทุนในการเลี้ยงสุกร โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีเงินทุนในการลงทุน ไม่มีความรู้ในด้านการลงทุน และในอนาคตจะเกิดปัญหาตามมาโดยเฉพาะอากาศเป็นพิษ และมีประชากรจำนวน 2 ราย อยากมีส่วนร่วมในการลงทุนเนื่องจากชุมชนจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น และอีก 2 ราย ไม่แน่ใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการลงทุน
 7. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 20 ราย มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในโครงการฯ น้อย โดยให้เหตุผลว่า ไม่ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในโครงการฯ เพราะไม่เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งเขตการเลี้ยงสุกรในพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่ม และประชากรอีก 5 คน ไม่แน่ใจ เนื่องจากไม่ทราบผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ นอกจากนี้ยังมีประชากรจำนวน 5 ราย ที่ต้องการมีส่วนร่วมในโครงการฯ นี้มาก เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
 8. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 15 คน ให้ความเห็นว่าโครงการฯ นี้ไม่ประสบผลสำเร็จมาก เพราะประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มไม่เห็นด้วยกับโครงการฯ และประชาชนจำนวน 9 คน ให้ความเห็นว่าโครงการฯ นี้จะประสบผลสำเร็จน้อย เนื่องจากยังมองไม่เห็นประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากโครงการฯ นี้ และประชากรจำนวน 6 คน ไม่แน่ใจว่าโครงการฯ นี้จะเกิดขึ้นได้
 9. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 17 คน ให้ความเห็นว่าโครงการฯ นี้ส่งผลเสียมากต่อชุมชน เนื่องจากโครงการฯ จะส่งผลกระทบต่อคนในชุมชน โดยเฉพาะมูลของสุกร และทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของคนในชุมชนหายไป และประชากรจำนวน 13 คน มองว่าโครงการฯ ส่งผลดีมากและปานกลางกับคนในชุมชน เนื่องจากเป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร
 10. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการฯ นี้
 - โครงการฯ นี้ ควรจะไปจัดตั้งในพื้นที่อื่น เนื่องจากพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม
 - ควรสรรหาพื้นที่ที่เหมาะสมมากกว่าพื้นที่นี้ และไม่ควรถูกจัดตั้งโครงการฯ ในตำบลหนองกระทุ่ม

- หากมีการจัดตั้งโครงการฯ จะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป
- ให้ความรู้ความเข้าใจต่อคนในชุมชนให้ทราบถึงข้อดี-ข้อเสีย และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับในการจัดตั้งโครงการฯ
- ควรทำประชาพิจารณ์กับประชาชนในพื้นที่หลายๆ ครั้ง

ดังนั้นสามารถสรุปผลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ครั้งนี้พบว่า

1. ประชาชนร้อยละ 50 มีความเห็นว่าโครงการฯ นี้จะส่งผลกระทบต่อชุมชน โดยให้เหตุผลจะส่งผลกระทบต่ออากาศต่อคนในชุมชน โดยเฉพาะมูลของสุกร และทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของคนในชุมชนหายไป
2. ประชาชนร้อยละ 30 มีความเห็นว่าโครงการฯ นี้ ส่งผลดีมากและปานกลางกับคนในชุมชน โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรและผลประโยชน์อย่างอื่นที่ตามมา
3. ประชาชนร้อยละ 20 มีความเห็นว่ายังไม่ค่อยแน่ใจและยังขาดความรู้และความเข้าใจของโครงการฯ โดยให้เหตุผลว่าไม่แน่ใจ เนื่องจากไม่ทราบผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และควรสรรหาพื้นที่ที่เหมาะสมมากกว่าพื้นที่นี้

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ของโครงการทางเศรษฐกิจและสังคม

ผลการศึกษาโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ กล่าวคือ 1. ส่วนของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเดิมที่มีอยู่แล้ว ภายในจังหวัดนครปฐมจากจำนวนเกษตรกรที่มีการประกอบการอยู่ในปัจจุบัน และ 2. ส่วนเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ที่จะดำเนินการ ที่นักวิจัยได้มีการสัมภาษณ์และสอบถาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งแนวการวิเคราะห์ผลทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกรพื้นที่จังหวัดนครปฐมและในพื้นที่ที่จะดำเนินการได้คือ

1. ส่วนของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเดิมที่มีอยู่แล้ว ภายในจังหวัดนครปฐมและบริเวณใกล้เคียง โดยมีการสัมภาษณ์และสอบถาม โดยการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจังหวัดนครปฐม ณ ห้องสายธารา โรงแรมริเวอร์ เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2554 มีจำนวนผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นและข้อเสนอจำนวน 100 คน สามารถสรุปเงื่อนไขและข้อเสนอออกได้เป็น 4 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1.1 เงื่อนไขและปัจจัยสนับสนุนภาครัฐ หากจะพิจารณาดำเนินการเพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรขึ้นโดยเฉพาะ และจะต้องจัดเป็นนิคมของสมาชิกเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กและขนาดกลาง เพื่อให้มาอยู่รวมกันในพื้นที่ที่เหมาะสมและถูกกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจการเลี้ยงสุกร เพื่อความสะดวกและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และทางราชการจะต้องให้การสนับสนุนในด้านเงินทุนดำเนินการในเบื้องต้น ทั้งนี้ให้อาจใช้การบริหารจัดการโดยระบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่น โดยมีเงื่อนไขและปัจจัยที่ภาครัฐควรสนับสนุนคือ

◇ โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และ สาธารณูปโภค (Public Utilities) หมายถึงสาธารณูปการหรือการบริการของรัฐในด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรคมนาคม ถนน และโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ เป็นต้น

◇ เงินทุนดำเนินการในเบื้องต้น สำหรับการประกอบการและกระแสไหลเวียนของเงินสดที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน จะอยู่ในรูปแบบเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ หรือเขตส่งเสริมการลงทุนในรูปแบบของภาษี และมาตรการอื่นๆ ที่ควรสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและเป็นไปได้

◇ พื้นที่ที่ดำเนินการและราคาที่ดินที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นต้นทุนของการลงทุนที่จะเกิดขึ้นทั้งปัจจุบันและอนาคต จึงจำเป็นต้องมีแนวทางและนโยบายของภาครัฐว่าควรจะทำเนิการเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร เพราะจะเป็นแรงจูงใจให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรเป็นสำคัญ รูปแบบที่มีการพูดถึงคือ การซื้อที่ดินในราคาที่เป็นธรรมและให้เกษตรกรผ่อนชำระในระยะยาว หรือรูปแบบอื่นตามความเหมาะสมตามสถานการณ์

1.2 ปัจจัยสนับสนุนด้านการตลาดและระดับราคา การเลี้ยงสุกรในประเทศไทยถึงแม้จะมีพัฒนาการมายาวนาน แต่เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรมีอิสระเสรีในการเลือกเลี้ยงสุกรและขยายการเลี้ยงมากขึ้นในช่วงที่สุกรมีราคาดี เพราะแรงจูงใจด้านราคา ทำให้ผู้เลี้ยงขยายการเลี้ยงอย่างไม่มีการจำกัด เมื่อปริมาณสุกรมีมากเกินความต้องการผลที่ตามมาราคาก็จะตกต่ำ จนถึงระดับที่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรแบกรับภาระการขาดทุนไม่ไหว ก็จะหยุดเลี้ยงสุกรไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง เมื่อปริมาณสุกรลดลงถึงระดับที่ไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการของตลาด ราคาสุกรก็จะกลับปรับตัวสูงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง จนกระทบถึงผู้บริโภคซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เหตุการณ์จะปรับเปลี่ยนหมุนเวียนไปเช่นนี้ตลอดมา กล่าวคือ ราคาสุกรและปริมาณการเลี้ยงสุกรจะผันผวนเป็นวัฏจักรที่เรียกกันว่า “วัฏจักรสุกร” หรือ Hog Cycle ดังนั้นปัญหาของด้านการตลาดและระดับราคาจึงมีความผันผวนเสมอมา จึงเห็นควรให้รัฐสนับสนุนคือ

◇ จะต้องมีมาตรการส่งเสริมให้มีการแปรรูปเนื้อสุกรเป็นผลิตภัณฑ์จากสุกร เพื่อการส่งออกอย่างจริงจัง และมีการแสวงหาช่องทางทางการตลาดให้ด้วยเป็นพิเศษ

◇ ภาครัฐควรมีมาตรการส่งเสริมให้ภาคเอกชนไปลงทุนเพื่อการผลิต และการตลาดในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่เป็นที่ยอมรับในตลาดโลก ตามมาตรฐานสากล

◇ พัฒนาและส่งเสริมให้มีตลาดกลางประมูลสุกร ในทุกเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร โดยสนับสนุนให้สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรและภาคเอกชนทั่วไป มีความสะดวกที่จะจัดตั้งตลาดกลางขึ้นและสนับสนุนส่งเสริมให้มีโรงฆ่าสัตว์ที่ทันสมัย ดำเนินควบคู่กันไปด้วย

◇ ให้เนื้อสุกรชำแหละเป็นสินค้าควบคุมมาตรฐาน จะต้องมีมาตรการดูแลไม่ให้ราคาสุกรต่ำกว่าราคาต้นทุน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดสรรส่วนเหลือทางการตลาด

1.3 ปัจจัยสนับสนุนด้านมาตรฐานฟาร์มเกษตรกรและสินค้า การวางมาตรฐานทั้งทางด้านการผลิต และตัวสินค้าเป็นเรื่องสำคัญ ถึงแม้ว่าเราสามารถกำหนดเขต (Zoning) พื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรเพื่อการส่งออก ภาครัฐอาจจะสนับสนุนให้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสุกรเพื่อการส่งออก เพื่อดำเนินการผลิตสุกรควบวงจรเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อจัดการดูแลสุขภาพแวดล้อมอย่างจริงจังและเป็นเขตปลอดโรคระบาดสัตว์เพื่อเป็นการสนับสนุนการส่งออกสุกรไปตลาดต่างประเทศได้ทั้งหมด ดังนั้นความจำเป็นของการดำเนินงานเรื่องอื่นที่ตามมาคือ

◇ สนับสนุนให้มีการรับรองสินค้า (Product Certification) หมายถึง การตรวจสอบให้การรับรองสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์สุดท้าย (Finished product) โดยมีการสุ่มตัวอย่าง การทดสอบ และการตรวจสอบว่าสินค้ามีคุณลักษณะทางด้านคุณภาพและความปลอดภัยเป็นไปตามมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร และมาตรฐานทั่วไปด้านความปลอดภัย เช่น สารพิษตกค้าง สารปนเปื้อน รวมทั้งมีการตรวจประเมินระบบการผลิตหรือกระบวนการผลิตว่าผู้ผลิตมีความสามารถในการรักษาคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าที่ผลิตอย่างสม่ำเสมอได้ตามมาตรฐานสินค้า เช่น เนื้อ

หมูอนามัย, ผักผลไม้สดปลอดภัย, กุ้งกุลาดำแช่เยือกแข็งและสินค้าอื่น เป็นต้น หรือบนสินค้าได้ การรับรองสินค้ายังรวมถึงผลผลิตที่ได้จากการผลิตโดยระบบการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP), Code of Conduct (COC) และเกษตรอินทรีย์ หน่วยรับรองที่จะให้การรับรองสินค้ามีการจัดระบบตามมาตรฐาน ISO/IEC Guide 65 : 1996 หรือตามข้อกำหนดที่เทียบเคียงกันได้

◇ สนับสนุนให้มีการรับรองระบบ หมายถึง การตรวจประเมินให้การรับรองระบบโดยครอบคลุมกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ให้ได้ตามมาตรฐาน อันได้แก่ การรับรองระบบ GMP/HACCP เป็นการตรวจประเมินให้การรับรองระบบให้ได้ตามมาตรฐานด้านความปลอดภัยอาหาร (GMP/HACCP) โดยหน่วยรับรองที่ให้การรับรองต้องมีการจัดระบบตามมาตรฐาน ISO/IEC Guide 62 : 1996 รวมถึงการรับรองระบบการผลิตอื่นๆ

◇ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำปศุสัตว์ในเชิงธุรกิจ จะเน้นการเข้าสู่ระบบมาตรฐาน โดยมีการปรับกฎระเบียบต่างๆของทางราชการ ให้สอดคล้องเหมาะสมและทันสมัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สินค้าปศุสัตว์ ทั้งภายในประเทศและตลาดโลก

1.4 ปัจจัยสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม สืบเนื่องจากการที่จะต้องดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment Concern) เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนและที่สำคัญที่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจะต้องดูแลและต้องรับผิดชอบต่อ (Pollution pay) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจะต้องถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ปรากฏว่ามลภาวะจากฟาร์มสุกรของประชาชนโดยทั่วไปที่อยู่ในพื้นที่ได้ก่อให้เกิดปัญหา ดังนั้นจึงเห็นว่าภาครัฐสามารถแก้ไขปัญหาในภาพกว้างได้อย่างเป็นระบบจึงเห็นควรให้สนับสนุนในเรื่อง

◇ การแก้ไขมลภาวะที่มีสาเหตุมาจากฟาร์มสุกรทุกขนาดภาครัฐจะต้องเข้าสนับสนุนทางการเงิน เพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขเรื่องมลภาวะจากฟาร์มสุกร ที่เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ

◇ จะต้องสนับสนุนการวิจัยพัฒนาเพื่อให้มีการจัดการบำบัดของเสียจากฟาร์มสุกรให้เกิดประโยชน์และลดต้นทุนการจัดการของเสีย โดยใช้ระบบก๊าซชีวภาพ สามารถช่วยจัดการของเสียในฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ของเสียที่เป็นตะกอนจะถูกแยกและนำไปใช้เป็นปุ๋ยในแปลงพืชผล น้ำเสียที่ผ่านระบบนี้จะสามารถกำจัดของเสียได้นอกจากจะช่วยลดมลภาวะภายในและชุมชน ยังสามารถได้รับผลพลอยได้คือปุ๋ยก๊าซชีวภาพมีเทนซึ่งเป็นพลังงานทดแทนเพื่อใช้ในการหุงต้ม การผลิตแสงสว่าง การใช้เป็นพลังงานภายในฟาร์มด้วย

บทสรุปของการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจังหวัดนครปฐม ณ. ห้องสายธารา โรงแรมริเวอร์ เมื่อ วันที่ 25 เมษายน 2554 มีจำนวนผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นและข้อเสนอจำนวน 94 คน นั้นสามารถแบ่งประเด็นออกได้ 9 ประเด็นหลักที่สำคัญคือ

1. หากรัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 0

2. หากรัฐสนับสนุนเงินทุนดำเนินการในเบื้องต้นในรูปแบบเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 80 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 20

3. หากรัฐสนับสนุนที่ดินโดยการซื้อที่ดินในราคาที่เป็นธรรมและให้เกษตรกรผ่อนชำระในระยะยาว

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 70 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 30

4. หากรัฐสนับสนุนด้านการตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

- ◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 75 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 25
5. หากรัฐสนับสนุนยกระดับราคาและการรักษาราคาให้มีเสถียรภาพ
- ◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 0
6. หากรัฐสนับสนุนด้านมาตรฐานฟาร์มเกษตรและปลอดโรคติดต่อ
- ◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 0
7. หากรัฐสนับสนุนการรับรองมาตรฐานสินค้าสุกรทั้งภายในและต่างประเทศ
- ◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 90 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 10
8. ต้องการให้รัฐปรับกฎระเบียบต่างๆของทางราชการ ให้สอดคล้องเหมาะสมและทันสมัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สินค้าปศุสัตว์ ทั้งภายในประเทศและตลาดโลก
- ◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 0
9. หากรัฐสนับสนุนทางการเงิน เพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขเรื่องมลภาวะจากฟาร์มสุกร ที่เป็นมาตรฐานสากล
- ◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 60 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 40
- ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าระดมความคิดเห็นของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจังหวัดนครปฐมนั้นจะยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการมีปัจจัยที่อิทธิพลการตัดสินใจคือ หากรัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ยกย่องระดับราคาและการรักษาราคาให้มีเสถียรภาพ มาตรฐานฟาร์มเกษตรและปลอดโรคติดต่อและ ต้องการให้รัฐปรับกฎระเบียบต่างๆของทางราชการ ให้สอดคล้องเหมาะสมและทันสมัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สินค้าปศุสัตว์ ทั้งภายในประเทศและตลาดโลก

2. ส่วนเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ที่จะดำเนินการ ที่นักวิจัยได้มีการสัมภาษณ์และสอบถามจากข้อมูล โดยแบบสอบถามในรูปแบบฟอร์มหน้า 53 - 61

ส่วนที่ 1 คือ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ และลักษณะทางด้านสังคม นอกจากนั้นยังนำเสนอถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในการยอมรับโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

ส่วนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม

แบบสอบถามสำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

แบบสอบถามเลขที่.....
 ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
 วันที่.....เวลา.....

แบบประเมิน สังคม เศรษฐกิจ ประชาชน และความต้องการของชุมชน
 “โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม”

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ และ/หรือกรอกข้อความ ตัวเลข ลงใน □ หน้าข้อความที่ต้องการเพียงคำตอบเดียวหรือมากกว่า 1 คำตอบ (กรณีที่หมายเหตุให้ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ ใน 1 คำถาม) และเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... เบอร์ติดต่อ.....
 สถานที่.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ : ข้อมูลต่อไปนี้เป็นข้อมูลที่อยู่ในช่วงเวลา ธันวาคม 2552-กุมภาพันธ์ 2553

ส่วนที่ 1 ภูมิหลังบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศของผู้ให้สัมภาษณ์ ชาย หญิง
2. อายุ..... ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ไม่ได้เรียนในระบบ	☐ 2. ประถม	☐ 3. มัธยมต้น
☐ 4. มัธยมปลาย	☐ 5. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	☐ 6. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
☐ 7. สูงกว่าปริญญาตรี	☐ 8. อื่นๆ ระบุ.....	
4. อาชีพ

☐ 1. เกษตรกร (ให้ระบุ ☐ 1. ทำนา ☐ 2. ทำไร่ ☐ 3. ทำสวน ☐ 4. เลี้ยงปศุสัตว์)
☐ 2. ค้าขาย ☐ 3. รับจ้าง ☐ 4. รับราชการ
☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....
5. รายได้/เดือน

☐ 1. น้อยกว่า 8,500	☐ 2. 8,501-10,000	☐ 3. 10,001-15,000
☐ 4. 15,001-20,000	☐ 5. 20,001-25,000	☐ 6. 25,001-30,000
☐ 7. มากกว่า 30,000	☐ 8. อื่นๆ ระบุ.....	
6. สถานะภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ในครัวเรือน

☐ 1. หัวหน้าครอบครัว	☐ 2. ผู้อาศัย	☐ 3. ผู้เช่า
☐ 4. บุตร ☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....		
7. ระยะเวลาของครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

☐ 1. ตั้งแต่เกิด	☐ 2. อพยพมา เป็นเวลาปี
---	---

ถ้าอพยพมา สาเหตุการอพยพ

☐ 1. ต้องการจับจองที่ทำกิน	☐ 2. มาซื้อที่ดินทำกินในหมู่บ้าน
☐ 3. แต่งงานกับคนในหมู่บ้านนี้	☐ 4. ญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านชวนมา
☐ 5. การคมนาคมสะดวก	☐ 6. ใกล้ที่ทำงานพื้นที่ทำกิน
☐ 7. อยู่ที่เคยมีขัดแย้งกับคนอื่น	☐ 8. อื่นๆ (ระบุ).....
8. ความต้องการย้ายถิ่นฐานของครัวเรือน

☐ 1. ไม่ต้องการ เพราะ.....
☐ 2. ต้องการย้ายไปอยู่สถานที่อื่น เพราะ.....

3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านสังคมของครัวเรือน

2.1 จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน จำนวนคน แยกเป็น

2.1.1 เด็กอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน..... คน

2.1.2 วัยแรงงานอายุ 15-60 ปี จำนวน..... คน

เฉพาะวัยแรงงาน 1) ทำงานในภาคเกษตร.....คน 2) ทำงานนอกภาคเกษตร..... คน

2.1.3 คนอายุสูงกว่า 60 ปี จำนวน คน

2.2 ลักษณะบ้านเรือนและองค์ประกอบอื่นๆ (ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ประเมินจากการสังเกต หรือสัมภาษณ์ และถ่ายรูปบ้านหรือโดยรอบบริเวณของบ้าน อย่างน้อย 2 ภาพ)

2.2.1 ลักษณะบ้าน

1. บ้าน 2 ชั้น

2. บ้านชั้นเดียว ประเภท 2.1 ยกพื้นสูง 2.2 ไม่ได้ยกพื้นสูง

2.2.2 สภาพความมั่นคงของบ้าน

1. ชั่วคราว (สภาพบ้านไม่มั่นคง, ใช้วัสดุไม่ถาวร เช่น ไม้ไผ่ มุงหญ้าคา)

2. กึ่งถาวร (สภาพบ้านมีความมั่นคง แต่มีการก่อสร้างที่ยังไม่สมบูรณ์)

3. ถาวร (สภาพบ้านมั่นคง ใช้วัสดุที่ถาวร การก่อสร้างสมบูรณ์)

2.2.3 คอกสัตว์ 1. ไม่มี 2. มี

2.2.4 สถานที่เก็บผลผลิต

1. ไม่มี

2. มี ประเภท 2.1 ไม่แยกจากที่อยู่อาศัย 2.2 แยกจากที่อยู่อาศัย

2.3 น้ำอุปโภค / บริโภค

2.3.1 ปัจจุบันครัวเรือนใช้ น้ำใช้/น้ำอุปโภค จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. น้ำฝน 2. บ่อน้ำตื้น

3. น้ำบาดาล 4. ประปาหมู่บ้าน

5. ห้วย (ระบุ)..... 6. คลองชลประทาน

7. อื่นๆ ระบุ.....

2.3.2 ปัจจุบันครัวเรือนใช้ น้ำดื่ม/น้ำบริโภค จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. น้ำฝน 2. บ่อน้ำตื้น

3. น้ำบาดาล 4. ประปาหมู่บ้าน

5. ห้วย (ระบุ)..... 6. คลองชลประทาน

7. อื่นๆ ระบุ.....

2.3.3 ครัวเรือนประสบปัญหาอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค/บริโภค (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง

2. ขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค/บริโภคในครัวเรือน

3. เกิดน้ำท่วมในฤดูฝน/ฤดูน้ำหลาก

4. คุณภาพไม่เหมาะสมต่อการอุปโภค/บริโภคในครัวเรือน

5. อื่นๆ ระบุ.....

2.4 การบริการด้านสาธารณสุข

2.4.1 ในรอบปีที่ผ่านมามีสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรคอะไรบ้าง

- 1. ไม่เจ็บป่วยเลย
- 2. ป่วย โดยมีอาการ/เป็นโรค (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1. มาเลเรีย 2. โรคทางเดินหายใจ
 - 3. โรคระบบทางเดินอาหาร (ท้องร่วง, อหิวาต์)
 - 4. ไข้เลือดออก 5. โรคผิวหนัง
 - 6. โรคไขข้อ กระดูก 7. คอพอก
 - 8. โรคพยาธิ 9. โรคขาดสารอาหาร
 - 10. ไข้หวัด 11. โรคเบาหวาน
 - 12. โรคกระเพาะ 13. โรคไทฟอยด์
 - 14. โรคนี้ 15. โรคริคตีสีดวงทวาร
 - 16. โรคหัวใจ 17. อื่นๆ ระบุ.....

2.4.2 ท่านและครอบครัวใช้วิธีการใดรักษาอาการเจ็บป่วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ใช้การรักษาแผนปัจจุบัน 1.1 สถานีอนามัยในตำบล
- 1.2 คลินิก ระบุสถานที่.....
- 1.3 โรงพยาบาล ระบุสถานที่.....
- 2. ซื้อมากินเอง 3. ใช้ยาสมุนไพร
- 4. รักษาโดยใช้ความเชื่อดั้งเดิม 5. อื่นๆ ระบุ.....

2.5 ในระยะที่ผ่านมา (รอบ 5 ปี) การดำรงชีวิตของท่านและสมาชิกในครัวเรือนเป็นอย่างไร

- 1. เหมือนเดิม เพราะ.....
- 2. ดีขึ้น เพราะ.....
- 3. เลวลง เพราะ.....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของครัวเรือน

3.1 การประกอบอาชีพของครัวเรือน

3.1.1 อาชีพหลักของครัวเรือนในปัจจุบัน (หมายถึงรายได้ส่วนใหญ่ของครัวเรือน)

- 1. ในภาคเกษตรกรรม ได้แก่
 - 1.1 ทำนา 1.2 ทำไร่
 - 1.3 ทำสวน 1.4 เลี้ยงสัตว์ / ปศุสัตว์
 - 1.5 อื่นๆ ระบุ.....
- 2. นอกภาคเกษตรกรรม

3.1.2 ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนคิดจะเปลี่ยนอาชีพหรือไม่

- 1. ไม่คิดเปลี่ยน เพราะ.....
- 2. คิดจะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพ.....สถานที่.....
- 3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....

3.1.3 การไปทำงานนอกพื้นที่ของท่านและสมาชิกในครัวเรือน

- 1. ไม่มี 2. มี
 - 2.1 ในประเทศ จำนวน.....คน ระบุสถานที่.....

2.2 นอกประเทศ จำนวน.....คน ระบุสถานที่.....

สาเหตุของการออกนอกพื้นที่.....

3.2 การประกอบอาชีพเกษตรกรกรม

ประเภท	ข้าว	พืชไร่	ผัก	ผลไม้	ไม้ดอก	อื่นๆ.....
พื้นที่ปลูก (ไร่)						
ความถี่ในการปลูก (ครั้ง/ปี)						
ช่วงเดือนที่ปลูก (เดือน)						
สภาพพื้นที่ของการปลูก (เช่น ที่ลุ่มปกติ, ที่ลุ่มมาก, ที่ลุ่มน้อย, ที่น้ำท่วมถึง เป็นต้น)						
ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ทั้งหมด (กก.)						
เก็บไว้กิน (กก.)						
จำนวนที่ขาย (กก.)						
ราคาขาย (ระบุหน่วย)						
อื่นๆ (ระบุ).....						

3.3 การประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์/ปศุสัตว์

รายการ		สุกร	โคเนื้อ	โคนม	เป็ด	ไก่	แพะ	แกะ	อื่นๆ.....
ตอนต้นปี	จำนวน (ตัว)								
	มูลค่า (บาท)								
ระหว่างปี	จำนวนที่เกิด (ตัว)								
	จำนวนที่ตาย (ตัว)								
	จำนวนที่หาย (ตัว)								
	จำนวนที่ซื้อเพิ่ม (ตัว)								
	มูลค่าที่ซื้อเพิ่ม (บาท)								
	จำนวนที่ขายไป (ตัว)								
	มูลค่าที่ขายไป (บาท)								
	จำนวนที่บริโภค (ตัว)								
	มูลค่าที่บริโภค (บาท)								
	จำนวนที่เหลือ (ตัว)								
มูลค่า (บาท)									
ค่าใช้จ่าย	ค่าอาหารสัตว์ (บาท)								
	ค่าแรงงานในการเลี้ยง (บาท)								
	ค่ารักษาโรค (บาท)								
	ค่าวัคซีน (บาท)								
	ค่าผสมพันธุ์ (บาท)								
	อื่นๆ (ระบุ).....								

3.5 ปัญหาในการประกอบอาชีพทางด้านปศุสัตว์ของท่าน

1. ไม่มี

2. มีได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ขาดแคลนน้ำ	☐ 2. คุณภาพน้ำไม่ดี
☐ 3. ขาดแคลนเงินทุน	☐ 4. ราคาปุ๋ยสัตว์ตกต่ำ
☐ 5. พื้นที่แห้งแล้ง	☐ 6. โรคสัตว์ ระบุ.....
☐ 7. น้ำท่วม	☐ 8. อื่นๆ ระบุ.....

3.6 รายได้และรายจ่ายของครอบครัว (โดยเฉลี่ย/ปี)

3.6.1 ก. รายได้

แหล่งรายได้	รายได้ (บาท/ปี)
1. รายได้จากภาคเกษตร 1. นา	
2. พืชไร่ ระบุ.....	
3. ไม้ผล ระบุ.....	
4. เลี้ยงปศุสัตว์ ระบุ.....	
5. อื่นๆ ระบุ.....	
2. รายได้อื่นๆ 1. เงินเดือน เดือนละ.....บาท	
2. รับจ้าง วันละ...../ เดือนละ.....บาท	
3. ค่าขาย	
4. อื่นๆ ระบุ.....	

รายได้รวมทั้งสิ้น (1+2) =บาท/ปี

3.6.1 ข. รายจ่าย (ถ้าแยกไม่ได้ให้ประเมินค่าใช้จ่ายโดยรวม)

รายการ	รายจ่าย (แยกรายชนิดพืช) (บาท/ปี)					
	ข้าว	พืชไร่	ผัก	ผลไม้	ไม่ดอก	อื่นๆ.....
ก. การลงทุนด้านเกษตรกรรม						
1. การเตรียมพื้นที่ (บาท)						
2. เช่าที่ จำนวน.....ไร่ ราคา.....บ/ไร่						
3. ค่าเมล็ดพันธุ์ (บาท)						
4. ค่าปุ๋ย (บาท)						
5. สารเคมีฆ่าแมลง (บาท)						
6. ค่าจ้างแรงงาน (บาท)						
7. ค่าเก็บเกี่ยว (บาท)						
8. ค่าขนส่ง (บาท)						
9. อื่นๆ ระบุ.....						
ข. ค่าใช้จ่ายในครอบครัว						
รวม						

รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น (ก+ข) =บาท/ปี

ดังนั้น รายได้สุทธิ (รายได้-รายจ่าย) =บาท/ปี

3.6.2 ท่านคิดว่ารายได้ที่ท่านได้รับ เพียงพอหรือไม่ 1. เพียงพอ 2. ไม่เพียงพอ

3.6.3 ท่านแก้ปัญหาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ไม่แก้ปัญหา/ปล่อยตามยถากรรม

2. แก๊ซโดย
1. กู้ยืมเงินจาก
- 1.1 เพื่อนบ้าน
- 1.2 ญาติ
- 1.3 พ่อค้า
- 1.4 ธกส.
- 1.5 ธนาคารพาณิชย์
- 1.6 กองทุนหมู่บ้าน
- 1.7 อื่นๆ (ระบุ).....
2. ทำอาชีพเสริม/หารายได้พิเศษ คือ.....
3. อื่นๆ (ระบุ).....
- 3.6.4 จำนวนเงินกู้รวมจากแหล่งต่างๆ ทั้งหมด.....บาท
- วัตถุประสงค์ในการกู้.....
- 3.7 ครัวเรือนของท่านมีเงินออมหรือไม่ 1. ไม่มี 2. มี จำนวน.....บาท
- 3.8 การถือครองที่ดิน
- 3.8.1 ลักษณะการถือครองที่ดิน
1. มีที่ดินเป็นของตนเอง ประเภทเอกสารสิทธิ์..... เนื้อที่.....ไร่
- 2.เช่าคนอื่น เนื้อที่รวม.....ไร่
- 2.1 เช่าเพื่อทำเกษตรอย่างเดียว เนื้อที่.....ไร่ ระยะเวลาการเช่า.....ปี
- วิธีการจ่ายค่าเช่า 1. จ่ายด้วยเงินสด ราคาเช่า.....(ระบุหน่วยด้วย)
2. จ่ายด้วยผลผลิต (ระบุชนิดและจำนวน)
- 2.1).....จำนวน.....กก./.....
- 2.2).....จำนวน.....กก./.....
- 2.3).....จำนวน.....กก./.....
- 2.1 เช่าเพื่อวัตถุประสงค์อื่น แต่แบ่งพื้นที่บางส่วนสำหรับการเกษตร เนื้อที่.....ไร่
- ระยะเวลาการเช่า.....ปี
- วิธีการจ่ายค่าเช่า 1. จ่ายด้วยเงินสด ราคาเช่า.....(ระบุหน่วยด้วย)
2. จ่ายด้วยผลผลิต (ระบุชนิดและจำนวน)
- 2.1).....จำนวน.....กก./.....
- 2.2).....จำนวน.....กก./.....
- 2.3).....จำนวน.....กก./.....
3. ที่ดินของผู้อื่น ยกให้ทำกินเปล่า จำนวน.....ไร่
4. ที่สาธารณะ จำนวน.....ไร่
5. ที่ป่าสงวน จำนวน.....ไร่
6. อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....ไร่
- 3.8.2 ปัจจุบันครัวเรือนมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะใดบ้าง
1. ที่อยู่อาศัย จำนวน.....ไร่
2. พื้นที่เกษตรกรรม จำนวน.....ไร่
3. พื้นที่ปล่อยว่าง (ไม่ได้ใช้ประโยชน์) จำนวน.....ไร่
4. พื้นที่อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....ไร่
5. พื้นที่อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....ไร่
- 3.8.3 ท่านคิดจะขยายพื้นที่ทำกินหรือไม่

1. ขยาย
2. ไม่ขยาย เนื่องจาก.....
- 3.8.4 ท่านเคยคิดจะเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินของท่านหรือไม่ อย่างไร
1. เปลี่ยน เพราะ.....
2. ไม่เปลี่ยน เพราะ.....
3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 3.8.5 ถ้าเปลี่ยนท่านคิดว่าจะทำอะไร
1. ทำนา
2. ปลูกไม้ผล ชนิดใหม่ คือ.....
3. ปลูกพืชไร่ ชนิดใหม่ คือ.....
4. ปลูกพืชสวนครัว ชนิดใหม่ คือ.....
5. ปลูกพืชไร่ ผสมไม้ผล ชนิดใหม่ คือ.....
6. ปลูกพืชแบบผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ ชนิดใหม่ คือ.....
7. อื่นๆ (ระบุ).....
- 3.8.6 ท่านใช้ประโยชน์ที่ดินของท่านมากน้อยเพียงใด
1. ใช้ทั้งหมด
2. ใช้บางส่วน เพราะ.....

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อโครงการ

4.1 การรับทราบข้อมูลข่าวสาร

4.1.1 ท่านรับทราบข่าวสารทั่วไปจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ไม่ได้รับฟังข่าวสาร 2. วิทยุ
3. หนังสือพิมพ์/สิ่งพิมพ์ 4. โทรทัศน์
5. หอกระจายข่าว 6. กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และเพื่อนบ้าน
7. เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน 8. อื่นๆ (ระบุ).....

4.1.2 ท่านได้รับข่าวสาร หรือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการนี้จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ไม่ได้รับฟังข่าวสาร 2. วิทยุ
3. หนังสือพิมพ์/สิ่งพิมพ์ 4. โทรทัศน์
5. หอกระจายข่าว 6. กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และเพื่อนบ้าน
7. เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน 8. เจ้าหน้าที่ของโครงการ
9. อื่นๆ (ระบุ).....

4.1.3 การประชาสัมพันธ์ หรือการสื่อสารแบบใดที่ท่านคิดว่าได้ผลมากที่สุดในการสร้างความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ของโครงการ และประชาชนในพื้นที่ (ชาวบ้าน) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. การประชุมย่อย 2. การเยี่ยมเยียนตามบ้าน
3. การใช้สื่อด้านสิ่งพิมพ์ 4. การใช้สื่อวิทยุ/โทรทัศน์
5. การร่วมในกิจกรรมชุมชน 6. การประชุมหมู่บ้าน
7. การออกหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
8. อื่นๆ (ระบุ).....

4.2 ท่านรู้สึกวิตกกังวลอย่างไรบ้าง เมื่อทราบข่าวเกี่ยวกับโครงการนี้

-
.....
- 4.3 ท่านต้องการทราบข้อมูลของโครงการในรายละเอียดอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ที่ตั้งโครงการ 2. ระยะเวลาในการเริ่มก่อสร้างโครงการ
3. ผลเสียของโครงการต่อประชาชนในพื้นที่
4. มาตรการชดเชยต่อผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ
5. ผลดีจากโครงการการประชุมหมู่บ้าน 6. อื่นๆ (ระบุ).....
- 4.4 ท่านคิดว่า จะมีความเสี่ยงในด้านใดเกิดขึ้นต่อชุมชนของท่านบ้าง หากมีโครงการนี้
-
.....
- 4.5 ท่านคิดว่าโครงการนี้ (การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม) สอดคล้องกับความต้องการของท่านหรือไม่
1. ไม่สอดคล้อง เพราะ.....
2. สอดคล้อง เพราะ.....
3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 4.6 หากโครงการมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรแล้วเสร็จ ท่านคิดว่า จะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้หรือไม่
1. ไม่ได้ เพราะ.....
2. ได้ เพราะ.....
3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 4.7 ท่านคิดว่า ผลดีที่จะเกิดจากโครงการนี้มีอะไรบ้าง
- 4.7.1 ผลดีต่อตัวท่านเองและครอบครัว.....
-
- 4.7.2 ผลดีต่อชุมชนของท่าน.....
-
- 4.7.3 ผลรวมต่อสังคมโดยรวม.....
-
- 4.8 ท่านคิดว่า ผลเสียที่จะเกิดจากโครงการนี้มีอะไรบ้าง
- 4.8.1 ผลดีต่อตัวท่านเองและครอบครัว.....
-
- 4.8.2 ผลดีต่อชุมชนของท่าน.....
-
- 4.8.3 ผลรวมต่อสังคมโดยรวม.....
-
- 4.9 หากโครงการจะดำเนินการส่งเสริมอาชีพให้กับท่าน ท่านต้องการหรือไม่ และลักษณะใด
-
.....
- 4.10 โดยภาพรวมแล้ว ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะมีโครงการนี้เกิดขึ้น
1. ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

2. เห็นด้วย เพราะ.....
3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 4.11 หากโครงการนี้เกิดขึ้นท่านยินดีที่จะอพยพเข้าสู่โครงการหรือไม่
1. ไม่อพยพ เพราะ.....
2. อพยพ เพราะ.....
3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 4.12 หากต้องมีการอพยพเข้าสู่โครงการ ท่านต้องเสียค่าใช้จ่าย (มูลค่าบาท) ที่สำคัญอะไรบ้าง
1. บ้าน , ที่พัก 2. ฟาร์ม,คอก
3. สาธารณูปโภค 4. การเดินทาง,การขนส่ง
5. เช่าพื้นที่ 6. แหล่งธุรกิจ (ตลาด,แหล่งชุมชน)
7. เครื่องจักร 8. อื่นๆ (ระบุ)
- 4.13 หากต้องมีการอพยพเข้าสู่โครงการ ท่านคาดว่าจะได้รับประโยชน์ (มูลค่าบาท) ที่สำคัญอะไรบ้าง
1. มูลค่าสินค้าเพิ่มขึ้น 2. ปริมาณสินค้าที่ขายเพิ่มขึ้น
3. ค่าสาธารณูปโภคลดลง 4. ต้นทุนการขนส่งลดลง
5. ต้นทุนการผลิตลดลง 6. อื่นๆ (ระบุ)
- 4.14 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม
-
-
-
-
-
-
-

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ และลักษณะทางด้านสังคม

การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล (ตารางที่ 3.1)

การศึกษาครั้งนี้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ดังนั้นจึงแบ่งกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับผลิตสุกรการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม โดยมีสมมติฐานว่า เมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการแสดงว่ามีความเป็นไปได้สูงในการจัดตั้งโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม ในทางตรงกันข้ามเมื่อเกษตรกรไม่ยอมรับโครงการดังกล่าวแสดงว่าความเป็นไปได้ที่จะจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรยอมเป็นไปได้ยากหรือน้อย ซึ่งไม่ควรเข้าไปดำเนินการจัดทำโครงการ (ตาราง 1.1)

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.9 และร้อยละ 43.1 เป็นเพศชาย เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ เกษตรกรตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงและเพศชายที่ไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐมมากกว่าเกษตรกรตัวอย่างที่ยอมรับโครงการ โดยเพศหญิงและเพศชายที่ไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 34.0 และ 22.1 ตามลำดับ ในขณะที่เพศหญิงและเพศชายที่ยอมรับโครงการคิดเป็นร้อยละ 22.9 และ 21.1 ตามลำดับ

สถานะของครัวเรือนผู้ตอบแบบสอบถาม สถานะของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมาคือสถานะผู้อาศัย คิดเป็นร้อยละ 40.2 เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าเกษตรกรตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและเป็นผู้อาศัยส่วนใหญ่ไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม คิดเป็นร้อยละ 30.4 และ 23.9 ขณะที่สถานะของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ของผู้เช่าหรือบุตรจะยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม โดยคิดเป็นร้อยละ 5.0 และ 1.9 ตามลำดับ

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.6 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยที่สุด คือ 14 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากที่สุด คือ 84 ปี อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 47.79 ปี พิจารณาอายุของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันโดยเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีอายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเดียวกัน คือ ช่วง 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.5 และ 30.1 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับประถม 6 โดยการศึกษาต่ำสุดคือ 0 ปี หรือไม่ได้เรียนเลย จำนวนปีการศึกษามากที่สุด คือ 16 ปี เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันซึ่งเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับประถม 6 เหมือนกัน คิดเป็นร้อยละ 30.2 และ 40.2 ตามลำดับ

อาชีพ โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างมีอาชีพเกษตรกร เมื่อแยกรายประเภทเป็น ทำนา ทำไร่ ทำสวน และปศุสัตว์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมาได้แก่อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 25.4 พิจารณาอาชีพของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่า มีความแตกต่างกันโดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 14.0 ขณะที่เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการมีอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.4

รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 8,500 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 47.4 ลำดับต่อมา คือ มีรายได้ในช่วง 8,501 – 10,000 บาท/เดือน และอยู่ในช่วง 10,001 – 15,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และ 15.1 ตามลำดับโดยรายได้ต่ำสุดคือ 0 บาท/เดือน หรือไม่มีรายได้เลย เมื่อพิจารณารายได้ต่อเดือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความ

แตกต่างกันซึ่งเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีช่วงรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่เท่ากับ 8,501 – 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และ 28.0 ตามลำดับ

การอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โดยส่วนมากเกษตรกรตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านตั้งแต่เกิด คิดเป็นร้อยละ 84.6 พิจารณาระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันโดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านตั้งแต่เกิด คิดเป็นร้อยละ 37.5 และ 47.1 ตามลำดับ ทั้งนี้มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 15 เท่านั้นที่ย้ายถิ่นฐานมาจากที่อื่น เมื่อสอบถามถึงความต้องการย้ายถิ่นฐาน เกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐมต่างไม่ต้องการย้ายถิ่นฐานอีก คิดเป็นร้อยละ 96.1

ตาราง 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านส่วนบุคคลและการยอมรับโครงการ

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ		จำนวนคน	ร้อยละ
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ		
เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม						
หญิง	184	22.9	273	34.0	455	56.9
ชาย	167	21.0	178	22.1	345	43.1
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม						
หัวหน้าครอบครัว	201	25.1	243	30.4	444	55.5
ผู้อาศัย	131	16.4	191	23.9	322	40.2
ผู้เช่า	4	5.0	1	1.0	5	6
บุตร	15	1.9	13	1.6	28	3.5
หลาน	0	0	1	1.0	1	1.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม(ปี)						
< 20	11	1.4	7	0.9	18	2.2
20-45	97	12.1	136	17.0	233	29.1
46-60	172	21.5	241	30.1	413	51.6
มากกว่า 60	71	8.9	65	8.1	136	17.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
อายุเฉลี่ย	47.79					
ระดับการศึกษา(ปี)						
ไม่ได้เรียนในระบบ	18	2.2	22	2.8	40	5.0
ประถม	242	30.2	322	40.2	564	70.5
มัธยมต้น	42	5.2	42	5.2	84	10.5
มัธยมปลาย	19	2.4	25	3.1	44	5.5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	10	1.2	13	1.6	23	2.9
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	17	2.1	25	3.1	42	5.2
สูงกว่าปริญญาตรี	3	4.0	0	0.0	3	0.4
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านส่วนบุคคลและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ		จำนวนคน	ร้อยละ
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ		
อาชีพ						
เกษตรกร (ทำนา)	56	7.0	90	11.2	143	18.2
เกษตรกร (ทำไร่)	80	10.0	131	16.4	211	26.4
เกษตรกร (ทำสวน)	0	0	1	0.1	1	0.1
เกษตรกร (ปศุสัตว์)	13	1.6	45	5.6	58	7.2
ค้าขาย	57	7.1	57	7.1	114	14.2
รับจ้าง	112	14.0	91	11.4	203	25.4
รับราชการ	31	3.9	33	4.1	64	8.0
อื่นๆ	2	0.2	1	0.1	3	0.4
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม(บาท/เดือน)						
ไม่มีรายได้	0	0	2	0.2	2	0.2
น้อยกว่า 8,500 บาท	155	19.4	224	28.0	379	47.4
8,501-10,000 บาท	90	11.2	101	12.6	191	23.9
10,001-15,000 บาท	58	7.2	63	7.9	121	15.1
15,001-20,000 บาท	17	2.1	16	2.0	33	4.1
20,001-25,000 บาท	10	1.2	15	1.9	25	3.1
25,001-30,000 บาท	12	1.5	9	1.1	21	2.6
มากกว่า 30,000 บาท	9	1.1	19	2.4	28	3.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน						
ตั้งแต่เกิด	291	37.5	365	47.1	656	84.6
ย้ายถิ่นฐานมา	42	5.4	77	9.9	119	15.4
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านส่วนบุคคลและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ			
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ความต้องการย้ายถิ่นฐาน						
ไม่ต้องการย้าย	338	42.2	431	53.9	769	96.1
ต้องการย้าย	2	2.0	5	5.0	7	0.9
ไม่แน่ใจ	11	1.4	13	1.6	24	3.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ (ตารางที่ 3.2)

การศึกษาในส่วนนี้มุ่งที่จะนำเสนอถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจต่อการยอมรับโครงการ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าลักษณะทางด้านเศรษฐกิจของครัวเรือนมีผลทิศทางใดต่อโครงการการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม โดยลักษณะทางด้านเศรษฐกิจที่นำมาพิจารณา(ตารางที่ 3.2) ได้แก่

ลักษณะการถือครองที่ดิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 86.2 ลำดับต่อมาคือเช่าคนอื่น เพื่อทำเกษตรอย่างเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 5.5 เมื่อพิจารณาลักษณะการถือครองที่ดิน ระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีลักษณะการถือครองที่ดินส่วนใหญ่เป็นของตนเองโดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 39.9 และ 46.3 ตามลำดับ

การใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมาได้แก่ ที่อยู่อาศัยและเพื่อเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 37.2 พิจารณาลักษณะการใช้ที่ดินของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันโดยเกษตรกรทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีลักษณะการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 24.8 และ 36.2 ตามลำดับ เช่นเดียวกับการขยายพื้นที่ทำกิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่คิดจะขยายพื้นที่ทำกิน คิดเป็นร้อยละ 61 โดยเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม มีความต้องการเหมือนกัน คือไม่ต้องขยายพื้นที่ทำกิน แยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 25.6 และ 35.4 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายของครัวเรือนอยู่ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 44.6 ลำดับต่อมาคือ อยู่ในช่วง 100,001 – 300,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีค่าใช้จ่ายครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท/ปี โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 24.6 ตามลำดับ

รายได้ของครัวเรือน โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างมีรายได้ของครัวเรือนอยู่ในช่วง 100,001 – 300,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 48.2 ลำดับต่อมา คือ อยู่ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 30.5 เมื่อพิจารณารายได้ครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีรายได้ของครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 100,001 – 300,000 บาท/ปี โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 19.5 และ 28.8 ตามลำดับ

รายได้สุทธิของครัวเรือน หากวิเคราะห์ส่วนรายได้สุทธิของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิของครัวเรือนอยู่ในช่วง 0 – 50,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 44.71 ลำดับต่อมา คือ มีค่าติดลบ หรือกล่าวได้ว่ารายได้ครัวเรือนน้อยกว่าค่าใช้จ่ายของครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.6 เมื่อพิจารณารายได้สุทธิครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีรายได้ของครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 0 – 50,000 บาท/ปี โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.8 และ 28.4 ตามลำดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายได้ เมื่อสอบถามความคิดเห็นของเกษตรกรตัวอย่างด้านความเพียงพอของรายได้ส่วนใหญ่เกษตรกรให้ความคิดเห็นว่ารวยได้ยังไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 53 ขณะที่ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 47 ให้ความคิดเห็นว่ารวยได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยกลุ่มเกษตรกรที่ให้ความคิดเห็นว่ารวยได้ยังไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือนส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยกู้ยืมเงินจากพ่อค้าและกู้ยืมเงินจาก ธ.พาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 11.8 และ 11.1 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาวิธีแก้ปัญหาทางด้านรายได้ระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่จะกู้ยืมเงินจากพ่อค้า ในขณะที่กลุ่มเกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการจะกู้ยืมเงินจาก ธ.พาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 7.0 และ 9.1 ตามลำดับ

การมีเงินออม โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างร้อยละ 77.4 ไม่มีเงินออม และมีเพียงร้อยละ 22.6 เท่านั้นที่มีเงินออม เมื่อพิจารณาเงินออมของครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่มีเงินออมเหมือนกัน โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 33.9 และ 43.5 ตามลำดับ

ตาราง 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและการยอมรับโครงการ

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ		จำนวนคน	ร้อยละ
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ		
ลักษณะการถือครองที่ดิน						
-มีที่ดินเป็นของตนเอง	319	39.9	370	46.3	689	86.2
-เช่าคนอื่น เช่าเพื่อทำเกษตร อย่างเดียว	18	2.3	24	3.0	42	5.2
-เช่าคนอื่น เช่าเพื่อ วัตถุประสงค์อื่น แต่แบ่งพื้นที่ บางส่วนสำหรับการเกษตร	0	0.0	11	1.4	11	1.4
-ที่ดินของผู้อื่น ยกให้ทำกิน เปล่า	1	1.0	20	2.5	21	3.5
-ที่สาธารณะ	4	0.5	3	0.4	7	0.9
-ที่ป่าสงวน	1	0.1	4	0.5	5	0.6
-อื่นๆ	8	1.0	16	2.0	24	3.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การใช้ประโยชน์ที่ดิน						
- ที่อยู่อาศัย	198	24.8	290	36.2	488	61.0
- ที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรม	150	18.8	148	18.5	298	37.2
- ที่อยู่อาศัยและพื้นที่ปล่อย ว่าง (ไม่ได้ใช้ประโยชน์)	2	0.2	0	0.0	2	0.2
- ที่อยู่อาศัยและกิจกรรมอื่น	9	1.1	3	0.4	12	1.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การขยายพื้นที่ทำกิน						
ขยาย	146	18.2	166	20.8	312	39.0
ไม่ขยาย	205	25.6	283	35.4	488	61.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	ยอมรับ					
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน(บาท/ปี)						
มีค่าติดลบ	1	0.1	1	0.1	2	0.2
0 – 50,000	54	6.8	66	8.2	120	15.0
50,001 – 100,000	160	20.0	197	24.6	357	44.6
100,001 – 300,000	126	15.8	165	20.6	291	36.4
300,001 – 500,000	7	0.9	14	1.8	21	2.6
มากกว่า 500,000	3	0.4	6	0.8	9	1.1
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
รายได้ของครัวเรือน(บาท/ปี)						
มีค่าติดลบ	-	-	-	-	-	-
0 – 50,000	15	1.9	20	2.5	35	4.4
50,001 – 100,000	115	14.4	129	16.1	244	30.5
100,001 – 300,000	156	19.5	230	28.8	386	48.2
300,001 – 500,000	33	4.1	33	4.1	66	8.2
มากกว่า 500,000	32	4.0	37	4.6	69	8.6
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
รายได้สุทธิของครัวเรือน(บาท/ปี)						
มีค่าติดลบ	63	7.9	78	9.8	141	17.6
0 – 50,000	150	18.8	227	28.4	377	47.1
50,001 – 100,000	67	8.8	70	8.4	137	17.1
100,001 – 300,000	43	5.4	47	5.9	90	11.2
300,001 – 500,000	13	1.6	14	1.8	27	3.4
มากกว่า 500,000	15	1.9	13	1.6	28	3.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ		จำนวนคน	ร้อยละ
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ		
ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายได้						
เพียงพอ	159	19.9	217	27.1	379	47.0
ไม่เพียงพอ	192	24.0	232	29.0	424	53.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
วิธีแก้ปัญหาด้านรายได้						
ไม่มีปัญหา	236	29.5	252	31.5	488	61.0
ปล่อยตามยถากรรม	28	3.5	30	3.8	58	7.2
กู้ยืมเงินจาก เพื่อนบ้าน	1	0.1	10	1.2	11	1.3
กู้ยืมเงินจาก ญาติ	8	1.0	6	0.8	14	1.8
กู้ยืมเงินจาก พ่อค้า	56	7.0	38	4.8	94	11.8
กู้ยืมเงินจาก ธกส.	3	0.4	2	0.2	5	0.6
กู้ยืมเงินจาก ธ.พาณิชย์	16	2.0	73	9.1	89	11.1
กู้ยืมเงินจาก กองทุนหมู่บ้าน	0	0.0	5	0.6	5	0.6
ไม่ตอบ	3	0.4	33	4.1	36	4.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การมีเงินออม						
ไม่มี	271	33.9	348	43.5	619	77.4
มี	80	10.0	101	12.6	181	22.6
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ลักษณะทางด้านสังคม (ตารางที่ 3.3)

การศึกษาในส่วนนี้มุ่งที่จะนำเสนอถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านสังคมต่อการยอมรับโครงการ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าลักษณะทางด้านสังคมของครัวเรือนมีผลทิศทางใดต่อโครงการการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม โดยลักษณะทางด้านสังคมที่นำมาพิจารณา (ตาราง 1.3) ได้แก่

จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน พบว่าครัวเรือนตัวอย่างจะมีสมาชิกในครัวเรือนที่ทำการเกษตรอยู่ระหว่าง 5-8 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 หรือจำนวน 346 ครัวเรือน โดยครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกทำเกษตรสูงสุดเท่ากับ 18 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำการเกษตรเฉลี่ยอยู่ที่ 4 คนต่อครัวเรือน เมื่อพิจารณาจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม

พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5-8 คน โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.2 และ 25 ตามลำดับ

ลักษณะบ้าน ครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะบ้านเป็นบ้านชั้นเดียวไม่ได้ยกสูง ลำดับต่อมาคือ บ้านสองชั้นและบ้านชั้นเดียวยกสูง คิดเป็นร้อยละ 78.0, 17.0 และ 5.0 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาลักษณะบ้านระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีลักษณะบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านชั้นเดียวไม่ได้ยกพื้นสูง โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 33.8 และ 44.2 ตามลำดับ เช่นเดียวกับสภาพความมั่นคงของบ้าน ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรตัวอย่างก่อสร้างบ้านแบบถาวร (สภาพบ้านมั่นคง ใช้วัสดุถาวร การก่อสร้างสมบูรณ์) คิดเป็นร้อยละ 90.8 และเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีสภาพบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านแบบถาวรเหมือนกัน โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 39.2 และ 51.5 ตามลำดับ

แหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภค กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภคเป็นน้ำประปาหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 80.6 ลำดับต่อมา คือ น้ำบาดาล คิดเป็นร้อยละ 7.8 เมื่อพิจารณาแหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภคระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีแหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภคส่วนใหญ่คือแหล่งน้ำประปา เหมือนกัน โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 35.1 และ 45.5 ตามลำดับ

แหล่งน้ำดื่ม/น้ำบริโภค กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อน้ำเพื่อดื่ม/บริโภค คิดเป็นร้อยละ 52 ลำดับต่อมา คือ น้ำฝน คิดเป็นร้อยละ 38.6 เมื่อพิจารณาแหล่งน้ำดื่ม/น้ำบริโภค ระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่ซื้อน้ำเพื่อดื่มและบริโภคในขณะที่เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการ ส่วนใหญ่มีแหล่งน้ำดื่ม/บริโภคที่สำคัญ คือ แหล่งน้ำฝน คิดเป็นร้อยละ 36.0 และ 32.6 ตามลำดับ

การเจ็บป่วย ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา พบว่าครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่เคยเจ็บป่วย โดยคิดเป็นร้อยละ 68 ซึ่งโรคที่พบเป็นส่วนใหญ่ คือ ไรซิวหวัด โรคขาดสารอาหาร โรคเบาหวาน โรคไขข้อกระดูก ตามลำดับ และมีเพียงร้อยละ 32 เท่านั้นที่ไม่เคยเจ็บป่วยในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ด้านการดำรงชีวิตของครัวเรือน (5 ปีที่ผ่านมา) เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีการดำรงชีวิตที่เหมือนเดิม คิดเป็นร้อยละ 67 ลำดับต่อมาคือ แสดงความคิดเห็นว่ามีการดำรงชีวิตดีขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 26.1 เมื่อพิจารณาการเจ็บป่วยและด้านการดำรงชีวิตของครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีอาการเจ็บป่วยในช่วง 1 ปี และด้านการดำรงชีวิตอยู่ในระดับเท่าเดิม

ตาราง 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านสังคมและการยอมรับโครงการ

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ		จำนวนคน	ร้อยละ
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ		
จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน						
-น้อยกว่า 2 คน	46	5.8	51	6.4	97	12.1
-2 – 4 คน	146	18.2	183	22.9	329	41.1
-5 – 8 คน	146	18.2	200	25.0	346	43.2
-มากกว่า 8 คน	13	1.6	15	1.9	28	3.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
ลักษณะบ้าน						
-บ้าน 2 ชั้น	59	7.4	77	9.6	136	17.0
-บ้านชั้นเดียว ยกพื้นสูง	22	2.8	18	2.2	40	5.0
-บ้านชั้นเดียวไม่ได้ยกพื้นสูง	270	33.8	354	44.2	624	78.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
สภาพความมั่นคงของบ้าน						
-ชั่วคราว (สภาพบ้านไม่มั่นคง, ใช้วัสดุไม่ถาวร เช่น ไม้ไผ่ มุงหญ้าคา)	15	1.9	12	1.5	27	3.4
-กึ่งถาวร (สภาพบ้านมีความมั่นคง แต่มีการก่อสร้างที่ยังไม่สมบูรณ์)	19	2.4	22	2.8	41	5.1
-ถาวร (สภาพบ้านมั่นคง ใช้วัสดุที่ถาวร การก่อสร้างสมบูรณ์)	314	39.2	412	51.5	726	90.8
-ไม่ตอบ	3	0.3	3	0.3	6	0.6
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านสังคมและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ		จำนวนคน	ร้อยละ
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ		
แหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภค						
น้ำบาดาล	22	2.8	40	5.0	62	7.8
ประปาหมู่บ้าน	281	35.1	364	45.5	645	80.6
ห้วย	1	0.1	1	0.1	2	0.2
คลองชลประทาน	38	4.8	16	2.0	54	6.8
น้ำฝน	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ	9	1.1	28	3.5	37	4.6
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
แหล่งน้ำดื่ม/น้ำบริโภค						
ชื้อน้ำดื่ม	288	36	128	16	416	52.0
น้ำฝน	3	0.4	21	2.6	24	3.0
บ่อน้ำตื้น	1	0.1	0	0.0	1	0.1
น้ำบาดาล	0	0.0	2	0.2	2	0.2
ประปาหมู่บ้าน	3	0.4	11	1.4	14	1.8
ห้วย	0	0	1	0.1	1	0.1
น้ำฝน	48	6.0	261	32.6	309	38.6
อื่นๆ	8	1.0	25	3.1	33	4.1
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การเจ็บป่วย(ช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)						
ป่วย	259	32.4	285	35.6	544	68.0
ไม่เคยเจ็บป่วย	92	11.5	164	20.5	256	32.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การดำรงชีวิตของครัวเรือน(5 ปีที่ผ่านมา)						
เหมือนเดิม	223	27.9	313	39.1	536	67.0
ดีขึ้น	105	13.1	104	13.0	209	26.1
เลวลง	23	2.9	31	3.9	54	6.8
ไม่ตอบ	0	0.0	1	0.1	1	0.1
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ

การศึกษาในส่วนนี้มุ่งที่จะนำเสนอความคิดเห็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างต่อโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าเกษตรกรมีทัศนคติอย่างไรต่อโครงการดังกล่าว กรณีที่ต้องการเข้าไปส่งเสริมการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อเสนอ ข้อคิดเห็นไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับให้เหมาะสมกับชุมชนทั้งในเชิงทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยข้อคิดเห็นต่างๆที่นำมาพิจารณา(ตารางที่ 3.4) ได้แก่

การรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ พบว่าครัวเรือนตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจากเจ้าหน้าที่โครงการ คิดเป็นร้อยละ 30.1 หรือจำนวน 3,283 ครัวเรือน ลำดับต่อมา คือ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจากวิทยุ และกำหนด ผู้ใหญ่บ้านและเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และ 9.9 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาการรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีการรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการส่วนใหญ่จากเจ้าหน้าที่ของโครงการ โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 11.0 และ 19.1 ตามลำดับ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างถึงร้อยละ 37.7 ที่ไม่เคยได้รับฟังข่าวสารเกี่ยวกับโครงการเลย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุด ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุดคือ การประชุมหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 62.9 รองมาได้แก่ การเยี่ยมเยียนตามบ้านและการประชุมย่อย คิดเป็นร้อยละ 44.7 และ 25.0 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุดระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการเห็นว่าการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุด คือ การเยี่ยมเยียนตามบ้านและการประชุมหมู่บ้าน ขณะที่เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการเห็นว่าการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุด คือ การประชุมหมู่บ้านเพียงอย่างเดียว

อยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการด้านใด จากการแสดงความคิดเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการทราบรายละเอียดของโครงการด้านใดนั้น พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่อยากทราบถึงที่ตั้งของโครงการ ลำดับต่อมา คือ ผลเสียของโครงการต่อประชาชนในพื้นที่และระยะเวลาก่อสร้างโครงการ โดยคิดเป็นร้อยละ 84.4, 63.7 และ 48.6 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการทราบรายละเอียดของโครงการด้านใดระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่ต้องการทราบรายละเอียดของโครงการด้านระยะเวลาก่อสร้างโครงการ ขณะที่เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่ต้องการทราบรายละเอียดของโครงการด้านที่ตั้งโครงการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.5 และ 57.8 ตามลำดับ

การได้ประโยชน์จากโครงการ จากการแสดงความคิดเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากโครงการหรือไม่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าไม่ได้ประโยชน์จากโครงการ โดยคิดเป็นร้อยละ 64 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นการได้รับประโยชน์จากโครงการระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่มคิดว่าตนจะไม่ได้ประโยชน์จากโครงการ โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 40.25 และ 23.75 ตามลำดับ

ความยินดีที่จะอพยพเข้าสู่โครงการ โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรไม่มีความยินดีที่จะอพยพเข้าสู่โครงการ คิดเป็นร้อยละ 96.63 โดยเหตุผลหลักได้แก่ บ้านเกิดอยู่ในหมู่บ้านนี้ไม่ต้องการย้ายหรืออพยพอีก ตามมาด้วยอายุมากแล้ว และพอใจในหมู่บ้านของตนเองที่ดินของตนเองมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 30, 12 และ 9.63 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเหตุผลที่ไม่ยินดีจะอพยพเข้าสู่โครงการ ระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่มให้เหตุผลว่าบ้านเกิดอยู่ในหมู่บ้านนี้ไม่ต้องการย้ายหรืออพยพอีก โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 22.5 และ 7.5 ตามลำดับ

ตาราง 3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		การไม่ยอมรับ		รวม	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
การรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ						
ไม่ได้รับฟังข่าวสาร	73	9.2	225	28.4	298	37.7
วิทยุ	76	10.7	22	3.1	98	13.8
หนังสือพิมพ์/สิ่งพิมพ์	0	0	2	0.3	2	0.3
โทรทัศน์	0	0	3	0.5	3	0.5
หอกระจายข่าว	1	0.2	3	0.5	4	0.7
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเพื่อนบ้าน	14	2.3	47	7.6	61	9.9
เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน	30	4.6	9	1.4	39	6.0
เจ้าหน้าที่ของโครงการ	68	11.0	181	19.1	283	30.1
อื่นๆ	52	7.7	9	1.3	61	9.0
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุด						
การประชุมย่อย	54	8.8	100	16.2	154	25.0
การเยี่ยมเยียนตามบ้าน	135	20.1	166	24.6	301	44.7
การใช้สื่อด้านสิ่งพิมพ์	83	12.2	76	11.1	159	23.3
การใช้สื่อวิทยุ/โทรทัศน์	41	6.5	63	9.9	104	16.4
การร่วมในกิจกรรมชุมชน	49	7.6	18	2.8	67	10.4
การประชุมหมู่บ้าน	126	20.1	268	42.8	394	62.9
การออกหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่	111	15.2	55	7.5	166	22.7
อื่นๆ	17	2.8	13	1.0	30	3.8
อยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการด้านใด						
-ที่ตั้งโครงการ	164	26.6	356	57.8	520	84.4
-ระยะเวลาก่อสร้างโครงการ	219	27.5	167	21.1	386	48.6
-ผลเสียของโครงการต่อประชาชนในพื้นที่	172	25.1	264	38.6	436	63.7

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
อยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการด้านใด(ต่อ)						
-มาตรการชดเชยต่อผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ	173	23.7	143	19.6	316	43.3
-ผลดีจากโครงการการประชุมหมู่บ้าน	141	21.2	177	26.6	318	47.7
-อื่นๆ	60	8.8	23	3.4	83	12.2
การได้ประโยชน์จากโครงการ						
ไม่ได้ประโยชน์	322	40.25	190	23.75	512	64.00
ได้ประโยชน์	22	2.75	98	12.25	120	15.00
ไม่แน่ใจ	105	13.125	63	7.875	168	21.00
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
ความยินดีที่จะอพยพเข้าสู่โครงการ						
ไม่อพยพ	432	54.00	341	42.63	773	96.63
เหตุผล -ไม่ตอบ	37	4.63	111	13.88	148	18.50
-บ้านเกิดอยู่ที่นี้	180	22.50	60	7.50	240	30.00
-อายุมากแล้ว	38	4.75	58	7.25	96	12.00
-ไม่คิดที่จะเลี้ยงหมู	38	4.75	19	2.38	57	7.13
-มีอาชีพหลักที่ต้องรับผิดชอบ	21	2.63	21	2.63	42	5.25
-ไม่สะดวกในการย้าย ที่ดินอยู่ที่นี้	25	3.13	29	3.63	54	6.75
- อยู่มานานแล้วและพอใจใน ที่ดินในหมู่บ้านนี้	59	7.38	18	2.25	77	9.63
- เลี้ยงโคนมดีแล้ว	9	1.13	14	1.75	23	2.88
-ไม่อยากเลี้ยงหมูไม่ได้เข้าร่วมโครงการ	12	1.50	8	1.00	20	2.50

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
อยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการด้านใด(ต่อ)						
มีบ้านที่มั่นคงถาวรแล้ว	13	1.63	3	0.38	16	2.00
ไม่แน่ใจ	17	2.13	10	1.25	27	3.38
เหตุผล -ไม่ตอบ	14	1.75	4	0.50	18	2.25
- ต้องการทราบรายละเอียดก่อน	0	0.00	3	0.38	3	0.38
- ต้องถามคนในครอบครัวก่อน	2	0.25	3	0.38	5	0.63
- ถ้าหากมีรายได้ที่ดีก็อาจจะอพยพ	1	0.13	0	0.00	1	0.13
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม

ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งการวิเคราะห์นี้ได้ใช้แบบจำลอง Binary Choice Model

โดยมีรูปแบบจำลองความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ได้ดังนี้

$$Y = f (AGE_i , INCOME_i , COST_i , Enou_i , SAVE_i , LAND_i , EXPAND_i , DISTRIC1_i , SEX_i , EDU_i)$$

ตัวแปรตาม Y คือ 0 : เมื่อเกษตรกรไม่ยอมรับโครงการ และ 1 : เมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการ(การยอมรับโครงการ พิจารณาจาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กรณีที่เกษตรกรตอบว่าเห็นด้วย จึงมีสมมติฐานว่าเกษตรกรมีการยอมรับโครงการด้วยเช่นกัน)

ตัวแปรอิสระทั้งหมดของสมการที่ใช้ในการคำนวณและความหมายของตัวแปรคือ AGE_i หมายถึงอายุ INCOME_i หมายถึงรายได้ต่อเดือน , COST_i หมายถึงค่าใช้จ่ายโดยรวมของครัวเรือน , Enou_i หมายถึงความพอเพียงของครัวเรือน, SAVE_i หมายถึงการออมของครัวเรือน, LAND_i หมายถึงการถือครองพื้นที่ดินของครัวเรือน, EXPAND_i หมายถึง, DISTRIC1_i หมายถึงอาศัยอยู่ในอำเภอเมือง SEX_i หมายถึงเพศและ EDU_i หมายถึงระดับการศึกษา

ผลการศึกษาของแบบจำลองความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรทางด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและลักษณะทางด้านสังคม เท่านั้นที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่สูง ณ ระดับ ร้อยละ 99 แต่ตัวแปรอื่นๆ ก็มีความสัมพันธ์ในระดับสูงเช่นเดียวกัน แต่นัยนัยสำคัญทางสถิติที่ไม่เพียงพอ

จากตารางที่ 3.5 ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง (DISTRIC1) และเพศ (SEX) สามารถอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรได้ดังนี้

อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง (DISTRIC) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือ เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีโอกาสที่จะยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรน้อยกว่าเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภออื่นๆ (อ.สามพราน อ.กำแพงแสนและ อ.นครชัยศรี) ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรใน อ.เมืองส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นอาชีพอื่นนอกเหนือจากทำเกษตรกรรม บางรายนั้นทำการเกษตรกรรมเป็นอาชีพรอง จึงไม่มีความสนใจที่จะเปลี่ยนแปลงอาชีพหลักมาผลิตสุกร อีกประการหนึ่ง คือ การทำเกษตรกรรมของเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพืชไร่มากกว่าปศุสัตว์อยู่แล้วจึงเป็นการยากมากที่จะพยายามปรับเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกรเหล่านั้น เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบส่วนเพิ่ม(Marginal effect) ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อเกษตรกรอาศัยอยู่ในอ.เมือง ส่งผลให้เกษตรกรเกิดการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรลดลงกว่าเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในอำเภออื่นๆ ร้อยละ 25

เพศ (SEX) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือ เกษตรกรที่เป็นเพศหญิงมีโอกาสที่จะยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรน้อยกว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชาย ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชายมีความมั่นใจมากกว่าเกษตรกรเพศหญิงกรณีหากต้องอพยพเข้าสู่โครงการดังกล่าว ในขณะที่เพศหญิงจะกังวลด้านความสามารถของตนเองในการดูแลจัดการฟาร์ม เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal effect) ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อเกษตรกรเป็นเพศหญิง ส่งผลให้เกิดการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรลดลงกว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชายร้อยละ 9

ตารางที่ 3.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จังหวัดนครปฐม

แบบจำลอง ตัวแปรตาม	Binary Choice Model การยอมรับโครงการ (Y)		ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal effect)
	ตัวแปรอิสระ	Coefficient	
INCOME _i	0.00	0.00	0.00
COST _i	-0.00	0.00	-0.00
Enou _i	0.01	0.12	0.00
SAVE _i	0.04	0.18	0.01
LAND _i	0.00	0.00	0.00
EXPAND _i	-0.07	0.15	-0.01
DISTRIC1 _i	-1.39	0.23***	-0.25
AGE _i	0.00	0.00	0.00
SEX _i	-0.18	0.14 ***	-0.09
EDU _i	0.03	0.07	0.00
Constant	0.91	0.66	0.22

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย, 2554

หมายเหตุ *** คือ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บทสรุปภาพรวมของปัจจัยต่าง ๆทางเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนเกษตรกร พบว่า

สรุปผลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ของโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จังหวัดนครปฐม สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กรณีศึกษา คือ

กรณี 1 สรุปผลจากการรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในพื้นที่ของโครงการ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2554 ณ ตำบลหนองกระทุ่ม ประกอบด้วยจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมทั้งหมด 30 คน ซึ่งมาจากตำบลหนองกระทุ่ม 27 คน รองลงมา คือ ตำบลทุ่งลูกนก จำนวน 2 คน และตำบลห้วยหมอนทอง จำนวน 1 คน ในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในครั้งนี้ พบว่า

1. ประชาชนร้อยละ 50 มีความเห็นว่าโครงการนี้จะส่งผลกระทบต่อที่เสียหายต่อชุมชน โดยให้เหตุผลจะส่งผลกระทบต่ออากาศต่อคนในชุมชน โดยเฉพาะมูลของสุกร และทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของคนในชุมชนหายไป จะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ควรจะไปจัดตั้งในพื้นที่อื่น เนื่องจากพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม เนื่องจากประชาชนจะได้รับผลกระทบทางอากาศจากมูลสุกร ประกอบกับในการเลี้ยงสุกรจะมีเฉพาะนายทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่ ซึ่งทำให้ประชาชนที่มีรายได้น้อยไม่มีโอกาสในการเลี้ยงสุกรแข่งขันกับนายทุนได้ ไม่มีเงินทุนในการลงทุน ไม่มีความรู้และความเข้าใจในด้านการลงทุน และในอนาคตจะเกิดปัญหาจากการเลี้ยงสุกรได้

2. ประชาชนร้อยละ 30 มีความเห็นว่าโครงการฯ นี้ ส่งผลดีมากและปานกลางกับคนในชุมชน โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากเป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรและผลประโยชน์อย่างอื่น ๆที่ตามมา รวมถึงการทำให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนด้วย

3. ประชาชนร้อยละ 20 มีความเห็นว่ายังไม่ค่อยแน่ใจและยังขาดความรู้และความเข้าใจของโครงการฯ โดยให้เหตุผลว่าไม่แน่ใจทั้งทางด้านเงินลงทุนและลักษณะการดำเนินงานของโครงการ เนื่องจากไม่ทราบผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และควรสรรหาพื้นที่ที่เหมาะสมมากกว่าพื้นที่นี้ ตลอดจนความไม่แน่ใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการลงทุนของเงิน

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในพื้นที่ของโครงการที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการถึง ร้อยละ 50 ส่วนมีความเห็นว่าโครงการว่าดี ร้อยละ 30 และมีความเห็นว่ายังไม่ค่อยแน่ใจร้อยละ 20

กรณี 2 ผลจากการสำรวจแบบสอบถามของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรโดยทั่วไป โดยประกอบด้วยตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 800 ตัวอย่าง ประกอบด้วยประชากร อำเภอกำแพงแสน(ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ) จำนวน 400 ตัวอย่าง และนอกเหนือในอำเภออื่นจำนวน 400 ตัวอย่าง (อำเภอ สามพราน อำเภอเมือง) ครั้งนี้พบว่า

ตัวแปรตาม Y คือ 0 : เมื่อเกษตรกรไม่ยอมรับโครงการ และ 1 : เมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการ(การยอมรับโครงการ พิจารณาจาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กรณีที่เกษตรกรตอบว่าเห็นด้วย จึงมีสมมติฐานว่าเกษตรกรมีการยอมรับโครงการด้วยเช่นกัน)

ตัวแปรอิสระทั้งหมดของสมการที่ใช้ในการคำนวณและความหมายของตัวแปรคือ AGE_i หมายถึงอายุ INCOME_i หมายถึงรายได้ต่อเดือน , COST_i หมายถึงค่าใช้จ่ายโดยรวมของครัวเรือน , Enou_i หมายถึงความพอเพียงของครัวเรือน , SAVE_i หมายถึงการออมของครัวเรือน , LAND_i หมายถึงการถือครองพื้นที่ดินของครัวเรือน , EXPAND_i หมายถึงการขยายตัวของพื้นที่ , DISTRICT_i หมายถึงอาศัยอยู่ในอำเภอเมือง SEX_i หมายถึงเพศและ EDU_iหมายถึงระดับการศึกษา และ การศึกษาปัจจุบันที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร พบว่า

อำเภอกำแพงแสน(ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ) จำนวน 400 ตัวอย่างมี เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการจำนวน 211 ตัวอย่าง (ร้อยละ 52) และ มีเมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการจำนวน 189 ตัวอย่าง (ร้อยละ 48) และนอกเหนือในอำเภออื่นจำนวน 400 ตัวอย่าง (อำเภอ สามพราน อำเภอเมือง) มีเกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการจำนวน 232 ตัวอย่าง (ร้อยละ 58) และ มีเมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการจำนวน 168 ตัวอย่าง (ร้อยละ 42) ส่วนการสำรวจเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีโอกาสที่จะยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรน้อยกว่าเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภออื่นๆ และ เพศของเกษตรกร เกษตรกรที่เป็นเพศหญิงมีโอกาสที่จะยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรน้อยกว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชาย และระดับการศึกษาที่สูงขึ้นมีแนวโน้มที่จะยอมรับหรือเห็นด้วยกับโครงการมากขึ้นด้วย

กรณี 3 ผลจากการสำรวจแบบสอบถามของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเดิมที่มีอยู่แล้ว ภายในจังหวัดนครปฐมจากจำนวนเกษตรกรที่มีการประกอบการอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวนผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นและข้อเสนอจำนวน 94 คน พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรให้การยอมรับในโครงการนี้เพียงแต่มีเงื่อนไขบางอย่างต่างกันตามน้ำหนักของประเด็นที่รับให้การสนับสนุน แต่โดยเฉลี่ยทุกมาตรการของภาครัฐจะมีเกษตรกรยอมรับโครงการจำนวน 75 ตัวอย่าง (ร้อยละ 80) และ มีเกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการจำนวน 19 ตัวอย่าง (ร้อยละ 20) โดยความคิดเห็นของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจังหวัดนครปฐมนั้นจะยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการมีปัจจัยที่อิทธิพลการตัดสินใจคือ หากรัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ยกเว้นราคาและการรักษาราคาให้มีเสถียรภาพ มาตรฐานฟาร์มเกษตรและปลอดภัยติดต่อ และต้องการให้รัฐปรับกฎระเบียบต่างๆของทางราชการ ให้สอดคล้องเหมาะสมและทันสมัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สินค้าปศุสัตว์ ทั้งภายในประเทศและตลาดโลกเป็นสำคัญ

บทที่ 4

การศึกษาภาวะเทียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

บทนำ

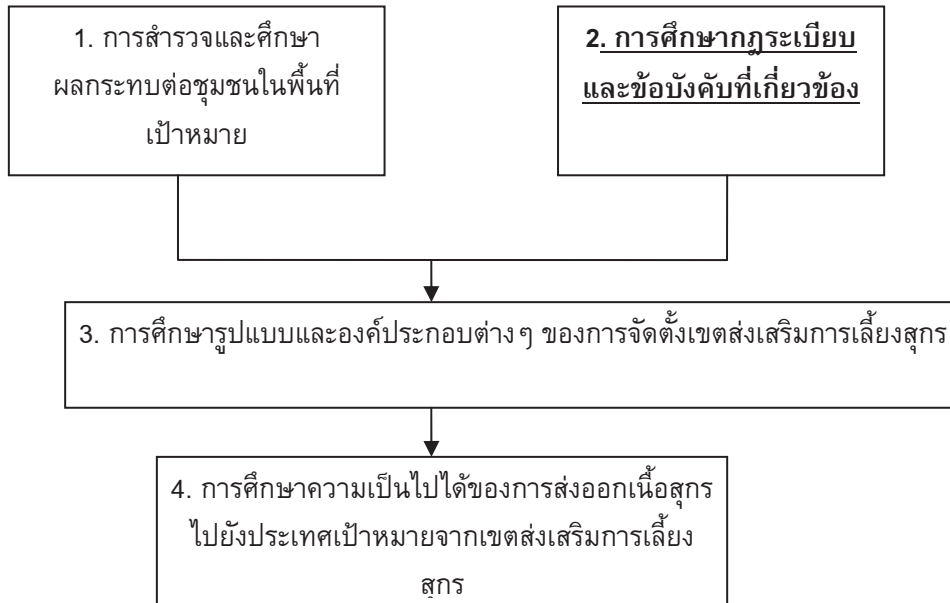
การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตพื้นที่อำเภอกำแพงแสน และกระบวนการบริหารจัดการฟาร์ม จำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครปฐม และสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่ใช้บังคับในเขตพื้นที่ และสำรวจแนวเขตพื้นที่เลี้ยงสุกรในเขตอำเภอกำแพงแสน ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาถึงจุดดีและจุดบกพร่องของกฎหมายไทยในเรื่องดังกล่าวและดำเนินการยกร่างกฎหมายเพื่อกำหนดการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรภายในจังหวัดนครปฐมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาภาวะเทียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

- 4.1 ศึกษาข้อมูลจากกฎหมายพระราชบัญญัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 4.2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม (ทำร่วมกับกิจกรรมที่ 1.1)
- 4.3 สำรวจพื้นที่แนวเขตพื้นที่เลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม (ทำร่วมกับกิจกรรมที่ 1.1)
- 4.4 สำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในเขตพื้นที่
- 4.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม และกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน พร้อมทั้งความคิดเห็นของชุมชนต่อการกำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
- 4.6 ปรับปรุงยกร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับการกำหนดเขตพื้นที่เลี้ยงสุกรและการบริหารจัดการฟาร์มสุกร

กิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

รูปที่ 4.1 กรอบของโครงการวิจัย

4.1 ศึกษาข้อมูลจากกฎหมายพระราชบัญญัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

1 กฎหมายภาคการเกษตร

1.1 กฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ

1.1.1 พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดให้มีการจัดที่ตั้งนิคมสร้างตนเองหรือนิคมสหกรณ์ เช่น นิคมกสิกรรม นิคมเกลือ หรือในรูปนิคมสหกรณ์ต่าง ๆ ขึ้น

พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจรัฐบาลจัดที่ดินของรัฐ เพื่อให้ประชาชนได้มีที่ตั้งเคหสถาน และประกอบชีพเป็นหลักแหล่งในที่ดินนั้น (มาตรา 6) โดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่และแผนที่กำหนดแนวเขตที่ดินของนิคมนั้นไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย (มาตรา 7) ซึ่งได้แบ่งนิคมออกเป็น 2 ประเภท คือ นิคมสร้างตนเองและนิคมสหกรณ์

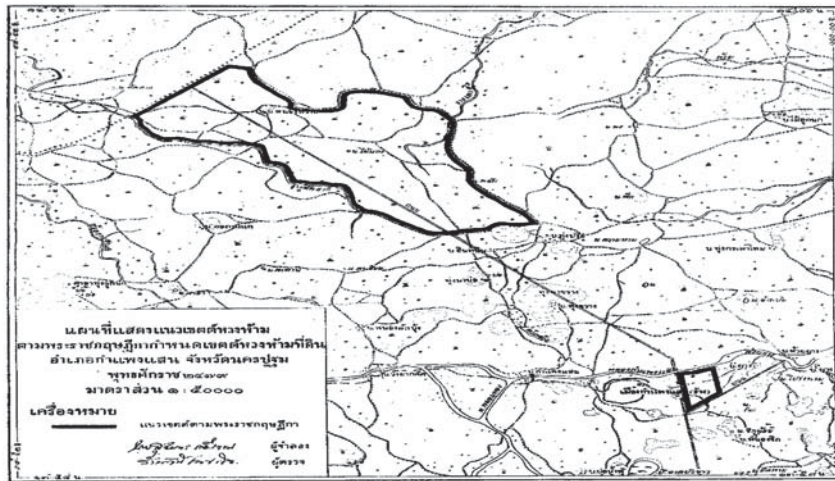
เมื่อมีการออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง หรือจัดตั้งนิคมสหกรณ์ดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการต้องคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติเข้าเป็นสมาชิกนิคมและจัดสรรให้สมาชิกนิคมนั้นได้ประโยชน์ในที่ดิน แต่จะแปลงตามแผนผังที่อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิภาพกำหนด ซึ่งสมาชิกนิคมต้องใช้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์เฉพาะเพื่อทำการเกษตร หรือการอื่นที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรืออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เท่านั้น (มาตรา 9) โดยให้เรียกเก็บเงินจากสมาชิกนิคมเพื่อช่วยทุนที่รัฐบาลได้ลงไปในการจัดนิคม (มาตรา 10) และเมื่อสมาชิกนิคมได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว และได้เป็นสมาชิกมาเป็นเวลากว่า 5 ปี ทั้งได้ชำระเงินช่วยทุนที่รัฐบาลได้ลงไปในพื้นที่ดินแล้วให้รัฐออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ให้แก่ผู้นั้น และสามารถขอให้ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ (มาตรา 11) และภายใน 5 ปีนับแต่วันได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ดังกล่าวแล้ว ห้ามมิให้อิทธิพลสิทธิในที่ดินไปให้บุคคลอื่น เว้นแต่ตกทอดทางมรดกหรือโอนไปยังสหกรณ์ที่ดินเป็นสมาชิกอยู่ และภายในระยะเวลาดังกล่าวที่ดินนั้นไม่อยู่ในข่ายของการบังคับคดี (มาตรา 12)

1.1.2 อนุบัญญัติที่ออกตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

ก. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองในท้องที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2503

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช 2485 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 แต่พระราชกฤษฎีกานี้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปตามบทเฉพาะกาล ที่กำหนดให้สมาชิกนิคมหรือสมาชิกสหกรณ์ซึ่งได้เข้าทำประโยชน์หรือครอบครองที่ดินในนิคมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งนิคมอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ใช้บังคับให้คงมีสิทธิและหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งนิคมนั้นต่อไป

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ได้กำหนดให้จัดตั้งนิคมสร้างตนเองขึ้นในเขตที่ดินที่ได้หวงห้ามไว้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พุทธศักราช 2479 ตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการอำนวยการนิคม วางโครงการและจัดให้มีแผนผังพื้นที่ดินของนิคมทั้งหมดขึ้นไว้ ตอนใดจะสงวนไว้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของนิคม เช่น ที่ทำการนิคม สถานที่เก็บพืชผล ที่เลี้ยงสัตว์ โรงเรียน สถานพยาบาล ถนน และบ่อน้ำ เป็นต้น ให้ทำเครื่องหมายแสดงไว้ในแผนผังนั้น ที่ดินที่เหลือนอกนั้นให้จัดแบ่งให้บุคคลเข้าครอบครอง โดยกำหนดให้ผู้ได้รับมอบให้เข้าครอบครองที่ดินจะต้องจัดทำที่ดินให้เกิดประโยชน์ให้แล้วเสร็จภายในแปดปี โดยมีเงื่อนไขดังนี้ ถ้าภายในหนึ่งปีทำประโยชน์ได้หนึ่ง ในสิบส่วนให้มีอายุต่อไปอีกสามปี ถ้าภายในสี่ปีทำประโยชน์ได้หนึ่งในสามส่วนให้มีอายุต่อไปอีกสี่ปี ถ้าภายในแปดปีทำประโยชน์ได้เต็มเนื้อที่ ให้มีสิทธิได้ที่ดินตามเนื้อที่ หากทำไม่ได้เต็มเนื้อที่ก็ให้มีสิทธิเฉพาะเนื้อที่ดินที่ได้ทำประโยชน์

รูปที่ 4.2 แผนที่สังเขปแนวทำยพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พุทธศักราช 2479

จะเห็นได้ว่าแม้กฎหมายดังกล่าวจะให้อำนาจรัฐบาลจัดที่ดินของรัฐเพื่อให้ประชาชนได้มีที่ตั้งเคหสถานและประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งในที่ดินนั้น และกำหนดให้สมาชิกนิคมต้องใช้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์เฉพาะเพื่อทำการเกษตรหรือการอื่นที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรืออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เท่านั้นก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่ามีวัตถุประสงค์จะก่อให้เกิดการสร้างนิคมสร้างตนเองเพื่อประชาชนตั้งเคหสถานอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งเท่านั้น โดยมิได้มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดการสร้างนิคมสร้างตนเองเพื่อประกอบอาชีพกิจกรรม หรือการปลูสดัวโดยเฉพาะ อีกทั้งการจัดตั้งนิคมตามบทบัญญัติดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นกรณีที่ดินรกร้างว่างเปล่าอยู่แล้วจึงกำหนดเขตหวงห้ามไว้และจัดตั้งให้มีนิคมสร้างตนเองขึ้น หากเป็นกรณีที่ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนอยู่ก่อนแล้วการจัดตั้งนิคมก็อาจมีผลกระทบต่อประชาชนมากกว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น การกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวอาจยังไม่เหมาะสมเท่าใดนัก

1.2 กฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.2.1 พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมเกษตรกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้า และส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น จึงควรดำเนินการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสียใหม่ เพื่อให้ที่ดินทุกแปลงได้รับประโยชน์จากโครงการชลประทานและการ

สาธารณูปโภคโดยทั่วถึง และเพื่อให้เกษตรกรได้มีที่ดินของตนเองสำหรับประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งจะมีผลช่วยให้ฐานะในทางเศรษฐกิจของประเทศและเกษตรกรมั่นคงยิ่งขึ้น ซึ่งการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้จะอยู่ในรูปของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง และคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัด เป็นผู้ดำเนินงาน

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "การจัดรูปที่ดิน" หมายความว่า การดำเนินการพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลงเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตโดยทำการรวบรวมที่ดินหลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางผังจัดรูปที่ดินเสียใหม่การจัดระบบ

ชลประทานและการระบายน้ำจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาการปรับระดับพื้นที่ดินการบำรุงดินการวางแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลการเกษตรรวมถึงการแลกเปลี่ยนการโอนการรับโอนสิทธิในที่ดินการให้เช่าซื้อที่ดินและการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินตลอดจนการจัดเขตที่ดินสำหรับอยู่อาศัย และกำหนดนิยามคำว่า "เกษตรกรรม" ให้หมายความรวมถึงการเลี้ยงสัตว์ด้วย

ซึ่งการกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยให้ระบุที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อื่นที่อยู่ในเขตโครงการ ฯ พร้อมทั้งรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย และให้มีแผนที่แสดงเขตโครงการจัดรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย (มาตรา 24) และเพื่อประโยชน์ในการตราพระราชกฤษฎีกา ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินได้ (มาตรา 25) แต่ในกรณีที่ยังไม่ได้ตราพระราชกฤษฎีกา เมื่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางเห็นสมควรจะให้ที่ดินในท้องที่ใดในจังหวัดนั้นเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้คณะกรรมการหรือบุคคลที่คณะกรรมการมอบหมายดำเนินการสอบถามความสมัครใจจากเจ้าของที่ดินทุกรายในท้องที่นั้นว่าจะดำเนินการจัดรูปที่ดินหรือไม่ (มาตรา 27) และหากเจ้าของที่ดินยินยอมเกินกึ่งหนึ่งก็ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกประกาศกำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตจัดรูปที่ดินต่อไป (มาตรา 28)

ในเขตโครงการจัดรูปที่ดินให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างระบบการชลประทานและการระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาและสาธารณูปโภคอย่างอื่นเพื่อให้เจ้าของที่ดินทุกแปลงได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน (มาตรา 37) เมื่อมีการจัดรูปที่ดินเสร็จแล้วให้คณะกรรมการกำหนดแปลงที่ดินที่จะจัดให้แก่เจ้าของที่ดินเดิมและผู้มีสิทธิได้รับที่ดินในการจัดรูปที่ดิน (มาตรา 30 (3)) และจัดให้เจ้าของที่ดินแต่ละรายได้รับที่ดินในที่ดินแปลงเดิมหรือให้ได้รับที่ดินแปลงเดิมบางส่วนหรือจัดให้ที่ดินแปลงใหม่อยู่ใกล้เคียงกับที่ดินแปลงเดิมของตนเท่าที่จะกระทำได้และให้ที่ดินที่ได้รับใหม่นั้นมีมูลค่าใกล้เคียงกับมูลค่าสุทธิของที่ดินเดิมของตนเท่าที่จะกระทำได้ (มาตรา 38) และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินสำหรับแปลงที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดินนั้นต่อไป (มาตรา 41) และภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดินเจ้าของที่ดินหรือผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจะโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้เว้นแต่เป็นการตกทอดโดยทางมรดกหรือการโอนไปยังสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกหรือการโอนไปยังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการจัดรูปที่ดินหรือเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง และภายในระยะเวลาดังกล่าวที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา 44) และห้ามมิให้เจ้าของที่ดินหรือผู้ได้รับสิทธิในที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดินใช้ที่ดินนั้นเพื่อประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้เกษตรกรรมหรือทำการปลูกสร้างสิ่งใด ๆ หรือทำการใด ๆ แก่ที่ดินนั้นอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การจัดรูปที่ดิน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัด (มาตรา 45)

ในเขตโครงการจัดรูปที่ดินห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(1) ปลอ่ยสัตว์ใด ๆ หรือเทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ หรือปลูกพืชพันธุ์ใด ๆ ลงบนคันหรือในคูส่งน้ำ ระบายน้ำ ถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้นอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่การจัดรูปที่ดิน

(2) ปิดกั้นสร้างทำนบหรือปลูกสร้างสิ่งใด ๆ ลงในคูส่งน้ำระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา ซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้นหรือ

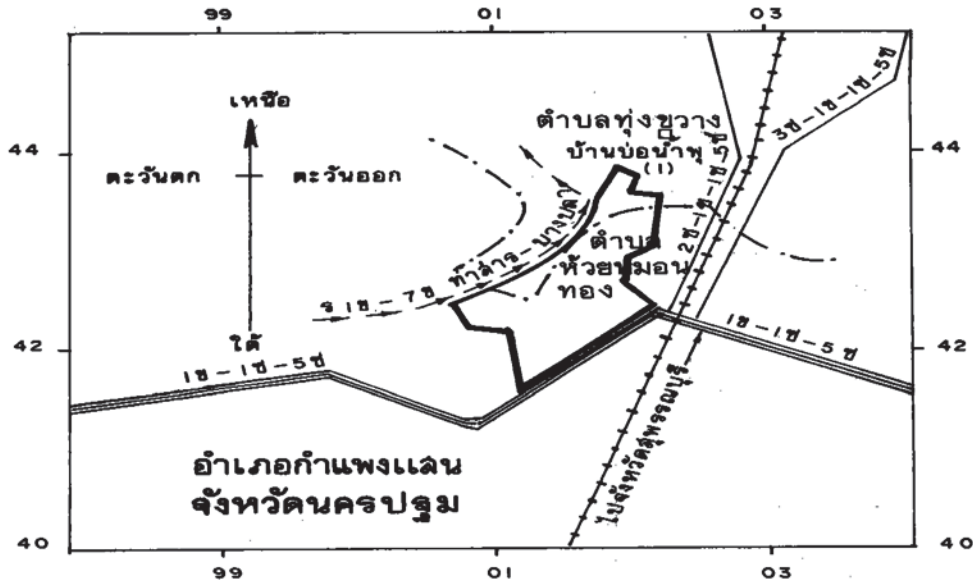
(3) ทำลายหรือทำให้เสียหายแก่คันคูส่งน้ำระบายน้ำประตูกั้นน้ำทำนบเขื่อนหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการบังคับน้ำหรือระบบชลประทานและการระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาหรือสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ใช้ร่วมกันซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้น (มาตรา 47 ทวิ)

1.2.2 อนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

จากการศึกษาอนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 แล้วเห็นได้ว่ายังไม่มี การตราพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งในท้องที่อำเภอกำแพงแสนนั้นมีเพียงการออก ประกาศกำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินเท่านั้น ดังนี้

ก. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบล ทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการ จัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2535 (รูปที่ 4.3)

ซึ่งเป็นประกาศที่อาศัยอำนาจตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ที่กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้ รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงใช้อำนาจดังกล่าวกำหนดให้ ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมตามแผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

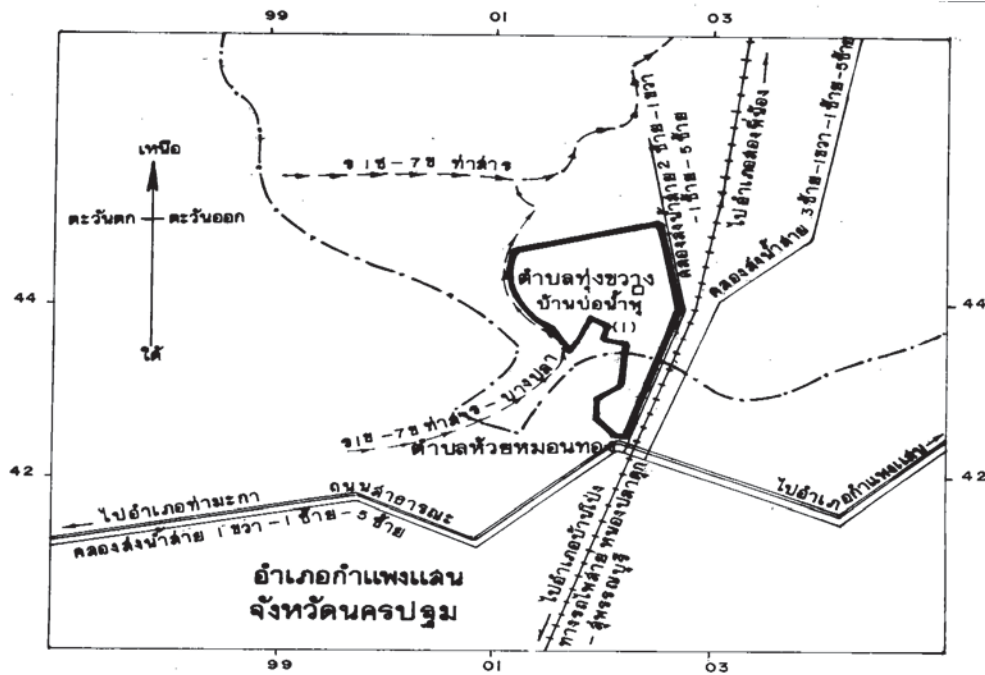
เครื่องหมาย

- เขตโครงการจัดรูปที่ดิน
- เขตตำบล
- ทางรถไฟ
- คลองส่งน้ำ
- คลองระบายน้ำ
- หมู่บ้าน

รูปที่ 4.3 แผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2535

ข. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 (รูปที่ 4.4)

ซึ่งเป็นประกาศที่อาศัยอำนาจตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ที่กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงใช้อำนาจดังกล่าวกำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมตามแผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศนี้เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

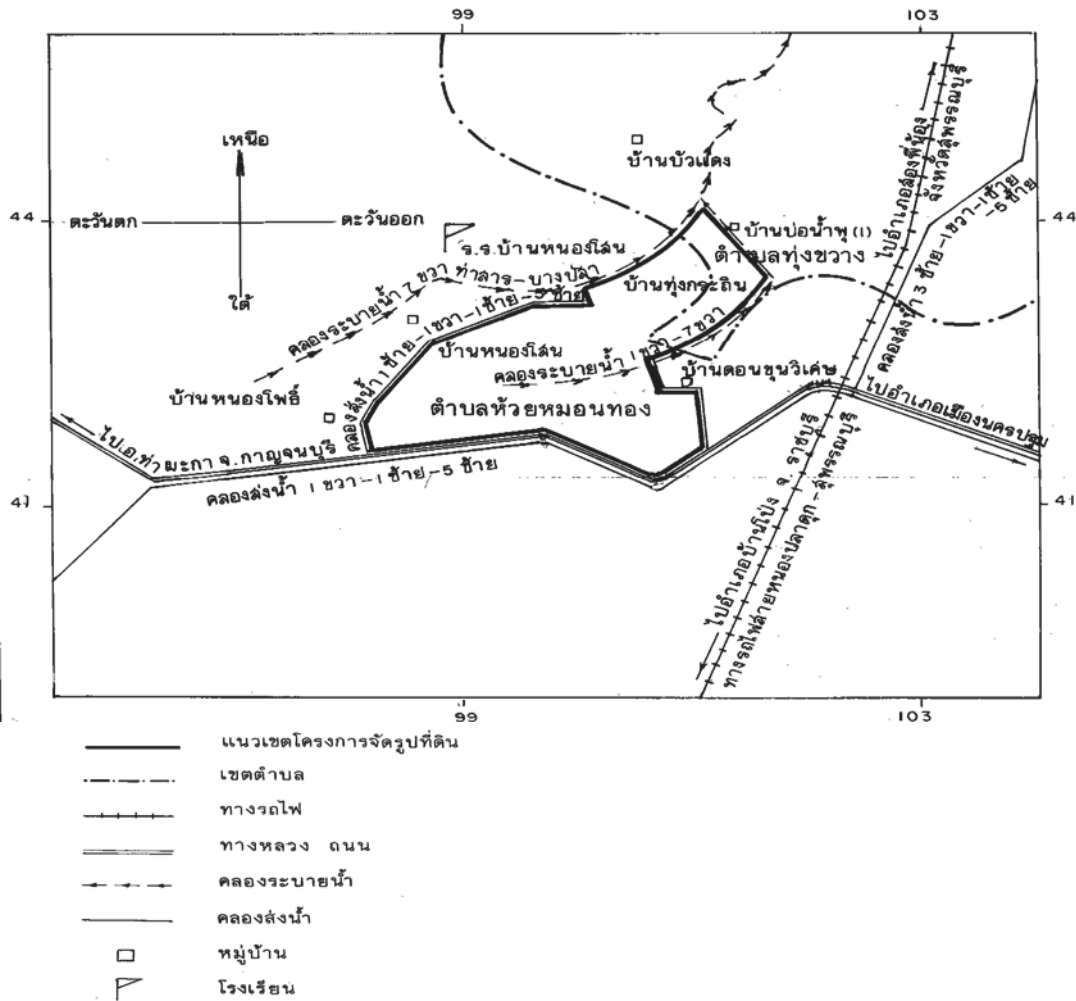
เครื่องหมาย

- เขตโครงการจัดรูปที่ดิน
- · · · · เขตตำบล
- +++++ ทางรถไฟ
- คลองส่งน้ำ
- ← ← ← คลองระบายน้ำ
- หมู่บ้าน

รูปที่ 4.4 แผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536

ก. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539 (รูปที่ 4.5)

ซึ่งเป็นประกาศที่อาศัยอำนาจตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ที่กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงใช้อำนาจดังกล่าวกำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมตามแผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศนี้เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

รูปที่ 4.5 แผนที่สังเขปแนวทำัยประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539

ทั้งนี้ ภายในเขตแผนที่ทำัยประกาศทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจได้ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบเสียก่อน

(2) ทำเครื่องหมายระดับ ขอบเขต หรือแนวเขต โดยปักหลักหรือขุดร่องแนว ในกรณีที่ต้องสร้างหมุดหลักฐานการแผนที่ในที่ดินของผู้ใด ก็ให้มีอำนาจสร้างหมุดหลักฐานลงได้ตามความจำเป็น

เมื่อมีความจำเป็นและโดยสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขุดดิน ตัด รานกิ่งไม้ และกระทำการอย่างอื่นแก่สิ่งกีดขวางการสำรวจได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการที่จะให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด

แม้กฎหมายดังกล่าวจะกำหนดนิยามคำว่า "เกษตรกรรม" ให้หมายความรวมถึง การเลี้ยงสัตว์ด้วยก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าการจัดรูปที่ดินตามกฎหมายดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่การจัดรูปที่ดินเพื่อประกอบกิจกรรม โดยเฉพาะการทำไร่นาเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากนิยามคำว่า "การจัดรูปที่ดิน" ที่กำหนดให้ หมายความว่า การดำเนินงานพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลงเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตโดยทำการรวบรวมที่ดินหลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางแผนจัดรูปที่ดินเสียใหม่ การจัดระบบชลประทานและการระบายน้ำจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาการปรับระดับพื้นที่ดินการบำรุงดิน การวางแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลการเกษตรรวมถึงการแลกเปลี่ยนการโอนการรับโอนสิทธิในที่ดินการให้เช่าซื้อที่ดินและการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินตลอดจนการจัดเขตที่ดินสำหรับอยู่อาศัย ประกอบมาตรา 47 ทวิ ที่ห้ามมิให้ปล่อยสัตว์ใด ๆ หรือเทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ หรือปลูกพืชพันธุ์ใด ๆ ลงบนคันหรือในคูส่งน้ำระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาซึ่งคณะกรรมการการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้นอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่งานจัดรูปที่ดินหรือปิดกั้นสร้างทำนบหรือปลูกสร้างสิ่งใด ๆ ลงในคูส่งน้ำระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาซึ่งคณะกรรมการการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้นหรือทำลายหรือทำให้เสียหายแก่คันคูส่งน้ำระบายน้ำประตูกั้นทำนบเขื่อนหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการบังคับน้ำหรือระบบชลประทานและการระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาหรือสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ใช้ร่วมกันซึ่งคณะกรรมการการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้น ดังนั้น การกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวอาจยังไม่เหมาะสมเท่าใดนัก

1.3 กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.3.1 พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือเกษตรกรให้มีที่ดินทำกิน และให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุดพร้อมกับจัดระบบการผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพในการเกษตร ที่ดินจึงเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นรากฐานเบื้องต้นของการผลิตทางเกษตรกรรม

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรวมถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้นโดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อเช่าหรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมการปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น และกำหนดนิยามคำว่า "เกษตรกรรม" ให้หมายความรวมถึงการเลี้ยงสัตว์ด้วย

ซึ่งการกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย ทั้งการกำหนดเขตที่ดินให้

เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเว้นแต่ในกรณีที่เป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรรมไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลังในกรณีที่ดินถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้นให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล (มาตรา 25)

ผลของการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัตินี้มีผล 2 กรณี คือ

1. ผลต่อที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีดังนี้

(1) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นหรือได้เปลี่ยนแปลงสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดีหรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่หรือยังไม่เปลี่ยนแปลงสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนโดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดีให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดินและให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(2) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่ได้สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทางราชการเมื่อกระทรวงการคลังได้ให้ความยินยอมแล้วให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(3) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินและที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(4) ถ้าเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้วเมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้นและให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ(มาตรา 26)

2. ผลต่อที่ดินอันเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน มีดังนี้

(1) ที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าห้าสิบไร่ซึ่งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่ว่าคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าห้าสิบไร่

(2) ถ้าที่ดินดังกล่าวใน (1) มีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าหนึ่งร้อยไร่และเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองใช้เพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดชนิดจำนวนและเงื่อนไขในราชกิจจานุเบกษาให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าหนึ่งร้อยไร่

(3) ที่ดินแปลงใดถ้าเจ้าของไม่ได้ใช้ที่ดินประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองหรือมิได้ใช้ประกอบเกษตรกรรมอย่างใดหรือประกอบเกษตรกรรมเล็กน้อยหรือประกอบเกษตรกรรมบางส่วนเพียงเป็นการแสดงสิทธิในที่ดินให้ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นได้ในส่วนที่เกินกว่ายี่สิบไร่ (มาตรา 29)

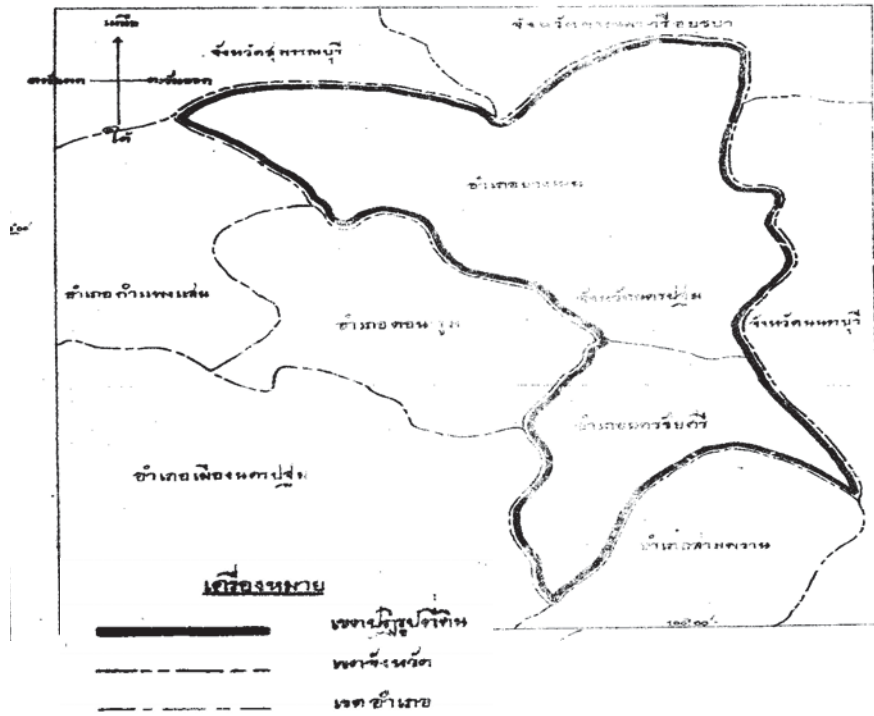
ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายด้วยประการใดๆหรือก่อให้เกิดภาระติดพันใดๆซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย (มาตรา 28)

1.3.2 อนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

จากการศึกษาอนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 แล้วเห็นได้ว่ายังไม่มี การตราพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งในท้องที่จังหวัดนครปฐมนั้นมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

ก. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 (รูปที่ 4.6)

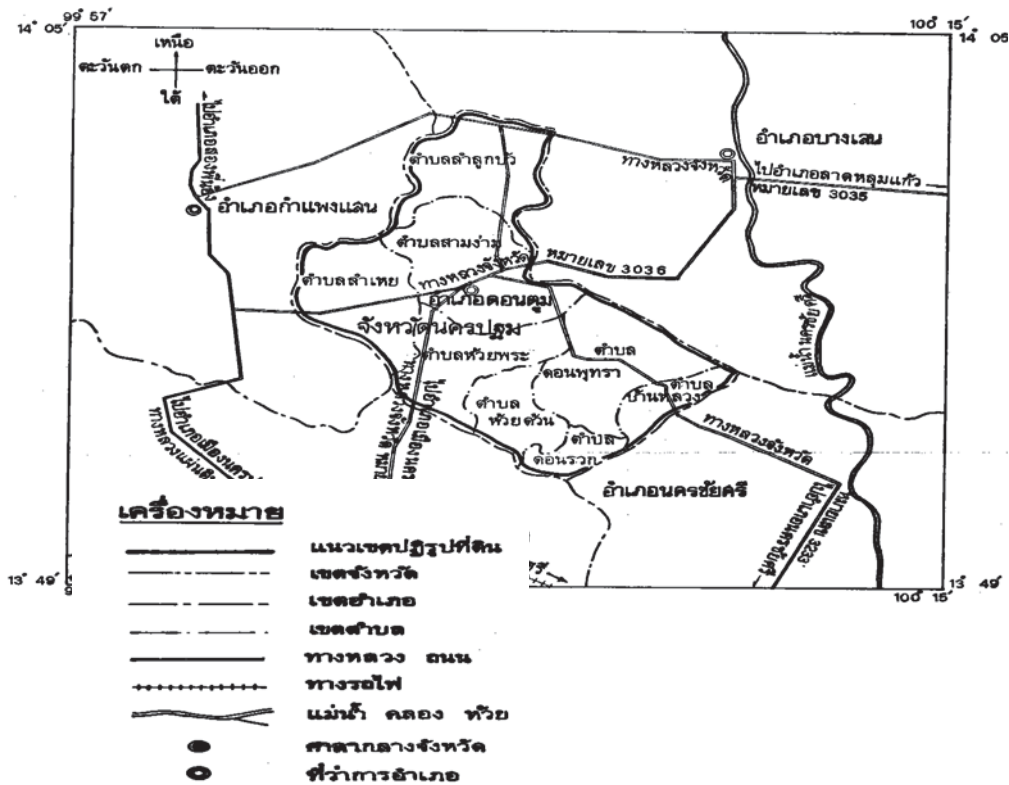
พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยกำหนดให้ที่ดินในเขตท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

รูปที่ 4.6 แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520

ข. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2528 (รูปที่ 4.7)

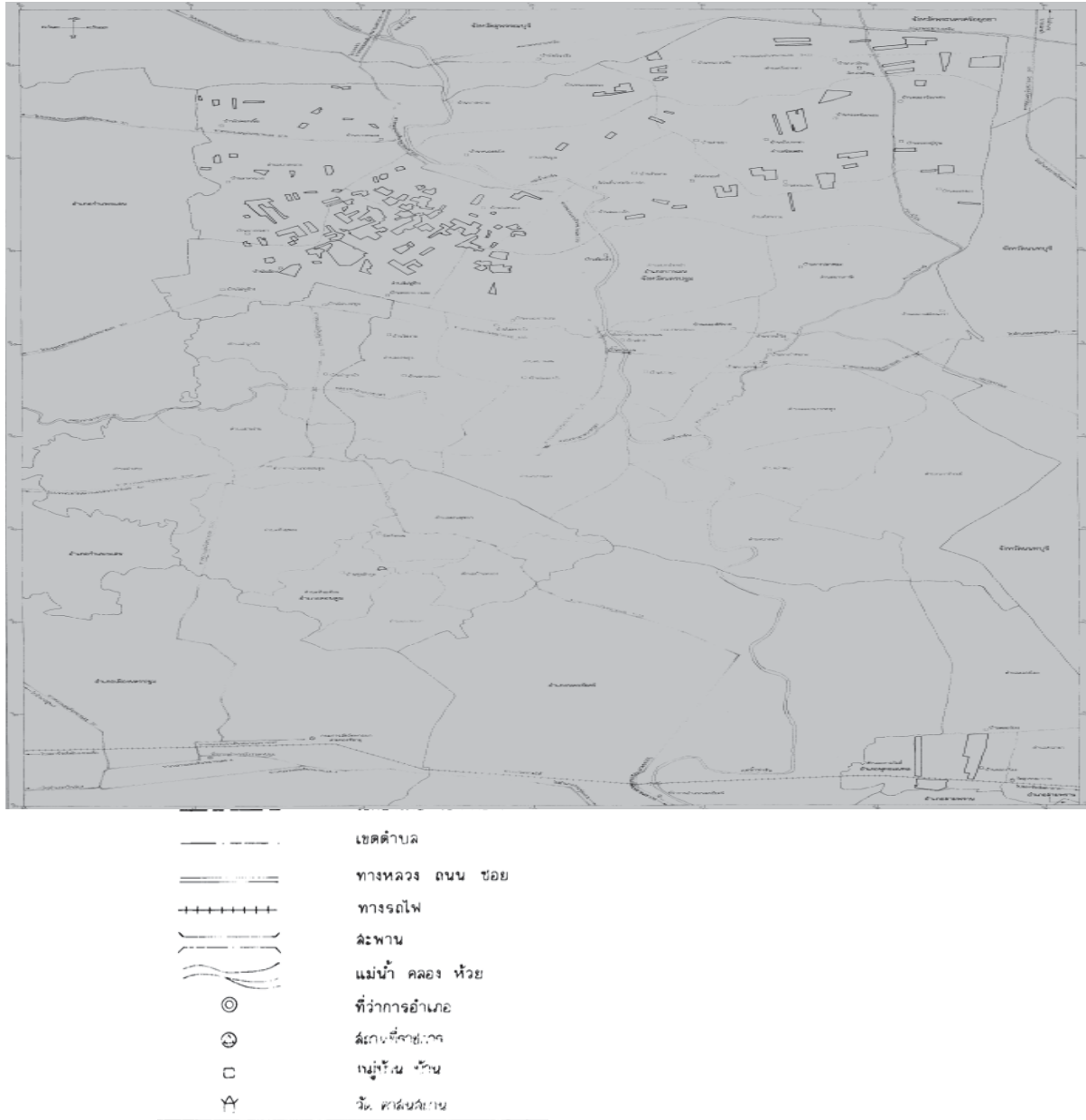
พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยกำหนดให้ที่ดินในเขตท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

รูปที่ 4.7 แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2528

ค. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบัวปากท่า ตำบลนิลเพชร ตำบลบางหลวง ตำบลหินมูล ตำบลไทรงาม ตำบลไผ่หูช้าง ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม และตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2552 (รูปที่ 4.8)

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งได้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 และพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2528 เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับนั้นได้กำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอดอนตูมจังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยถือเขตอำเภอเป็นหลัก ซึ่งทำให้เขตปฏิรูปที่ดินที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวครอบคลุมพื้นที่ที่ไม่มีโครงการเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรา 25วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ที่กำหนดให้การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลัก พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้จึงปรับปรุงแก้ไขโดยกำหนดให้ที่ดินในเขตท้องที่ตำบลบัวปากท่า ตำบลนิลเพชร ตำบลบางหลวง ตำบลหินมูล ตำบลไทรงาม ตำบลไผ่หูช้าง ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม และตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

รูปที่ 4.8 แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลบัวปากท่า ตำบลนิลเพชร ตำบลบางหลวง ตำบลหินมูล ตำบลไทรงาม ตำบลไผ่หูช้าง ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม และตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภูปุททมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2552

ง. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิด จำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ประกาศฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ที่ให้อำนาจสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าหนึ่งร้อยไร่ และเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองใช้เพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดชนิด จำนวน และเงื่อนไขในราชกิจจานุเบกษาให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าหนึ่ง

ร้อยไร่ได้ ประกาศฉบับนี้จึงได้กำหนดให้โค กระบือ และม้า เป็นชนิดของสัตว์จำพวกใหญ่ ซึ่งผู้เลี้ยงสัตว์ต้องมีแผนงาน และโครงการในการประกอบการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่กรมปศุสัตว์ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

แม้กฎหมายฉบับนี้จะให้อำนาจในการกำหนดเขตท้องที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเลี้ยงสัตว์ได้ก็ตาม แต่การกำหนดท้องที่ดังกล่าวมีข้อจำกัดที่ต้องดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งยังจำกัดเฉพาะสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ ได้แก่ โค กระบือ และม้า ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิด จำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เท่านั้น

การกำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 จะกระทำได้อต่อเมื่อดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่ดังกล่าวให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อกำหนดให้สุกรเป็นสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามพระราชบัญญัตินี้ก่อน ดังนั้น การกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวอาจยังไม่เหมาะสมเท่าใดนัก

2. กฎหมายภาคสาธารณสุข

2.1 กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

2.1.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัตินี้ เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงสาธารณสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนด้านสุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อม หรือการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมซึ่งครอบคลุมทั้งกิจการและการกระทำทุกอย่าง และกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของประชาชน เช่น การจัดการสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย สุขลักษณะของอาคาร เหนือราคาญ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลาดสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร เป็นต้น

พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมที่ต้องควบคุมดูแล ซึ่งเกี่ยวข้องกับเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

1. การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (หมวด 3)

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "มูลฝอย" ให้หมายความรวมถึงมูลสัตว์ ชากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากที่เลี้ยงสัตว์ด้วย ซึ่งการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการในท้องถิ่นนั้น (มาตรา 18) และเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้ (มาตรา 20)

- (1) ห้ามการถ่ายเททิ้งหรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยนอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้
- (2) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน
- (3) กำหนดวิธีการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใดๆปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้นๆ
- (4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทนในการเก็บขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงทั้งนี้การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (5) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

2. เหตุรำคาญ (หมวด 5)

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ(มาตรา 25)

- (1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วมหรือที่ใส่มูลหรือเถาหรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรกมีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้ง สิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษหรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรคหรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - (2) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใดหรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - (3) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศการระบายน้ำการจัดสิ่งปฏิกูลหรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - (4) การกระทำใดๆอันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อนสิ่งมีพิษความสั่นสะเทือนฝุ่นละอองเขม่าเถาหรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - (5) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- เมื่อมีเหตุรำคาญดังกล่าวแล้ว กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วยตลอดทั้งการดูแลปรับปรุงบำรุงรักษาบรรดาถนนทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คูคลองและสถานที่ต่างๆในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ (มาตรา 26)

3. การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ (หมวด 6)

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้ การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าว ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาดหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดหรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ (มาตรา 29)

4. กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (หมวด 7)

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (มาตรา 31) และเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่รัฐมนตรีประกาศ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (1) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ(มาตรา 32)

และเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นใช้บังคับห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมนั้นในลักษณะ ที่เป็นการค้าเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น (มาตรา 33)

2.1.2 อนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

จากการศึกษาอนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 แล้วเห็นได้ว่ามีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดังนี้

ก. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 4)

ประกาศนี้ได้กำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้ทั้งหมด 133 กิจการ แบ่งออกเป็น 13 กลุ่มประเภทกิจการ ดังนี้

- (1) กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ มี 3 กิจการ
- (2) กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์ มี 8 กิจการ
- (3) กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม มี 26 กิจการ
- (4) กิจการที่เกี่ยวกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง มี

5 กิจการ

- (5) กิจการเกี่ยวกับการเกษตร มี 9 กิจการ
- (6) กิจการเกี่ยวกับโลหะหรือแร่ มี 6 กิจการ
- (7) กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล มี 7 กิจการ
- (8) กิจการที่เกี่ยวกับไม้ มี 8 กิจการ
- (9) กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ มี 15 กิจการ
- (10) กิจการที่เกี่ยวกับสิ่งทอ มี 8 กิจการ
- (11) กิจการที่เกี่ยวกับหิน ดิน ทราย ซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง มี 11 กิจการ
- (12) กิจการที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ถ่านหิน สารเคมี มี 17 กิจการ
- (13) กิจการอื่น ๆ มี 10 กิจการ

สำหรับกิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่

- (1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยงคลานหรือแมลง
- (2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม

(3) การประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์ รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้ จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม

ข. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545

กฎกระทรวงนี้กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจการในสถานประกอบกิจการประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมและมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นนั้นแล้วสถานประกอบกิจการต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้ เช่น

- (1) ต้องตั้งอยู่ห่างจากชุมชน วัด ศาสนสถาน โรงเรียน โรงพยาบาล
- (2) สถานประกอบกิจการที่คนงานอาจเปราะเปื้อนจากสารเคมี วัตถุอันตราย หรือสิ่งอื่นใดอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ต้องจัดให้มีห้องอาบน้ำฉุกเฉิน ที่ล้างตาฉุกเฉินตามความจำเป็นและเหมาะสม
- (3) ต้องมีการเก็บ รวบรวม หรือกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ
- (4) สถานประกอบกิจการใดที่การประกอบกิจการอาจก่อให้เกิดมลพิษ หรือมีการใช้สารเคมีหรือวัตถุอันตราย จะต้องดำเนินการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนงานและผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง

2.2 กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

จะเห็นว่ากฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อควบคุมหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวได้ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นต้องใช้อำนาจตามกฎหมายของตน ทั้งนี้ ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ต้องใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ในตำบลหนึ่งมีสภาตำบลสภาหนึ่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6) เมื่อสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยที่มีการเปลี่ยนแปลงตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย(มาตรา 40) สภาตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ให้พ้นจากสภาพแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่ได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นต้นไปบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล(มาตรา 41)

ทั้งนี้ ในสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ(มาตรา 46)

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลจะเสนอได้ก็แต่โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นใหม่ หากนายอำเภอไม่ส่งร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว ให้ถือว่านายอำเภอเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคสี่แล้ว มีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนจากนายอำเภอหรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นอันตกไป (มาตรา 71)

แม้ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจะได้ประกาศรายชื่อกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในประกาศกระทรวงสาธารณสุขแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะใช้เขตราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 32(1) ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อกำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้นและกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการดังกล่าวปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ และมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งหมายความว่า กิจการที่เป็นอันตรายที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดนั้นจะมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นใด ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นเสียก่อน และไม่จำเป็นต้องกำหนดทุกประเภทกิจการ กล่าวคือ จะกำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่ากิจการนั้นเป็นปัญหาในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ หรือไม่ และเมื่อราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นแล้ว ผู้ประกอบกิจการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545 แต่ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ยังไม่มีการออกข้อกำหนดของ

ท้องถิ่นเพื่อกำหนดให้กิจการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นของตนจึงไม่อาจนำมาตราที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้กับกิจการการเลี้ยงสุกรได้ ซึ่งการกำหนดเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวสามารถกระทำได้ โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ออกข้อกำหนดให้กิจการการเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งต้องควบคุมตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

3 กฎหมายภาคผังเมือง

3.1 กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

3.1.1 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสัญลักษณ์ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคม

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "การผังเมือง" หมายความว่า การวางจัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสัญลักษณ์ความสะดวกสบายความเป็นระเบียบความสวยงามการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคมเพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อมเพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดการวางและจัดทำผังเมืองไว้เป็น 2 กรณี คือ

1. การวางและจัดทำผังเมืองรวม

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "ผังเมืองรวม" หมายความว่า แผนผังนโยบายและโครงการรวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินการคมนาคมและการขนส่งการสาธารณสุขนโภคบริการสาธารณะและสภาพแวดล้อมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

ในการวางจัดทำผังเมืองรวมจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมไว้ก็ได้ โดยให้ระบุดัตถุประสงค์เพื่อทำการสำรวจในการวางและจัดทำผังเมืองรวม เจ้าพนักงานการผัง เขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และกำหนดเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกินห้าปี (มาตรา 14) และให้หมดอายุการใช้บังคับเมื่อได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในเขตแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว (มาตรา 16)

เมื่อเห็นสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใดกรมโยธาธิการและผังเมืองจะวางและจัดทำผังเมืองรวมของท้องที่นั้นขึ้นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นจะวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่ของตนขึ้นก็ได้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะวางและจัดทำเองต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการผังเมืองก่อน (มาตรา 18) ให้กรมโยธาธิการ และผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีจัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบแล้วจัดการประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นในการรับฟังข้อคิดเห็นนี้จะกำหนดเฉพาะให้ผู้แทนของประชาชนเข้าร่วมการประชุมตามความเหมาะสมก็ได้ (มาตรา 19)

เมื่อมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นในท้องที่ของจังหวัดใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งจังหวัดนั้นแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่งในแต่ละท้องที่ที่วางผังเมืองรวมนั้น (มาตรา 21) ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำเสร็จแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา (มาตรา 22) เมื่อคณะกรรมการผังเมืองให้ความเห็นชอบแล้ว ให้กรมโยธาธิการ และผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นจัดให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผยทั่วว่าการเขต หรือที่ทำการแขวงของกรุงเทพมหานคร หรือที่ว่าการอำเภอที่ทำการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและสาธารณสุขสถานภายในเขตของผังเมืองรวมนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันโดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศในใบประกาศนั้นด้วย (มาตรา 23) หากผู้มีส่วนได้เสียร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้นให้กรมโยธาธิการและผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีเสนอคำร้องขออนุญาตคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา หากคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบด้วยกับคำร้องขอ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวในผังเมืองรวมนั้นถ้าไม่เห็นชอบด้วยก็ให้สั่งยกคำร้องขอนั้น (มาตรา 24)

หากเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันปิดประกาศดังกล่าวไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้นหรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองได้สั่งยกคำร้องขอนั้นหรือคณะกรรมการผังเมืองได้สั่งให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวและกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีได้จัดการให้เป็นไปตามนั้นแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวมนั้นต่อไป (มาตรา 25) กฎกระทรวงนั้นให้ใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี (มาตรา 26)

ในเขตที่ได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้วห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือปฏิบัติการใด ๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมนั้น แต่มิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมและจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปเมื่อมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว (มาตรา 27)

2. การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "ผังเมืองเฉพาะ" หมายความว่าแผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

ในการวางจัดทำผังเมืองเฉพาะจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะไว้ก็ได้ โดยให้ระบุดัตถุประสงค์เพื่อทำการสำรวจในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ เจ้าพนักงานการผัง เขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และกำหนดเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกินห้าปี (มาตรา 14) และให้หมดอายุการใช้บังคับเมื่อได้มีพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในเขตแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว (มาตรา 16)

เมื่อได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมณท้องที่ใดแล้วถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นเห็นสมควรจะจัดให้มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้นหรือจะขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ผังเมืองเฉพาะจะต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวม และจากการใช้ประโยชน์ตามที่ได้ขอไว้เมื่อขออนุญาตก่อสร้างซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานถ้าท้องที่ใดยังไม่มียกกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม รัฐมนตรีจะสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ (มาตรา 29)

ในการประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะให้มีค่าประกาศเชิญชวนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิก่อสร้างอาคารเหนือที่ดินของผู้อื่นให้เสนอความคิดเห็นตลอดจนความประสงค์ในการปรับปรุงที่ดินในเขตที่ได้แสดงไว้โดยทำเป็นหนังสือเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองแล้วแต่กรณีภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะใด (มาตรา 32) และจัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบแล้วจัดการประชุมไม่น้อยกว่าสองครั้งเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้นในการรับฟังข้อคิดเห็นนี้จะกำหนดเฉพาะให้ผู้แทนของประชาชนเข้าร่วมการประชุมตามความเหมาะสมก็ได้ (มาตรา 33) และเสนอให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาต่อไป

เมื่อคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบกับผังเมืองเฉพาะที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองเฉพาะต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตราพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้นต่อไป (มาตรา 40)

ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นให้พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี (มาตรา 41)

เมื่อได้ประกาศพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในท้องที่ใดที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองและถูกกำหนดในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะให้เวนคืน ถ้า

(1) เพื่อใช้เป็นทางหลวงให้ถือว่าถูกเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงและให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่การเวนคืนโดยอนุโลมทั้งนี้เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ

(2) เพื่อใช้ในการอันเป็นประโยชน์แก่การผังเมืองอย่างอื่นให้ถือว่าถูกเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่การเวนคืนโดยอนุโลมทั้งนี้เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ (มาตรา 43)

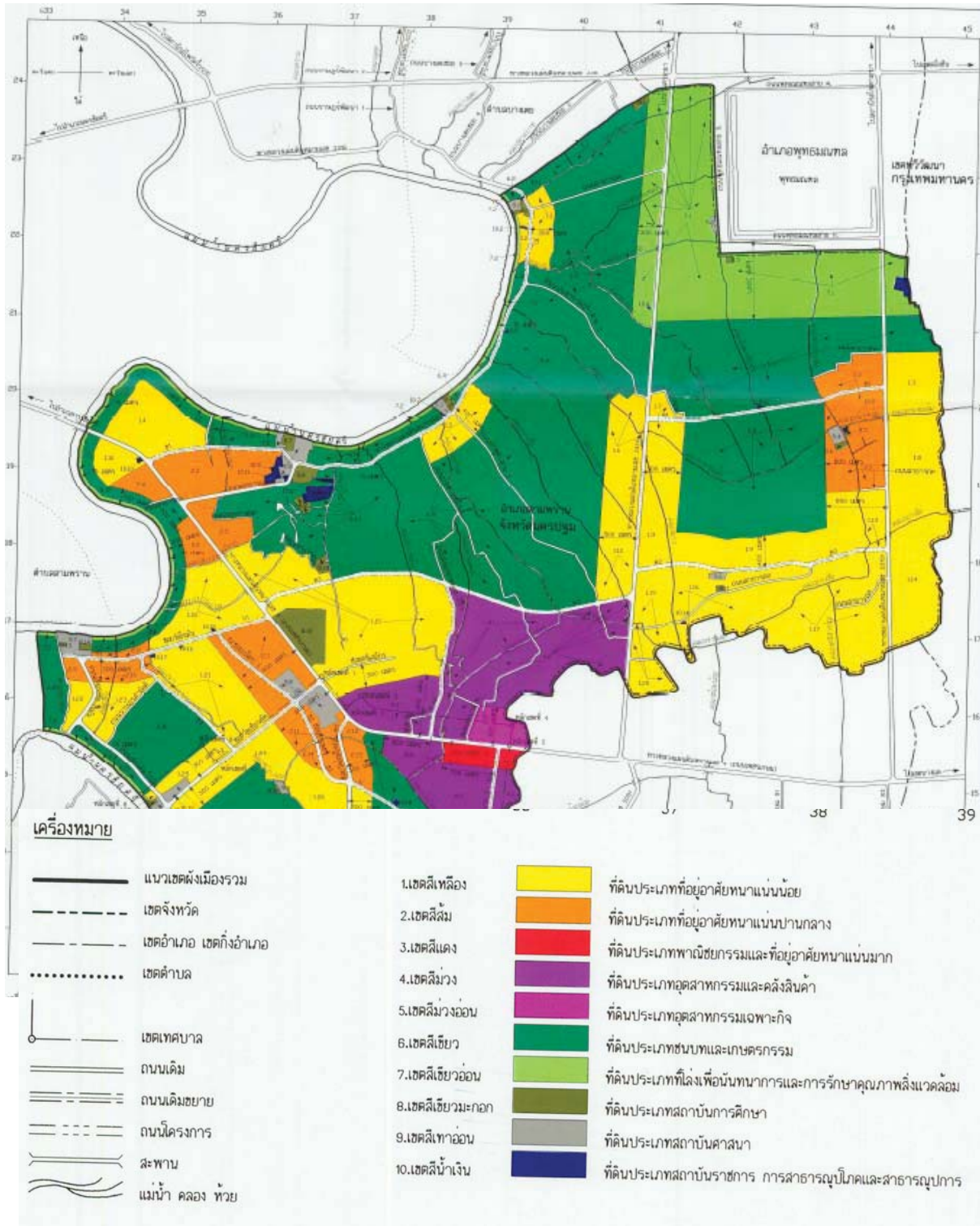
ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ (มาตรา 48)

3.1.2 อนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

จากการศึกษาอนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 แล้วเห็นได้ว่ายังไม่มีข้อกำหนดผังเมืองรวมอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีแต่การกำหนดผังเมืองรวมชุมชนอ้อมใหญ่ (อำเภอสามพราน) จังหวัดนครปฐมไว้ดังนี้

ก. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ตำบลบางกระทีก ตำบลท่าตลาด ตำบลไร่ขิง ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลยายชา ตำบลอ้อมใหญ่ ตำบลท่าข้าม และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2527 (รูปที่ 4.9)

พัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่ตำบลบางกระทีก ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลไร่ขิง ตำบลท่าตลาด ตำบลยายชา ตำบลท่าข้าม ตำบลอ้อมใหญ่ และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้

รูปที่ 4.10 แผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2549

ซึ่งกฎกระทรวงนี้กำหนดให้ที่ดินในบริเวณหมายเลข 6.1 ถึงหมายเลข 6.21 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม และให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมสถาบันราชการการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่สำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่นให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละสิบห้าของที่ดินประเภทนั้นในแต่ละบริเวณ

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่ที่ดินในบริเวณที่กำหนด

(2) สถานที่บรรจุก๊าซสถานที่เก็บก๊าซและห้องบรรจุก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวแต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการจำหน่ายก๊าซสถานที่ใช้ก๊าซและสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ

(3) สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเว้นแต่เป็นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(4) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(5) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(6) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบอุตสาหกรรม

(7) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม

(8) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย

(9) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่

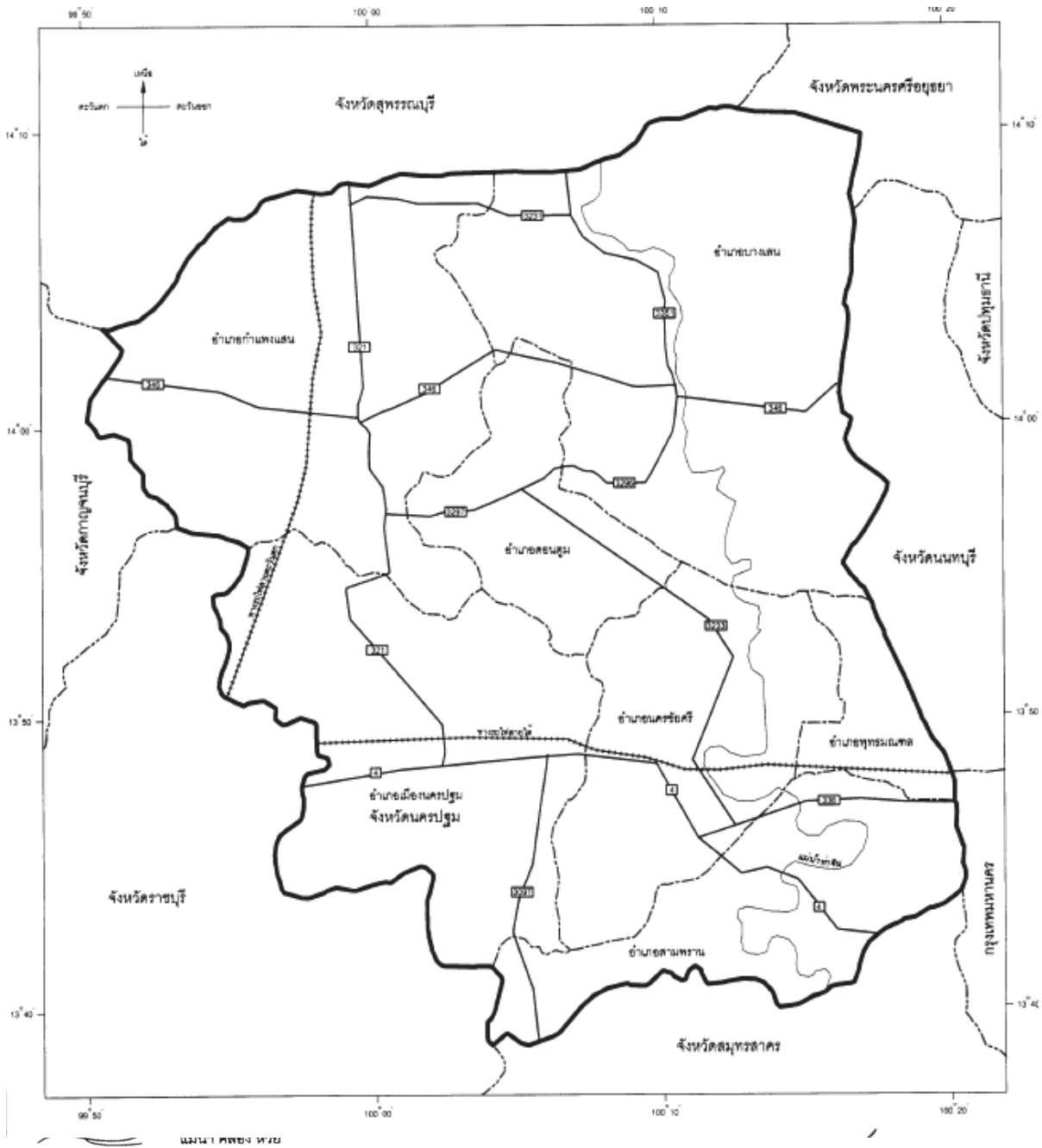
(10) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทห้องแถวตึกแถว

(11) การอยู่อาศัยประเภทห้องชุดอาคารชุดหรือหอพัก

ทั้งนี้ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับได้มีกำหนดห้าปี ซึ่งจะสิ้นสุดการบังคับใช้ภายในปี 2554

ค. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัดพ.ศ. 2552 (รูปที่ 4.11)

พระราชกฤษฎีกานี้ ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 โดยกำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ซึ่งรวมถึงท้องที่จังหวัดนครปฐมด้วยซึ่งพระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป และให้ใช้บังคับได้กำหนดสามปี

รูปที่ 4.11 แผนที่ถ่ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัด พ.ศ. 2552

ดังนั้น การกำหนดเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรอาจทำได้โดยการกำหนดและจัดทำผังเมืองรวมของจังหวัดนครปฐมใหม่ โดยออกกฎกระทรวงบังคับใช้ผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม เพื่อกำหนดให้มีเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในท้องที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งขั้นตอนการออกกฎกระทรวงดังกล่าวสามารถดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองได้ ดังนี้

1. ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ตาม มาตรา 14 ซึ่งในปัจจุบันมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัดพ.ศ. 2552 ใช้บังคับแล้ว

2. ภายในระหว่างกำหนดเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัด พ.ศ. 2552 มีผลใช้บังคับ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานการผังเมือง มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 15 คือ

- (1) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจ
- (2) กำหนดเขตที่ดินที่ประสงค์จะให้ผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะทั้งนี้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองแล้ว
- (4) ทำเครื่องหมายระดับขอบเขตและแนวเขตตามความจำเป็น
- (5) แจ้งให้หน่วยราชการองค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจส่งแผนที่หรือแผนผังแสดงเขตที่ดินเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

3. กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้น ออกข้อกำหนดเพื่อวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่ของตนขึ้นก็ได้ แต่ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะวางและจัดทำเองต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการผังเมืองก่อนตามมาตรา 18

4. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่ง ตามมาตรา 21

5. ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำเสร็จแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา ตามมาตรา 22

6. เมื่อคณะกรรมการผังเมืองให้ความเห็นชอบแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นจัดให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย และในใบประกาศดังกล่าวให้มีคำประกาศเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียไปตรวจดูแผนผังและข้อกำหนดของผังเมืองรวมได้จนกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือที่ทำการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นตามมาตรา 23

7. หากเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันปิดประกาศดังกล่าวไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดร้องขอแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้นหรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองได้สั่งยกคำร้องขอขึ้นหรือคณะกรรมการผังเมืองได้สั่งให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวและกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีได้จัดการให้เป็นไปตามนั้น

แล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวม
นั้นต่อไป ตามมาตรา 25

4. กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการผลิตสุกรในประเทศไทย

4.1 ภาคการผลิต

4.1.1 ฟาร์มเลี้ยงสุกร

4.1.1.1 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย

พ.ศ. 2542

ในส่วนการจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้นไม่มีกฎหมายใช้บังคับโดยตรงแม้การเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่5/2538เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพลงวันที่ 27 มิถุนายน 2538 ซึ่งออกตามความในมาตรา 5 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (แบบอก. 2) จากราชการส่วนท้องถิ่นตามข้อกำหนดของท้องถิ่นนั้นๆโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมในส่วนของผู้ขออนุญาตสิ่งแวดล้อมเท่านั้นมิได้กำหนดให้การจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรต้องได้รับอนุญาตแต่อย่างใด และในส่วนของการกำหนดมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้น มีเพียงประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่องมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ.2542 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 ที่กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานสำหรับฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองและขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่กรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงมาตรการสมัครใจมิได้บังคับให้ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรต้องมาขึ้นทะเบียนเช่นเดียวกัน ซึ่งฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองมาตรฐานนั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ทั้งนี้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามระเบียบดังกล่าวเป็นกฎเกณฑ์ขั้นพื้นฐานเพื่อให้ฟาร์มเลี้ยงสุกรที่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มมาตรฐานได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานที่กำหนดหรือในระดับมาตรฐานที่สูงกว่าและกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะรับรองและขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มมาตรฐานซึ่งหลักเกณฑ์ของการรับรองเป็นฟาร์มมาตรฐานพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ องค์ประกอบฟาร์ม การจัดการฟาร์ม การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (ดูรายละเอียดในบทที่ 6)

4.1.1.2 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551

ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ขึ้น ซึ่งบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2551 ประกอบด้วย 9 หมวด 80 มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 กำหนดคำนิยามที่สำคัญไว้ ดังนี้

“มาตรฐาน” หมายความว่า มาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

“มาตรฐานบังคับ” หมายความว่า มาตรฐานที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สินค้าเกษตรต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

“มาตรฐานทั่วไป” หมายความว่า มาตรฐานที่มีประกาศกำหนดเพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการกสิกรรม การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ และผลพลอยได้ของผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

“ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

2. ขอบเขตการใช้บังคับ

ตามมาตรา 4 กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(1) หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

เนื่องจากคำนิยามมาตรฐานสินค้าเกษตร ตามมาตรา 3 กำหนดให้รวมถึงผลผลิตอันเกิดจากการกสิกรรม การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ ซึ่งมีหน่วยงานของรัฐรับผิดชอบอยู่ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามลำดับ หน่วยงานดังกล่าวยังคงมีอำนาจตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน เช่น กรมปศุสัตว์ มีหน้าที่ตรวจสอบรับรองสินค้าปศุสัตว์ จึงยังคงมีหน้าที่ตรวจสอบและรับรองสินค้าปศุสัตว์ต่อไป จึงไม่นำพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 มาใช้บังคับในกรณีดังกล่าว

(2) มาตรฐานสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว

เนื่องจากคำนิยามมาตรฐานสินค้าเกษตร ตามมาตรา 3 กำหนดให้รวมถึงผลผลิตอันเกิดจากการกสิกรรม การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ ซึ่งมีกฎหมายกำหนดควบคุมไว้โดยเฉพาะแล้ว เช่น มาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ ย่อมเป็นไปตามที่กำหนดในพระบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะแล้ว จึงไม่นำพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 มาใช้บังคับ แต่กรณีของมาตรฐานการขนส่งเนื้อสัตว์ ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะจึงอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551

3. คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรา 6 กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร และมาตรา 7 กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและดำเนินการมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร

(2) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนด แก้ไข และยกเลิกมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้

(3) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(4) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา 18

(5) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานตามมาตรา 57

(6) ออกประกาศ และคำสั่งอื่นใดเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(7) พิจารณาข้อมูลทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยี หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องมาตรฐาน

(8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

4. การกำหนดมาตรฐาน

มาตรา 15 กำหนดขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ไว้ดังนี้

ขั้นตอนแรก กรณีคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรใด ให้แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาขึ้นมา เพื่อจัดทำร่างมาตรฐานสำหรับสินค้านั้น

ขั้นตอนที่สอง คณะกรรมการวิชาการ ดำเนินการจัดทำร่างมาตรฐาน และเสนอร่างมาตรฐานดังกล่าวต่อคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่สาม หากคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเห็นด้วยกับร่างมาตรฐานตามที่คณะกรรมการวิชาการเสนอ และเห็นสมควรกำหนดเป็นมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไปตามที่คณะกรรมการวิชาการเสนอ คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรก็จะเสนอร่างมาตรฐานดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ หรือออกเป็นประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

5. หน้าที่ของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับ

มาตรา 20 กำหนดให้กรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับสำหรับสินค้าเกษตรใด ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้านั้น ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

นอกจากผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ แล้ว ตามมาตรา 27 ยังกำหนดให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ ต้องขอรับการตรวจสอบและได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานด้วย

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ากรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตร ต้องดำเนินการถึง 2 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติตามมาตรา 20

2. ต้องขอรับการตรวจสอบและได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ตามมาตรา 27

6. หน้าที่ของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานทั่วไป

มาตรา 31 กำหนดให้ในกรณีที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปสำหรับสินค้าเกษตรใด ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้านั้น จะขอรับการตรวจสอบและขอรับใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไปจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานหรือไม่ก็ได้

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตร ที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไป จึงไม่ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และจะขอรับการตรวจสอบและได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานหรือไม่ก็ได้

7. การประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน

จากคำนิยามผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานในมาตรา 3 แบ่งแยกผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานได้ 2 ประเภท คือ

1. บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551

2. หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

ทั้งนี้ ตามมาตรา 33 ที่กำหนดให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ต้องได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรนั้น หมายความว่าถึงกรณีบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน กรณีหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย ถือว่าเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานโดยอัตโนมัติตามอำนาจหน้าที่ของตนแล้ว ไม่อยู่ภายใต้บังคับหมวด 5

8. เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน

สืบเนื่องจากมาตรฐานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 กำหนดไว้ 2 ประเภท คือ มาตรฐานบังคับ และมาตรฐานทั่วไป ฉะนั้น ตามมาตรา 54 จึงกำหนดเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรไว้ 2 ประเภท คือ

(1) เครื่องหมายรับรองมาตรฐานบังคับ สำหรับแสดงกับสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับ

(2) เครื่องหมายรับรองมาตรฐานทั่วไป สำหรับแสดงกับสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไป

9. สภาพบังคับ

9.1 สภาพบังคับทางปกครอง

1. การพักใช้ใบอนุญาต ตามมาตรา 50

กรณีผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละ 3 เดือน

2. การเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา 51

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่า

(1) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 21 หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 34

(2) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้วมากระทำความผิดอีกภายในห้าปี

(3) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจหรือต่อประโยชน์สาธารณะ

(4) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้ากระทำความผิดตามมาตรา 60 มาตรา 67 มาตรา 68 มาตรา 69 มาตรา 71 วรรคหนึ่ง มาตรา 72 วรรคหนึ่ง มาตรา 73 มาตรา 74 หรือมาตรา 75 หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน กระทำความผิดตามมาตรา 64 มาตรา 70 มาตรา 71 วรรคสอง มาตรา 72 วรรคสอง หรือมาตรา 74

ทั้งนี้ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติต่อคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยอุทธรณ์เป็นหนังสือภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร

แห่งชาติเสนอต่อคณะกรรมการภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ และให้คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรเป็นที่สุดท้ายตามมาตรา 57

9.2 สภาพบังคับทางอาญา

ในส่วนสภาพบังคับทางอาญาพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ตั้งแต่มาตรา 58-75 ได้กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้

10. บทเฉพาะกาล

สืบเนื่องจากมาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2551 พระราชบัญญัตินี้จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2551 เป็นต้นมา ดังนั้น ในส่วนของมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ออกโดยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (แต่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร”) และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ใช้บังคับนั้น ตามมาตรา 78 จึงให้ถือว่ามาตรฐานดังกล่าวเป็นมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้

ดังนั้น ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไว้แล้ว เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2544 จึงถือเป็นมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งยังคงถือเป็นมาตรฐานสมัครใจที่ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจะขอรับใบรับรองมาตรฐานฟาร์มหรือไม่ก็ได้

ส่วนกรณีผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติโดยเครื่องหมายดังกล่าวได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้แล้ว และได้นำไปใช้กับสินค้าเกษตรก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นใช้เครื่องหมายรับรองนั้นกับสินค้าเกษตรได้ต่อไป และให้ถือว่าเครื่องหมายรับรองดังกล่าวเป็นเครื่องหมายรับรองมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา 80

นอกจากนี้ ในมาตรา 78 ยังกำหนดให้ผู้ซึ่งได้รับใบรับรองเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานจากคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรภายใน 60 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อขอรับใบอนุญาตจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรจะมีคำสั่งไม่อนุญาตหรือใบรับรองนั้นสิ้นอายุ

4.1.2 การป้องกันและควบคุมโรค

4.1.2.1 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฟาร์มเลี้ยงสุกรกำหนดการป้องกันและควบคุมโรคตามมาตรา 8- มาตรา 20 ไว้ดังนี้

1. การป้องกันโรค

ตามมาตรา 8 กำหนดให้ท้องที่ที่มีได้ประกาศเป็น

- เขตปลอดโรคระบาด
- เขตโรคระบาด
- เขตสงสัยว่ามีโรคระบาด
- เขตโรคระบาดชั่วคราว

กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้เจ้าของสัตว์ต้องแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์ หรือสัตวแพทย์ภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่สัตว์ป่วยหรือตายกรณี

- รู้ว่าเป็นโรคระบาด หรือ
- ไม่ทราบว่าจะตายด้วยสาเหตุใด หรือ
- ในหมู่บ้านเดียวกันหรือในบริเวณใกล้เคียงกันมีสัตว์ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปป่วยหรือตายมีอาการคล้ายคลึงกันในระหว่างกันไม่เกิน 7 วัน

นอกจากนี้กฎหมายยังห้ามเจ้าของเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วยหรือตายห้ามฆ่าและซากสัตว์นั้น และหากเจ้าของได้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ทราบแล้ว หากพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ไม่มาตรวจซากสัตว์นั้นภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่สัตว์นั้นตายเจ้าของสัตว์มีหน้าที่ฝังซากสัตว์นั้นในระดับไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ถ้าเป็นสัตว์ใหญ่ให้พุนดินกลบหลุมเหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ทั้งนี้หน้าที่ของเจ้าของสัตว์ดังกล่าวกำหนดโดยกฎหมายจึงมีสภาพบังคับหากผู้ประกอบการฟาร์มเลี้ยงสุกรในท้องที่ดังกล่าวไม่ถือปฏิบัติตามย่อมต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

นอกจากหน้าที่ในการแจ้งสัตว์ป่วยหรือตายตามมาตรา 8 แล้วกรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตปลอดโรคระบาดตามมาตรา 11 แล้วมาตรา 12 ได้กำหนดห้ามมิให้เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เข้าใน หรือผ่านเขตนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมาย วัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้เกิดโรคระบาดภายในเขตปลอดโรคระบาด และให้คงสภาพของเขตปลอดโรคระบาดไว้ นอกจากนี้แล้วตามมาตรา 13 ยังกำหนดให้ภายในเขตปลอดโรคระบาดเจ้าของสัตว์ยังมีหน้าที่แจ้งกรณีสัตว์ป่วยหรือตายตามมาตรา 8 อีกด้วย

2. การควบคุมโรค

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตโรคระบาดหรือเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามมาตรา 15 หรือกรณีสัตวแพทย์ได้ประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวตามมาตรา 16 แล้วตามมาตรา 17 ได้กำหนดห้ามมิให้เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในเขตเข้าในหรือออกนอกเขตนั้นเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์วัตถุประสงค์ของการห้ามเคลื่อนย้ายภายในเขตเพื่อควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคมิให้แพร่กระจายมากกว่าที่เป็นอยู่ห้ามเคลื่อนย้ายเข้าในเขตเพื่อควบคุมมิให้สัตว์ติดเชื้อโรคเพิ่มมากขึ้นรวมถึงมิให้เกิดการระบาดของโรคอื่น ๆ ตามมาและห้ามเคลื่อนย้ายออกนอกเขตเพื่อมิให้เชื้อโรคแพร่กระจายไปยังท้องที่อื่นตามลำดับ นอกจากนี้แล้วตามมาตรา 19 เจ้าของสัตว์ภายในเขตโรคระบาดเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดและเขตโรคระบาดชั่วคราวมีหน้าที่แจ้งกรณีสัตว์ป่วยหรือตายโดยโรคระบาดหรือไม่ทราบสาเหตุการตายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ท้องที่ภายใน 12 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่สัตว์ป่วยหรือตายและห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ดังกล่าวตามที่กำหนดในมาตรา 8 วรรคสองด้วย

จากที่ได้กล่าวมามาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในระดับฟาร์มทั้งหน้าที่การแจ้งกรณีสัตว์ป่วยหรือตายและมาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอที่จะควบคุมโรคได้ การควบคุมโรคทำได้ยากส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาการจัดตั้งฟาร์มและระบบมาตรฐานการเลี้ยงภายในฟาร์มและยังมีการ

แพร่กระจายของโรคส่วนหนึ่งเกิดจากการเคลื่อนย้ายสัตว์ฉะนั้นจึงต้องมีวิธีการป้องกันโรคเพื่อมิให้เกิดโรคระบาด และวิธีการควบคุมโรคในกรณีที่เกิดการโรคระบาดแล้วซึ่งวิธีการดังกล่าวต้องกำหนดโดยกฎหมายและต้องมีประสิทธิภาพพอในการป้องกันและควบคุมโรค

4.1.3 อาหาร ยาสัตว์ และวัตถุดิบทราย

4.1.3.1 อาหารสัตว์

ในส่วนของอาหารสัตว์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ในส่วนของยาสัตว์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510

4.1.3.1.1 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ 8 หมวด 73 มาตรา ทั้งนี้ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 กำหนดคำนิยามไว้หลายคำด้วยกันแต่คำนิยามที่เป็นสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ คำว่า “อาหารสัตว์” ซึ่งกำหนดให้หมายความว่า วัตถุที่มุ่งหมายเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ที่รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ประกาศเป็นอาหารสัตว์ในราชกิจจานุเบกษา จากคำนิยามดังกล่าว คำว่า “อาหารสัตว์” จึงมีความหมายแคบ เนื่องจากสิ่งใดๆ ที่ใช้เลี้ยงสัตว์ จะเป็นอาหารสัตว์ได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ออกเป็นประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้สิ่งนั้นๆ เป็นอาหารสัตว์ได้เท่านั้น

2. อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามมาตรา 6 กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้

- (1) ชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์
- (2) คุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารสัตว์ ตามชื่อ ประเภท ชนิด หรืออายุของสัตว์ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการผลิตเพื่อขายหรือขายอาหารสัตว์นั้น
- (3) ชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์ที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้นำเข้าเพื่อขาย
- (4) ชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วน หรือปริมาณที่ใช้หรือห้ามมิให้ใช้วัตถุนั้นเกินกำหนด
- (5) ชื่อ ประเภท ชนิด ลักษณะ คุณสมบัติ และส่วนประกอบของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์
- (6) วิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหารสัตว์ เพื่อป้องกันมิให้อาหารสัตว์ที่ผลิตเพื่อขายหรือขายเป็นอาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพตามมาตรา 34

(7) คุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุ และการใช้ภาชนะบรรจุ ตลอดจนวัตถุที่ห้ามใช้เป็นภาชนะบรรจุอาหารสัตว์เพื่อขาย

3. คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ตามมาตรา 7 กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ และตามมาตรา 11 กำหนดให้คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ มีหน้าที่ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรืออธิบดีกรมปศุสัตว์แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การกำหนดอาหารสัตว์
- (2) การออกประกาศตามมาตรา 6
- (3) การวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา 22 มาตรา 43 และมาตรา 55
- (4) การพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 51 หรือการเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 53
- (5) เรื่องที่เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย หรืออธิบดีร้องขอ

นอกจากนี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์มอบหมายและในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

4. หลักเกณฑ์การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต

ตามมาตรา 14 กำหนดให้ผู้ผลิต หรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ จะต้องได้รับใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ หรือใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ และตามมาตรา 15 กำหนดให้ผู้ขายอาหารสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตขายอาหารสัตว์ โดยหลักเกณฑ์การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

แต่ทั้งนี้ ตามมาตรา 17 กำหนดให้การผลิต หรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ และขายอาหารสัตว์ ตามมาตรา 14 และ 15 ไม่ใช่บังคับแก่

- (1) กระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจที่ผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการ
- (2) ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ส่งออก ซึ่งอาหารสัตว์เพื่อเป็นตัวอย่างในทางวิชาการ หรือเพื่อใช้ประกอบการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ หรือเพื่อพิจารณาในการสั่งซื้อ
- (3) สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมาย ซึ่งผลิตอาหารสัตว์เพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ของสมาชิกของตนหรือของเกษตรกรในกลุ่มเดียวกัน

โดยผู้ได้รับยกเว้นดังกล่าวต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศด้วย

5. อาหารสัตว์ปลอมปน อาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพ

ตามมาตรา 31 กำหนดห้ามมิให้ผลิตเพื่อขาย ขายหรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ ดังต่อไปนี้

- (1) อาหารสัตว์ปลอมปน ตามมาตรา 32
- (2) อาหารสัตว์ผิดมาตรฐาน ตามมาตรา 33
- (3) อาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพ ตามมาตรา 34
- (4) อาหารสัตว์ที่มีได้ขึ้นทะเบียน
- (5) อาหารสัตว์ที่อธิบดีกรมปศุสัตว์สั่งเพิกถอนทะเบียน
- (6) อาหารสัตว์อื่นที่รัฐมนตรีกำหนด

นอกจากนี้ ตามมาตรา 36 ยังกำหนดให้เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ให้ถูกสุขลักษณะปราศจากอันตรายแก่สัตว์หรือมนุษย์ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากสัตว์ อธิบดีกรมปศุสัตว์มีอำนาจ

(1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า หรือผู้ขายซึ่งอาหารสัตว์ดัดแปลงแก้ไขสถานที่ผลิตหรือสถานที่เก็บอาหารสัตว์ได้

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้า หรือผู้ขายซึ่งอาหารสัตว์งดผลิตหรือนำเข้าหรือขายอาหารสัตว์ที่ผลิตหรือนำเข้าโดยไม่ได้ขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ หรืออาหารสัตว์ที่ปรากฏจากผลการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นอาหารสัตว์ที่ไม่ควรใช้เลี้ยงสัตว์

(3) ประกาศผลการตรวจพิสูจน์อาหารสัตว์ให้ประชาชนทราบในกรณีที่เป็นอาหารสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 31 หรือภาชนะบรรจุรายใดประกอบด้วยวัตถุที่ต้องห้าม ตามมาตรา 6 (7) โดยประกาศดังกล่าวให้ระบุดังกล่าวไว้

(ก) ในกรณีที่ปรากฏตัวผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าโดยแน่ชัด ให้ระบุชื่อผู้ดำเนินการ สถานที่ดำเนินการ พร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารสัตว์หรือภาชนะบรรจุนั้น และถ้าอาหารสัตว์หรือภาชนะบรรจุดังกล่าวมีชื่อทางการค้าหรือลำดับครั้งที่ผลิตหรือนำเข้าให้ระบุชื่อทางการค้าและลำดับครั้งที่ผลิตหรือนำเข้าด้วย แล้วแต่กรณี

(ข) ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าแต่ปรากฏตัวผู้ขายให้ระบุชื่อผู้ขายและสถานที่ขาย พร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารสัตว์หรือภาชนะบรรจุนั้น

6. การขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์

ตามมาตรา 37 กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย หรือผู้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์เพื่อขาย ต้องนำอาหารสัตว์ที่ตนผลิตหรือนำเข้า มาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์แล้ว จึงจะผลิตเพื่อขายหรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์นั้นได้

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว นอกจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์หรือนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์แล้ว ต้องนำอาหารสัตว์ที่ผลิตหรือนำเข้านั้น มาขอขึ้นทะเบียนสุตรอาหารสัตว์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย เมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์แล้ว จึงจะผลิตเพื่อขายหรือนำเข้าซึ่งอาหารเพื่อขายได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นการควบคุมถึง 2 ขั้นตอนด้วยกัน กล่าวคือ ควบคุมทั้งการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย การนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์เพื่อขาย และควบคุมสุตรอาหารสัตว์ด้วย

7. การโฆษณาอาหารสัตว์

ตามมาตรา 45 กำหนดห้ามมิให้โฆษณาคุณภาพหรือสรรพคุณของอาหารสัตว์อันเป็นเท็จหรือเกินความจริง ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อหรือสำคัญผิดในคุณภาพของอาหารสัตว์นั้น นอกจากนี้ ตามมาตรา 46 ยังกำหนดให้ผู้ที่มีความประสงค์จะโฆษณาคุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหารสัตว์ทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพ ภาพยนตร์ หรือทางหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือด้วยวิธีอื่นใดเพื่อประโยชน์ในทางการค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์หรือข้อความที่จะโฆษณาให้ผู้อนุญาตตรวจพิจารณา ก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้ และตามมาตรา 47 เพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของผู้เลี้ยงสัตว์ ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์มีอำนาจสั่งเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย หรือผู้ทำการโฆษณา ระงับการโฆษณาอาหารสัตว์ที่เห็นว่าเป็นการโฆษณาโดยฝ่าฝืนมาตรา 45

(2) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย หรือผู้ทำการโฆษณาจะรับการผลิตหรือการนำเข้า การขายหรือการโฆษณาอาหารสัตว์ที่คณะกรรมการเห็นว่าอาหารสัตว์ดังกล่าวไม่มีคุณภาพหรือสรรพคุณที่โฆษณา

8. สภาพบังคับ

8.1 สภาพบังคับทางปกครอง

1. การพักใช้ใบอนุญาต

ตามมาตรา 51 กำหนดให้กรณีปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาต ครั้งละไม่เกิน 120 วัน ในกรณีที่ฟ้องผู้รับใบอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้ เมื่อถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้วผู้รับใบอนุญาตต้องหยุดประกอบกิจการ และในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้

2. การเพิกถอนใบอนุญาต

ตามมาตรา 53 กำหนดให้กรณีปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตกระทำความผิดฐานผลิต ขาย หรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ปลอมปนตามมาตรา 31 (1) หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้ผู้รับอนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้และผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่ได้ จนกว่าจะพ้นกำหนด 2 ปี นับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ทั้งนี้ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 51 และคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 53 ต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ และผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ภายใน 30 วันนับแต่วันทราบคำสั่ง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือแก้ไขคำสั่งของผู้อนุญาตได้ และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุดตามมาตรา 54 และมาตรา 55

นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต บุคคลดังกล่าวต้องขายหรือจำหน่ายอาหารสัตว์ของตนที่เหลืออยู่ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตอื่นหรือแก่ผู้ที่อธิบดีกรมปศุสัตว์เห็นสมควรภายในกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือวันที่ทราบคำสั่งวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะผ่อนผันขยายกำหนดเวลาให้

2. สภาพบังคับทางอาญา

ในส่วนสภาพบังคับทางอาญาพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 ตั้งแต่มาตรา 57-70 ได้กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้ ซึ่งมาตรา 62-68 กำหนดโทษจำคุกและปรับในความผิดเกี่ยวกับอาหารไม่บริสุทธิ์ อาหารปลอม อาหารผิดมาตรฐาน และอาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดไว้

4.1.3.1.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 เฉพาะที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร

1. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ให้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วนหรือปริมาณที่ให้มีหรือห้ามมิให้ใช้วัตถุนั้นเกินกำหนด พ.ศ. 2539 ลงวันที่ 26 เมษายน 2539

ประกาศฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการออก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 6 (4) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 โดยในประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรไว้ว่า ในอาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป สำหรับไก่ เป็ด สุกร โค กระบือ ภายในระยะเวลา 7 วัน ก่อนทำการฆ่าเพื่อการบริโภคผลิตภัณฑ์จากสัตว์เป็นอาหาร ห้ามมิให้ใช้วัตถุซึ่งมีสรรพคุณเป็นสารเร่งการเจริญเติบโตของสัตว์และสารควบคุมหนอนและแมลงตามที่กำหนดในประกาศ เติมหรือผสมในอาหารสัตว์หรือการผลิตอาหารสัตว์

2. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสัตว์ผสมยาเป็นอาหารสัตว์ พ.ศ. 2541 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2541

วัตถุประสงค์ของการออกประกาศ ระบุเพียงว่าสมควรกำหนดให้อาหารสัตว์ผสมยาเป็นอาหารสัตว์ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525

ประกาศฉบับนี้นอกจากกำหนดให้อาหารสัตว์ผสมยาเป็นอาหารสัตว์ ตามคำนิยามในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แล้ว ยังกำหนดคำนิยามของ “อาหารสัตว์ผสมยา” ซึ่งหมายความว่า อาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป หัวอาหารสัตว์ และสารผสมล่วงหน้าที่มีส่วนผสมของยา หรือเภสัชเคมีภัณฑ์ หรือวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ ในปริมาณที่จำกัดตามขนาดการใช้ของยาหรือเภสัชเคมีภัณฑ์หรือวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์แต่ละชนิด เพื่อเสริมสุขภาพในการป้องกันและกำจัดโรคในสัตว์

3. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์ที่ไม่อนุญาตให้นำเข้าเพื่อขาย และกำหนดชื่อ ประเภท ชนิด ลักษณะ คุณสมบัติและส่วนประกอบของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์ พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2545

วัตถุประสงค์ของการออกประกาศเนื่องจากการใช้ยาและสารเคมีภัณฑ์กลุ่มไนโตรฟูแรนส์ (Nitrofurans) กลุ่มไนโตรอิมิดาโซล (Nitroimidazoles) และไดเอทิลstilbestrol (DES) เป็นวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ ซึ่งสารเคมีภัณฑ์ดังกล่าวอาจตกค้างในเนื้อสัตว์ ไม่ปลอดภัยในการบริโภคเป็นตัวโน้มนำให้เกิดมะเร็ง จึงสมควรกำหนดสารดังกล่าวเพื่อห้ามนำเข้าและห้ามใช้เป็นวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์

ประกาศฉบับนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 และมาตรา 6 (3) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525

โดยในข้อ 2 ของประกาศ กำหนดไม่อนุญาตให้นำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ทุกประเภทที่มียาเภสัชเคมีภัณฑ์ เกลือของเภสัชเคมีภัณฑ์และเภสัชเคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป กลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ (B-Agonist) กลุ่มไน

โทรฟูแรนส์ (Nitrofurans) และกลุ่มไนโตรอิมิดาโซล (Nitroimidazoles) ยา เกสซ์เคมีภัณฑ์ เกลือของเกสซ์เคมีภัณฑ์ และเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป ชนิดคลอแรมเฟนิคอล (Chloramphenicol) อะโวพาร์ซิน (Avoparcin) คาร์บาดอกซ์ (Carbadox) โอลาคิวินด็อกซ์ (Olaquinox) และไดเอทิลสติลเบสโตรล (Diethylstilbestrol ;DES) เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์

นอกจากนี้ ในข้อ 3 ของประกาศยังได้ประกาศให้ยา เกสซ์เคมีภัณฑ์ และเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป กลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ (B-Agonist) กลุ่มไนโตรฟูแรนส์ (Nitrofurans) และกลุ่มไนโตรอิมิดาโซล (Nitroimidazoles) ยา เกสซ์เคมีภัณฑ์ เกลือของเกสซ์เคมีภัณฑ์ และเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป ชนิดคลอแรมเฟนิคอล (Chloramphenicol) อะโวพาร์ซิน (Avoparcin) คาร์บาดอกซ์ (Carbadox) โอลาคิวินด็อกซ์ (Olaquinox) และไดเอทิลสติลเบสโตรล (Diethylstilbestrol ;DES) เป็นวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์

4.1.3.2 ยาสัตว์

4.1.3.2.1 พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2527 และ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2530

พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ 14 หมวด 129 มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

มาตรา 4 กำหนดคำนิยามไว้หลายคำด้วยกันแต่คำนิยามที่เป็นสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้มีดังนี้

“ยา” หมายความว่า

(1) วัตถุที่รับรองไว้ในตำรายาที่รัฐมนตรีประกาศ

(2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค หรือความเจ็บป่วยของมนุษย์หรือสัตว์

(3) วัตถุที่เป็นเกสซ์เคมีภัณฑ์ หรือเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป หรือ

(4) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับให้เกิดผลแก่สุขภาพ โครงสร้าง หรือกระทำหน้าที่ใดๆ ของร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์

วัตถุตาม (1) (2) หรือ (4) ไม่หมายความรวมถึง

(ก) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการเกษตรหรือการอุตสาหกรรมตามที่รัฐมนตรีประกาศ

(ข) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้เป็นอาหารสำหรับมนุษย์ เครื่องกีฬา เครื่องมือเครื่องใช้ในการส่งเสริมสุขภาพ เครื่องสำอาง หรือเครื่องมือและส่วนประกอบของเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบโรคศิลปะหรือวิชาชีพเวชกรรม

(ค) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในห้องวิทยาศาสตร์สำหรับการวิจัยการวิเคราะห์หรือการชันสูตรโรคซึ่งมิได้กระทำโดยตรงต่อร่างกายของมนุษย์

ดังนั้น จากคำนิยามดังกล่าว ยาที่ใช้สำหรับสัตว์จึงเป็นยาตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 นอกจากนี้ คำนิยามในมาตรา 4 ยังได้กำหนดประเภทชนิดยาต่างๆ ด้วย ได้แก่ ยาแผนปัจจุบัน ยาแผนโบราณ ยาอันตราย ยาควบคุมพิเศษ ยาใช้ภายนอก ยาใช้เฉพาะที่ ยาสามัญประจำบ้าน ยาบรรจุเสร็จ และยาสมุนไพรตามลำดับ

2. คณะกรรมการยา

ตามมาตรา 6 กำหนดให้มีคณะกรรมการยา และตามมาตรา 10 กำหนดให้คณะกรรมการยามีหน้าที่ให้คำแนะนำหรือความเห็นในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การอนุญาตผลิตยา ขยายยา หรือนำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักรและการขึ้นทะเบียนตำรับยา
- (2) การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต หรือการเพิกถอนทะเบียนตำรับยา
- (3) การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการผลิตยาการขยายยา การนำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร การนำยามาเป็นตัวอย่าง เพื่อตรวจ และการตรวจสอบสถานที่ผลิตยา สถานที่ขยายยา สถานที่นำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักรและสถานที่เก็บยา
- (4) การที่รัฐมนตรีจะใช้อำนาจตามมาตรา 76 หรือมาตรา 77
- (5) เรื่องอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

3. หลักเกณฑ์การขออนุญาตและออกใบอนุญาตเกี่ยวกับยาแผนปัจจุบัน

ตามมาตรา 12 กำหนดให้ผู้ผลิต ขาย หรือนำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาแผนปัจจุบันจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต แต่ทั้งนี้ มาตรา 13 กำหนดข้อยกเว้นไม่นำหลักเกณฑ์ในมาตรา 12 มาใช้บังคับแก่กรณี ดังต่อไปนี้

- (1) การผลิตยาซึ่งผลิตโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรคสภากาชาดไทย และองค์การเภสัชกรรม
 - (2) การผลิตยาตามใบสั่งยาของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือของผู้ประกอบโรคศิลปะที่สั่งสำหรับคนไข้เฉพาะราย หรือตามใบสั่งยาของผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์สำหรับสัตว์เฉพาะราย
 - (3) การขายยาสมุนไพรที่ไม่ใช่ยาอันตราย การขายยาสามัญประจำบ้าน การขายยาซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบโรคศิลปะในสาขาทันตกรรมขายเฉพาะสำหรับคนไข้ของตน หรือการขายยาซึ่งผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ขายสำหรับสัตว์ซึ่งตนบำบัดหรือป้องกันโรคหรือการขายยาซึ่งขายโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภากาชาดไทยและองค์การเภสัชกรรม
 - (4) การนำยาติดตัวเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งไม่เกินจำนวนที่จำเป็นจะต้องใช้เฉพาะตัวได้สามสิบวัน
 - (5) การนำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักรโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภากาชาดไทย และองค์การเภสัชกรรม
- ทั้งนี้ ผู้ได้รับยกเว้นดังกล่าวต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย

4. หลักเกณฑ์การขออนุญาตและออกใบอนุญาตเกี่ยวกับยาแผนโบราณ

ตามมาตรา 46 กำหนดให้ผู้ผลิต ขาย หรือนำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งยาแผนโบราณจะต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต แต่ทั้งนี้ มาตรา 47 กำหนดข้อยกเว้นไม่นำหลักเกณฑ์ในมาตรา 46 มาใช้บังคับแก่กรณี ดังต่อไปนี้

- (1) การผลิตยาซึ่งผลิตโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรคสภากาชาดไทย และองค์การเภสัชกรรม
- (2) การปรุงยาแผนโบราณตามตำรายาที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 76 (1) โดยผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณ เพื่อขายเฉพาะสำหรับคนไข้ของตนหรือขายปลีก

- (2) ทวี) การขายยาแผนโบราณโดยผู้รับอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน ผู้รับอนุญาตขายส่งยาแผนปัจจุบัน และผู้รับอนุญาตขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ
- (3) การขายยาสมุนไพรที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือการขายยาสามัญประจำบ้าน
- (4) การนำยาติดตัวเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งไม่เกินจำนวนที่จำเป็นจะต้องใช้เฉพาะตัวได้สามสิบวัน และการนำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักรโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภากาชาดไทยและองค์การเภสัชกรรม

5. ยาปลอม ยาผิดมาตรฐาน ยาเสื่อมคุณภาพ

ตามมาตรา 72 กำหนดห้ามมิให้ผลิต ขาย หรือนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาดังต่อไปนี้

- (1) ยาปลอม ตามมาตรา 73
 - (2) ยาผิดมาตรฐาน ตามมาตรา 74
 - (3) ยาเสื่อมคุณภาพ ตามมาตรา 75
 - (4) ยาที่มีได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา
 - (5) ยาที่จะเป็นตำรับยาถูกยกเลิก สำหรับผู้รับอนุญาตผลิตยาและผู้รับอนุญาตให้นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร หรือยาที่จะเป็นตำรับยาถูกยกเลิกเกินหกเดือน สำหรับผู้รับอนุญาตขายยา
 - (6) ยาที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนตำรับยา
- แต่ทั้งนี้ ยาที่มีได้ขึ้นทะเบียนตำรับยาตามมาตรา 72 (4) ไม่ใช่บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภากาชาดไทย และองค์การเภสัชกรรม

6. การขึ้นทะเบียนตำรับยา

ตามมาตรา 79 กำหนดให้ผู้รับอนุญาตผลิตยา หรือผู้รับอนุญาตให้นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร หากจะผลิต หรือนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาแผนปัจจุบันหรือยาแผนโบราณ ต้องนำตำรับยานั้นมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยาแล้ว จึงจะผลิตยา หรือนำ หรือส่งยานั้นเข้ามาในราชอาณาจักรได้

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนตำรับยาดังกล่าว เป็นการควบคุมการผลิต นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาดัง 2 ขั้นตอนเช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ต้องได้รับใบอนุญาตผลิต ใบอนุญาตให้นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร
2. ต้องได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยา

แต่ทั้งนี้ ตามมาตรา 79 ทวี กำหนดข้อยกเว้นไม่ต้องได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยาตามมาตรา 79 ได้แก่

- (1) ยาที่เป็นเภสัชเคมีภัณฑ์ หรือเภสัชเคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปซึ่งมิใช่ยาบรรจุเสร็จ
- (2) ยาสมุนไพร
- (3) ยาตัวอย่างที่ได้รับอนุญาตให้ผลิต หรือนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอขึ้นทะเบียนตำรับยา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (4) ยาที่ได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการยาประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

7. การโฆษณา

ตามมาตรา 88 กำหนดให้การโฆษณาขายยาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

(1) ไม่เป็นการโอ้อวดสรรพคุณยาหรือวัตถุอันเป็นส่วนประกอบของยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้อย่างศักดิ์สิทธิ์หรือหายขาด หรือใช้ถ้อยคำอื่นใดที่มีความหมายทำนองเดียวกัน

(2) ไม่แสดงสรรพคุณยาอันเป็นเท็จหรือเกินความจริง

(3) ไม่ทำให้เข้าใจว่ามีวัตถุใดเป็นตัวยาหรือเป็นส่วนประกอบของยา ซึ่งความจริงไม่มีวัตถุหรือส่วนประกอบนั้นในยา หรือมีแต่ไม่เท่าที่เข้าใจ

(4) ไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาทำให้แท้งลูกหรือยาขับระดูอย่างแรง

(5) ไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาบำรุงกามหรือยาคุมกำเนิด

(6) ไม่แสดงสรรพคุณยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ

(7) ไม่มีการรับรองหรือยกย่องสรรพคุณยาโดยบุคคลอื่น

(8) ไม่แสดงสรรพคุณยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรค หรืออาการของโรคที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 77

แต่ตาม (5) และ (6) ไม่ใช้บังคับแก่ข้อความในฉลากหรือเอกสารกำกับยาและ ตาม(1) (4) (5) (6) (7) และ (8) ไม่ใช้บังคับแก่การโฆษณาซึ่งกระทำโดยตรงต่อผู้ประกอบการโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์

นอกจากนี้แล้ว การโฆษณาขายยาทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ หรือทางสิ่งพิมพ์จะต้อง

(1) ได้รับอนุมัติข้อความ เสียง หรือภาพที่ใช้ในการโฆษณาจากผู้อนุญาต

(2) ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนด

ทั้งนี้ เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยามีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ระงับการโฆษณาขายยาที่เห็นว่าเป็นการโฆษณาโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ได้

8. สภาพบังคับ

8.1 สภาพบังคับทางปกครอง

1. การพักใช้ใบอนุญาต

ตามมาตรา 95 เมื่อปรากฏว่าผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตโดยคำแนะนำของคณะกรรมการยาที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ โดยมีกำหนดครั้งละไม่เกิน 120 วัน หรือในกรณีที่มีการฟ้องร้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาอันถึงที่สุดก็ได้

2. การเพิกถอนใบอนุญาต

ตามมาตรา 96 เมื่อปรากฏว่าผู้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติตามมาตรา 14 หรือมาตรา 48 ผู้อนุญาตโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ทั้งนี้ คำสั่งพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาตต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบ อีกทั้งจะโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือโดยวิธีอื่นอีกด้วยก็ได้ และผู้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ซึ่งรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือให้แก้ไขคำสั่งของผู้อนุญาตในทางที่เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ และคำสั่งของรัฐมนตรีเป็นที่สุด

นอกจากนี้ ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะต้องขายยาของตนที่เหลืออยู่แก่ผู้รับอนุญาตอื่น หรือแก่ผู้ซึ่งผู้อนุญาตเห็นสมควรได้ภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือวันที่ได้ทราบคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี เว้นแต่ผู้อนุญาตจะผ่อนผันขยายเวลาดังกล่าวให้

8.2 สภาพบังคับทางอาญา

ในส่วนสภาพบังคับทางอาญาพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 ได้กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับ ตั้งแต่มาตรา 101-125 ส่วนในมาตรา 126 กำหนดโทษริบทรัพย์ไว้ด้วย โดยให้ริบยา เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตยา รวมทั้งภาชนะหรือหีบห่อบรรจุยาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับความผิดในคดีให้แก่กระทรวงสาธารณสุข เพื่อทำลายเสีย หรือจัดการตามที่เห็นสมควร

4.1.3.2.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ข้อกำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ มอก. 7001-2540

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนดขึ้นโดยรับ Codex Alimentarius Volume 3-1995; Section 2 Control of Use : Recommended International Code of Practice for Control of the Use of Veterinary Drugs (CAC/RCP 38-1993) ซึ่งเป็นการรับมาใช้ในระดับที่เหมือนกันทุกประการ (identical) โดยใช้ Codex Alimentarius ฉบับภาษาอังกฤษเป็นหลัก ส่วนฉบับแปลภาษาไทยเป็นภาคผนวก

วัตถุประสงค์ของข้อกำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในทุกประเทศที่เป็นสมาชิกของโครงการมาตรฐานอาหาร FAO/WHO แห่งองค์การสหประชาชาติ ในการนำยาสำหรับสัตว์ไปใช้ในฟาร์มปศุสัตว์ และการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ โดยตระหนักถึงความคุ้มครองด้านสุขภาพของสาธารณชนผู้บริโภค

ทั้งนี้ ยาสำหรับสัตว์ตาม มอก. 7001-2540 หมายถึง ยาสัตว์และผลิตภัณฑ์ยาสัตว์ โดยยาสัตว์และผลิตภัณฑ์ยาสัตว์ คือ วัตถุใดๆ ที่ให้แก่สัตว์ที่ใช้เป็นอาหารมนุษย์ หรือสัตว์ที่ให้ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นอาหารมนุษย์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกัน รักษา หรือวินิจฉัยโรค หรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ หรือพฤติกรรมของสัตว์นั้น (Veterinary Drug is “any substance applied or administered to any food-producing animal, such as meat-producing or milk-producing animal, poultry, fish or bees, whether used for the therapeutic, prophylactic purposes or for modification of physiological functions or behavior”. (Glossary of Terms and Definitions, Codex Alimentarius Volume 3-1995)

ตัวอย่างของยาสัตว์และผลิตภัณฑ์ยาสัตว์ เช่น ยาสัตว์ตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 (ตามคำนิยามในมาตรา 4 ที่กล่าวมาข้างต้น) วัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ (feed additives) อาหารสัตว์ผสมยา (medicated feed) และสารผสมล่วงหน้า (premix) ตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 เป็นต้น

มอก. 7001-2540 ข้อกำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ได้กำหนดให้จำแนกชนิดของยา สัตว์ เป็น 3 ประเภท คือ

1. ยาสำหรับสัตว์ที่ใช้โดยสัตวแพทย์เท่านั้น
2. ยาสำหรับสัตว์ที่ใช้โดยบุคคลที่ได้รับอนุญาตภายใต้การควบคุมของสัตวแพทย์ (ใบสั่งยาจากสัตวแพทย์)

3. ยาสำหรับสัตว์ที่ใช้โดยบุคคลที่ได้รับอนุญาต โดยไม่ต้องมีใบสั่งยาจากสัตวแพทย์

ส่วนคำว่า “สัตว์” ตาม มอก. 7001-2540 หมายถึง สัตว์ที่ใช้เป็นอาหารมนุษย์ หรือสัตว์ที่ให้ผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นอาหารมนุษย์ (Food Producing animals) และ “สัตวแพทย์” หมายถึง ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545

เนื้อหาของ มอก. 7001-2540 ครอบคลุมตั้งแต่ข้อกำหนดทั่วไปในการขึ้นทะเบียนและการจัดจำหน่ายยาและผลิตภัณฑ์ยา ข้อกำหนดทั่วไปเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของสัตวแพทย์และบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองและมีการใช้ยาสำหรับสัตว์ ข้อมูลเกี่ยวกับยาสำหรับสัตว์ ปริมาณยาสำหรับสัตว์ที่จัดหามาใช้ การผสมยาสำหรับสัตว์ การใช้ยาสำหรับสัตว์ การเก็บรักษาบันทึกข้อมูลการใช้ยาสำหรับสัตว์ การถอนการใช้ยา

สำหรับสัตว์ การเก็บรักษาสำหรับสัตว์ การกำจัดยาสำหรับสัตว์ที่ไม่ต้องการใช้ และการกำจัดและการทำความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการผสมยาสำหรับสัตว์

4.1.3.3 วัตถุประสงค์ราย

4.1.3.3.1 พระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ราย พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัตินี้ประกอบด้วย 4 หมวด 93 มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ราย พ.ศ. 2535 ได้กำหนดคำนิยามไว้หลายคำด้วยกัน แต่คำที่สำคัญและเป็นหลักของพระราชบัญญัตินี้ คือ คำว่า “วัตถุประสงค์ราย” ซึ่งหมายความว่า วัตถุประสงค์ต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์เบ็ดได้
- (2) วัตถุประสงค์ไวไฟ
- (3) วัตถุประสงค์ออกซิไดซ์และวัตถุประสงค์เปอร์ออกไซด์
- (4) วัตถุประสงค์มีพิษ
- (5) วัตถุประสงค์ทำให้เกิดโรค
- (6) วัตถุประสงค์มีอันตราย
- (7) วัตถุประสงค์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
- (8) วัตถุประสงค์กร่อน
- (9) วัตถุประสงค์ก่อให้เกิดการระคายเคือง
- (10) วัตถุประสงค์อื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ คำว่า “รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหน่วยงานที่รับผิดชอบหมายให้รับผิดชอบควบคุมวัตถุประสงค์รายตามมาตรา 19 ซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ มีรัฐมนตรีที่รับผิดชอบรวม 6 กระทรวง ดังนี้

1. กระทรวงกลาโหม
2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. กระทรวงมหาดไทย
4. กระทรวงสาธารณสุข
5. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
6. กระทรวงอุตสาหกรรม

2. ขอบเขตการใช้บังคับ

ตามมาตรา 15 กำหนดให้ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทกฎหมายนั้น แต่ถ้ามิใช่เหตุอันควรคณะกรรมการวัตถุประสงค์รายโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นๆ อาจมีมติให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับเป็นการเพิ่มเติมหรือแทนที่กฎหมายนั้นๆ ได้ ทั้งนี้ จะกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขอย่างไรก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ ในมาตรา 44 ยังกำหนดให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบโดย

ความเห็นของคณะกรรมการวัตถุอันตราย มีอำนาจประกาศให้วัตถุอันตราย ดังต่อไปนี้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรได้

(1) วัตถุอันตรายซึ่งโดยลักษณะหรือปริมาณอาจก่อให้เกิดอันตรายน้อยหรือ ซึ่งการบังคับตามมาตรการต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดภาระเกินสมควร

(2) วัตถุอันตรายของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การรัฐ สภาภาษาชาติไทย หรือหน่วยงานอื่นตามที่เห็นสมควรกำหนด

3. คณะกรรมการวัตถุอันตราย

ตามมาตรา 6 กำหนดให้มีคณะกรรมการวัตถุอันตราย และตามมาตรา 7 กำหนดให้คณะกรรมการวัตถุอันตรายมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) ให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมในการออกประกาศ ตามมาตรา 18 วรรคสอง และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง

(2) ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการออกประกาศตามมาตรา 20 มาตรา 36 วรรคสาม มาตรา 37 วรรคสอง มาตรา 44 และมาตรา 47 (5)

(3) ให้คำแนะนำแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียน หรือเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตราย

(4) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(5) พิจารณาเรื่องร้องเรียนจากผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากวัตถุอันตราย

(6) แจ้างหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับวัตถุอันตรายให้ประชาชนได้ทราบ ในการนี้จะระบุชื่อของวัตถุอันตรายหรือชื่อของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้

(7) สอดส่องดูแล ให้คำแนะนำ และเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนราชการหรือ หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับวัตถุอันตรายต่างๆ ให้ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

(8) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการควบคุมวัตถุอันตรายและการป้องกันและเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากวัตถุอันตรายเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

4. การควบคุมวัตถุอันตราย

ตามมาตรา 18 กำหนดวัตถุอันตรายแบ่งออกตามความจำเป็นแก่การควบคุมไว้ 4 ประเภท ดังนี้

(1) วัตถุอันตรายชนิดที่ 1 ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ซึ่งในมาตรา 21 กำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 1 ต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบที่ออกตามมาตรา 20 (1) (2) และ (3)

(2) วัตถุอันตรายชนิดที่ 2 ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดด้วย ซึ่งตามมาตรา 22 กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา 36 ผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 จะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน

(3) วัตถุอันตรายชนิดที่ 3 ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องได้รับอนุญาต ซึ่งในมาตรา 23 และมาตรา 24 กำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในเวลาที่กำหนดในประกาศกำหนดเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 โดยใน

ระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้ยื่นประกอบกิจการไปพลาถก่อนจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตตามคำขอ นั้น

(4) วัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ได้แก่วัตถุอันตรายที่ห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือ การมีไว้ในครอบครอง

นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและระงับอันตรายที่อาจมีแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือ สิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการวัตถุอันตรายมีอำนาจ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาระบุชื่อหรือคุณสมบัติของวัตถุอันตราย ชนิดของวัตถุอันตราย กำหนดเวลาการใช้ บังคับและหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการควบคุมวัตถุอันตรายดังกล่าว

5. การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย

ตามมาตรา 36 กำหนดให้การผลิต หรือการนำเข้าซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 หรือชนิดที่ 3 ที่อยู่นอกรายชื่อของประกาศตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ต้องนำมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน และเมื่อ ได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนแล้ว จึงจะผลิตหรือนำเข้าตามมาตรา 22 หรือจึงจะออกใบอนุญาตให้ผลิตหรือนำเข้า ตามมาตรา 23 ได้ เว้นแต่ได้มีประกาศของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบยกเว้นให้ไม่ต้องขึ้นทะเบียนอีก ในกรณีที่มีผู้ได้ ขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายอย่างเดียวกันไว้แล้วหรือกรณีอื่นที่มีเหตุอันควร ฉะนั้น ในส่วนของวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 และชนิดที่ 3 นอกจากผู้ผลิต ผู้นำเข้า จะต้องได้รับอนุญาตผลิต หรือนำเข้าซึ่งวัตถุอันตรายแล้ว จะต้องนำวัตถุ อันตรายดังกล่าวมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน เมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนแล้วจึงจะผลิตหรือนำเข้าได้ ซึ่งเป็นการควบคุมถึง 2 ขั้นตอนด้วยกัน

6. วัตถุอันตรายปลอม ผิดมาตรฐาน เสื่อมคุณภาพ

ตามมาตรา 45 กำหนดห้ามมิให้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิด ที่ 1 ชนิดที่ 2 หรือชนิดที่ 3 ดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุอันตรายปลอม ตามมาตรา 47
- (2) วัตถุอันตรายผิดมาตรฐาน ตามมาตรา 48
- (3) วัตถุอันตรายเสื่อมคุณภาพ ตามมาตรา 49
- (4) วัตถุอันตรายที่ต้องขึ้นทะเบียนแต่มิได้ขึ้นทะเบียน
- (5) วัตถุอันตรายที่ถูกสั่งเพิกถอนทะเบียน

ทั้งนี้ ผู้รู้ว่าวัตถุอันตรายที่อยู่ในความครอบครองของตนเป็นวัตถุอันตรายตามมาตรา 45 ผู้ นั้นต้องทำลาย ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือต้องส่งมอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กำหนดในประกาศที่ออกตามมาตรา 20 (1) ด้วย

7. สภาพบังคับ

7.1 สภาพบังคับทางแพ่ง

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 มีจุดเด่นที่แตกต่างจากพระราชบัญญัติฉบับต่างๆ ที่ กล่าวมาข้างต้น โดยกำหนดให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่งไว้โดยเฉพาะ ในหมวด 3 ตาม

มาตรา 57-69 ซึ่งโดยทั่วไปแล้วความรับผิดชอบในทางแพ่งย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในเรื่องเกี่ยวกับละเมิด ฉะนั้น หากบุคคลใดต้องรับผิดชอบในทางแพ่งสืบเนื่องมาจากความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ความรับผิดชอบของบุคคลนั้น ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นบทกฎหมายเฉพาะ ไม่เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งเป็นบทบัญญัติทั่วไป

7.2 สภาพบังคับทางปกครอง

1. การพักใช้ใบอนุญาต

ตามมาตรา 32 กำหนดให้กรณีที่ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจพิจารณาสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี

2. การเพิกถอนใบอนุญาต

ตามมาตรา 32 กรณีที่ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจพิจารณาสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 1 ปีนั้น หากกรณีดังกล่าวถ้าเป็นกรณีสำคัญพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้

ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตที่ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นที่สุดท้าย ตามมาตรา 33

3. การเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตราย

ตามมาตรา 40 หากปรากฏว่าวัตถุอันตรายที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว

- ไม่มีประโยชน์ตามที่ขอขึ้นทะเบียนไว้ หรือ

- หากนำมาใช้แล้วอาจเกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม โดยไม่มีวิธีปกปิด

ตามควรที่จะป้องกันได้

กรณีดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่โดยคำแนะนำของคณะกรรมการวัตถุอันตรายมีอำนาจเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตรายนั้นได้ และคำสั่งเพิกถอนทะเบียนของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นที่สุดท้าย และเมื่อเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตรายแล้ว สิทธิในการผลิต นำเข้า หรือส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายนั้นย่อมเป็นอันระงับไปด้วย

7.3 สภาพบังคับทางอาญา

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้ ในมาตรา 70-มาตรา

86

4.1.3.3.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวกับด้านการปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้รับผิดชอบวัตถุอันตรายตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย จำนวน 3 ฉบับ ที่เกี่ยวกับด้านการปศุสัตว์ ซึ่งกรมปศุสัตว์มีวัตถุอันตรายที่รับผิดชอบรวมทั้งสิ้น 36 รายการ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547

ประกาศฉบับนี้กำหนดให้กรมปศุสัตว์รับผิดชอบวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 จำนวน 3 รายการ ดังนี้

1.1 สารสกัดจากพืช เช่น สะเดา ข่า ตะไคร้หอม เพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูสัตว์

1.2 สารสำคัญ จุลชีพ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญหรือจุลชีพที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกัน กำจัด ทำลาย ควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้นปรสิตภายในตัวสัตว์)

1.3 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการฆ่าเชื้อโรคทำความสะอาดหรือการแก้ไขการอุดตันของท่อ หรือทางระบายสิ่งปฏิกูล

2. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548

ประกาศฉบับนี้กำหนดให้กรมปศุสัตว์รับผิดชอบวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 จำนวน 22 รายการ ดังนี้

2.1 Acids

2.2 Aldehydes

2.3 Alkalis

2.4 Chlorine and chlorine releasing substances

2.5 Phenols and phenolic compounds

โดยมีเงื่อนไข คือ ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการฆ่าเชื้อโรคทำความสะอาดหรือการแก้ไขการอุดตันของท่อ หรือทางระบายสิ่งปฏิกูล

2.6 Amitraz

2.7 Azamethiphos

2.8 Brodifacoum

2.9 Bromadiolone

2.10 Coumatetralyl

2.11 Alpha-cypermethrin

2.12 Beta-cypermethrin

2.13 Cypermethrin

2.14 Cyromazine

2.15 Flocoumafen

2.16 Phosmet

2.17 Phoxim

2.18 Piperonyl butoxide (Pipronyl ether butoxide)

2.19 Tetramethrin

2.20 Thiamethoxam

2.21 Trichlorfon

2.22 Triflumuron

โดยมีเงื่อนไข คือ ในสารสำคัญ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกัน กำจัด ทำลาย ควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้นปรสิตภายในตัวสัตว์)

3. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2549 ประกาศฉบับนี้กำหนดให้กรมปศุสัตว์รับผิดชอบวัตถุอันตรายจำนวน 7 รายการดังนี้

3.1 Deltamethrin

3.2 Flumethrin

โดยมีเงื่อนไข คือ ในสารสำคัญ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกัน กำจัด ทำลาย ควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้นปรสิตภายในตัวสัตว์)

3.3 Amphoteric surfactants วัตถุอันตรายชนิดที่ 3

3.4 Anionic surfactants วัตถุอันตรายชนิดที่ 1

3.5 Cationic surfactants วัตถุอันตรายชนิดที่ 3

3.6 Nonionic surfactants ยกเว้น Nonylphenol ethoxylate วัตถุอันตรายชนิดที่ 1

3.7 Nonylphenol ethoxylate วัตถุอันตรายชนิดที่ 3

โดยมีเงื่อนไข คือ ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ใช้ในการฆ่าเชื้อโรคทำความสะอาด หรือแก้ไขการอุดตันของท่อ หรือทางระบายสิ่งปฏิกูล

4. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ประกาศฉบับนี้กำหนดให้กรมปศุสัตว์รับผิดชอบวัตถุอันตรายจำนวน 4 รายการดังนี้

4.1 Bromopropylate

4.2 Diazinon

4.3 Difethialone

4.4 Tau-fluvalinate

โดยมีเงื่อนไข คือ ในสารสำคัญ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกัน กำจัด ทำลาย ควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้นปรสิตภายในตัวสัตว์)

4.1.4 โรงฆ่าชำแหละสุกร

4.1.4.1 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535

กฎหมายที่เกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์คือพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์พ.ศ. 2535 ซึ่งแต่เดิมกฎหมายฉบับนี้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยต่อมาได้มีการโอนอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมปศุสัตว์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามมาตรา 48 แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมพ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545

วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้มีโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานมีการฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์โดยผ่านขั้นตอนการตรวจโรคทั้งก่อนฆ่าและหลังฆ่าและรับรองเนื้อสัตว์ที่จำหน่ายซึ่งทำยี่สุดย่อมได้เนื้อสัตว์ที่ปลอดโรคและปลอดภัยต่อการบริโภค

ทั้งนี้สาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์พ.ศ. 2535 มีดังนี้

1. การขออนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ตามมาตรา 11 –มาตรา 14

ผู้ประสงค์จะตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ขอรับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 โดยยื่นคำขอตามแบบขอรับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส. 1) ปัจจุบันอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นผู้พิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตให้ตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ (แบบขจส. 2) กรณีโรงฆ่าสัตว์ในเขตกรุงเทพมหานครส่วนโรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร อธิบดีกรมปศุสัตว์ ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุญาตและออกใบอนุญาตให้ตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ (แบบขจส. 2) ตามคำสั่งกรมปศุสัตว์ที่ 453/2547 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2547 ทั้งนี้อธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายจะพิจารณาอนุญาต หรือไม่อนุญาตกรณีไม่อนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการควบคุมการฆ่าสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์ภายใน 30 วันนับแต่ทราบคำสั่งซึ่งคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตของคณะกรรมการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์เป็นที่สุดท้าย กรณีอนุญาตผู้รับอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่ายในโรงฆ่าสัตว์ และโรงพักสัตว์ตามมาตรา 13

2. ขั้นตอนการฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์ตามมาตรา 15 มาตรา 23 และมาตรา 24

ผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์ต้องแจ้งจำนวนสัตว์วันเวลาที่ฆ่าสัตว์ และชื่อของโรงฆ่าสัตว์ตามแบบแจ้งการฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส. 4) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีฆ่าในโรงฆ่าสัตว์เอกชน จะต้องเสียอากรการฆ่าสัตว์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 กรณีฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานราชการนอกจากต้องเสียค่าอากรการฆ่าสัตว์แล้วจะต้องเสียค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์เพิ่มเติมด้วยโดยเป็นไปตามอัตราที่กำหนดกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ทั้งนี้เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับแจ้งการฆ่าสัตว์แล้วจะออกหลักฐานการรับแจ้งให้แก่ผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์กำหนดเวลาฆ่าสัตว์ตามแบบที่กำหนดซึ่งแบ่งตามประเภทชนิดสัตว์ และชั้นส่วนต่างๆ หลังจากนั้นผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์จึงฆ่าสัตว์ตามวันเวลาที่กำหนดซึ่งก่อน และหลังฆ่าต้องมีการตรวจโรคโดยพนักงานตรวจโรคสัตว์ก่อนฆ่าสัตว์หากตรวจพบว่าสัตว์เป็นโรคระบาด หรือเป็นโรคที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดโรคระบาดสัตว์โรค หรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งงดฆ่า และแยกสัตว์ไว้ตรวจพิสูจน์หากตรวจแล้วสัตว์นั้นเป็นโรคโรคระบาดหรือมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงพนักงานเจ้าจะต้องคืนอากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ให้กับผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์ กรณีตรวจพบหลังฆ่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งทำลายเนื้อสัตว์นั้นทั้งตัวหรือบางส่วนหรือจัดทำเป็นเนื้อสัตว์ที่ควรใช้เป็นอาหารก่อนได้กรณีตรวจเนื้อสัตว์แล้วปลอดภัยพนักงานเจ้าหน้าที่จะประทับตรารับรองให้จำหน่ายเพื่อนำเนื้อสัตว์ออกไปจำหน่ายต่อไป ทั้งนี้เมื่อฆ่าสัตว์แล้วจะนำเนื้อสัตว์ออกนอกโรงฆ่าสัตว์ได้ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับตรารับรองให้จำหน่ายที่เนื้อสัตว์แล้วเท่านั้น

3. ขั้นตอนการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ตามมาตรา 22

หลักการทั่วไปของพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การฆ่าสัตว์ต้องกระทำในโรงฆ่าสัตว์แต่ทั้งนี้ มีข้อยกเว้น 3 กรณีที่ไม่จำเป็นต้องฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์ได้แก่

- (1) การฆ่าสัตว์ซึ่งต้องฆ่า ณ ที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะตามพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) การฆ่าสัตว์ในท้องที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่นั้นประกาศเป็นครั้งคราวว่าเป็นท้องที่กักตุนและจำเป็นต้องฆ่าสัตว์ในท้องที่นั้น
- (3) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีเหตุสมควรเป็นพิเศษ

ทั้งนี้การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงว่าด้วยข้อกำหนดในการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ พ.ศ. 2549 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2549 ได้กำหนดขั้นตอนการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ซึ่งมีขั้นตอนคล้ายคลึงกับการฆ่าสัตว์ โรงฆ่าสัตว์โดยเริ่มจากผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์จะต้องยื่นแบบแจ้งการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส. 12) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หลังจากนั้นก็ต้องเสียอากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมการประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 และยังคงเสียค่าพาหนะและค่าเบี่ยงเบนของพนักงานตรวจโรคสัตว์ด้วยหลังจากนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่รับแจ้งการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์และออกหลักฐานการรับแจ้งและพิจารณาเหตุผลความจำเป็นต้องฆ่าสัตว์ต่อมาผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ดำเนินการฆ่าสัตว์ตามชนิดจำนวนวันเวลาสถานที่ที่แจ้งซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งพนักงานตรวจโรคสัตว์ให้ไปตรวจโรคสัตว์ที่ฆ่านอกโรงฆ่าสัตว์ทั้งนี้พนักงานตรวจโรคสัตว์จะต้องพิจารณาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกำหนดโรคระบาดโรคหรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546 หากสัตว์เป็นโรคหรือสงสัยว่าเป็นโรคระบาดพนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตรวจสัตว์นั้นและแยกไว้ตรวจพิสูจน์หากตรวจพิสูจน์แล้วปรากฏว่าสัตว์ที่จะฆ่าเป็นโรคระบาดโรคหรือมีลักษณะตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องคืนเงินอากรให้แก่ผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ในกรณีตรวจพบว่าเนื้อสัตว์ที่ฆ่าเป็นโรคพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งทำลายเนื้อสัตว์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนหรือจัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่ควรใช้เป็นอาหารก่อนได้นอกจากนี้การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการดูแลรักษาความสะอาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะด้วย

4. การจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ตายเองหรือมิได้ถูกฆ่าตามมาตรา 25

โดยทั่วไปเนื้อสัตว์ที่ตายเองหรือมิได้ถูกฆ่ามักถูกสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหาร เช่น ตายด้วยโรคหรือโรคระบาดเป็นต้นแต่ในบางครั้งสัตว์ที่ตายเองหรือมิได้ถูกฆ่าอาจตายด้วยสาเหตุอื่นอันมิได้เกิดจากโรคหรือโรคระบาดเนื้อสัตว์ดังกล่าวจึงอาจมีคุณค่าในทางเศรษฐกิจอยู่บ้างดังนั้นผู้ประสงค์จะจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ตายเองหรือมิได้ถูกฆ่าจะต้องนำเนื้อสัตว์ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ตรวจ หรือกรณีจำเป็นอาจขอให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ไปตรวจ หากพนักงานตรวจโรคสัตว์เห็นว่าเนื้อสัตว์นั้นใช้เป็นอาหารได้พนักงานเจ้าหน้าที่จะประทับตรารับรองให้จำหน่าย กรณีเนื้อสัตว์ไม่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นอาหารพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งทำลาย

4.1.4.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวกับโรงฆ่าชำแหละสุกร

กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวกับโรงฆ่าชำแหละสุกรแยกพิจารณาได้ 2 ประการดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์และสุขอนามัยกระบวนการผลิต

ก. กฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535

กฎกระทรวงฉบับนี้ออกตามความในมาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดที่ตั้งเนื้อที่แผนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะของโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์กำหนดวันเวลาเปิดและปิดโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการเพื่อให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัยจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลการระบายน้ำทั้งการระบายอากาศการจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและป้องกันการระบาดของโรคติดต่อสัตว์ประสงคของกฎกระทรวงฉบับนี้เพื่อให้มีโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์ที่ได้มาตรฐานและมีการฆ่าสัตว์ที่ถูกสุขลักษณะได้เนื้อสัตว์ที่มีความปลอดภัยต่อการบริโภค

ข. ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการบังคับใช้ระบบวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม(ระบบ HACCP) สำหรับโรงงานฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เพื่อการส่งออก พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 31 มกราคม 2547

ระเบียบฉบับนี้ใช้บังคับเฉพาะโรงงานฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เพื่อการส่งออกที่กรมปศุสัตว์ให้การรับรองเท่านั้นซึ่งเป็นมาตรการสมัครใจหากผู้ประกอบการมีความประสงค์จะได้รับการรับรอง HACCP ก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบฉบับนี้ซึ่งกรมปศุสัตว์จะเป็นผู้ประเมินและพิจารณาออกหนังสือรับรองระบบ HACCP สำหรับแต่ละผลิตภัณฑ์ให้ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการส่งออกสินค้าปศุสัตว์

2. การควบคุมคุณภาพของเนื้อสัตว์

กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดโรคระบาดโรคหรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546

กฎกระทรวงฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือโรคหรือมีลักษณะตามที่กำหนดให้ถือว่าไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหารตามมาตรา 23 และกำหนดเนื้อสัตว์ที่เป็นโรคหรือลักษณะตามที่กำหนดให้ถือว่าไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหารตามมาตรา 24 วัตถุประสงค์ของกฎกระทรวงฉบับนี้เพื่อควบคุมผลผลิตด้านการปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศคู่ค้าส่งผลให้ส่งออกสินค้าปศุสัตว์ไปยังต่างประเทศได้มากยิ่งขึ้น

4.1.5 การขนส่ง

4.1.5.1 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

การป้องกันและควบคุมโรคระบาดอันเนื่องมาจากการขนส่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 โดยการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศดังนี้

1. การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในประเทศ

ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ในส่วนของการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในประเทศแยกพิจารณาได้ดังนี้

ก. หน้าที่ของเจ้าของสัตว์ในการป้องกันโรคระบาดตามมาตรา 8 วรรคสอง

ท้องที่ที่ยังมิได้ประกาศเป็นเขตปลอดโรคระบาดเขตโรคระบาดเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดและเขตโรคระบาดชั่วคราวนอกจากเจ้าของสัตว์มีหน้าที่แจ้งกรณีสัตว์ป่วยหรือตายดังที่ได้กล่าวมาแล้วตามมาตรา 8 วรรคหนึ่งแล้ว เจ้าของสัตว์ยังมีหน้าที่ควบคุมสัตว์ทั้งหมดให้อยู่ภายในบริเวณที่สัตว์อยู่หรือภายในบริเวณที่สัตว์ตายและมีหน้าที่ฝังซากสัตว์ที่ป่วยตายไว้ใต้ผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร หากเป็นซากสัตว์ใหญ่ให้พูนดินกลบเหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ไม่มาตรวจซากสัตว์ตามที่แจ้งภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่สัตว์ตายตามมาตรา 8 วรรคสอง ด้วยนอกจากกฎหมายกำหนดให้เจ้าของสัตว์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติดังกล่าวแล้วกฎหมายยังได้กำหนดห้ามมิให้เจ้าของเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วยและห้ามเคลื่อนย้ายชำแหละหรือกระทำการอย่างใดแก่ซากสัตว์นั้น วัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดไว้ดังกล่าวเพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่กระจายซึ่งอาจทำให้เกิดโรคระบาดตามมาโดยเฉพะอย่างยิ่งการห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วยหรือซากสัตว์ที่ป่วยตายทั้งนี้การควบคุมการเคลื่อนย้ายเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของโรค

ข. การเคลื่อนย้ายสัตว์ภายในเขตต่าง ๆ ตามมาตรา 11 - มาตรา 17

ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 กำหนดเขตเกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ไว้ทั้งหมด 4 เขตดังนี้

- (1) เขตปลอดโรคระบาดตามมาตรา 11
- (2) เขตโรคระบาดตามมาตรา 15
- (3) เขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามมาตรา 15
- (4) เขตโรคระบาดชั่วคราวมาตรา 16

กรณีเขตปลอดโรคระบาดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 11 เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดท้องที่ใดท้องที่หนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นเขตปลอดโรคระบาดซึ่งต้องระบุชนิดของสัตว์และชนิดของโรคระบาดไว้ด้วยผลของการประกาศท้องที่ใดเป็นเขตปลอดโรคระบาดในส่วนที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์แล้วตามมาตรา 12 ได้กำหนดห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เข้าในหรือผ่านเขตปลอดโรคระบาด เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายซึ่งในทางปฏิบัติสัตวแพทย์ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ในการออกหนังสืออนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์จะต้องตรวจโรคสัตว์หรือซากสัตว์ชนิดนั้นก่อนเมื่อไม่ปรากฏว่าเป็นโรค อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายจึงจะออกใบอนุญาตนำเข้าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในราชอาณาจักร (แบบ ร.4) ให้วัตถุประสงค์ของการควบคุมการเคลื่อนย้ายดังกล่าวเพื่อป้องกันมิให้เกิดโรคระบาดภายในเขตปลอดโรคระบาดและให้คงไว้ซึ่งภาวะปลอดโรคระบาดดังจะเห็นได้ว่าการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในเขตปลอดโรคระบาดทำได้อย่างเสรีในขณะที่การเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เข้าในหรือผ่านเขตปลอดโรคระบาดจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือเท่านั้น

กรณีเขตโรคระบาดเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการประกาศกำหนดเขตท้องที่จังหวัดนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นเขตโรคระบาดหรือเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดซึ่งประกาศต้องระบุชนิดสัตว์และชนิดโรคระบาดไว้ด้วยและให้ปิดไว้ณศาลากลางจังหวัดที่ว่าการอำเภอบ้านกำนันบ้านผู้ใหญ่บ้านและที่ชุมนุมชนภายในเขตที่ประกาศ

กรณีเขตโรคระบาดชั่วคราวตามมาตรา 16 เป็นอำนาจของสัตวแพทย์ในการออกประกาศเป็นหนังสือกำหนดเขตโรคระบาดชั่วคราวหากเห็นว่าโรคระบาดที่ตรวจพบในท้องที่ของตนหรือท้องที่อื่นที่ติดต่อกับ

ท้องที่ของตนจะเกิดการระบาดของโรคออกไปโดยเขตโรคระบาดชั่วคราวมีรัศมีไม่เกิน 5 กิโลเมตรจากสถานที่ที่ตรวจพบโรคระบาดในประกาศให้ระบุนิคมของสัตว์และชนิดของโรคระบาดไว้ด้วยและให้ปิดไว้ ณ บ้านกำนันบ้านผู้ใหญ่บ้านและที่ชุมนุมชนในเขตที่ประกาศดังกล่าวและให้ใช้บังคับได้เพียง 30 วันนับแต่วันที่ประกาศเป็นเขตโรคระบาดชั่วคราว ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของการประกาศเป็นเขตโรคระบาดชั่วคราวดังกล่าวเพื่อความสะดวก และรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และเพื่อควบคุมโรคระบาดมิให้โรคแพร่กระจายในวงกว้างดังจะเห็นได้ว่าสัตวแพทย์เพียงคนเดียวก็สามารถประกาศท้องที่ใด ๆ เป็นเขตโรคระบาดชั่วคราวได้แล้วทั้งนี้หากสัตวแพทย์เห็นว่ามีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาเกินกว่า 30 วัน ก็จะต้องดำเนินการแจ้งไปยัง ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาประกาศเป็นเขตโรคระบาดหรือเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามมาตรา 15 ต่อไป

ทั้งนี้ในเขตโรคระบาดเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดและเขตโรคระบาดชั่วคราวในส่วนที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ตามมาตรา 17 ได้กำหนดห้ามมิให้เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในเข้าในหรือออกนอกเขตนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์ โดยสัตวแพทย์จะออกใบอนุญาตให้ย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เฉพาะภายในเขตเกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่ามีโรคระบาด (แบบร.3) ให้วัตถุประสงค์ของการห้ามเคลื่อนย้ายดังกล่าวทั้งการเคลื่อนย้ายภายในเข้าในหรือออกนอกเขตวัตถุประสงค์ของการห้ามเคลื่อนย้ายภายในเขตเพื่อควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคมิให้แพร่กระจายมากกว่าที่เป็นอยู่ห้ามเคลื่อนย้ายเข้าในเขตเพื่อควบคุมมิให้สัตว์ติดเชื้อโรคเพิ่มมากขึ้นรวมถึงมิให้เกิดการระบาดของโรคอื่น ๆ ตามมา และห้ามเคลื่อนย้ายออกนอกเขตเพื่อมิให้เชื้อโรคแพร่กระจายไปยังท้องที่อื่นตามลำดับ

ค. สัตว์ที่เจ้าของนำไปมาหรือขนส่งโดยยานพาหนะตามมาตรา 27

กรณีสัตว์ที่เจ้าของนำไปมาหรือขนส่งโดยยานพาหนะหากปรากฏว่า

- เป็นโรคระบาดหรือเป็นพาหะของโรคระบาดหรือ
- มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาดหรือพาหะของโรคระบาด

สัตวแพทย์มีอำนาจสั่งกักสัตว์ ณ ที่ที่เห็นสมควรตามความจำเป็นและเจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายดังกล่าววัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาดซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายสัตว์

ง. การเรียกตรวจยานพาหนะตามมาตรา 29

หากปรากฏว่าในยานพาหนะอาคารหรือสถานที่ใด

- มีโรคระบาดหรือพาหะของโรคระบาดหรือ
- มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีโรคระบาดหรือพาหะของโรคระบาด

สัตวแพทย์มีอำนาจเรียกตรวจยานพาหนะหรือเข้าไปในอาคารสถานที่และให้เจ้าของยานพาหนะอาคารหรือสถานที่ให้ความสะดวกแก่สัตวแพทย์และเฉพาะการเข้าไปในอาคารหรือสถานที่จะกระทำไ้ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกส่วนการเรียกตรวจยานพาหนะสามารถดำเนินการได้ตลอดทั้งในเวลากลางวันและกลางคืนทั้งนี้การเรียกตรวจยานพาหนะอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาด

จ. การนำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัดตามมาตรา 34

ตามมาตรา 34 กำหนดให้การนำช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ และเอ็มบริโอของสัตว์ดังกล่าวหรือสัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือซากสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไปยังท้องที่ต่างจังหวัดต้องได้รับใบอนุญาตจากสัตวแพทย์ประจำท้องที่ ต่อมาได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดการควบคุมการนำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัดพ.ศ. 2548 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะนำสัตว์หรือซากสัตว์ดังต่อไปนี้

(1) ช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร หรือน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ หรือเอ็มบริโอของสัตว์เหล่านี้

(2) กวาง นากหญ้า หมูป่า

(3) นก ไก่ เป็ด ห่าน รวมถึงไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์

ไปยังท้องที่ต่างจังหวัดต้องยื่นคำขอต่อสัตวแพทย์ประจำท้องที่ ซึ่งสัตวแพทย์จะพิจารณาอนุญาตหลังจากได้มีการตรวจทำลายเชื้อโรคระบาดตามระเบียบของกรมปศุสัตว์แล้วซึ่งการควบคุมการนำสัตว์ปีกไปยังท้องที่ต่างจังหวัดดังกล่าวเป็นวิธีการหนึ่งในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในสุกรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จ. การนำสัตว์ผ่านด่านกักสัตว์ตามมาตรา 35

ตามมาตรา 35 กำหนดให้การนำสัตว์ผ่านด่านกักสัตว์จะต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งได้แก่กฎกระทรวงฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 กำหนดให้การนำช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร กวาง และนากหญ้าผ่านด่านกักสัตว์ **ประการแรก โดยวิธีไล่ต้อนหรือลำเลียงโดยยานพาหนะ**เมื่อถึงด่านกักสัตว์ให้ยื่นคำขอต่อสัตวแพทย์ประจำท้องที่ที่นำสัตว์นั้นมา **ประการที่สอง โดยวิธีลำเลียงโดยยานพาหนะรวดเร็วถึงปลายทาง** ให้ยื่นคำขอต่อสัตวแพทย์ประจำท้องที่ต้นทางที่จะลำเลียงสัตว์นั้นพร้อมด้วยใบอนุญาตให้นำสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัดของสัตวแพทย์ประจำท้องที่ที่นำสัตว์นั้นมา ทั้งนี้ เมื่อสัตวแพทย์ได้รับคำขอแล้วจะพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตและออกใบสำคัญค่าทำลายเชื้อโรคผ่านด่านกักสัตว์ เมื่อได้มีการตรวจและทำลายเชื้อโรคระบาดตามระเบียบของกรมปศุสัตว์ นอกจากนี้สัตว์ที่อยู่ในระหว่างการกักตรวจของสัตวแพทย์ให้เจ้าของเป็นผู้ควบคุมดูแลรับผิดชอบและออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้นวัตถุประสงค์ของการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาด

2. การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ระหว่างประเทศ

ก. การนำเข้า นำออก นำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ตามมาตรา 31-มาตรา 32

ตามมาตรา 31 กำหนดห้ามมิให้นำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์วันแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายและตามมาตรา 32 การนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงได้แก่กฎกระทรวงว่าด้วยการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ พ.ศ. 2544 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ วัตถุประสงค์เพื่อป้องกันควบคุมโรคระบาดจากการนำเข้า นำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์และเพื่อคุ้มครองสุขภาพสัตว์และสุขอนามัยของผู้บริโภคส่วนกรณีการนำออกก็ต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์นี้เพื่อส่งออกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับการค้าสินค้าปศุสัตว์ในระดับระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี

ข. การส่งสัตว์หรือซากสัตว์ไปจำหน่ายต่างประเทศตามมาตรา 36

ตามมาตรา 36 กำหนดให้การส่งสัตว์หรือซากสัตว์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงได้แก่กฎกระทรวงฉบับที่ 29 (พ.ศ. 2534) และกฎกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 กำหนดหลักเกณฑ์การส่งสัตว์หรือซากสัตว์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศซึ่งครอบคลุมสัตว์ทุกชนิดรวมถึงสุกรด้วย

จากที่กล่าวมาในมุมมองของภาคการผลิตตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสุกรยังไม่มีกฎหมายเข้าไปควบคุมการจัดตั้งฟาร์มและการกำหนดมาตรฐานฟาร์มโดยตรงส่วนอาหารและยาสัตว์นั้นถือได้ว่ามีกฎหมายควบคุมได้มีประสิทธิภาพในระดับหนึ่งแล้วและในส่วนของโรงฆ่าชำแหละสุกรนั้นมีพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เข้ามาควบคุมส่วนการขนส่งนั้นการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศกฎหมายได้เข้ามาควบคุมไว้ดีเพียงพอแล้ว ทั้งนี้เพื่อควบคุมโรคที่อาจเกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายสุกรและซากสุกร

4.1.6 สิ่งแวดล้อมและการสาธารณสุข

4.1.6.1 สิ่งแวดล้อม

4.1.6.1.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ประกอบด้วย 7 หมวด 115 มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

ตามคำนิยามในมาตรา 4 กำหนดคำนิยามไว้หลายคำด้วยกัน แต่มีคำที่เป็นคำสำคัญตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่นๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

2. คณะกรรมการ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีคณะกรรมการ 3 ชุดด้วยกันคือ

2.1 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามมาตรา 12 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13

2.2 คณะกรรมการกองทุน ตามมาตรา 24 สืบเนื่องจากมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีกองทุนสิ่งแวดล้อมในกระทรวงการคลัง จึงมีการตั้งคณะกรรมการกองทุนทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการในกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 25

2.3 คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 52 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 53

3. การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ตามหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดแบ่งเป็นส่วนต่างๆ เริ่มตั้งแต่ส่วนที่ 1 มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งในมาตรา 52 กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่างๆ ตามที่กำหนดในมาตรา 52 (1)-(6) ส่วนที่ 2 การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งในมาตรา 35 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จัดทำ

แผนปฏิบัติการเรียกว่า “แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม” เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ส่วนที่ 3 เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ซึ่งตามมาตรา 43 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ใดเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ส่วนที่ 4 การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 46 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามมาตรา 47-มาตรา 49

4. การควบคุมมลพิษ

ตามหมวด 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดแบ่งเป็นส่วนต่างๆ เริ่มตั้งแต่ส่วนที่ 1 คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ส่วนที่ 2 มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ซึ่งตามมาตรา 55 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสียหรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ส่วนที่ 3 เขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 59 กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่ที่มีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มจะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ ส่วนที่ 4 มลพิษทางอากาศและเสียง ส่วนที่ 5 มลพิษทางน้ำ ส่วนที่ 6 มลพิษอื่นและของเสียอันตราย ส่วนที่ 7 การตรวจสอบและควบคุม และส่วนที่ 8 ค่าบริการและค่าปรับ

5. สภาพบังคับ

5.1 สภาพบังคับทางแพ่ง

หมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดความรับผิดทางแพ่ง โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย และผู้ทำลายทรัพย์สินหรือธรรมชาติต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐ

5.2 สภาพบังคับทางปกครอง

ตามมาตรา 83 (1) กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจ เสนอแนะการสั่งปิดหรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือการสั่งให้หยุด ใช้อุบัติหรือทำประโยชน์ด้วยประการใดๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 78 ที่ตั้งใจไม่ทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นและลักลอบปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษต่อพนักงานผู้มีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตามกฎหมาย

5.3 สภาพบังคับทางอาญา

ตามมาตรา 98-มาตรา 110 กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้

4.1.6.1.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร

1. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548

วัตถุประสงค์ของการออกประกาศ เพื่อกำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ประกาศฉบับนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 แก้ไขโดยมาตรา 114 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

โดยในประกาศกำหนดเลี้ยงสุกรประเภท ก (หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกรชนิดใดชนิดหนึ่งหรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์เกินกว่า 600 หน่วย) และการเลี้ยงสุกรประเภท ข (หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกรชนิดใดชนิดหนึ่งหรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์ตั้งแต่ 60 หน่วย แต่ไม่เกิน 600 หน่วย) เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้งและห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะได้นำการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากการเลี้ยงสุกรประเภท ก และประเภท ข ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร

2. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552) ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2552

วัตถุประสงค์ของการออกประกาศ เพื่อกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร

ประกาศฉบับนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 แก้ไขโดยมาตรา 114 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

โดยในประกาศกำหนดให้การระบายน้ำทั้งจากการเลี้ยงสุกรประเภทต่าง ๆ ต้องมีค่ามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในประกาศ ดังนี้

(1) การเลี้ยงสุกรประเภท ก หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกร ชนิดใดชนิดหนึ่งหรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักรวมของสุกรตัวเกินกว่า 600 หน่วยต้องมีค่าความเป็นกรดและต่าง (pH Value) ระหว่าง 5.5 ถึง 9 บีโอดี (Biochemical Oxygen Demand) ไม่เกิน 60 มิลลิกรัมต่อลิตร สารแขวนลอย (Suspended Solids) ไม่เกิน 150 มิลลิกรัมต่อลิตร ซีโอดี (Chemical Oxygen Demand) ไม่เกิน 300 มิลลิกรัมต่อลิตร และไนโตรเจนในรูปที่เคเอ็น (TKN หรือ Total Kjeldahl Nitrogen) ไม่เกิน 120 มิลลิกรัมต่อลิตร

(2) การเลี้ยงสุกรประเภท ข หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกร ชนิดใดชนิดหนึ่งหรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักรวมของสุกรตัวตั้งแต่ 60 หน่วย แต่ไม่เกิน 600 หน่วยต้องมีค่าความเป็นกรดและต่าง ระหว่าง 5.5 ถึง 9 บีโอดี ไม่เกิน 100 มิลลิกรัมต่อลิตร สารแขวนลอย ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลิตร ซีโอดี ไม่เกิน 400 มิลลิกรัมต่อลิตร และไนโตรเจนในรูปที่เคเอ็น ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลิตร

(3) การเลี้ยงสุกรประเภท ค หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกร ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักรวมของสุกรตัวตั้งแต่ 6 หน่วย แต่ไม่ถึง 60 หน่วยต้องมีค่าความเป็นกรดและต่าง ระหว่าง 5.5 ถึง 9 บีโอดี ไม่เกิน 100 มิลลิกรัมต่อลิตร สารแขวนลอย ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลิตร ซีโอดี ไม่เกิน 400 มิลลิกรัมต่อลิตร และไนโตรเจนในรูปที่เคเอ็น ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลิตร

ทั้งนี้ การตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากการเลี้ยงสุกรให้ใช้วิธีการตรวจสอบค่าความเป็นกรดและต่างให้ใช้เครื่องวัดความเป็นกรดและต่างของน้ำ (pH Meter) ที่มีความละเอียดไม่ต่ำกว่า 0.1 หน่วยการ ตรวจสอบค่าบีโอดีให้ใช้วิธีอะไซด์ โมดิฟิเคชัน (Azide Modification) หรือวิธี Membrane Electrode ที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 5 วัน ติดต่อกันการตรวจสอบค่าสารแขวนลอยให้ใช้วิธีการกรองผ่านกระดาษกรองใยแก้ว (Glass Fiber Filter Disc) และอบให้แห้งที่อุณหภูมิ 103 - 105 องศาเซลเซียส การตรวจสอบ ค่าซีโอดีให้ใช้วิธีย่อยสลายโดยโปตัสเซียมไดโครเมต (Potassium Dichromate Digestion) แบบ Open Reflux หรือ Closed Reflux และการตรวจสอบค่าไนโตรเจนในรูปที่เคเอ็นให้ใช้วิธีเจลดาล์ (Kjeldahl) และให้ตรวจวัดแอมโมเนียที่เกิดขึ้นด้วยวิธี Colorimetric หรือ Ammonia Selective Electrode หรือ Titrimetric Method ซึ่งต้องเป็นไปตามคู่มือวิเคราะห์น้ำเสียที่สมาคมวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ หรือตามวิธีมาตรฐานสำหรับการวิเคราะห์น้ำ และน้ำเสีย ๖ (Standard Methods for the Examination of Water and Waste water) ที่ American Public Health Association, American Water Works Association และ Water Environment Federation ของสหรัฐอเมริกา ร่วมกัน กำหนดไว้ หรือตามวิธีอื่นที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษประกาศในราชกิจจานุเบกษา

4.1.6.2 การสาธารณสุข

4.1.6.2.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ประกอบด้วย 16 หมวด 90 มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

ตามคำนิยามในมาตรา 4 กำหนดนิยามไว้หลายคำด้วยกัน แต่มีคำที่เป็นคำสำคัญตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครก หรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่พักค้าเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภท สัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสีง่าย ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่พักค้าเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด

2. คณะกรรมการ

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีคณะกรรมการสาธารณสุข ให้มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 10 และมาตรา 85 กำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี เพื่อกำหนดการเปรียบเทียบคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

3. การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

ตามหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 18 กำหนดให้การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่น เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ซึ่งมาตรา 19 กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และมาตรา 20 ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นนั้น เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้

4. สุขลักษณะของอาคาร

ตามหมวด 4 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งเป็นหนังสือ ดังนี้

(1) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจัดการ แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคารได้ หากปรากฏว่ามีสภาพชำรุด ทดุดโทรม หรือปล่อยให้มีความสกปรกหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย

(2) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารย้ายสินค้าเครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือให้จัดการสิ่งของเครื่องเรือน หรือสัมภาระสะสมไว้มากเกินสมควร จนอาจเป็นที่อยู่ของสัตว์ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย

5. เหตุรำคาญ

หมวด 5 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 25 กำหนดให้เหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ต้องประสบกับเหตุนั้น เช่น การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใดหรือมีจำนวนเกินสมควร หรืออาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานประกอบการใดไม่มีการระบายของอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ให้ถือเป็นเหตุรำคาญ ซึ่งมาตรา 26-28 ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดังนี้

(1) ห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญนั้น

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้นระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญ

6. การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

ตามหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ เขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ หรือเขตที่การเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดเขตดังกล่าว เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ไว้อย่างน้อย 30 วัน หากไม่มีผู้ใดมารับสัตว์คืน ให้สัตว์ตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น และมีอำนาจขายทอดตลาดได้

7. กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

หมวด 7 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 31 ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และมาตรา 32 ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นนั้นเพื่อกำหนดประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ เมื่อพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่ข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าวไว้บังคับ มาตรา 33 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56

8. สภาพบังคับ

8.1 สภาพบังคับทางปกครอง

ตามมาตรา 59 กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 15 วัน เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้และมาตรา 60 ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพิกถอนใบอนุญาตได้ เมื่อปรากฏว่าถูกพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป และมีเหตุจะต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตอีก หรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

8.2 สภาพบังคับทางอาญา

ตามมาตรา 68 – มาตรา 84 กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้

4.1.6.2.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสุกร

1. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2538

ประกาศฉบับนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์ดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ก. กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์

(1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยงคานหรือแมลง

(2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอาน้ำนม

(3) การประกอบกิจการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม

ข. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์

(1) การฆ่าสัตว์ ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาดและการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(2) การฟอกหนังสัตว์ ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ ขนสัตว์ที่ยังมิได้ฟอก

(3) การสะสมเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ที่ยังมิได้แปรรูป

(4) การเคี้ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ไชสัตว์

(5) การต้ม การตาก การเผาเปลือกหอย เปลือกปู เปลือกกุ้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย และการขายในตลาด

(6) การประดิษฐ์เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากเปลือกหอย กระดุกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือส่วนอื่นๆ ของสัตว์

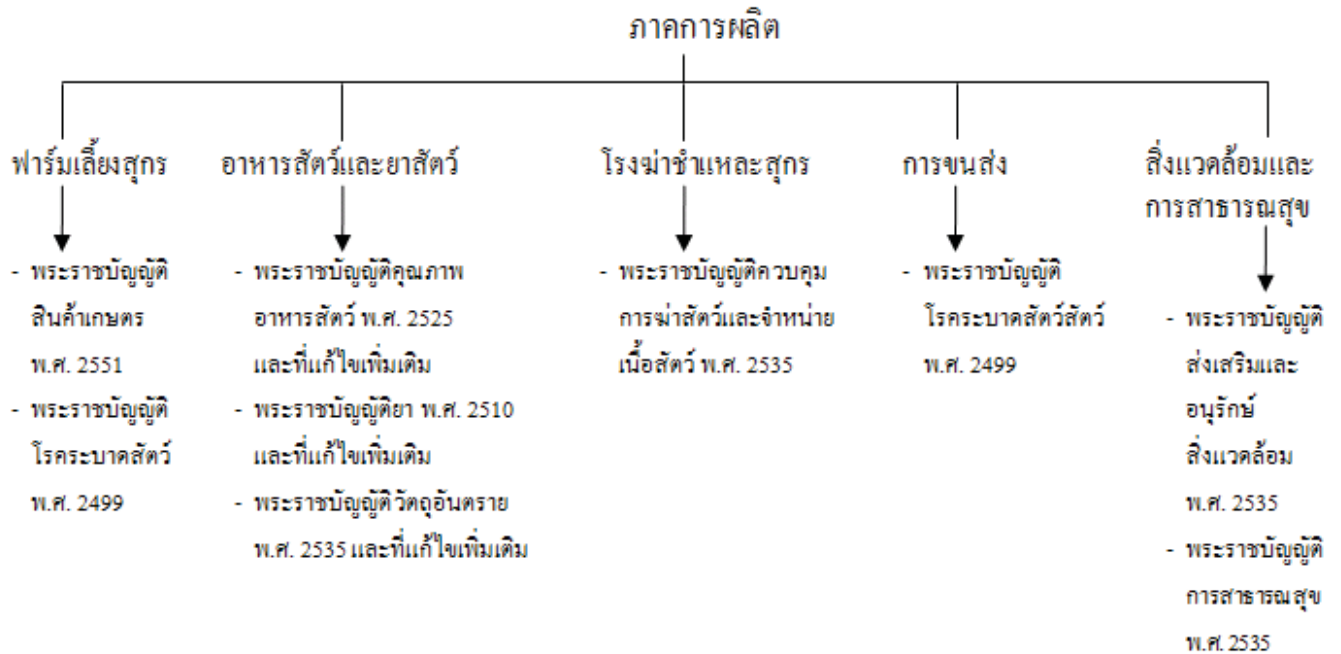
(7) การผลิต การม่ การปั่น การบด การผสม การบรรจุ การสะสม หรือการกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืช เพื่อเป็นอาหารสัตว์

(8) การสะสมหรือการล้างครั่ง

2. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545

กฎกระทรวงนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 และมาตรา 6 (1) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจการในสถานประกอบกิจการประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมและมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นนั้นแล้ว ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้ เช่น สถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ห่างจากชุมชน วัด ศาสนสถาน โบราณสถาน โรงเรียน สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล หรือสถานที่อื่น ๆ ตามกฎหมายโรงงาน และกฎหมายอื่นเกี่ยวข้อง ต้องมีการเก็บรวบรวม หรือกำจัดมูลฝอยที่ถูกลักษณะ ต้องมีการป้องกันและกำจัดแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคติดต่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการสุขภาพสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ ตามที่กล่าวมาในส่วนของภาคการผลิต ตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสุกร อาหารและยาสัตว์ โรงฆ่าชำแหละสุกร การขนส่ง และสิ่งแวดล้อมและการสาธารณสุข ในแต่ละห่วงโซ่การผลิตต่างมีกฎหมายเข้ามาควบคุมตั้งปรากฏตามรูปภาพนี้ (รูปที่ 4.12)

รูปที่ 4.12 กฎหมายที่ควบคุมในภาคการผลิต

4.2 ภาคการตลาด

ปัญหาอุปสรรคทางกฎหมายในภาคการตลาดของอุตสาหกรรมเลี้ยงสุกรมีดังนี้

4.2.1 การค้าสุกรและซากสุกร

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 หมวด 4 การควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์ควบคุมเฉพาะการค้าสัตว์และซากสัตว์ประเภทซ้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร หรือสัตว์ชนิดอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งมาตรา 21 ได้กำหนดว่า “ห้ามมิให้บุคคลใดทำการค้าซ้างม้าโคกระบือแพะแกะสุกรหรือสัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือซากสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน” ซึ่งตามกฎกระทรวงกำหนดการควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์ พ.ศ. 2546 กำหนดให้ผู้ประสงค์จะทำการค้าซ้างม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร กวาง นากหญ้า สุนัข และแมว หรือซากสัตว์ดังกล่าว และซากไก่ เป็ด และห่านที่จะส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์หรือซากสัตว์ (แบบร.10) ต่อนายทะเบียน ทั้งนี้การควบคุมการค้าสุกรและซากสุกรเป็นการควบคุมเฉพาะการค้าในลักษณะคนกลางเท่านั้นแต่กรณีเกษตรกรหรือผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเป็นผู้ซื้อขายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เลี้ยงเองกฎหมายไม่ครอบคลุมถึงในส่วนนี้จึงต้องมีกฎหมายมาควบคุมในส่วนนี้ของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการจะต้องขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงสุกร มีกฎหมายกำหนดที่ตั้งฟาร์มต้องเข้าระบบมาตรฐานฟาร์มตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งในส่วนนี้เป็นส่วนของภาคการผลิตซึ่งจะต้องผ่านการควบคุมของกฎหมายมาแล้วเมื่อมาสู่ส่วนของภาคการตลาดจึงต้องมีกฎหมายเข้ามาควบคุมการค้าสุกรและซากสุกรซึ่งเป็นการเชื่อมโยงสอดคล้องของกฎหมายแต่ละฉบับในแต่ละห่วงโซ่การผลิตแต่ในความเป็นจริงปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งฟาร์มและกำหนดมาตรฐานฟาร์มส่วนกฎหมายควบคุมการค้าสุกรและซากสุกรมีกฎหมายบังคับตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ซึ่งส่งผลให้รัฐเข้าไปควบคุมตรวจสอบการประกอบ

กิจการและสามารถตรวจสอบย้อนกลับเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกรไปยังผู้ผลิตทุกห่วงโซ่การผลิตตามหลักจากไร่นาสู่โต๊ะอาหาร (From Farm to Table) ได้แล้วผู้บริโภคยังได้บริโภคอาหารที่มาจากสัตว์ที่ปลอดโรคและปลอดภัยต่อการบริโภคซึ่งทำที่สุดย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคได้ว่าเนื้อสุกรเป็นอาหารที่ปลอดภัยที่สุดเนื่องจากผ่านการควบคุมตรวจสอบโดยรัฐและสามารถตรวจสอบย้อนกลับไปยังผู้ผลิตได้ทุกขั้นตอนการผลิตตามที่กฎหมายกำหนด

4.2.2 การควบคุมการฆ่าสุกรและจำหน่ายเนื้อสุกร

การควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก. การขออนุญาตตั้งโรงฆ่าสุกรโรงพักสุกรและการฆ่าสุกร

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 กำหนดให้การตั้งโรงฆ่าสุกรโรงพักสุกร และการฆ่าสุกร ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมาย ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับไม่เกิน 5,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 27 ซึ่งการก่อสร้างโรงฆ่าสุกร โรงพักสุกร ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ด้วย

ข. การประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์

ตามมาตรา 24 วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “เมื่อได้ฆ่าสัตว์แล้วห้ามมิให้ผู้ใดนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับตรารับรองให้จำหน่ายที่เนื้อสัตว์นั้นแล้ว” ทั้งนี้กฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจนให้ประทับตรารับรองที่เนื้อสัตว์วัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ได้ตรวจโรคหากเนื้อสัตว์นั้นเป็นโรค หรือมีลักษณะที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหารตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดโรคระบาดโรคหรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำลายเนื้อสัตว์นั้นเสียทั้งหมดหรือบางส่วนหรือจัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่ควรใช้เป็นอาหารก่อนได้ตามมาตรา 24 วรรคสองแต่หากเนื้อสัตว์นั้นไม่เป็นโรคและเหมาะสมต่อการบริโภคพนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะประทับตรารับรองให้จำหน่ายที่เนื้อสัตว์เพื่อให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเนื้อสัตว์นั้นได้ผ่านการตรวจสอบและรับรองแล้ว

ค. การเก็บอากรและค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสุกรโรงพักสุกรและการฆ่าสุกร

หากเมื่อโรงฆ่าสุกรเป็นโรงฆ่าที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 แล้วการฆ่าสุกรในโรงฆ่าสัตว์จะต้องเสียอากรฆ่าสัตว์ (กรณีฆ่าในโรงฆ่าสัตว์เอกชน) หรือเสียค่าอากรการฆ่าสัตว์ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์ (กรณีฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ของราชการส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี) ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวกำหนดให้การฆ่าสุกร เพื่อส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศได้รับยกเว้นอากรการฆ่าสัตว์ส่วนการฆ่าสุกรเพื่อการบริโภคภายในประเทศต้องเสียค่าอากรการฆ่าสัตว์ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงอย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าควรยกเว้นอากรการฆ่าสัตว์รวมทั้งค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์สำหรับการฆ่าสุกรเพื่อการบริโภคภายในประเทศเช่นเดียวกับการยกเว้นอากรการฆ่าสัตว์สำหรับสุกรเพื่อการส่งออกทั้งนี้เพื่อจูงใจให้มีการฆ่าสุกรในโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานให้มีการตรวจโรคในสุกรทั้งก่อนฆ่าและหลังฆ่าเพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคเนื้อสุกรที่ปลอดโรคและปลอดภัยต่อการบริโภค

4.2.3 การควบคุมคุณภาพเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกร

การควบคุมคุณภาพเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกรมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวม 2 ฉบับดังนี้

ก. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535

ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 มาตรา 4 กำหนดค่านิยามของคำว่าเนื้อสัตว์ไว้ดังนี้ “เนื้อสัตว์หมายความว่าเนื้อหรือส่วนอื่นของสัตว์ที่ตายแล้วซึ่งมิได้ปรุงแต่งให้เป็นอาหารหรือมิได้ปรุงแต่งเพื่อให้คงอยู่ไม่เปื่อยเน่าทั้งนี้ไม่ว่าจะอยู่ในร่างแห่งสัตว์นั้นหรือชำแหละแล้ว” จากคำนิยามพระราชบัญญัตินี้จึงควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกรเฉพาะที่มิได้ปรุงแต่งเป็นอาหารหรือปรุงสุกและยังคงสภาพของซากสัตว์อยู่โดยควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกร ตั้งแต่การฆ่าต้องฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ ที่ได้รับอนุญาตซึ่งต้องผ่านการตรวจโรคทั้งก่อนฆ่าและหลังฆ่าและมีการตรวจเนื้อสัตว์และประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ได้

ข. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ได้เข้ามาควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์สุกรทั้งที่ยังมิได้แปรรูป ปรุงสุก และที่ได้แปรรูปปรุงสุกแล้วตามคำนิยามของคำว่า“อาหาร” ตามมาตรา 4 (2) “วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารรวมถึงวัตถุเจือปนอาหารสีและเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส” ซึ่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 269) พ.ศ. 2546 เรื่อง มาตรฐานอาหารที่มีการปนเปื้อนสารเคมีกลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ ลงวันที่ 21 เมษายน 2546 กำหนดให้อาหารทุกชนิดมีมาตรฐานตรวจไม่พบการปนเปื้อนสารเคมีกลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ (B-Agonist) และเกลือของสารกลุ่มนี้ รวมถึงสารในกระบวนการสร้างและสลาย (metabolites) ของสารดังกล่าว ส่วนการตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนสารดังกล่าวให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนในอาหาร ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2549 ที่กำหนดให้การตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนสารเคมีบางชนิดในอาหาร จะต้องใช้วิธีการตรวจวิเคราะห์และห้องปฏิบัติการที่มีความสามารถในการตรวจพบปริมาณสารปนเปื้อนได้อย่างน้อยถึงระดับที่กำหนด และต้องตรวจพบปริมาณสารปนเปื้อนน้อยกว่าปริมาณที่กำหนด สำหรับสารกลุ่มเบต้า อะโกนิสต์ (B-Agonist) และเกลือของสาร และสารในกระบวนการสร้างและสลาย ให้พบปริมาณการปนเปื้อนสารเคมีน้อยกว่า 1.0 ไมโครกรัมต่อกิโลกรัมนอกจากนี้ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 303) พ.ศ. 2550 เรื่อง อาหารที่มียาสัตว์ตกค้าง ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2550 กำหนดให้อาหารที่มียาสัตว์ตกค้าง มีมาตรฐานตรวจพบยาสัตว์ตกค้างสูงสุด (Maximum Residue Limit, MRL) ได้ไม่เกินปริมาณที่กำหนดในบัญชีแนบท้ายประกาศ ส่วนวิธีวิเคราะห์ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประกาศกำหนด

ดังนั้นการควบคุมคุณภาพเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จึงมีกฎหมายเข้ามาคุมถึง 2 ฉบับคือประการแรกพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกรที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกหรือเนื้อสุกรที่ยังคงสภาพของซากสัตว์อยู่ในขณะที่พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกรทั้งที่ได้และมิได้แปรรูปปรุงสุก

4.2.4 มาตรฐานการรับรองคุณภาพเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกร

เมื่อเนื้อสุกรที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เนื้อสุกรที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกและที่ได้แปรรูปปรุงสุกแล้วอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ขั้นตอนต่อไปจะต้องทำอะไรให้ผู้บริโภคทราบว่าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากเนื้อสุกรมีความปลอดภัยจริงฉะนั้นสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ในสังกัดกระทรวง

เกษตรและสหกรณ์จึงได้ออกพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์และมาตรฐานระบบสำหรับสินค้าเกษตรและอาหารให้มีมาตรฐานที่ชัดเจนและเหมาะสมเพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดโลกทั้งนี้ พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ได้กำหนดเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและมาตรฐานระบบสำหรับแสดงสินค้าเกษตรหรือระบบไว้ซึ่งเครื่องหมายดังกล่าวย่อมสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคได้ว่าอาหารดังกล่าวมีความปลอดภัยอย่างแท้จริงย่อมเป็นการปฏิบัติและยกระดับความปลอดภัยอาหารในสินค้าเกษตรครั้งใหญ่ของไทย

4.2.5 ตลาดและสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกร

ตลาดและสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกรในประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่

(1) ห้างสรรพสินค้า (supermarket)

การวางจำหน่ายเนื้อสุกรทำโดยบรรจุในกล่องโฟมและหุ้มด้วยพลาสติกใสวางจำหน่ายในชั้นแช่เย็นตลอดเวลาและการวางจำหน่ายเป็นชั้นส่วนต่างๆ ผู้ซื้อสามารถเลือกโดยใช้คีมคีบชั้นส่วนของเนื้อสุกรที่แช่เย็นไว้เพื่อนำมาใส่ในถุงและนำไปชั่งเพื่อชั่งราคาต่อไป การวางจำหน่ายเนื้อสุกรในห้างสรรพสินค้าเป็นระดับที่ได้มาตรฐานมีการแช่เย็นเนื้อสุกรตลอดเวลามีโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมไปยังเนื้อสุกรน้อยและโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคจากเนื้อสุกรมายังผู้บริโภคเกิดขึ้นได้น้อย เนื่องจากผู้บริโภคแทบจะไม่สัมผัสกับเนื้อสุกรในขณะเลือกซื้อเลย

(2) ตลาดสด

การวางจำหน่ายเนื้อสุกรไม่มีการบรรจุในกล่องโฟมและปิดด้วยพลาสติกใสอย่างการวางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้า แต่วางขายโดยวางชั้นส่วนต่าง ๆ ของสุกรบนน้ำแข็งบดอัดแน่นผู้บริโภคเลือกซื้อโดยใช้มีดสัมผัสกับเนื้อสุกรโดยตรง การวางจำหน่ายในตลาดสดมีโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคต่างๆ มายังเนื้อสุกรสูง เนื่องจากเนื้อสุกรวางอยู่บนน้ำแข็งซึ่งอุณหภูมิไม่สม่ำเสมออาจเกิดการเจริญเติบโตของเชื้อโรคและมีโอกาสได้รับเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมในตลาดสดและผู้บริโภคมีโอกาสปนเปื้อนเชื้อโรคจากเนื้อสุกรสูง เนื่องจากสัมผัสกับเนื้อสุกรโดยตรงทั้งนี้ การควบคุมคุณภาพของซากสุกรในสถานที่จำหน่ายโดยเฉพาะในตลาดสดกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 กำหนดการควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์โดยผู้ประกอบการค้าสัตว์และซากสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์หรือซากสัตว์ (แบบ ร.10)

2. พระราชบัญญัติควบคุมการค้าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกร ทรายไต้ที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกยอมอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

3. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เนื้อสุกรที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกและที่ได้แปรรูปปรุงสุกแล้ว เป็น “อาหาร” ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

4. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ครอบคลุมสุขอนามัยในตลาดสด

ดังนั้นการจำหน่ายเนื้อสุกรโดยเฉพาะในตลาดสดจึงเกี่ยวข้องกับกฎหมายถึง 4 ฉบับด้วยกัน และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ 2 กระทรวง คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ซึ่งควบคุมการออกใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์หรือซากสัตว์ (แบบ ร.10) และพระราชบัญญัติควบคุมการค้าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งควบคุมตรวจสอบเนื้อสัตว์ที่ยังคงสภาพของซากสัตว์อยู่ยังมีได้แปรรูปปรุงสุกส่วนกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ซึ่งควบคุมตรวจสอบคุณภาพของเนื้อสัตว์ทั้งที่ยังคงสภาพซากสัตว์และที่ได้แปรรูปปรุงสุกแล้ว และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งควบคุมดูแลสุขอนามัยในตลาดสดอย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแล้วหากการดำเนินการใดๆ มีหน่วยงานเข้าไปรับผิดชอบมากกว่า 1 หน่วยงานขึ้นไปแต่ละหน่วยงานมักถกเถียงกันว่าส่วนใดบ้างที่

หน่วยงานรับผิดชอบและคำตอบที่ได้ คือ ทั้ง 2 หน่วยงานต่างรับผิดชอบด้วยกันซึ่งเป็นการทับซ้อนของกฎหมาย แต่การที่กฎหมายทับซ้อนกันนั้นผลที่ได้มิใช่ทั้ง 2 หน่วยงานต่างแย่งกันทำงานแต่ผลที่ได้คือไม่มีใครทำงานในส่วนที่ทับซ้อนนั้นเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ยังลังเลอยู่ว่าตนมีอำนาจที่จะดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบในหน่วยงานของตนหรือไม่กลายเป็นว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ลงไปควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายในส่วนที่มีกฎหมายทับซ้อนส่วนนั้น

จากที่ได้กล่าวมาในมุมมองของภาคการตลาดในอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรเพื่อการบริโภคภายในประเทศยังคงมีช่องว่างของกฎหมายในหลายประการ **ประการแรก** ตลาดและสถานที่จำหน่ายสุกร โดยเฉพาะการควบคุมคุณภาพเนื้อสุกรในตลาดสดยังมีการทับซ้อนของกฎหมายและหน่วยงานผู้รับผิดชอบทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายในระดับพื้นที่ยังลังเลเกี่ยวกับอำนาจตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานตนทำให้การควบคุมตรวจสอบคุณภาพเนื้อสุกรในตลาดสดจึงยังไม่เป็นผลเท่าที่ควร **ประการที่สอง** การรับรองคุณภาพของซากสุกร แม้จะมีพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ใช้บังคับ แต่ปัจจุบันการรณรงค์ให้ใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน (Q Mark) ยังเป็นมาตรการสมัครใจของผู้ประกอบการและการใช้เครื่องหมายดังกล่าวยังไม่แพร่หลายมากนัก

4.2 การสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในพื้นที่

จากวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยในส่วนที่ 2 ของการศึกษากฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ตามโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ครอบคลุมการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในเขตพื้นที่นั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมเพื่อต้องการทราบแนวความคิดของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐมต่อการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในพื้นที่ดังกล่าว

1. วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

- 1.) ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
- 2.) สภาพการเลี้ยงสัตว์ในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
- 3.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

2. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

3. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมต่อกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

4. วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดแนวทางการศึกษา การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ทำการสัมภาษณ์ประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้คือ แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นมา แบ่งออกเป็น 4 ตอนเป็นคำถามแบบปลายเปิด ปลายปิด และคำถามที่มีคำตอบให้เลือกมากกว่า 1 คำตอบ

สำหรับคำถามเกี่ยวกับการให้เรียงลำดับความสำคัญ

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 1 ให้คะแนนเท่ากับ 7 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 2 ให้คะแนนเท่ากับ 6 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 3 ให้คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 4 ให้คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 5 ให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 6 ให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 7 ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติพรรณนา

ค่าร้อยละ ใช้ในการอธิบายเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไป และใช้พรรณนากลุ่มตัวอย่าง

ค่าไคสแควร์ และค่า contingency coefficient ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมกับอำเภอที่อาศัย

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชน ทั้งสิ้น 750 ราย จากนั้นได้ทำการคัดเลือกแบบสัมภาษณ์ที่ไม่สามารถใช้ได้ เนื่องจากไม่ยอมให้คำตอบหรือไม่ตอบในฉบับนั้น เหลือแบบสัมภาษณ์ที่สามารถใช้ได้เป็นจำนวน 733 ราย

7. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักโดยวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร เช่น วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องบทความในวารสารเกี่ยวกับการปศุสัตว์ สินค้าเกษตร วารสารเกี่ยวกับการสัตวแพทย์ทั้งของไทยและต่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกร และกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการผลิตสุกรในประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และในส่วนของกระบวนการผลิตสุกรในประเทศไทย ได้แก่ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยการสัมภาษณ์เชิงสนทนากับผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเจ้าหน้าที่ของรัฐ และชุมชนที่ได้รับผลกระทบภายในเขตการเลี้ยงสุกรและภายในจังหวัดนครปฐม

8. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร การจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกร การป้องกันและควบคุมโรคระบาดของสุกรในฟาร์มเลี้ยงสุกรมาตรฐานอาหารสัตว์ ยาสัตว์และวัตถุอันตรายที่ใช้ในฟาร์มเลี้ยงสุกร โรงฆ่าและชำแหละสุกร และการขนส่ง ตลอดจนของเสียและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากฟาร์มเลี้ยงสุกร ซึ่งกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อพิจารณาถึงจุดดีและจุดบกพร่องของกฎหมายไทยในเรื่องดังกล่าวโดยยก่างกฎหมายเพื่อกำหนดการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรภายในจังหวัดนครปฐมต่อไป

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ร่างกฎหมายที่กำหนดรูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
- (2) ร่างกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร การควบคุมโรคระบาดของสัตว์ในฟาร์ม มาตรฐานอาหารสัตว์ ยาสัตว์และวัตถุอันตรายที่ใช้ในฟาร์มเลี้ยงสุกร โรงฆ่า

ชำแหละสุกร การขนส่งสุกร ตลอดจนของเสียและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากฟาร์มเลี้ยงสุกร การกำจัดของเสียและสิ่งแวดล้อมภายในฟาร์มเลี้ยงสุกร การจัดการฟาร์มมาตรฐานฟาร์ม และสารตกค้าง

(3) ปรับปรุงร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและการบริหารจัดการฟาร์มสุกร

ตัวชี้วัด : ร่างกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ เกี่ยวกับ

(1) เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

(2) การบริหารจัดการฟาร์มสุกรในอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรของจังหวัดนครปฐม

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้ ได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และผลการประเมินในครั้งนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 733 ราย ผลการประเมิน พบว่า

1. **เพศ** จากข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 รายพบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ชาย	335	45.7
หญิง	385	52.5
ไม่ตอบ	13	1.8
รวม	733	100.0

2. **อำเภอที่อยู่ปัจจุบัน** จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย ได้ทำการสัมภาษณ์ประชาชนในอำเภอกำแพงแสนมากที่สุด 534 ราย (72.9 %) รองลงมาเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง 130 ราย (17.7%) ที่เหลือเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอสามปราชญ์และอำเภอนครชัยศรี (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอต่าง ๆ

อำเภอที่อยู่ปัจจุบัน	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
กำแพงแสน	534	72.9
เมือง	130	17.7
สามพราน	36	4.9
นครชัยศรี	33	4.5
รวม	733	100.0

3. **จำนวนปีที่ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่** จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 รายพบว่าร้อยละ 33.9 อาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน 31-50 ปีร้อยละ 24.5 อาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน 41-60 ปี โดยที่น้อยที่สุดคืออาศัยอยู่ในพื้นที่ 10 ปีลงมา คิดเป็นร้อยละ 5.9 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

จำนวนปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
10 ปีลงมา	43	5.9
11 – 20 ปี	54	7.4
21 – 30 ปี	81	11.1
31 – 40 ปี	108	14.7
41 – 50 ปี	141	19.2
51 – 60 ปี	92	12.6
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	87	11.9
ไม่ตอบ	127	17.3
รวม	733	100.0

4. อาชีพหลักของประชาชน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าประชาชนมีอาชีพ รับจ้างมากที่สุด 219 ราย (29.9%) รองลงมาเป็นอาชีพ ค้าขาย 161 ราย (22.0%) โดยมีอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน 153 ราย (20.9%) ประชาชนที่รับการสัมภาษณ์ประกอบอาชีพหลักเกี่ยวกับประมง น้อยที่สุด 1 ราย (0.1%) (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ประกอบอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รับจ้าง	219	29.9
ค้าขาย	161	22.0
ทำไร่ นา สวน	153	20.9
เลี้ยงสัตว์	95	13.0
บริษัท/โรงงาน	21	2.9
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	10	1.4
ประมง	1	0.1
อื่น ๆ	69	9.4
ไม่ตอบ	4	0.5
รวม	733	100.0

5. อาชีพรองของประชาชน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าไม่มีอาชีพรอง 556 ราย (75.9) รองลงมามีอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน 58 ราย (7.9%) ที่เหลือมีอาชีพรับจ้างเลี้ยงสัตว์ ค้าขาย ประมง รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ บริษัท/โรงงาน และอื่น ๆ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีอาชีพรอง

อาชีพรอง	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ไม่มีอาชีพรอง	556	75.9
ทำไร่ นา สวน	58	7.9
รับจ้าง	42	5.7
เลี้ยงสัตว์	35	4.8
ค้าขาย	15	2.0
ประมง	7	1.0
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6	0.8
บริษัท/โรงงาน	2	0.3
อื่น ๆ	12	1.6
รวม	733	100.0

6. การเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย_จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าประชาชนไม่มีการเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย 550 ราย (75.0%) ที่เหลือ จำนวน 180 ราย (24.6%) ที่มีการเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย

เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เลี้ยง	180	24.6
ไม่เลี้ยง	550	75.0
ไม่ตอบ	3	0.4
รวม	733	100.0

7. ชนิดสัตว์ที่เลี้ยงมากที่สุดในชุมชนของท่าน (ในระยะห่างไม่เกิน 1 กิโลเมตรจากบ้านของท่าน) จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่ามีการเลี้ยงโคนมมากที่สุด 319 ราย รองลงมาเลี้ยงสุกร 175 ราย (23.9%) เลี้ยงโคเนื้อ 112 ราย (15.3%) นอกนั้นเป็นการเลี้ยงไก่เนื้อ ไก่ไข่ และอื่น (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีชนิดสัตว์ที่เลี้ยงใกล้บ้านมากที่สุด

ชนิดสัตว์ที่เลี้ยงมากที่สุด	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
สุกร	175	23.9
โคนม	319	43.5
โคเนื้อ	112	15.3
ไก่เนื้อ	16	2.2
ไก่ไข่	3	0.4
อื่น ๆ	100	13.6
ไม่ตอบ	8	1.1
รวม	733	100.0

หมายเหตุ อื่น ๆ ไม่มีสัตว์เลี้ยง สุนัข เป็ด ปลาสวยงาม

8. ปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารหรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านของท่าน จากการสัมภาษณ์ประชาชนจำนวน 733 ราย พบว่า มีปัญหา 192 ราย (26.2%) และไม่มีปัญหา 538 ราย (73.4%) (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่พบปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน

ปัญหา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มีปัญหา	192	26.2
ไม่มีปัญหา	538	73.4
ไม่ตอบ	3	0.4
รวม	733	100.0

หมายเหตุ ปัญหาที่พบคือ กลิ่น น้ำเสีย ขยะ เสียง โรคระบาดสัตว์ ตามลำดับ

9. ปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน จำแนกรายอำเภอ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย กับปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ และจำแนกรายอำเภอ พบว่าอำเภอสามพรานมีเปอร์เซ็นต์การพบปัญหามากกว่าไม่พบปัญหา อำเภอเมืองและอำเภอนครชัยศรีมีเปอร์เซ็นต์การพบปัญหาใกล้เคียงกับไม่พบปัญหา ขณะที่อำเภอกำแพงแสนมีเปอร์เซ็นต์การพบปัญหาน้อยกว่าการไม่พบปัญหาค่อนข้างมาก (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่พบปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านจำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ปัญหา		รวม
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา	
กำแพงแสน	103 (14.1%)	429 (58.8%)	532 (72.9%)
นครชัยศรี	5 (0.7%)	27 (3.7%)	32 (4.4%)
สามพราน	21 (2.9%)	15 (2.1%)	36 (4.9%)
เมือง	63 (8.6%)	67 (9.2%)	130 (17.8%)
รวม	192 (26.3%)	538 (73.7%)	730 (100.0%)

หมายเหตุ ไม่ตอบ 3 ราย

10. ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีความสัมพันธ์น้อย โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 48.73 มี df เท่ากับ 1 ค่า Sig เท่ากับ 0.000 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์

อำเภอ	ปัญหา		รวม	ไคสแควร์	d.f.	Sig
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา				
กำแพงแสน	103 (14.1%)	429 (58.8%)	532 (72.9%)	48.73	1	.000
เมือง สามพราน นครชัยศรี	89 (12.2%)	109 (14.9%)	198 (27.1%)			
รวม	192 (26.3%)	538 (73.7%)	730 (100.0%)			

α เท่ากับ .05 ค่า Contingency Coefficient เท่ากับ .25

11. ปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 192 ราย ที่มีปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน พบว่ามีปัญหาจากกลิ่นมูลสัตว์มากที่สุด 157 ราย (81.8%) รองลงมาเป็นน้ำเสีย 122 ราย (63.5%)

ขยะมูลฝอย 84 ราย (43.8%) ที่เหลือเป็นปัญหาจากเสียงของสัตว์ 60 ราย (31.3%) และโรคระบาดสัตว์ 41 ราย (21.4%) (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของประชาชนกับปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน

ปัญหาที่พบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้ำเสีย	122	63.5
กลิ่นมูลสัตว์	157	81.8
เสียงของสัตว์	60	31.3
ขยะมูลฝอย	84	43.8
โรคระบาดสัตว์	41	21.4

หมายเหตุ ปัญหาที่พบ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบและเปรียบเทียบร้อยละ จากจำนวน 192 ราย

12. การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่า ไม่เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในสถานที่ดังกล่าว 488 ราย (66.6%) เห็นด้วย จำนวน 238 ราย (32.4%) ไม่ตอบ 4 ราย (1.0%) (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	238	32.4
ไม่เห็นด้วย	488	66.6
ไม่ตอบ	7	1.0
รวม	733	100.0

หมายเหตุ เห็นด้วย : ไปเลี้ยงรวมที่เดียวกัน สร้างรายได้ สร้างงาน
ไม่เห็นด้วย : สิ่งแวดล้อมเสีย กลิ่นเหม็น น้ำเสีย

13. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำแนกรายอำเภอจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย ใน 4 อำเภอพบว่าประชาชนในอำเภอกำแพงแสน จำนวน 437 ราย (60.2%) ไม่เห็นด้วยที่จะมาจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน สำหรับอีก 3 อำเภอ คือ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง มีเปอร์เซ็นต์เห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมจำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ความคิดเห็น		รวม
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	
กำแพงแสน	437 (60.2%)	95 (13.1%)	532 (73.3%)
นครชัยศรี	8 (1.1%)	24 (3.3%)	32 (4.4%)
สามพราน	6 (0.8%)	30 (4.1%)	36 (5.0%)
เมือง	37 (5.1%)	89 (12.3%)	126 (17.4%)
รวม	488 (67.2%)	238 (32.8%)	726 (100.0%)

หมายเหตุ : ไม่ตอบ 7 ราย

14. ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีความสัมพันธ์ปานกลาง โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 201.26 มี df เท่ากับ 1 ค่า Sig เท่ากับ 0.000 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

อำเภอ	ความคิดเห็น		รวม	ไคสแควร์	d.f.	Sig
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย				
กำแพงแสน	437 (60.2%)	95 (13.1%)	532 (73.3%)	201.26	1	0.000
เมือง สามพราน นครชัยศรี	51 (7.0%)	143 (19.7%)	194 (26.7%)			
รวม	488 (67.2%)	238 (32.8%)	726 (100.0%)			

α เท่ากับ .05 ค่า Contingency Coefficient เท่ากับ .47

15. ความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 733 ราย พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการปล่อยของเสียจากฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535)เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็น 4,776 คะแนน อันดับที่ 2 เป็นการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย เหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยง ผลิตสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ(พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535) คิดเป็น 4,282 คะแนน อันดับที่ 3 เป็นการควบคุมโรคระบาดสัตว์ในสุกร(พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542) คิดเป็น 3,299 คะแนนอันดับที่ 4 เป็นการใช้สารอันตรายในฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535) คิดเป็น 2,577 คะแนน อันดับที่ 5 เป็นมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร (พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551) คิดเป็น 2,182 คะแนน อันดับที่ 6 เป็นการใช้จ่ายสำหรับสัตว์ (พระราชบัญญัติยา พ.ศ.2510) คิดเป็น 1,943 คะแนนและอันดับสุดท้ายเป็นการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2525 และ พ.ศ. 2542) คิดเป็น 1,035 คะแนน (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 ความเข้มงวดในการใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	การเลือกลำดับ/ราย							คะแนน	อันดับ ที่
	1	2	3	4	5	6	7		
การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์(พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2525 และ พ.ศ. 2542)	1	2	22	43	77	157	420	1,035	7
การใช้ยาสำหรับสัตว์ (พระราชบัญญัติยา พ.ศ.2510)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)		
การควบคุมโรคระบาดสัตว์ในสุกร(พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542)	34	50	360	162	89	17	12	3,299	3
การกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอยเหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยง/ผลิตสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ(พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535)	149	445	83	24	10	11	6	4,282	2
การปล่อยของเสียจากฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535)	520	145	36	16	3	4	5	4,776	1
การใช้สารอันตรายในฟาร์มสุกร(พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535)	10	35	103	200	248	112	14	2,577	4
มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร (พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551)	11	50	102	148	106	80	225	2,182	5

16. การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของฟาร์มสุกร จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย กรณีถ้ามีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนก และเขตตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ฟาร์มเลี้ยงสุกรที่ตั้งอยู่ในเขตสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้หรือไม่ พบว่าประชาชนเห็นด้วยว่าฟาร์มสามารถปฏิบัติตามได้ 289 ราย (39.4%) และไม่เห็นว่าฟาร์มจะปฏิบัติตามได้ 439 ราย (59.9%) ไม่ตอบ 5 ราย (0.7%) (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของฟาร์มสุกร

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วยว่าปฏิบัติตามได้	289	39.4
ไม่เห็นด้วยว่าปฏิบัติตามได้	439	59.9
ไม่ตอบ	5	0.7
รวม	733	100.0

หมายเหตุ เห็นด้วย : ต้องปฏิบัติตามกฎ
ไม่เห็นด้วย : ฟาร์มทำไม่ได้ทั้งหมด ต้นทุนสูง ฟาร์มทำไม่จริง

17. การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย กรณีถ้ามีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนก และเขตตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้หรือไม่ พบว่าประชาชนเห็นด้วยว่าหน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติตามได้ 298 ราย (40.7%) และไม่เห็นด้วยว่าหน่วยงานของรัฐจะปฏิบัติตามได้ 430 ราย (58.7%) ไม่ตอบ 5 ราย (0.7%) (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐ

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วยว่าปฏิบัติตามได้	289	39.4
ไม่เห็นด้วยว่าปฏิบัติตามได้	430	58.7
ไม่ตอบ	5	0.7
รวม	733	100.0

หมายเหตุ เห็นด้วย : ต้องปฏิบัติตามหน้าที่
ไม่เห็นด้วย : ไม่เชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่

18. สถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าเห็นด้วยที่โรงฆ่าสัตว์ควรตั้งอยู่นอกเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร 508 ราย (69.3%) และเห็นว่าโรงฆ่าสัตว์ควรตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร 220 ราย (30.0%) ไม่ตอบ 5 ราย (0.7%) (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อสถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์

สถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ควรรอยู่นอกเขต	508	69.3
ควรรอยู่ในเขต	220	30.0
ไม่ตอบ	5	0.7
รวม	733	100.0

หมายเหตุ ควรรอยู่นอกเขต : ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค
 ควรรอยู่ในเขต : เพื่อเป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ

19. มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างเข้มงวดสามารถป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่เกิดจากการขนส่ง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าเห็นด้วยที่รัฐบาลสามารถใช้มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างเข้มงวดสามารถป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่เกิดจากการขนส่งได้ 563 ราย (76.8%) และไม่เห็นด้วยว่ารัฐบาลจะสามารถป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่เกิดจากการขนส่งได้ 166 ราย (22.6%) ไม่ตอบ 5 ราย (0.7%) (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการใช้มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์

มาตรการเคลื่อนย้ายสัตว์	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	508	69.3
ไม่เห็นด้วย	220	30.0
ไม่ตอบ	5	0.7
รวม	733	100.0

หมายเหตุ เห็นด้วย : เป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ
 ไม่เห็นด้วย : ไม่เชื่อมั่นในการทำงานของรัฐ

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม และกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน พร้อมทั้งความคิดเห็นของชุมชนต่อการกำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษาและวิธีดำเนินการ

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลักและข้อมูลเชิงปริมาณประกอบ โดยศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครปฐมเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการฟาร์ม รวมถึงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อกำหนดเป็นเขตพื้นที่จัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ตามนโยบายของจังหวัดนครปฐม สรุปได้ว่านโยบายของจังหวัดนครปฐมจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ มาตรการที่จำเป็นในการขับเคลื่อนคือมาตรการทางกฎหมาย โดยครอบคลุมกฎหมายในทุกห่วงโซ่การผลิตโดยได้แยกพิจารณาเป็นสามส่วน ดังนี้

1. พิจารณาความเหมาะสมในการใช้กฎหมาย เป็นแนวทางกำหนดเขตพื้นที่จัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร โดยคำนึงถึงแนวนโยบายของจังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบด้วยกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับที่ดินการทำเกษตร การสาธารณสุขรวมถึงกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองประกอบกัน

2. พิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร โรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ รวมถึงโรงฆ่าและชำแหละสุกร การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐมต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

2. ผลการศึกษา

2.1 ผลการศึกษาในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

จากการศึกษา มีกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 ฉบับ ดังนี้

1.พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

2.พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

3.พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

4.พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

5.พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

6.พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5)

พ.ศ. 2546

ผลการศึกษา พบว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 มุ่งเน้นให้เอกชนนำที่ดินของตนมาให้รัฐจัดรูปที่ดินเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม และในส่วนของพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มุ่งเน้นให้รัฐเป็นผู้จัดการที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกร เพื่ออยู่อาศัยและทำกินในเขตพื้นที่ที่กำหนด แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันพื้นที่ในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่จะจัดตั้งเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของเอกชนที่มีเอกสารสิทธิตามกฎหมาย เช่น โฉนดที่ดิน เป็นต้น หากจะนำที่ดินซึ่งเป็นของเอกชนมาดำเนินการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร โดยใช้พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินหรือเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 รัฐจะต้องเวนคืนที่ดินของเอกชนมาเป็นของรัฐก่อน ซึ่งรัฐต้องใช้งบประมาณจำนวนมากสำหรับการเวนคืนที่ดิน เนื่องจากที่ดินในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปัจจุบันมีราคาสูงมาก ดังนั้น จังหวัดนครปฐมอาจใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองนครปฐมโดยกำหนดให้พื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสนเป็นที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ซึ่งจะสามารถจัดตั้งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรได้ และสามารถให้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบมาตรา 32 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดข้อบังคับให้กิจการการเลี้ยงสุกร เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งต้องได้รับอนุญาต และอาศัยอำนาจตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบมาตรา 32 มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดข้อบังคับในการควบคุมการเลี้ยงสุกรได้

2.2 ผลการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร โรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ รวมถึงโรงฆ่าและชำแหละสุกร การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษา มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542

2.พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551

3.พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

4. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ในส่วนของยาสัตว์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510

5. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 เฉพาะที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร

5.1 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วนหรือปริมาณที่ใช้หรือห้ามมิให้ใช้วัตถุนั้นเกินกำหนด พ.ศ. 2539 ลงวันที่ 26 เมษายน 2539

5.2 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสัตว์ผสมยาเป็นอาหารสัตว์ พ.ศ. 2541 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2541

5.3 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์ที่ไม่อนุญาตให้นำเข้าเพื่อขาย และกำหนดชื่อ ประเภท ชนิด ลักษณะ คุณสมบัติและส่วนประกอบของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์ พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2545

6. พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2527 และ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2530

7. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551

8. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ที่เกี่ยวกับโรงฆ่าชำแหละสุกร

8.1 กฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535

8.2 ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการบังคับใช้ระบบวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (ระบบ HACCP) สำหรับโรงงานฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เพื่อการส่งออก พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 31 มกราคม 2547

9. พระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

9.1 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548

9.2 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552) ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2552

10. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

10.1 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2538

10.2 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545

ผลการศึกษาพบว่าในส่วนการจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้นไม่มีกฎหมายใช้บังคับโดยตรงในส่วนของการกำหนดมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้น มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่องมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 ที่กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานสำหรับฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองและขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่กรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงมาตรการสมัครใจมิได้บังคับให้ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรต้องมาขึ้นทะเบียน ซึ่งฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองมาตรฐานนั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ทั้งนี้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามระเบียบดังกล่าวเป็นกฎเกณฑ์ขั้นพื้นฐานเพื่อให้ฟาร์มเลี้ยงสุกรที่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มมาตรฐานได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานที่กำหนดหรือในระดับมาตรฐานที่สูงกว่า

แต่อย่างไรก็ตาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้มาตรการทางกฎหมายโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบัญญัติของตนเพื่อกำหนดกิจการการเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งต้องควบคุมและออกข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงสุกรได้

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ การสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะแล้ว ได้แก่พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2527 และ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2530 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการควบคุมไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อเป็นการใช้มาตรการในการควบคุมมาตรฐานในสถานที่เลี้ยงสุกร และเพื่อควบคุมสุขอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบัญญัติควบคุมการเลี้ยงสุกรได้โดยกำหนดให้ฟาร์มเลี้ยงสุกรในเขตพื้นที่ ต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดในการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร การป้องกันโรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหาร ยาสัตว์ และวัตถุอันตรายที่ใช้ในฟาร์ม รวมถึงสิ่งแวดล้อม และการสาธารณสุขได้แก่การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร และการตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากการเลี้ยงสุกรตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 อีกทั้ง อาคารเรือนโรงของฟาร์มเลี้ยงสุกรต้องมีการระบายของอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือการควบคุมสารเป็นพิษมีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็น

พิษอย่างพอเพียงเพื่อมิให้เป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ในส่วน of โรงชำแหละสุกรนั้น ต้องเป็นโรงชำแหละสุกรที่ได้มาตรฐานและได้รับใบอนุญาตตั้งโรงชำสุกรโรงพักสุกรและการฆ่าสุกรจากรัฐ (กรมปศุสัตว์) ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งโรงชำแหละสุกรต้องอยู่ห่างจากรัศมีของพื้นที่จัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรและตลาดนัดค้าสัตว์ไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร อีกทั้งรัฐต้องสามารถที่จะเข้าไปตรวจสอบมาตรฐานการประกอบกิจการและสามารถตรวจสอบย้อนกลับเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกรได้ทุกขั้นตอนการผลิตโดยต้องมีมาตรการการรับรองคุณภาพของซากสุกรด้วยเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน (Q Mark) ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมได้ทุกห่วงโซ่การผลิตตามหลักจากฟาร์มสู่โต๊ะอาหาร (From Farm to Table) เพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคเนื้อสุกรที่มาจากสุกรที่ปลอดโรคและปลอดภัยต่อการบริโภคอันเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

สำหรับตลาดและสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกรภายในประเทศ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้

(1) ห้างสรรพสินค้า (supermarket)

เนื้อสุกรที่วางจำหน่ายทำโดยบรรจุในกล่องโฟมและหุ้มด้วยพลาสติกใสวางจำหน่ายในชั้นแช่เย็นตลอดเวลาและการวางจำหน่ายเป็นชั้นส่วนต่างๆ ผู้ซื้อสามารถเลือกโดยใช้คีบคีบชั้นส่วนของเนื้อสุกรที่แช่เย็นไว้เพื่อนำมาใส่ในถุงและนำไปแช่เพื่อชำระราคาต่อไปการวางจำหน่ายเนื้อสุกรในห้างสรรพสินค้าเป็นระดับที่ได้มาตรฐานมีการแช่เย็นเนื้อสุกรตลอดเวลาที่มีโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมไปยังเนื้อสุกรน้อยและโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคจากเนื้อสุกรมายังผู้บริโภคเกิดขึ้นได้น้อยเนื่องจากผู้บริโภคแทบจะไม่สัมผัสกับเนื้อสุกรในขณะเลือกซื้อเลย

(2) ตลาดสด

เนื้อสุกรที่วางจำหน่ายไม่มีการบรรจุในกล่องโฟมและปิดด้วยพลาสติกใสอย่างการวางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าแต่วางขายโดยวางชั้นส่วนต่าง ๆ ของสุกรบนน้ำแข็งบดอัดแน่นผู้บริโภคเลือกซื้อโดยใช้มือสัมผัสกับเนื้อสุกรโดยตรงการวางจำหน่ายในตลาดสดมีโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคต่างๆมายังเนื้อสุกรสูงเนื่องจากเนื้อสุกรวางอยู่บนน้ำแข็งซึ่งอุณหภูมิไม่สม่ำเสมออาจเกิดการเจริญเติบโตของเชื้อโรคและมีโอกาสได้รับเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมในตลาดสดและบริโภคมีโอกาสปนเปื้อนเชื้อโรคจากเนื้อสุกรสูงเนื่องจากสัมผัสกับเนื้อสุกรโดยตรงทั้งนี้หน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์(กรมปศุสัตว์)ควรมีมาตรการในการควบคุม กำกับดูแล คุณภาพของเนื้อสุกรในสถานที่จำหน่ายโดยเฉพาะในตลาดสด

2.3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐมต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

จากการศึกษาผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ดังต่อไปนี้

1.ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราณและอำเภอมือง จังหวัดนครปฐม

2. สภาพการเลี้ยงสัตว์ในเขตตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพรานและอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในเขตตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 733 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน (multi -stage sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ก. ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพรานและอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และมีที่พักอาศัยอยู่ในอำเภอกำแพงแสน ร้อยละ 72.9 ที่เหลือมีที่พักอาศัยอยู่ในอำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง ร้อยละ 33.9 อาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน 31-50 ปี มีอาชีพหลักคือ รับจ้าง และไม่มีอาชีพรองถึงร้อยละ 75.9

ข. สภาพการเลี้ยงสัตว์ในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพรานและอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 75.0 ไม่ได้เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย สำหรับชนิดสัตว์ที่เลี้ยงมากที่สุด ในชุมชน (ในระยะห่างไม่เกิน 1 กิโลเมตร จากบ้าน) คือโคนม รongลงมาเป็นสุกร โดยส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารหรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน ถึงร้อยละ 73.4 จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์ หรือโรงฆ่าสัตว์พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีความสัมพันธ์น้อย โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 48.73 มี df เท่ากับ 1 ค่า Sig เท่ากับ 0.000

ในกรณีที่มีปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านพบว่ามีปัญหาจากกลิ่นมูลสัตว์มากที่สุด ร้อยละ 81.8 รองลงมาเป็นน้ำเสีย ร้อยละ 63.5 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.6 ไม่เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในสถานที่ดังกล่าว เมื่อแยกเป็นรายอำเภอพบว่า ไม่เห็นด้วยที่จะมาจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน ร้อยละ 60.2 สำหรับอีก 3 อำเภอคือ อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง มีเปอร์เซ็นต์เห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีความสัมพันธ์ปานกลาง โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 201.26 มี df เท่ากับ 1 ค่า Sig เท่ากับ 0.000

ค. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพรานและอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับใดที่รัฐบาลต้องเข้มงวดมากที่สุดโดยเรียงลำดับความสำคัญจากลำดับที่ 1 ถึงลำดับที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการปล่อยของเสียจากฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535)เป็นอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 เป็นการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย เหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยง/ผลิตสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535) อันดับที่3 เป็นการควบคุมโรคระบาดสัตว์ในสุกร(พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542) อันดับที่ 4 เป็นการใช้อันตรายในฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535) อันดับที่ 5 เป็นมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร

(พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551) อันดับที่ 6 เป็นการใช้จ่ายสำหรับสัตว์ (พระราชบัญญัติฯ พ.ศ. 2510) และอันดับสุดท้าย เป็นการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2542)

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของฟาร์มสุกร กรณีถ้ามีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและเขตตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าฟาร์มจะปฏิบัติตามได้ ร้อยละ 59.9 โดยให้เหตุผลว่าต้องใช้ทุนสูงและฟาร์มไม่สามารถทำตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้ทั้งหมด โดยเฉพาะเรื่องกลิ่น เช่นเดียวกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.7 ไม่เชื่อมั่นว่ารัฐ จะสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้ โดยให้เหตุผลว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่จริงจัง และปล่อยปะละเลย

สำหรับสถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่โรงฆ่าสัตว์ควรตั้งอยู่นอกเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ร้อยละ 69.3% โดยให้เหตุผลว่า เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และยังเห็นด้วยที่รัฐบาลจะสามารถใช้มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างเข้มงวดในการป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่เกิดจากการขนส่งได้ ร้อยละ 76.8

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ควรกำหนดเขตการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 โดยออกกฎกระทรวงบังคับใช้ผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม เพื่อกำหนดให้มีเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในท้องที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมเป็นที่ดินประเภทชนบท และปศุสัตว์ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการดังกล่าวได้ และกำหนดให้ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน
- (2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
- (3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม
- (4) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่
- (5) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- (6) การประมงน้ำกร่อย

3.2 ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร โรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ รวมถึงโรงฆ่าและชำแหละสุกร การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

1. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สมควรออกข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดให้กิจการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นของตน โดยนำมาตราที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้กับกิจการการเลี้ยงสัตว์ (สุกร) ได้ โดยกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการการเลี้ยงสุกรต้องขออนุญาตประกอบกิจการต่อองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ซึ่งการกำหนดข้อบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการการเลี้ยงสุกร สามารถกระทำได้โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อาศัยอำนาจตามมาตรา 71 แห่ง

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และ มาตรา 32 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบัญญัติให้กิจการการเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งต้องควบคุม

2. ในภาคการผลิต ตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสุกร อาหารและยาสัตว์ โรงฆ่าชำแหละสุกร การขนส่ง และสิ่งแวดล้อมและการสาธารณสุข ในแต่ละห่วงโซ่การผลิต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ควรมีกฎหมายในการกำกับดูแล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ควรใช้มาตรการทางกฎหมายโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และมาตรา 32 มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบัญญัติของตน เพื่อควบคุมการดำเนินกิจการของฟาร์มเลี้ยงสุกรให้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายโดยการออกข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงสุกร

3.3 ในส่วนของความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

1. ควรจัดเวทีสาธารณะโดยให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเกี่ยวกับกฎหมาย การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และข้อบัญญัติต้องคุ้มครองส่วนท้องถิ่นในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและการควบคุมการเลี้ยงสุกร

2. ควรชี้แจงรายละเอียด โครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมรวมทั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ และวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ

4.4 ร่างกฎหมายกำหนดเขตการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร และข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม

1. ร่างกฎหมายกำหนดเขตการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐมสามารถกำหนดเขตการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการโดยใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 โดยออกกฎกระทรวงบังคับใช้ผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม รายละเอียด ดังต่อไปนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3)พ.ศ. 2535 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 41 มาตรา 42 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่จังหวัดนครปฐมภายในแนวเขตตามแผนที่ที่แสดงพร้อมข้อกำหนดนี้

ข้อ 2 การวางและจัดทำผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐมนี้ มีวัตถุประสงค์

(1) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยและสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก

(2) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชิงนิเวศและเชิงสุขภาพ

(3) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและพระพุทธศาสนา

(4) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและการจ้างงานรองรับการกระจายกิจกรรมจากกรุงเทพมหานครที่มีการวางแผนจัดเตรียมพื้นที่อย่างมีระบบ

(5) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นศูนย์กลางการศึกษาวิจัยด้านการเกษตรวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

ข้อ 3 ผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐมนี้มีนโยบายและมาตรการเพื่อจัดระบบชุมชนการใช้ประโยชน์ที่ดินโครงสร้างพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งกำหนดมาตรการและวิธีดำเนินการ

เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงานโครงการการพัฒนาพื้นที่และบริการสาธารณะต่างๆให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐมโดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (1) ดำรงรักษาพื้นที่ที่มีคุณค่าทางด้านเกษตรกรรมให้เป็นแหล่งผลิตอาหารอย่างยั่งยืน
- (2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการและโครงข่ายคมนาคมขนส่งให้ทั่วถึงสอดคล้องกับระบบการใช้ที่ดิน
- (3) อนุรักษ์และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (4) อนุรักษ์โบราณสถานแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อ4 การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐมให้เป็นไปตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทพร้อมข้อกำหนดนี้

ข้อ5 การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภททำข้อกำหนดนี้ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

- (1) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 1.1 ถึงหมายเลข 1.16 ที่กำหนดไว้เป็นสีชมพูให้เป็นที่ดินประเภทชุมชน
- (2) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 2.1 ถึงหมายเลข 2.2 ที่กำหนดให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
- (3) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 3.1 ถึงหมายเลข 3.15 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
- (4) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 4 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวมีกรอบและเส้นทแยงสีม่วงอ่อนให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์
- (5) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 5.1 ถึงหมายเลข 5.7 ที่กำหนดไว้เป็นสีขาวมีกรอบและเส้นทแยงสีเขียวให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
- (6) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 6.1 ถึงหมายเลข 6.2 ที่กำหนดไว้เป็นสีฟ้าให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประมง
- (7) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 7.1 ถึงหมายเลข 7.3 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อนให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ข้อ6 ที่ดินประเภทชุมชนให้ใช้ประโยชน์ที่ดินดังต่อไปนี้

6.1 ที่ดินหมายเลข 1.9 การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามกฎกระทรวงผังเมืองรวมเมืองนครปฐม (พ.ศ. 2544)

6.2 ที่ดินบริเวณอื่นนอกจากบริเวณหมายเลข 1.9 ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีทำข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน
- (2) สถานที่บรรจุก๊าซสถานที่เก็บก๊าซและห้องบรรจุก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวแต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการจำหน่ายก๊าซสถานที่ใช้ก๊าซและสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ
- (3) สถานที่ที่ใช้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเว้นแต่เป็นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

- (4) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบอุตสาหกรรม
 - (5) เลี้ยงม้าโคกระบือสุกรแพะแกะห่านเป็ดไก่งูจระเข้หรือสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเพื่อการค้า
 - (6) โรงฆ่าสัตว์
 - (7) โซโลเก็บผลิตผลการเกษตร
 - (8) คลังเก็บวัตถุดิบทราย
 - (9) กำจัดมูลฝอย
- 6.3กฎกระทรวงผังเมืองรวมเมืองนครปฐม (พ.ศ. 2544) เมื่อสิ้นสุทธระยะเวลาการใช้บังคับแล้วการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน 6.2

ข้อ 7 ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้าให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน
- (2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
- (3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม
- (4) ประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่
- (5) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

ทั้งนี้การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำคลองหรือแหล่งน้ำสาธารณะให้มีที่ว่างตามแนวขนานริมฝั่งแม่น้ำคลองหรือแหล่งน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า 15 เมตร

ข้อ 8 ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน
- (2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
- (3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม
- (4) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบอุตสาหกรรม
- (5) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่
- (6) การเลี้ยงสุกรตั้งแต่๑๐ตัวขึ้นไปเพื่อการค้า
- (7) การประมงน้ำกร่อย

ข้อ 9 ที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน
- (2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
- (3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม

- (4) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่
- (5) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- (6) การประมงน้ำกร่อย

ข้อ 10 ที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

- (2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
- (3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม
- (4) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบอุตสาหกรรม
- (5) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่
- (6) สนามกอล์ฟ
- (7) กำจัดมูลฝอย
- (8) ซั้วขายเศษวัสดุ
- (9) การเลี้ยงสุกรตั้งแต่ 10 ตัวขึ้นไปเพื่อการค้า
- (10) การประมงน้ำกร่อย
- (11) การขุดดินเพื่อการค้าตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

ข้อ 11 ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่เป็นของรัฐให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

ที่ดินประเภทนี้ซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมการอยู่อาศัยและเกษตรกรรมเท่านั้นและห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) เลี้ยงม้าโคกระบือสุกรแพะแกะห่านเป็ดไก่งูจระเข้หรือสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเพื่อการค้า
- (2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
- (3) การอยู่อาศัยประเภทอาคารขนาดใหญ่

ข้อ 12 ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประมงให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือเกี่ยวข้องกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมการประมงหรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

ข้อ 13 ให้โรงงานที่มีใช้โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีแนบท้ายข้อกำหนดนี้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับและยังประกอบกิจการอยู่ในปัจจุบันขยายพื้นที่โรงงานเฉพาะเพื่อใช้ในการผลิตได้อีกไม่เกินหนึ่งเท่าของพื้นที่โรงงานที่ใช้ในการผลิตเดิมพื้นที่โรงงานที่ขยายได้ต้องเป็นพื้นที่ในที่ดินแปลงเดียวกันหรือติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกันกับแปลงที่ดินที่เป็นที่ตั้งของโรงงานเดิมและเจ้าของโรงงานเดิมเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิ์ครอบครองอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับหรือเป็นพื้นที่ในที่ดินที่เคยเป็นกรรมสิทธิ์หรือสิทธิ์ครอบครองของเจ้าของโรงงานเดิมอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ 14 ในบริเวณแนวเขตผังเมืองรวมนี้การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรมประเภทค้าปลีกค้าส่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อการพาณิชยกรรม ค้าปลีก ค้าส่งทำข้อกำหนดนี้

ความในวรรคแรกไม่ใช้บังคับกับที่ดินในบริเวณตามกฎหมายกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนในท้องที่ ตำบลบางระทิก ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลไร่ขิง ตำบลท่าตลาด ตำบลยายชา ตำบลท่าข้าม ตำบลอ้อมใหญ่ และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2547 และไม่ใช้บังคับกับที่ดินในบริเวณตามกฎหมายกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนในท้องที่ ตำบลนครปฐม ตำบลวังตะกู ตำบลบ่อพลับ ตำบลมาบแค ตำบลทุ่งน้อย ตำบลสามควายเผือก ตำบลหนองปากโลง ตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบลสนามจันทร์ ตำบลลำพระยา ตำบลธรรมศาลา ตำบลพระปฐมเจดีย์ ตำบลหนองดินแดง ตำบลพระประโทน ตำบลห้วยจรเข้ม ตำบลบางแฉม ตำบลสระกระเทียม ตำบลถนนขาด ตำบลวังเย็น และตำบลสวนป่าน อำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2547

ข้อ 15 ภายหลังกฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับหากมีการออกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในบริเวณใดภายในแนวเขตตามกฎหมายกระทรวงนี้การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ได้มีการออกใช้บังคับ ภายหลังจากนั้น

ให้ไว้ ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

.....

(.....)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

2. ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สามารถออกข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดให้กิจการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นของตนโดยนำมาตรการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่การกำหนดข้อบัญญัติเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมซึ่งกำหนดให้การเลี้ยงสัตว์เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมด้วย ทั้งสามารถกำหนดข้อบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงสุกร มาใช้กับกิจการการเลี้ยงสุกรได้

2.1 ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

2.1.1 ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.

ร่าง
ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก
เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2552

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบมาตรา 32 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกและนายอำเภอกำแพงแสนให้ความเห็นชอบ จึงตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.”

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก นับแต่เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกแล้ว 7 วัน

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อบัญญัติตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2548 บรรดาข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ 4 ให้นายองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 5 ในข้อบัญญัตินี้

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

“ผู้ดำเนินกิจการ” หมายความว่า ผู้เป็นเจ้าของหรือบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งรับผิดชอบดำเนินการสถานประกอบกิจการนั้น

“คนงาน” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ

“มลพิษทางเสียง” หมายความว่า สภาวะของเสียงอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“มลพิษความสั่นสะเทือน” หมายความว่า สภาวะของความสั่นสะเทือนอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“มลพิษทางอากาศ” หมายความว่า สภาวะของอากาศอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“มลพิษทางน้ำ” หมายความว่า สภาวะของน้ำทิ้งอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุ่ลูงนก

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ข้อ 6 ให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องมีการควบคุมภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ลูงนก

6.1 กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์

(1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยงคลานหรือแมลง

(2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม

(3) การประกอบกิจการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้ จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม

6.2 กิจการเกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์

(1) การฆ่าสัตว์ ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การขายในตลาดและการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(2) การฟอกหนังสัตว์ ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ ขนสัตว์ที่ยังมิได้ฟอก

(3) การสะสมเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ที่ยังมิได้แปรรูป

(4) การเคี้ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ไชสัตว์

(5) การต้ม การตาก การเผาเปลือกหอย เปลือกปู เปลือกกุ้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การแช่ขาย และการขายในตลาด

(6) การประดิษฐ์เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากเปลือกหอย กระดุกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือส่วนอื่น ๆ ของสัตว์

(7) การผลิต การโม่ การป่น การบด การผสม การบรรจุ การสะสม หรือการกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์

(8) การสะสมหรือการล้างครั่ง

6.3 กิจกรรมที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม

(1) การผลิตเนย เนยเทียม

(2) การผลิตกะปิ น้ำพริกแกง น้ำพริกเผา น้ำปลา น้ำเค็ม น้ำบูดู ไตปลา เต้าเจี้ยวหอยดองหรือซอสปรุงรสอื่น ๆ ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(3) การผลิต การหมัก การสะสมปลาร้า ปลาเจ่า กุ้งเจ่า ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(4) การตากเนื้อสัตว์ การผลิตเนื้อสัตว์เค็ม การเคี้ยวมันกุ้ง ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(5) การนึ่ง การต้ม การเคี้ยว การตาก หรือวิธีอื่นใดในการผลิตอาหารจากสัตว์ พืช ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การแช่ขาย การขายในตลาดและการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(6) การเคี้ยวน้ำมันหมู การผลิตกุนเชียง หมูยอ ไส้กรอก หมูตั้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การแช่ขาย การขายในตลาดและการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(7) การผลิตเส้นบะหมี่ ขนมหุ้น ก๋วยเตี๋ยว เต้าฮวย เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี๊ยม้อ

(8) การผลิตเบะแซ

(9) การผลิตอาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด

(10) การประกอบกิจการทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปียะ

(11) การแกะ การล้างสัตว์น้ำ ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของกิจการห้องเย็น ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(12) การผลิตน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา น้ำถั่วเหลือง เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ บรรจุกระป๋อง ขวดหรือภาชนะอื่นใด ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(13) การผลิต การแบ่งบรรจุน้ำตาล

(14) การผลิตผลิตภัณฑ์จากน้ำมันวัว

(15) การผลิต การแบ่งบรรจุเอทิลแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ น้ำส้มสายชู

(16) การคั่วกาแฟ

(17) การผลิตลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร

(18) การผลิตผงชูรส

(19) การผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค

(20) การตาก การหมัก การดองผัก ผลไม้ หรือพืชอย่างอื่นยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(21) การผลิต การบรรจุใบชาแห้ง ชาผงหรือเครื่องดื่มชนิดผงอื่น ๆ

(22) การผลิตไอศกรีม ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(23) การผลิตบะหมี่ มั๊กกะโรนี หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

ในครัวเรือน

- (24) การประกอบกิจการห้องเย็น แช่แข็งอาหาร
- (25) การผลิตน้ำแข็ง ยกเว้นการผลิตเพื่อใช้ในสถานที่จำหน่ายอาหารและเพื่อการบริโภค

- (26) การเก็บ การถนอมอาหารด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังตั้งแต่ ๕ แรงม้าขึ้นไป
- 6.4 กิจการที่เกี่ยวกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง
 - (1) การผลิต การโม่ การบด การผสม การบรรจุยาด้วยเครื่องจักร
 - (2) การผลิต การบรรจุสีฟัน แชมพู ผ้าเย็บ กระดาษเย็บ เครื่องสำอางต่าง ๆ
 - (3) การผลิตสาลี ผลิตภัณฑ์จากสาลี
 - (4) การผลิตผ้าพันแผล ผ้าปิดแผล ผ้าอนามัย ผ้าอ้อมสำเร็จรูป
 - (5) การผลิตสบู่ ผงซักฟอก ผลิตภัณฑ์ชำระล้างต่าง ๆ

6.5 กิจการเกี่ยวกับการเกษตร

- (1) การอัด การสกัดเอาน้ำมันจากพืช
- (2) การล้าง การอบ การรม การสะสมยางดิบ
- (3) การผลิตแบ่งแบ่งมันสำปะหลัง แบ่งสาหร่ายหรือแบ่งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันด้วย

เครื่องจักร

- (4) การสีข้าวด้วยเครื่องจักร
- (5) การผลิตยาสูบ
- (6) การขัด การกะเทาะ การบดเมล็ดพืช การนวดข้าวด้วยเครื่องจักร
- (7) การผลิต การสะสมปุ๋ย
- (8) การผลิตใยมะพร้าวหรือวัตถุดิบคล้ายคลึงกันด้วยเครื่องจักร
- (9) การตาก การสะสมหรือขนถ่ายมันสำปะหลัง

6.6 กิจการเกี่ยวกับโลหะหรือแร่

- (1) การผลิตโลหะเป็นภาชนะ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ
- (2) การหลอม การหล่อ การถลุงแร่หรือโลหะทุกชนิด ยกเว้นกิจการใน (1)
- (3) การกลึง การเจาะ การเชื่อม การตี การตัด การประสาน การรีด การอัดโลหะด้วย

เครื่องจักร หรือก๊าซหรือไฟฟ้า ยกเว้นกิจการใน (1)

- (4) การเคลือบ การชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิลหรือโลหะอื่นใด

ยกเว้นกิจการใน (1)

- (5) การขัด การล้างโลหะด้วยเครื่องจักร สารเคมี หรือวิธีอื่นใดยกเว้นกิจการใน (1)
- (6) การทำเหมืองแร่ การสะสม การแยก การคัดเลือกหรือการล้างแร่

6.7 กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องจักรกล

- (1) การต่อ การประกอบ การเคาะ การปะผุ การพ่นสี การพ่นสารกันสนิมยานยนต์
- (2) การตั้งศูนย์ถ่วงล้อ การซ่อม การปรับแต่งระบบปรับอากาศหรืออุปกรณ์ที่เป็น

ส่วนประกอบของยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล

- (3) การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกลซึ่งมีไว้บริการหรือ

จำหน่าย และในการประกอบธุรกิจนั้นมีการซ่อมหรือปรับปรุงยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกลดังกล่าวด้วย

- (4) การล้าง การอัดฉีดยานยนต์
- (5) การผลิต การซ่อม การอัดแบตเตอรี่
- (6) การปะการเชื่อมยาง

(7) การอัดผ้าเบรก ผ้าคลัตช์

6.8 กิจการที่เกี่ยวกับไม้

(1) การผลิตไม้ขีดไฟ

(2) การเลื่อย การซอย การตัด การไส การเจาะ การขุดร่อง การทำคิ้วหรือการตัดไม้ด้วย

เครื่องจักร

(3) การประดิษฐ์ไม้ หวายเป็นสิ่งของด้วยเครื่องจักร หรือการพ่นการทาสารเคลือบเงาสี

หรือการแต่งสำเร็จ ผลิตภัณฑ์จากไม้หรือหวาย

(4) การอบไม้

(5) การผลิตรูปด้วยเครื่องจักร

(6) การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ

(7) การผลิตกระดาษต่าง ๆ

(8) การเผาถ่าน หรือการสะสมถ่าน ยกเว้น เพื่อใช้ในครัวเรือน

6.9 กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ

(1) กิจการ สปาเพื่อสุขภาพ เว้นแต่เป็นการให้บริการในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่า

ด้วยสถานพยาบาล

(2) การประกอบกิจการอาบ อบ นวด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1) หรือใน

สถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(3) การประกอบกิจการสถานที่อาบน้ำ อบไอน้ำ อบสมุนไพร เว้นแต่เป็นการให้บริการใน

9 (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(4) การประกอบกิจการโรงแรมหรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน

(5) การประกอบกิจการห้องพัก อาคารชุดให้เช่า ห้องเช่า ห้องแบ่งเช่า หรือกิจการอื่น ๆ

ในทำนองเดียวกัน

(6) การประกอบกิจการโรงแรมหรสพ

(7) การจัดให้มีการแสดงดนตรี เต้นรำ รำวง ร้องเงิง ดิสโกเทก คาราโอเกะ หรือการแสดง

อื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(8) การประกอบกิจการสระว่ายน้ำ หรือกิจการอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันเว้นแต่เป็นการ

ให้บริการใน 9 (1)

(9) การจัดให้มีการเล่นสเก็ต โดยมีแสงหรือเสียงประกอบ หรือการเล่นอื่นในทำนอง

เดียวกัน

(10) การประกอบกิจการเสริมสวยหรือแต่งผม เว้นแต่กิจการที่อยู่ในบังคับตามกฎหมาย

ว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(11) การประกอบกิจการให้บริการควบคุมน้ำหนัก โดยวิธีการควบคุมทางโภชนาการ ให้

อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ การบริหารร่างกายหรือโดยวิธีอื่นใด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1) หรือใน

สถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(12) การประกอบกิจการสวนสนุก ตู้เกม

(13) การประกอบกิจการสนามกอล์ฟหรือสถานที่ฝึกซ้อมกอล์ฟ

(14) การประกอบกิจการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ การสาธารณสุขวิทยาศาสตร์ และ

สิ่งแวดล้อม

(15) การสักผิวหนัง การเจาะหูหรือเจาะอวัยวะอื่น ๆ

6.10 กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งทอ

ตั้งแต่ 5 กี่ขึ้นไป

- (1) การปั่นด้าย การกรอตัว การทอผ้าด้วยเครื่องจักร หรือการทอผ้าด้วยมือที่กระตุก
- (2) การสะสมปอ ป่าน ผ้ายหรือนุ่น
- (3) การปั่นฝ้ายหรือนุ่นด้วยเครื่องจักร
- (4) การทอเสื่อ กระสอบ พรหม หรือสิ่งทออื่น ๆ ด้วยเครื่องจักร
- (5) การเย็บผ้าด้วยเครื่องจักรตั้งแต่ ๕ เครื่องขึ้นไป
- (6) การพิมพ์ผ้า หรือการพิมพ์บนสิ่งทออื่น ๆ
- (7) การซัก การอบ การรีด การอัดกลับผ้าด้วยเครื่องจักร
- (8) การย้อม การกัดสีผ้าหรือสิ่งทออื่น ๆ

6.11 กิจกรรมที่เกี่ยวกับหิน ดิน ททราย ซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

ผ้าลัตซ์ กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องยาง ผ้าเพดาน ท่อน้ำ เป็นต้น

- (1) การผลิตภาชนะดินเผาหรือผลิตภัณฑ์ดินเผา
- (2) การระเบิด การโม่ การป่นหินด้วยเครื่องจักร
- (3) การผลิตเครื่องใช้ด้วยซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (4) การสะสม การผสมซีเมนต์ หิน ททราย หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (5) การเจียรไนเพชร พลอย หิน กระจก หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (6) การเลื่อย การตัด หรือการประดิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่าง ๆ
- (7) การผลิตซอล์ก ปูนปลาสเตอร์ ปูนขาว ดินสอพอง หรือการเผาหินปูน
- (8) การผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบหรือส่วนผสม เช่น ผ้าเบรก
- (9) การผลิตกระจกหรือผลิตภัณฑ์แก้ว
- (10) การผลิตกระดาษทราย
- (11) การผลิตใยแก้วหรือผลิตภัณฑ์จากใยแก้ว

6.12 กิจกรรมที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ถ่านหิน สารเคมี

ต่าง ๆ

หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

คล้ายคลึง

- (1) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่งกรด ต่าง สารออกซิไดซ์ หรือสารตัวทำละลาย
- (2) การผลิต การบรรจุ การผสม การขนส่งก๊าซ
- (3) การผลิต การกลั่น การสะสม การขนส่งน้ำมันปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม
- (4) การผลิต การสะสม การขนส่งถ่านหิน ถ่านโค้ก
- (5) การฟอสเฟต ยกเว้นกิจการใน 7 (1)
- (6) การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ด้วยยาง ยางเทียม พลาสติก เซลลูโลส เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (7) การโม่ การบดขัณฑ์
- (8) การผลิตสีหรือน้ำมันผสมสี
- (9) การผลิต การล้างฟิล์มรูปถ่ายหรือฟิล์มภาพยนตร์
- (10) การเคลือบ การชุบวัตถุด้วยพลาสติก เซลลูโลส เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (11) การผลิตพลาสติก เซลลูโลส เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

(12) การผลิต การบรรจุสารเคมีดับเพลิง
(13) การผลิตน้ำแข็งแห้ง
(14) การผลิต การสะสม การขนส่งดอกไม้เพลิงหรือสารเคมีอันเป็นส่วนประกอบในการผลิตดอกไม้เพลิง

- (15) การผลิตเซลล์หรือสารเคลือบเงา
(16) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่งสารกำจัดศัตรูพืช หรือพาหะนำโรค
(17) การผลิต การบรรจุ การสะสมกาว

6.13 กิจการอื่น ๆ

(1) การพิมพ์หนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่นที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับเครื่องจักร
(2) การผลิต การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
อุปกรณ์ไฟฟ้า

- (3) การผลิตเทียน เทียนไขหรือวัตถุที่คล้ายคลึง
(4) การพิมพ์แบบ พิมพ์เขียว หรือการถ่ายเอกสาร
(5) การสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้นแล้วหรือเหลือใช้
(6) การประกอบกิจการโกดังสินค้า
(7) การล้างขวด ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว
(8) การพิมพ์สีลงบนวัตถุที่มีสีสิ่งทอ
(9) การก่อสร้าง
(10) กิจการทำเทียบเรือประมง สะพานปลา หรือแพปลา

ข้อ 7 ผู้ดำเนินกิจการในสถานประกอบกิจการประเภทที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก กำหนด กำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมและมีผลใช้บังคับแล้วนั้น ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขตามข้อบัญญัตินี้

สถานประกอบกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามข้อบัญญัตินี้ที่ตั้งอยู่ในเขตที่กฎหมาย ว่าด้วยการผังเมือง หรือกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมอาคารมีผลใช้บังคับ หรือสถานประกอบกิจการใดที่เข้าข่ายเป็นโรงงาน หรือมีการประกอบกิจการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย แล้วแต่กรณี

หมวด 2

สถานที่ตั้ง ลักษณะอาคาร และการสุขาภิบาล

ข้อ 8 สถานประกอบกิจการต้องตั้งอยู่ห่างจากชุมชน วัด ศาสนสถาน โบราณสถาน โรงเรียน สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล หรือสถานที่อื่น ๆ ตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่สถานประกอบกิจการที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน สถานประกอบกิจการนั้นจะต้องมีสถานที่ตั้งตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำนึงถึงลักษณะของการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการนั้น ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อเหตุรำคาญด้วย

ข้อ 9 สถานประกอบกิจการที่มีอาคาร ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นอาคารที่มีความมั่นคง แข็งแรง เหมาะสมที่จะประกอบกิจการที่ขออนุญาตได้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง บันไดหนีไฟหรือทางออกฉุกเฉินมีลักษณะเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง มีแสงสว่าง เพียงพอ และมีป้ายหรือเครื่องหมายแสดงชัดเจน โดยทางออกฉุกเฉินต้องมีไฟส่องสว่างฉุกเฉินเมื่อระบบไฟฟ้าปกติขัดข้อง

(2) ต้องจัดให้มีระบบการจัดแสงสว่างและการระบายอากาศให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3) ต้องมีห้องน้ำและห้องส้วมตามแบบและจำนวนที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการดูแลรักษาความสะอาดให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเป็นประจำทุกวัน

ข้อ 10 สถานประกอบกิจการที่คองงานอาจเปราะเปื้อนจากสารเคมี วัตถุอันตรายหรือสิ่งอื่นใดอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพต้องจัดให้มีที่อาบน้ำฉุกเฉิน ที่ล้างตาฉุกเฉิน ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับคุณสมบัติของวัตถุอันตรายและขนาดของการประกอบกิจการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 11 สถานประกอบกิจการต้องมีการเก็บ รวบรวม หรือกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

(1) มีภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับที่เหมาะสมและเพียงพอกับปริมาณและประเภทมูลฝอยรวมทั้งมีการทำความสะอาดภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับและบริเวณที่เก็บภาชนะนั้นอยู่เสมอ

(2) ในกรณีที่มีการกำจัดเอง ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติ ว่าด้วยการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

(3) กรณีที่มีมูลฝอยที่ปนเปื้อนสารพิษหรือวัตถุอันตรายหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะต้องดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 12 สถานประกอบกิจการต้องมีการป้องกันและกำจัดแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคติดต่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

ข้อ 13 สถานประกอบกิจการที่มีโรงอาหารหรือห้องครัวที่จัดไว้สำหรับการประกอบอาหาร การปรุงอาหาร การเสิร์ฟอาหารสำหรับคองงาน ต้องมีการดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติ ว่าด้วยสถานจำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหาร

ข้อ 14 สถานประกอบกิจการต้องจัดวางสิ่งของให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัยเป็นสัดส่วน และต้องรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

หมวด 3

การอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ข้อ 15 สถานประกอบกิจการต้องมีมาตรการความปลอดภัยในการทำงานและปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 16 สถานประกอบกิจการต้องจัดให้มีการป้องกันเพื่อความปลอดภัย ดังนี้

(1) มีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิง ตามกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จะต้องมีการบันทึกการบำรุงรักษา เครื่องดับเพลิงอย่างน้อยหกเดือนต่อครั้ง และมีการฝึกอบรมการดับเพลิงเบื้องต้นจาก หน่วยงานที่ทางราชการกำหนดหรือยอมรับให้แก่คองงานไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบของจำนวนคองงานในสถานประกอบกิจการนั้น

(2) กรณีที่มีวัตถุอันตราย ต้องมีสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับเก็บรักษาวัตถุอันตรายหรือสิ่งของนี้อาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออန္คิภัยได้ง่ายไว้โดยเฉพาะ ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

หมวด 4

การควบคุมของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่เกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบการ

ข้อ 17 สถานประกอบการใดที่การประกอบกิจการอาจก่อให้เกิดมลพิษทางเสียงหรือความสั่นสะเทือน มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ ของเสียอันตราย หรือมีการใช้สารเคมีหรือวัตถุอันตราย จะต้องดำเนินการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของแรงงานและผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง

ข้อ 18 เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการตามที่ต้องมีการควบคุมตามข้อ 6 ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนที่ข้อบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

ข้อ 19 ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการตามที่ต้องมีการควบคุมตามข้อ 6 ในลักษณะที่เป็นการค้า จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้ พร้อมกับเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้าน
- (2) สำเนาใบอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (3) อื่น ๆ ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกกำหนด

ข้อ 20 ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

- (1) ต้องทำความสะอาดสถานที่ประกอบการให้สะอาดและปลอดภัย
- (2) ต้องประกอบกิจการตามที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น
- (3) ต้องรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบการทุกอย่างให้สะอาดอยู่เสมอถ้าเศษวัตถุหรือวัตถุแห่งกิจการนั้นจัดใช้เป็นอาหาร ต้องป้องกันวัตถุนั้นให้พ้นจากฝุ่นละออง แมลงและสัตว์อื่น ๆ
- (4) ต้องรักษาสถานที่อย่าให้เป็นที่เพาะพันธุ์แมลงวัน หรือสัตว์นำโรคอื่น ๆ
- (5) ถ้าจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิ่มเติมสถานที่ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อน
- (6) ต้องยินยอมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขเข้าตรวจสอบสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนวิธีการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพนั้นได้ในเวลาอันสมควรเมื่อได้รับแจ้งความประสงค์ให้ทราบแล้ว
- (7) สถานที่นั้นต้องตั้งในทำเลซึ่งจะทำรางระบายน้ำ ระบายน้ำโสโครกให้พ้นจากที่นั้นโดยสะดวก
- (8) ต้องทำรางระบายน้ำไปสู่รางระบายน้ำสาธารณะหรือบ่อซึ่งรับน้ำโสโครกด้วยวัตถุถาวรไม่ซึมไม่รั่ว น้ำไหลได้สะดวก
- (9) การระบายน้ำ และรางระบายน้ำ ต้องไม่มีลักษณะเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้ใช้ น้ำในทางสาธารณะหรือผู้อาศัยใกล้เคียง
- (10) เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า สถานที่ใดสมควรจะต้องทำพื้นด้วยวัตถุถาวร เพื่อป้องกันมิให้น้ำซึมรั่วไหลหรือขังได้ หรือเห็นว่าควรมีบ่อพักน้ำโสโครก หรือทำการจัดน้ำโสโครกไขมัน

ให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล หรือต้องมีเครื่องระบายน้ำเครื่องป้องกันควันทันมูลเก่ากลิ่นไอ หรือสิ่งอื่นใดซึ่งอาจเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อื่นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่

(11) ต้องให้มีแสงสว่างและทางระบายอากาศเพียงพอ และต้องจัดสถานที่ให้มีที่อยู่อาศัยของสัตว์และแมลงนำโรค

(12) ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดเพียงพอแก่การประกอบกิจการนั้น

(13) ต้องมีที่รองรับมูลฝอยอันได้สุกลักษณะ

(14) ต้องมีส้วมอันได้สุกลักษณะให้เพียงพอกับจำนวนคนที่ทำการอยู่ในสถานที่นั้นและต้องอยู่ในที่ที่เหมาะสมและเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นชอบรวมทั้งต้องมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

(15) สถานที่เลี้ยงสัตว์ต้องมีที่ขังและที่ปล่อยสัตว์กว้างขวางพอ

(16) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะ ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำ

ข้อ 21 เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่าคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมด และแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ในคราวเดียวกัน และในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอแก่ผู้ขออนุญาต ก็ให้ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ 22 ในการออกใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัตินี้ได้

ใบอนุญาต ให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

ข้อ 23 ผู้ขอใบอนุญาตต้องมารับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หากไม่มารับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ถือว่าไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาตตามคำขอ

ข้อ 24 บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามข้อบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตและให้ใช้ได้เพียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เท่านั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียม และให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อบัญญัตินี้

ข้อ 25 ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องเสียค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตตามอัตราที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้

สำหรับกรณีที่เป็นการขอต่ออายุใบอนุญาตตลอดเวลาที่ยังดำเนินกิจการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินกิจการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไป

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

ข้อ 26 บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามข้อบัญญัตินี้ ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

ข้อ 27 ผู้ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

ข้อ 28 ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระที่สำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตนำสำเนาบันทึกการแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายมาแสดงต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบด้วย

(2) ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระที่สำคัญ ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตนำใบอนุญาตเดิมเท่าที่เหลืออยู่ มาแสดงต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบด้วย

ข้อ 29 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือข้อบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ 30 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(1) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(2) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

(3) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

กฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือข้อบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ และการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

ข้อ 31 คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบผู้รับใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้รับ

ใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้รับทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

ข้อ 32 ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ข้อ 33 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 44 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ข้อ 34 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

.....
(.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

คำขอรับ

ใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เขียนที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....หมู่ที่.....ถนน
.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด
.....โทรศัพท์.....ขอยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ประเภท.....ต่อนายองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก
(เจ้าพนักงานท้องถิ่น)

พร้อมคำขอนี้ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ มาด้วยแล้วดังนี้

1. สำเนาทะเบียนบ้าน
2. สำเนาบัตรประจำตัว(ประชาชน/ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ)
- 3.....
4.

แผนที่ตั้งสถานที่ประกอบกิจการ โดยสังเขป

(ลงชื่อ)

.....)

ผู้ขอรับใบอนุญาต

บัญชีแนบท้ายอัตราค่าธรรมเนียม

ลำดับที่	รายการ	บาท	
1	กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์		
	(1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลื้อยคลาน หรือแมลง		
	- การเลี้ยงสุกร	ตั้งแต่ 15 – 50 ตัว	200.-
		ตั้งแต่ 51 – 100 ตัว	300.-
		ตั้งแต่ 101 ตัวขึ้นไป	500.-
	- การเลี้ยงโคกระบือ	ตั้งแต่ 15 – 50 ตัว	200.-
		ตั้งแต่ 51 – 100 ตัว	300.-
		ตั้งแต่ 101 ตัวขึ้นไป	500.-
	- การเลี้ยงเปิดไก่อ่าน	ฟาร์มขนาดเล็กตั้งแต่ 100 - 300 ตัว	200.-
		ฟาร์มขนาดกลางตั้งแต่ 301 – 500 ตัว	300.-
		ฟาร์มขนาดใหญ่ตั้งแต่ 501 ตัวขึ้นไป	500.-
	- การเลี้ยงกึ่งปลาตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป		200.-
	- การเลี้ยงสัตว์น้ำอื่นๆ สัตว์เลื้อยคลาน หรือแมลง ขนาดพื้นที่ตั้งแต่ 100 ตร.ม. ขึ้นไป		200.-
	(2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม		200.-
(3) การประกอบกิจการเลี้ยงรวบรวมสัตว์หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกันเพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม		200.-	
2	กิจการเกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์		
	(1) การฆ่าสัตว์ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหารการขายในตลาดและการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน		200.-
	(2) การฟอกหนังสัตว์ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ขนสัตว์ที่ยังมิได้ฟอก		200.-
	(3) การสะสมเขาสัตว์กระดูกสัตว์ที่ยังมิได้แปรรูป		200.-
	(4) การเคี้ยวหนังสัตว์เอ็นสัตว์ไขสัตว์		200.-
	(5) การต้ม การตาก การเผาเปลือกหอย เปลือกปู เปลือกกุ้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหารการขายและการขายในตลาด		200.-
	(6) การประดิษฐ์เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆจากเปลือกหอย กระดูกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือส่วนอื่นๆ ของสัตว์		200.-